

ANKARA
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

İFLÂSTA SIRA CETVELİNE KARŞI ŞİKÂYET

Pınar KARAMAN

Tez Danışmanı

Dr. Öğretim Üyesi Zeynep BAHADIR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI

MEDENİ USÛL VE İCRA İFLÂS HUKUKU BİLİM DALI

ŞUBAT 2025

İFLÂSTA SIRA CETVELİNE KARŞI ŞİKÂYET

Pınar KARAMAN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
MEDENİ USÛL VE İCRA İFLÂS HUKUKU BİLİM DALI**

**ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

ŞUBAT 2025

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Pınar KARAMAN

06.02.2025

TEZ ONAY SAYFASI

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Programı Yüksek Lisans öğrencisi tarafından hazırlanan İflâsta Sıra Cetveline Şikâyet Başlıklı tez çalışması 06.02.2025 tarih ve saatinde yapılan tez savunma sınavında aşağıdaki jüri tarafından **OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~** ile **YÜKSEK LİSANS** olarak **KABUL** edilmiştir.

	Kabul	Ret
Başkan(Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye Hilal ÜÇÜNCÜ	X	☐
Üye (Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAHADIR)	X	☐
Üye (Dr. Öğr. Üyesi Nurullah BAL):	X	☐

İflâsta Sıra Cetveline Karşı Şikâyet
(Yüksek Lisans Tezi)

Pınar KARAMAN

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
ŞUBAT 2025

ÖZET

İflâs yoluyla yürütülen takiplerde zorunlu olarak hazırlanan sıra cetveline karşı müracaat yollarından biri olan şikâyet prosedürü İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4'te düzenlenmiştir. Hükümde sadece sıraya dair itirazların şikâyet yoluyla ileri sürülebileceği belirtilmiş olsa da İcra ve İflâs Kanunu m.16'da belirtilen şikâyet sebepleri ve kamu düzenine aykırılık gerekçesiyle de sıra cetveline karşı şikâyet başvurusunda bulunulabilecektir. Çalışmamızın birinci bölümünde sıra cetveli ve şikâyet kavramlarını detaylı bir şekilde açıklamaya çalıştık. İkinci bölümde ise iflâstaki sıra cetveline karşı şikâyet başvurusu tüm detaylarıyla ele alınmıştır. Uygulamada sıklıkla karşılaşılan şikâyet sebepleri detaylı bir şekilde incelenmiş ve Yargıtay kararları arasında çelişkiler tespit edilerek tarafımızca çözüm önerileri getirilmiştir. Üçüncü kısımda ise iflâs idaresi ya da iflâs dairesince düzenlenen sıra cetveline karşı şikâyet başvurusuna benzer diğer hukukî başvuru yolları kısaca açıklanmaya çalışılmış ve aralarındaki benzerlikler ve farklılıklar tespit edilmiştir.

Bilim Kodu : 51101
Anahtar Kelimeler : Sıra Cetveli, Şikayet, İflas İdaresi, İflas Dairesi, İcra Mahkemesi, İtiraz, İflâs Alacağı, Adi Tasfiye, Basit Tasfiye
Sayfa Adedi : 125
Tez Danışmanı : Dr. Öğretim Üyesi Zeynep BAHADIR

Complaint to the Order Table in Bankruptcy
(M. Sc. Thesis)

Pınar KARAMAN

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY
INSTITUTE OF GRADUATE EDUCATION
February 2025

ABSTRACT

The complaint procedure, one of the ways to file a complaint against the order list, which is mandatory in bankruptcy proceedings, is regulated in Article 235/end of the Enforcement and Bankruptcy Law. Although it is stated in the provision that only objections regarding the order may be raised through complaint, a complaint may also be filed against the order list on the grounds of violation of public order and the grounds for complaint specified in Article 16 of the Enforcement and Bankruptcy Law. In the first section of our study, we will attempt to explain the concepts of the list of priorities and complaints in detail. The second section will focus on the complaint application against the list of priorities in bankruptcy, addressing all its details. Frequently encountered grounds for complaints in practice will be examined thoroughly, and contradictions among the Supreme Court's decisions will be identified, with proposed solutions offered by us. In the third part, we will briefly outline other legal avenues similar to the complaint application against the list of priorities prepared by the bankruptcy administration or the bankruptcy court, identifying their similarities and differences.

ScienceCode : 51101
KeyWords : Sequence chart, Complaint, Bankruptcy Administration,
Bankruptcy Office, Enforcement Court, Objection Bankruptcy
Receivable, Ordinary Liquidation, Simple Liquidation
PageNumber : 125
Supervisor : Assistant Professor Zeynep BAHADIR

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sürecinde bilgi birikimi, rehberliği ve tecrübesiyle bana yol gösteren ve çalışmama çok değerli katkılar sağlayan danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAHADIR’a en içten teşekkürlerimi sunarım.

Hayatım boyunca maddi ve manevi destekleriyle her daim yanımda olan babam Duran KARAMAN, annem Songül KARAMAN ve biricik kardeşlerim Merve KARAMAN ve Kübra Nur KOCAKET’e sonsuz şükranlarımla...

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii
1. GİRİŞ	1
2. SIRA CETVELİ VE ŞİKÂYET İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER	3
2.1. Sıra Cetveli ile İlgili Genel Bilgiler	3
2.1.1. Sıra Cetveli Kavramı	3
2.1.2. Sıra Cetvelinin Hukukî Mahiyeti ve Önemi.....	5
2.1.3. İflâs Hukukunda Sıra Cetvelinin Düzenlenmesi	7
2.1.3.2.İflâsta sıra cetveline yazılabilecek alacaklar	9
2.1.3.3. İflâsta alacaklar arasındaki sıra	11
2.1.3.3.1. Rüçhanlı alacaklar	12
2.1.3.2.1.1. Rehinli alacaklardan önce ödenmesi gereken alacaklar	12
2.1.3.2.1.2. Rehinli alacaklar	13
2.1.3.2.1.3. Adi alacaklardan önce ödenmesi gereken alacaklar	14
2.1.3.3. Adi alacaklar.....	16
2.1.3.3.1. Birinci sıra	17
2.1.3.3.2. İkinci sıra	18
2.1.3.3.3. Üçüncü sıra	19
2.1.3.3.4. Dördüncü sıra.....	21
2.1.3.3.5. Adi alacaklar arası sıra.....	22

2.1.3.4. Sıra cetvelini düzenleyecek merci ve sıra cetvelinin düzenlenme süresi	23
2.2. Genel Olarak Şikâyet Prosedürü	24
2.2.1. Şikâyet Kavramı, Şikâyetin Hukukî Mahiyeti ve Önemi.....	24
2.2.2. Şikâyet Sebepleri.....	27
2.2.2.1. İşlemin kanuna aykırı olması.....	28
2.2.2.2. İşlemin olaya (hadiseye) uygun olmaması	29
2.2.2.3. Bir hakkın yerine getirilmemesi	29
2.2.2.4. Hakkın sürüncemede bırakılması	30
2.2.2.5. Kamu düzenine aykırılık	31
2.2.3. Şikâyetin Tarafları.....	33
2.2.3.1. Şikâyet eden.....	33
2.2.3.2. Şikâyet olunan	34
2.2.4. Şikâyetin Süresi.....	34
2.2.4.1. Süreye tâbi şikâyet.....	34
2.2.4.2. Süresiz şikâyet	35
2.2.5. Şikâyet Usûlü	37
2.2.6. Şikâyetin Sonuçları	37
3. İFLÂS HUKUKUNDA SIRA CETVELİNE KARŞI ŞİKÂYET PROSEDÜRÜ. 41	
3.1. Genel Olarak.....	41
3.2. Şikâyetin Tarafları.....	44
3.2.1. Şikâyet Eden Taraf.....	44
3.2.2. Şikâyet Olunan Taraf	47
3.3. Hukukî Menfaat.....	48
3.4. Şikâyetin Konusu ve Sebepleri.....	49
3.4.1. Şikâyetin Konusu	49
3.4.2. Şikâyet Sebepleri.....	51

3.4.2.1. Sıra cetvelinin düzenlenmesinde kanuna aykırılık	51
3.4.2.1.1. Sıraya itiraz	53
3.4.2.1.2. Sıra cetveli düzenlenirken müflisin görüşüne başvurulmaması	55
3.4.2.1.3. Rehin kapsamındaki alacakların reddedilmesi	56
3.4.2.1.4. İflâs idaresinin alacağın kabulünü veya reddini şarta bağlaması ve çekişmeli alacakların durumu	59
3.4.2.1.5. Sıra cetvelinin usûlüne uygun olarak ilan edilmemesi ve alacaklılara bildirimde bulunulmaması.....	60
3.4.2.1.6. Kaydı mümkün olmayan veya masaya yazdırılmamış bir alacağın sıra cetveline yazılması	61
3.4.2.1.7. Kabul edilmeyen bir alacağın ret sebebinin gösterilmemesi.....	63
3.4.2.1.8. Sıra cetvelinin görevli olmayan mercilerce düzenlenmesi	63
3.4.2.2. İşlemin hadiseye (olaya) uygun olmaması	64
3.4.2.3. Hakkın yerine getirilmemesi veya sürüncemede bırakılması 64	
3.4.2.3.1. Sıra cetvelinin düzenlenmemesi veya düzenlenmesinin sürüncemede bırakılması	65
3.4.2.3.2. Sıra cetvelinde eksiklik veya belirsizlik olması.....	65
3.4.2.3.3. Masaya yazdırılan veya kaydı gereken bir alacağın sıra cetveline geçirilmesinin unutulması veya alacak hakkında kabul veya ret kararı verilmemesi.....	66
3.4.2.4. Kamu düzenine aykırılık	66
3.5. Şikâyetin Süresi.....	67
3.5.1. Süreye Tâbi Olan Şikâyetler	67
3.5.2. Süreye Tâbi Olmayan Şikâyetler.....	70
3.6. Şikâyetin Usûl.....	71
3.6.1. Görev	71
3.6.2. Yetki	72
3.6.3. Görevsiz ve Yetkisiz Yere Yapılan Başvuruların Mahiyeti.....	73

3.6.4. Şikâyetin İçeriği ve Etkisi	73
3.6.5. Yargılama Usûlü	74
3.6.6. Şikâyetlerin Birleştirilmesi, Ayrılması ve Bekletici Mesele Yapılması	76
3.6.7. Harç ve Yargılama Giderleri	77
3.7. Şikâyetin Sonuçları.....	79
3.7.1. Genel Olarak	79
3.7.2. Şikâyetin Reddi Kararı	80
3.7.3. Şikâyetin Kabulü	81
3.7.3.1. Sıra cetvelinin iptali.....	81
3.7.3.2. Sıra cetvelinin düzeltilmesi	82
3.7.3.3. İşlemin yapılmasının emredilmesi.....	82
3.7.3.4. Kabûl kararının etkisi ve kapsamı	82
3.7.4. Karara Karşı Kanun Yollarına Başvuru	84
3.7.4.1. İstinaf.....	85
3.7.4.2. Temyiz.....	86
3.7.4.3. Yargılamanın yenilenmesi.....	86
4. İFLÂS HUKUKUNDA SIRA CETVELİNE KARŞI ŞİKÂYETİN DİĞER HUKUKÎ YOLLARLA KARŞILAŞTIRILMASI.....	87
4.1. İcra Hukukundaki Sıra Cetveline Şikâyet ile Karşılaştırılması.....	87
4.1.1. Genel Olarak İcra Hukukunda Sıra Cetveli.....	87
4.1.2. Hacze İştirak.....	88
4.1.2.1.Genel olarak hacze iştirak	88
4.1.2.2. Hacze takipli iştirak.....	88
4.1.2.3. Hacze takipsiz iştirak.....	90
4.1.3.İcra Hukukunda Sıra Cetvelinin Düzenlenmesi ve Paraların Paylaştırılması	91

4.1.4. İcra Hukukunda Düzenlenen Sıra Cetveline Karşı Şikâyet ile İflâs Hukukunda Düzenlenen Sıra Cetveline Şikâyetin Karşılaştırılması....	93
4.2. Sıra Cetveline İtiraz Davası ile Karşılaştırma	94
4.2.1. İflâs Hukukundaki Sıra Cetveline İtiraz Davası Hakkında Genel Bilgiler.....	94
4.2.1.1. Sıra cetveline itiraz davasının hukukî niteliği	95
4.2.1.2. Sıra cetveline itiraz davasının tarafları	96
4.2.1.2.1. Kayıt kabul davasında taraflar	97
4.2.1.2.2. Kayıt terkin davasının tarafları	99
4.2.1.3. Görevli ve yetkili mahkeme	101
4.2.1.3.1. Görevli mahkeme.....	101
4.2.1.3.2. Yetkili mahkeme.....	102
4.2.1.4. Sıra cetveline itiraz davasında dava açma süresi, yargılama usûlü ve ispat yükü	104
4.2.1.4.1. Dava açma süresi	104
4.2.1.4.2. Yargılama usûlü.....	107
4.2.1.4.3. İspat yükü.....	108
4.2.1.5. Dava sonucunda verilecek kararlar ve kanun yolları	109
4.2.1.5.1. Davanın kabulü.....	109
4.2.1.5.2. Davanın reddi.....	110
4.2.1.5.3. Yargılama giderleri	111
4.2.1.5.4. Sıra cetveline itiraz davası neticesinde verilen kararlara karşı kanun yolları	112
4.2.2. İcra Hukukundaki Sıra Cetveline İtiraz Davası Hakkında Genel Bilgiler	113
4.2.3. Sıra Cetveline Şikâyet ve İtiraz Davası Arasındaki Farklılıklar	114
5. SONUÇ	117
KAYNAKLAR	121
ÖZGEÇMİŞ	125

KISALTMALAR LİSTESİ

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı Geçen Makale
AATUHK	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
AAÜT	Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi
ABD	Ankara Barosu Dergisi
AHBVÜHFD	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AndHD	Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AYM	Anayasa Mahkemesi
BAM	Bölge Adliye Mahkemesi
BATIDER	Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
Bkz	Bakınız
d.n.	Dipnot
E	Esas
ET	Erişim Tarihi
F	Fıkra
HB	Hukuk Bölümü
HD	Hukuk Dairesi
HGK	Hukuk Genel Kurulu
HMK	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HUAK	Hukuk Uyuşmazlıkları Arabuluculuk Kanunu
HUMK	Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
İBD	İstanbul Barosu Dergisi
İİD	Yargıtay İcra ve İflas Dairesi
İİK	İcra ve İflas Kanunu
K	Karar
m	Madde

Kısaltmalar	Açıklamalar
t	Tarih
TBB	Türkiye Barolar Birliği
TMK	Türk Medeni Kanunu
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TTK	Türk Ticaret Kanunu
vd.	Ve devamı
Yön.	Yönetmelik

1. GİRİŞ

Cebri icra kendi içerisinde cüzi icra ve külli icra olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Cüzi icrada borçlunun yalnız alacaklının alacağına yetecek kadar malı haczedilmekte iken külli icrada ise borçlunun tüm malvarlığı takibe konu olmaktadır. İlk etapta tek borçlu ve tek alacaklının olduğu düşünülse de borçlunun birden çok alacaklısının olması da mümkündür. Alacaklı sayısının birden fazla olması ve borçlunun toplam borcunu karşılamaya yetecek meblağda malvarlığının bulunmaması halinde satıştan elde edilen paranın alacaklılar arasında hangi düzene ve sıraya göre paylaşım yapılması gerektiğinin tespiti gerekir. Türk hukukunda kanun koyucu, alacaklıların adil bir şekilde tatminini sağlamak amacıyla alacakların niteliklerine göre bir sıralama yapma yoluna gitmiştir. Alacaklar arasındaki sıralama icra ve iflâs organı tarafından düzenlenen ve “sıra cetveli” adı verilen bir liste ile yapılmaktadır. Sıra cetveli hem haciz yolu ile hem de iflâs yolu ile takipte mevcuttur. Ancak haciz aşamasında düzenlenen sıra cetveline yeri geldikçe değinilecek olmakla birlikte çalışmamızın konusu itibarıyla ağırlıklı olarak iflâsta düzenlenen sıra cetveli üzerinde durulmuştur.

Takip aşamasında oluşturulan sıra cetveli, alacakların türü ve niteliğine göre alacakların tahsil edilme sırasının belirlenmesinde oldukça önem taşımaktadır. Bu bakımdan sıra cetvelinin düzenlenmesi aşamasında dikkatli davranılmalıdır. Ancak sıra cetveli düzenlenirken çeşitli hata ve usulsüzlüklerin yapılması da pek tabiidir. Bu hallerde alacaklılara, borçluya, menfaatinin gerekli kılması halinde de üçüncü kişilere hazırlanan sıra cetvelindeki maddi ve hukukî usulsüzlüklerin ve hataların giderilmesi amacıyla talebin içeriğine göre şikâyet veya itiraz yoluna başvurulabilme imkânı tanınmıştır. Bu çalışmanın ana konusu da iflâs hukukunda sıra cetveline karşı başvuru yollarından biri olan şikâyet prosedürüdür.

Çalışmamız giriş ve sonuç bölümlerinin dışında başlıca üç bölümden oluşmaktadır. Bunlardan ilki gerek haciz gerekse de iflâs yolunda düzenlenen sıra cetveline ve şikâyet prosedürüne ilişkin genel bilgilerdir. İlk önce sıra cetveli üzerinde durulmuş olup sıra cetveli kavramı, hukukî mahiyeti, sıra cetveline yazılabilecek alacaklar ve bu alacaklar arasındaki sıra ilişkisinden bahsedilmiştir. Sıra cetveline ilişkin genel bir açıklama yapıldıktan sonra şikâyet kavramı incelenmiş olup yine şikâyetin hukukî mahiyeti, şikâyet sebepleri, şikâyetin tarafları, süresi ve usulü, şikâyet başvurusu

üzerine verilecek kararlar ve bu kararlara karşı başvurulabilecek kanun yolları konusunda kısa bir bilgilendirme yapılmıştır.

İkinci bölümde ise çalışmamızın ana konusunu oluşturan iflâs hukukunda sıra cetveline karşı şikâyet prosedürü detaylı bir biçimde incelenmeye çalışılmıştır. Sıra cetveline karşı yapılan şikâyetin tarafları, hukukî menfaat ve şikâyet ehliyeti, hangi hallerde şikâyet yoluna başvurulabileceği, şikâyetin konusu ve sebepleri, yargılama usulü ve şikâyet neticesinde verilebilecek kararlar ve bu kararlara karşı başvurulabilecek kanun yolları yargı kararları ve öğretideki görüşler de dikkate alınarak ele alınmıştır. Uygulamada karşılaşılan sorunlar, öğretideki görüş farklılıkları ve yargı kararları arasındaki çelişkilere değinilmeye çalışılmış ve tarafımızca çözüm önerileri getirilmiştir.

Üçüncü bölüm “iflâs hukukunda sıra cetveline şikâyetin diğer hukukî yollarla karşılaştırılması” başlığı altında ele alınmıştır. Bu bölümde öncelikle icra hukukunda sıra cetveline şikâyet prosedürü kısaca incelenmiş ve iflâstaki sıra cetveline şikâyet ile olan temel farklılıkları üzerinde durulmuştur. Sonrasında ise önce iflâs hukukunda düzenlenen sıra cetveline karşı itiraz davası incelenmiş ve iflâstaki sıra cetveline şikâyet ile farklılıklar tespit edilmiştir. Daha sonra da aynı inceleme icrada düzenlenen sıra cetveline karşı açılan itiraz davaları için yapılmıştır.

2. SIRA CETVELİ VE ŞİKÂyet İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

2.1. Sıra Cetveli ile İlgili Genel Bilgiler

2.1.1. Sıra Cetveli Kavramı

Sahip olunan hakları ve yüklenilen borçları belirleyen kurallar, maddi hukuku oluşturmaktadır. Hakların ne şekilde ve hangi merciler önünde talep edilebileceği ise şekli hukukun konusudur¹. Medeni usûl hukuku ile icra ve iflâs hukuku şekli hukuk dallarıdır. Borçlunun rızası ile borcunu ifa etmemesi halinde Devlet tarafından cebri icra yoluyla alacaklılar tatmin edilmeye çalışılmaktadır. Devletin bu görevini ifa ederken uyması gereken kurallar 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenmiştir.

Devlet, borçlunun malvarlığını satma ve bu satıştan elde edilen bedeli alacaklıya ödeme suretiyle alacaklıyı tatmin etmektedir². Ancak bazı durumlarda borçlunun alacağın tamamını karşılamaya yetecek tutarda malı bulunmamakta ya da bir borçlunun birden fazla alacaklısı olduğu için borçlunun malları bütün alacakları ödemeye yetmemektedir. Günümüzde mevcut olan yüksek enflasyon da borçlunun mallarında değer kaybı yarattığı için sıklıkla borçlunun mevcut malvarlığı alacaklıların tamamının alacağını karşılamaya yeter tutarda değildir³. Bu durumda borçlunun satılan malvarlığından elde edilen paranın alacaklılara hangi sırayla ve nasıl ödeneceği sorunu ortaya çıkmaktadır. Yaşanan yüksek enflasyonun da etkisiyle alacaklıların adil bir şekilde tatminini sağlamak amacıyla bir sıra dahilinde paylaşımın yapılması gerektiği hususu zamanla önem kazanmıştır. Bu gereklilik de gerek haciz yolunda gerekse de iflâs yolunda uygulanan sıra cetveli müessesesini ortaya çıkarmıştır.

Haciz yoluyla yürütülen takipte kural olarak her borcun bir alacaklısı vardır. Ancak İcra ve İflâs Kanunu 100. ve 101. maddelerinde belirtilen şartların sağlanması halinde haciz yoluyla takipte de borçlunun birden fazla alacaklısı olabilir. Bu halde satıştan elde edilen para tüm alacaklıların alacağını ödemeye yeterse dağıtım yapılarak dosya kapatılır. Satış bedeli, tamamlama haczi de yapılmasına rağmen tüm alacakları karşılamaya yetmezse icra müdürü İcra ve İflâs Kanunu'nun 140. maddesine göre sıra

¹ Yıldırım, M.K., Deren-Yıldırım, N. (2015). *İcra ve İflas Hukuku*, İstanbul, 1.

² Korkmaz, R. (2020). "İcra ve İflas Kanunu m.362/a Hükmü ve Süreli Haczedilmezlik", *TBB Dergisi*, 151, 176.

³ Deynekli, A. (2008). "Sıra Cetveli ile İlgili Sorunlar", *Bankacılar Dergisi*, 67, 28.

cetveli düzenler ve parayı alacaklılar arasında paylaştırır. Hacizdeki sıra cetveli “*Satış bedelinin tüm alacaklıların alacağını karşılamaması halinde, icra dairesi tarafından tanzim edilecek olan ve alacaklılara ait sıra ve tahsil edebilecekleri tutarı gösteren cetvel*” şeklinde tanımlanmaktadır⁴. Uygulamada hacizde düzenlenen sıra cetveli yerine “*derece kararı*” ifadesinin de kullanıldığı görülmektedir⁵.

Haciz yolu ile takipte sıra cetveli belirli koşulların gerçekleşmesi halinde düzenlenirken külli takip yolu olan iflâsta sıra cetvelinin düzenlenmesi zorunludur⁶. Genel haciz yoluyla takipte, koşulları mevcut ise icra müdürlüğünce re’sen sıra cetvelinin düzenlenmesi gerekirken uygulamada satışa konu taşınmaz üzerinde ipotek bulunması ve satış bedelinin ancak ipotekli alacağı karşılamaya yeter tutarda olduğunun anlaşılması halinde sıra cetvelinin yapılmasına gerek olmadığı yönünde kanaat mevcuttur⁷. Ancak İcra ve İflâs Kanunu m.140 hükmü emredici nitelikte olup ipoteğin alacağı karşılamaması halinde de sıra cetvelinin düzenlenmesi gerekmektedir. Bu sebeple mevcut uygulama kanaatimizce hatalıdır.

İflâsın açılmasıyla birlikte borçlunun tüm malvarlığı bir masa oluşturmaktadır ve yegâne gaye bu malvarlığının satılarak borçlunun tüm alacaklılarının tatmin edilmesidir. İflâs prosedüründe kural, alacaklıların eşitlik ilkesi gereğince alacaklarıyla orantılı şekilde pay almasıdır. Bir alacaklının diğerinden önce gelmesi istisnadır ve sadece Kanun’da açıkça düzenlenen hallerde söz konusudur. Kanun’da düzenlenen istisnaî hükümler de dikkate alınarak adi tasfiyede iflâs idaresi, basit tasfiyede ise iflâs dairesince sıra cetveli oluşturulur ve satış bedeli alacaklılar arasında taksim edilir⁸.

İflâsta sıra cetveli, iflâs idaresi tarafından alacaklılarca masaya kaydedilen alacakların incelenmesi neticesinde düzenlenir. İflâstaki sıra cetvelini, borçlunun iflâs masasına girmiş tüm malvarlığının satışı suretiyle elde edilen paradan alacaklıların tatmin edilmesi amacıyla düzenlenen ve alacakların nitelikleri, miktarları, sahipleri,

⁴ Arslan, R., Yılmaz, E., Taşpınar Ayvaz, S., Hanağası, E. (2022). *İcra ve İflas Hukuku*, Ankara, 356; Atalı, M., Ermenek, İ., Erdoğan, E. (2022). *İcra ve İflas Hukuku*, Ankara, 335.

⁵ Muşul, T. (2013). *İcra ve İflas Hukuku*, Ankara, 1, 790; Uyar, T. (2015). “İcra Takibi (Alacağı) Kesinleşmemiş Olan Alacaklıya Sıra Cetvelinde Yer Verilebilir mi?”, *Terazi Hukuk Dergisi*, 107,107.

⁶ Deynekli, a.g.m., 2008, 28; Meriç, N. (2015). *Türk-İsviçre Hukukunda Paylaştırma Kuralları ve Sıra Cetveline Müracaat Yolları*, Ankara, 103-104.

⁷ Uyar, T. (2014). *(İcra ve İflas Hukukuna İlişkin) Hukuki Mütalaalar*, Ankara, 921-922.

⁸ Bilgin, H. (2011). *Hacizde ve İflasta Alacakların Sırası*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,17; Deynekli, A. (2005). “4949 Sayılı Kanun’la Değişik İcra ve İflas Kanununa Göre Adi ve Rehinli Alacakların Sırası”, *AÜHFD*, 54(1), 192.

reddedilen alacakların ret sebepleri ve satış bedelinin paylaşım detayları gibi bilgileri içerip iflâs masasının pasifini ortaya koyan ve iflâs tasfiyesi bakımından kesin hüküm özelliği gösteren liste olarak tanımlamak mümkündür⁹. Sıra cetveli, müflisin pasifi ve alacaklıların birbirlerine ve masaya karşı olan haklarının tespit edildiği idari nitelikte olan avantajlar listesi olarak da ifade edilmektedir¹⁰.

2.1.2. Sıra Cetvelinin Hukukî Mahiyeti ve Önemi

Sıra cetvelinin hukukî mahiyeti konusunda ciddi görüş ayrılıkları yoktur. Sıra cetvelinin müflisin yanı sıra alacaklıları da etkileyen ve takip hukukuna özgü olan bir işlem olduğu ifade edilmektedir¹¹. Ancak takip işlemlerinin icrai niteliği sıra cetvelinde söz konusu olmadığı için, sıra cetvelinin sadece alacakların miktar, imtiyaz ve nitelik tespitlerinden ibaret bir karar beyanı olduğu da belirtilmektedir¹².

İflâs tasfiyesinde adil bir paylaşımın yapılabilmesi, mülkiyet hakkının korunması ve etkin hukukî korumanın sağlanabilmesi için alacaklılar arasında eşit işlem ilkesi kabul edilmiştir¹³. Eşitlik ilkesi, Anayasa'nın 10. maddesinde, “*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.*” İfadeleri ile düzenlenmiştir. Benzer bir düzenleme Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ayrımcılık yasağına ilişkin 14. maddesinde vardır. Eşitlik ilkesi, bir kanunun herkes için ve her zaman aynı biçimde uygulanması gerektiği anlamına gelmemektedir¹⁴. Nitekim Anayasa Mahkemesi¹⁵ de kanun önünde eşitliğin herkesin her açıdan aynı kurallara tabi tutulmasını ifade etmediğini belirtmektedir. Kanun önünde eşitlik, aynı hukukî durumlar için aynı, farklı durumlarda olanlar için ise farklı kuralların uygulanması demektir¹⁶.

Eşitlik ilkesinin gereği olan “*aynı durumda olanlara aynı, farklı durumda olanlara ise farklı muamele yapılması*” uygulaması iflâs alacaklıları için de geçerlidir¹⁷. Diğer

⁹ Pekcanitez, H., Atalay, O., Sungurtekin Özkan, M., Özekes, M. (2022). *İcra ve İflas Hukuku*, İstanbul, 482; Karakaş, C. F. (1996). *İcra ve İflas Hukukunda Sıra Cetveli*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya, 173; Bilgin, a.g.e., 2011, 18.

¹⁰ Karakaş, a.g.e., 1996, 174; Deynekli, a.g.m., 2008, 56; Bilgin, a.g.e., 2011, 18.

¹¹ Bilgin, a.g.e., 2011, 27; Karakaş, a.g.e., 1996, 6.

¹² Kuru, B. (1988). *İflas ve Konkordato Hukuku*, Ankara, 301.

¹³ Hasırcı, H. (2021). *İflasın Takiplere Etkisi*, İstanbul, 157,159.

¹⁴ Hasırcı, a.g.e., 2021, 159; Öden, M. (2003). *Türk Anayasa Hukukunda Eşitlik İlkesi*, Ankara, 190; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 17.

¹⁵ AYM 03.04.2013 T., 2013/20 E., 2013/50 K. (kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr E.T.:04.11.2024).

¹⁶ Özekes, M. (2009). *İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler*, Ankara, 190; Hasırcı, a.g.e., 2021, 154.

¹⁷ Hasırcı, a.g.e., 2021, 158.

alacaklılarla aynı durumda olmayan bazı alacaklılara ekonomik, sosyal ve finansal sebeplerle birtakım imtiyazlar tanınmıştır¹⁸. Önemli olan alacaklara tanınan bu ayrıcalıkların meşru bir temele oturtulması ve ölçüsüz olmamasıdır. Bu koşullara riayet edilerek tanınan imtiyazlar eşitlik ilkesine aykırı değildir. Ayrıca tanınan ayrıcalıklar zaman içerisinde değişen şartlara uyarlanabilmelidir; aksi halde tasfiye süreci adaletli bir şekilde yürütülemez¹⁹. Modern hukuk sistemlerinde imtiyazlı alacaklar mümkün olduğu kadar sınırlı sayıda tutulmuştur. Sonuç olarak, iflâs masasının tüm alacakları ödemeye yetmediği için sıra cetveli oluşturulması ve belirli alacaklara imtiyaz tanınması keyfî ve ölçüsüz olmadıkça eşitlik ilkesine de aykırı görülmemektedir.

Satıştan elde edilen para dağıtıldıktan sonra alacaklarına ulaşamayan alacaklılara ödemedi aciz belgeleri verilir. Bu bağlamda sıra cetveli düzenlenmesinin bir diğer amacı da borç ödemedi aciz belgesi verilecek alacaklıların listesini tespit etmektir²⁰. Alacaklıların kısmen veya tamamen tatmininin mümkün olup olmadığı önceden belli değildir. Bu durum ancak sıra cetveli düzenlendikten sonra açıklığa kavuşmaktadır²¹. İflâs hukukunda sıra cetvelinin önemini gösteren diğer bir unsur ise iflâs masasına kayıt yaptırılan veya kayıt yaptırılmamakla birlikte tapu sicilinde yazılı olan taşınmazlar hakkında maddi hukuk bağlamında bir inceleme yapılması ve bu inceleme sonrasında alacakların kabulüne veya reddine karar verilmesidir²².

Yüksek enflasyonun da etkisiyle mevcut iflâs dosyalarının sayısındaki yükseliş, sıra cetveli düzenlemesinin de önemini artırmıştır²³. Ayrıca borçlunun malvarlığındaki eksilmelerden dolayı birçok haciz dosyasında da malların satışı suretiyle elde edilen para tüm alacaklıları tatmin etmediği için sıra cetveli düzenlenmektedir.

¹⁸ Özkes, a.g.e., 2009, 194; Hasırcı, a.g.e., 2021, 159; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 17-18.

¹⁹ Hasırcı, a.g.e., 2021, 159.

²⁰ Karakaş, a.g.e., 1996, 156.

²¹ Öztekin, S. (1988). *İflâsta Sıra Cetveli Prosedürü ve Sıra Cetveline Karşı Müracaat Yolları*, Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, İstanbul, 57.

²² Arslanpınar Tat T. (2021). *Türk ve İsviçre Hukukunda Paylaştırma Kuralları*, Eskişehir, 34; Meriç, a.g.e., 2015, 102.

²³ Deynekli, a.g.m., 2008, 28.

2.1.3. İflâs Hukukunda Sıra Cetvelinin Düzenlenmesi

2.1.3.1.Genel olarak

Hacizde sıra cetvelinin birden fazla alacaklının bulunması ve satıştan elde edilen tutarın alacakları karşılamaya yetmemesi halinde düzenleneceğini belirtmiştik²⁴. Haciz yoluyla takipte borçlunun mal ve haklarının bulunmaması halinde sıra cetveli düzenlenmesine de gerek olmadığı öğretilir²⁵ savunulurken, Yargıtay'ın²⁶ satıştan para elde edilememiş olsa bile koşulların bulunması halinde sıra cetvelinin düzenlenmesi gerektiği yönünde kararları mevcuttur. İflâs yoluyla takipte ise sıra cetvelinin düzenlenmesi zorunludur.

İflâsa tabi borçlunun borçlarını ödememesi, mal ve parasını tüketmesi²⁷ halinde alacaklılar tarafından takipli iflâs prosedürüne uygun olarak icra dairesine başvurulup borçlunun iflâsı istenebilir. Bu halde takip kesinleştikten sonra alacaklının asliye ticaret mahkemesine başvurarak iflâs davası açması gerekir. Ayrıca alacaklılar ya da bizzat borçlu Kanun'da belirtilen şartların mevcut olması halinde daha önceden takip yapılmasına gerek olmadan asliye ticaret mahkemesine başvurarak da iflâs sürecini başlatabilir. Asliye ticaret mahkemesi yürüttüğü yargılama neticesinde borçlunun iflâsına karar verir ise hükümle birlikte iflâs açılır ve iflâsın açılma anı kararda belirtilir. İflâsın açılmasıyla birlikte İcra ve İflâs Kanunu m.184 uyarınca müflisin haczi kabil bütün malları bir masa teşkil eder ve bu mallar düzenlenecek sıra cetveline göre alacakların ödenmesine tahsis edilir. İflâsın kapanmasına kadar müflisin uhdesine geçen mallar da bu masaya girer. Borçlunun bütün malvarlığının satışı sonucu elde edilen para, alacaklıların daha önceden müflise karşı takip yapmış olup olmadığına bakılmaksızın alacaklıların tamamı arasında paylaştırılır²⁸. Ayrıca belirtmek gerekir ki iflâsta sıra cetvelinin düzenlenebilmesi için İcra ve İflâs Kanunu m.164/f.4 gereğince

²⁴ Bkz. başlık 2.1.

²⁵ Meriç, a.g.e., 2015, 107.

²⁶ “İİK'nun 100. maddesi gereğince, borçluya ait para veya satılan malın tutarı vezneye girinceye kadar birden fazla alacaklı tarafından haciz konulması halinde, anılan madde hükmü gereği icra müdürlüğünce derece kararı yapılması gerekir. Derece kararının yapılması için mutlaka satış sonucu para elde edilmesi zorunlu değildir.” Yargıtay 12. HD., 23.03.2015 T., 2014/33998 E., 2015/6768 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.: 01.06.2024)

²⁷ Günel, M. (2006). *İflas Davaları ve İflasın Ertelenmesi*, Ankara, 3; Kırtıloğlu, S. (2009). *İflas Davası*, Ankara, 5.

²⁸ Altay, S. (2003). “Genel Olarak İflâs Davaları ve İflâsta Paylaştırmanın Esasları” *Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan*, İstanbul, 2, 891-892; Bilgin, a.g.e., 2011, 15.

İflâs kararının kesinleşmiş olmasına gerek yoktur. Ancak sıra cetvelinin düzenlenmesinden sonra yapılan pay cetvelinin oluşturulması ve son hesabın yapılabilmesi için iflâs kararının kesinleşmesi gerekir²⁹.

Hacizde, ilk haczi koyduran alacaklı fiili bir rüçhan hakkına sahip olduğu için bazen borçlu hakkında takip başlatmamış olan diğer alacaklılar zarara uğramaktadır³⁰. İflâsta ise kural olarak alacaklılar arasında eşitlik prensibi vardır ve İcra ve İflâs Kanunu m.184 gereğince borçlunun bir masa teşkil eden malvarlığı satılarak tüm alacaklılar tatmin edilmeye çalışılmaktadır. İflâsta bir alacaklının diğerinden önce gelmesi alacağının niteliğine bağlıdır³¹. Alacağın niteliklerine göre ayırım yapılması da sıra kavramını ortaya çıkarmıştır. Derece ve sıra kavramlarını birbirlerinin yerine kullanan bazı yazarlar³² dışında, rehinli alacaklar hariç olmak üzere iflâs yoluyla takipte hacizdeki gibi derece kavramı bulunmamaktadır³³.

Daha önce de belirtildiği üzere kural, iflâsta tüm alacaklıların eşit olması ve satış sonucu elde edilen paradan alacakları oranında, garameten pay almalarıdır. Ancak kamu düzeni ile sosyal ve ekonomik hayatın gereği olarak bazı alacak ve alacaklılara iflâs yoluyla takipte de diğer alacaklılar ve alacaklara nazaran öncelik verilmiştir. Sıra cetvelini düzenleyen merci, kanun koyucunun getirmiş olduğu çeşitli imtiyaz ve rüçhan haklarını da dikkate alarak alacak türleri arasında bir sıralama yapmakta ve bu sıraya göre alacaklıların tatmin edilmesi amacıyla sıra cetvelini düzenlemektedir³⁴.

Kanun koyucu çeşitli saiklerle alacaklar arasındaki sıra ilişkisini İcra ve İflâs Kanunu m.206'da düzenlemiştir. Maddede altı sıra öngörülmüş iken 4949 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle birlikte sıra sayısı dörde düşürülmüştür. İcra ve İflâs Kanunu m.206 hükmü dışında da bazı özel kanunlarla birtakım alacakların imtiyazlı olduğu belirtilmiştir.

²⁹ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 29; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 493.

³⁰ Umar, B. (1973). *İcra ve İflâs Hukukunun Tarihî Gelişmesi ve Temel Teorisi*, İzmir, 18-19.

³¹ Umar, a.g.e., 1973, 19; Bilgin, a.g.e., 2011, 15.

³² Belgesay, M.R. (1953). *İcra ve İflâs Hukuku Sentetik Bölüm 1. Konkordato – İflâs – İptal Davası – Tahliye*, İstanbul, 2, 9.

³³ Postacıoğlu, İ. E. (1982). *İcra Hukuku Esasları*, İstanbul, 535; Meriç, a.g.e., 2015, 104.

³⁴ Deynekli, a.g.m., 2005, 192; Meriç, a.g.e., 2015, 104.

2.1.3.2.İflâsta sıra cetveline yazılabilecek alacaklar

Müflisin malvarlığıyla birlikte bu malvarlığından elde edilen semereler de masada müflisin aktif malları olarak yer alır. Masada yer alan taşınmazlardan elde edilen kira gelirleri, ürün getiren mallardan elde edilen gelirler ve bankadaki paraya işlemiş olan faiz de semere olarak kabul edilir ve masanın aktifini oluşturur³⁵. Bir başka ifade ile müflisin mallarıyla birlikte malvarlığından elde edilen semereler ve kira getirileri de alacakların ödenmesine tahsis edilir.

Alacakların iflâs masasına kaydı için İcra ve İflâs Kanunu m.219'da öngörülen bir aylık süre geçtikten sonra iflâs idaresi, 230. maddeye göre alacak ve istihkak iddialarının gerçekten var olup olmadığını inceler. Basit tasfiyede ise iflâs müdürlüğü, İcra ve İflâs Kanunu m.218/f.2'ye göre yirmi günden az ve iki aydan fazla olmamak üzere süre tayin ederek alacaklarını bildirmek üzere alacaklıları ilan yoluyla davet eder. Yargıtay'a³⁶ ve öğretideki³⁷ görüşe göre alacaklı, alacak kayıt talebinde bulunmasa dahi sonrasında alacak davası açabilir. Ancak alacak kayıt talebinde bulunmuş olması alacaklının lehine olan bir durumdur.

İcra ve İflâs Kanunu m.230 ve 218/f.2'de belirtilen süreler içerisinde alacak bildiriminde bulunmayan alacaklılara ilişkin Kanun'un 236. maddesinde özel bir düzenleme yer almaktadır. Hükme göre, süresi içerisinde masaya kaydedilmemiş alacaklar için iflâsın kapanmasına kadar kayıt talebinde bulunulabilir. Bu halde geç başvuru yapılmasından dolayı meydana gelen giderler ise başvuran alacaklıya aittir. Masaya geç kaydettirilen alacak iddiası hakkında müflisin de görüşü alındıktan sonra alacağın kabulüne veya reddine karar verilir; ek sıra cetveli düzenlenir³⁸.

Yapılan inceleme sonucunda iflâs idaresi ya da iflâs müdürlüğü alacakların mevcut olduğuna kanaat getirirse kapsam ve miktarlarıyla birlikte sıra cetveline yazar³⁹. Yine yapılan inceleme neticesinde alacağın mevcut olmadığı anlaşılır ise reddedilen

³⁵ Ömeroğlu, Z. (2023). *Hacizde Sıra Cetveline Karşı Başvurulabilecek Yollar*, Yüksek Lisans Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Hukuk Bölümü, 39-40; Meriç, a.g.e., 2015, 35

³⁶ "İcra ve İflâs Kanunu'nun 236 ncı maddesi uyarınca iflâsın kapatılmasına kadar masaya alacak yazdırmak mümkündür. Öte yandan masaya kayıt davası açılması için iflâs idaresine başvuru yapılması da bir ön şart değildir. Davacının masaya başvurusu olmadığına göre doğrudan dava açmasında hukuka aykırı bir yön olmadığı gibi, bu davanın süresinde olmadığı yönündeki gerekçede de isabet yoktur." Yargıtay 19. HD., 09.03.2011 T., 2011/666 E., 2011/3028 K. (lexpera.com.tr E.T.:02.06.2024)

³⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 473.

³⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 473.

³⁹ Kuru, a.g.e., 1988, 301-302; Bilgin, a.g.e., 2011, 18.

alacaklar ve kabul edilmeme nedenleri İcra ve İflâs Kanunu m.233 gereğince sıra cetvelinde belirtilir.

Alacağın bir kamu alacağı olması halinde iflâs idaresince bu alacağın reddedilemeyeceği, sıra cetveline yazılmasının zorunlu olduğu savunulmaktadır⁴⁰. Geciktirici ve bozucu şarta bağlı alacakların da masaya alacak olarak kaydı ve sıra cetveline yazılması gerekir⁴¹. Geciktirici şarta bağlı alacaklar için iflâs tasfiyesi sonunda pay ayrılır ve şartın gerçekleşmesi halinde alacaklıya ödeme yapılır. Bozucu şarta bağlı alacaklar ise normal iflâs alacakları gibi değerlendirilir. İflâs gerçekleştikten sonra şartın gerçekleşmesi halinde alacaklıya ödenen para İcra ve İflâs Kanunu m.255'e göre geri alınarak alacaklarını tamamen alamamış olan alacaklılara ödenir.

İflâs idaresi veya iflâs dairesi masaya kayıt için alacaklılar tarafından ileri sürülen alacak iddialarını müflisin kayıt ve defterlerini de dikkate alarak inceler ve bu iddialar hakkında verdiği kararlara göre sıra cetvelini oluşturur. Sıra cetvelinde masaya yazdırılan alacakların dışında müflisin kayıt ve defterlerinden varlığı anlaşılan alacaklar ile iflâs idaresince kabul edilen istihkak iddiasına dayalı alacaklar da yer alır. Müflisin kefil olması halinde ise kefalet miktarıyla sınırlı olmak üzere sıra cetveline alacak kaydı yapılır⁴².

Sıra cetvelinde sadece alacaklıların başvurusu üzerine masaya kaydolunmuş alacaklar yer almaz. Kanun'un 231. maddesine göre, tapu sicilinde kayıtlı olan alacaklar; masaya kaydı için müracaat edilmese bile işleyen faizi ile birlikte sıra cetveline yazılır. Hukukumuzda yalnızca iflâsın açılmasından önce işlemiş olan faizlerin sıra cetveline yazılması gerektiği kabul edilmektedir⁴³. Masaya giren mallar üzerinde yer alan aynî haklar ve şerh ile etkisi kuvvetlendirilmiş şahsi haklar da sıra cetveline yazılır⁴⁴. Masaya girmeyen mallar üzerindeki aynî haklar ve üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilen şahsi

⁴⁰ Bahçeci, B. (2015). "İflas İdaresinin Kamu Alacağının İflas Masasına Kaydını Reddetmesi Sorunu", *AÜHFD*, 64(4), 1009.

⁴¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 459.

⁴² "Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere ve özellikle davalının kefalet limiti gözetilerek, iflas tarihi itibarıyla saptanan alacağın iflas masasına kayıt ve kabulüne karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davacı vekilinin yerinde görülmeyen bütün temyiz itirazlarının reddiyle..." Yargıtay 19. HD., 27.01.2000 T., 1999/7936 E., 2000/413 K. (e-uyar.com E.T.: 01.06.2024); Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 482.

⁴³ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 594; Kuru, B. (2013). *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, Ankara, 1323; Muşul, T. (2018). *İcra ve İflas Hukukunda Şikayet*, Ankara, 500; Kuru, B. (1997). *İcra ve İflas Hukuku*, 4, 3214.

⁴⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 482; Altay, S. (2004). *Türk İflas Hukuku*, 2, İstanbul, 1411.

teminatlar ile masa alacakları sıra cetveline yazılmaz⁴⁵. Mülkiyet talepleri de sıra cetveline yazılmaz, bunlar hakkında istihkak prosedürü uygulanır⁴⁶. Mülkiyet dışındaki istihkak iddiaları ise sıra cetveline yazılır.

Sıra cetveline yalnız iflâs alacakları yazılabilir; masa alacaklarının ise kaydı mümkün değildir. İflâs ve masa alacağı kavramlarına kısaca değinmekte ve aralarındaki farkları belirtmekte fayda vardır. Müflisin iflâsın açıldığı anda mevcut olan muaccel, müeccel, geciktirici şarta bağlı para ya da para dışındaki bir edimi içeren borçlarının tamamı iflâs alacağıdır⁴⁷. İflâs açılması ve tâsfiyenin yürütülebilmesi için iflâs idaresi veya dairesi tarafından girilen borç ilişkileri neticesinde doğan alacaklara ise “*masa alacağı*” denilmektedir⁴⁸. İcra ve İflâs Kanunu’nun 248. maddesine göre, masa alacakları iflâs alacaklarından önce ve tam olarak ödendiği için alacağın türünü belirlemek önem arz etmektedir.

2.1.3.3. İflâsta alacaklar arasındaki sıra

İflâs hukukunda kanun koyucu, alacaklar arasında bir sıra ilişkisi düzenlemiştir. Bazı alacaklara öncelik tanınarak satıştan elde edilen paradan önce bu alacakların ödenmesi gerektiği hüküm altına almıştır. Yapılan sıralama gereğince alacaklar rüçhanlı ve adi alacaklar olmak üzere ikili bir ayrıma tâbi tutulmuştur. Rüçhanlı alacaklar aynî hakka dayanmaktayken; adi alacaklar ise doğrudan kanunlarda düzenlenmiştir⁴⁹. Sıralar arası bir öncelik ilişkisi mevcut olup, aynı sıra içerisindeki alacaklar arasında ise İcra ve İflâs Kanunu m.207’ye göre eşitlik söz konusudur. Bu da iflâsta alacaklılar arası eşitlik ilkesinin diğer bir görünüş şeklidir⁵⁰. Sıra içerisindeki eşitlik ilkesine aykırı olarak yapılan işlemler şikâyete konu olur. Son olarak belirtmek gerekir ki eşitlik ilkesinin gözetilmesi gereken alacaklılar masa alacaklıları değil iflâs alacaklılarıdır⁵¹.

⁴⁵ Üstündağ, S. (1998). *İflas Hukuku*, İstanbul, 134; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 20; Bilgin, a.g.e., 2011, 21; Kuru, a.g.e., 2013, 1326.

⁴⁶ Güneren, A. (2008). *İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları*, Ankara, 1349; Üstündağ, a.g.e., 1998, 134; Arslan, R., Yılmaz, E., Taşpınar Ayvaz, H., Hanağası, H. (2022). *İcra ve İflas Hukuku*, Ankara, 657.

⁴⁷ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 593; Öztekin, a.g.e., 1988, 10.

⁴⁸ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 593; Deynekli, a.g.m., 2008, 50; Öztekin, a.g.e., 1988, 38.

⁴⁹ Berkin, M.N. (1973). *İflas Hukuku*, İstanbul, 289; Karakaş, a.g.e., 1996, 21.

⁵⁰ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 17; Berkin, a.g.e., 1973, 297.

⁵¹ Yeşilova, B. (2015). *Modern İflâs Hukukunun Gereklilikleri ve Temel Haklar Çerçevesinde Susturma Hakkı/Engelleme Yasası*, Ankara, 198.

2.1.3.3.1. Rüşhanlı alacaklar

Rüşhan kelime anlamı olarak üstünlük, öncelik demektir. İcra ve iflâs hukukunda ise özellikle sınırlı aynî hak sahiplerine verilmiş “*öncelikle ödenme*” hakkı şeklinde tanımlanmıştır⁵². İcra ve İflâs Kanunu’nun dışındaki bazı özel kanunlarda imtiyazlı alacaklara ilişkin düzenlemeler mevcuttur. Adi ve rehinli alacakların sırasının düzenlendiği İcra ve İflâs Kanunu m.206 incelendiğinde de görüleceği üzere rehinle teminat altına alınmış olan alacakların diğer alacaklara göre rüşhan hakkı vardır. Bir alt başlıkta belirtilmiş olan alacaklar ise rehin hakkına nazaran da rüşhanlıdır. Malın aynından doğan kamu alacakları ve masa alacakları ise rehin hakkından sonra gelmekle birlikte adi alacaklardan önce ödendiği için yine rüşhanlı olduğu kabul edilmektedir. Neticede, rüşhanlı alacaklar arasında Kanun’da bir sıralama yapılmamıştır. Ancak Yargıtay⁵³ rehinli alacaklardan önce ödenmesi gereken alacaklar, rehinli alacaklar ve rehinli alacaklardan sonra ancak adi alacaklardan önce ödenmesi gereken alacaklar olmak üzere rüşhanlı alacaklar arasında bir sıralama yapmış ve bu durumu da “*rüşhanlı sıra*” tabiriyle ifade etmiştir.

2.1.3.2.1.1. Rehlinli alacaklardan önce ödenmesi gereken alacaklar

Bazı alacakların rehinli alacaklardan, kamu alacaklarından ve adi alacaklardan önce ödenmesi gerekmektedir. Bunlardan ilki İcra ve İflâs Kanunu m.248’e göre, rehinli malın muhafaza ve satış giderleridir. Mahcuz malın muhafazası, malın idare ve işletilmesi, satış ve paylaşım masrafları, yediemin masrafı, satış ilanı ve kıymet takdiri masrafı gibi masraflar tüm alacaklıları ilgilendiren masraflardır ve öncelikle ödenmesi gerekir⁵⁴.

Rehin hakkından önce gelen diğer bir alacak ise kanunî rehin hakkı olan ve Türk Ticaret Kanunu m.1320’de düzenlenen gemi alacaklısı hakkıdır. Gemi alacaklısı hakkı, alacaklının alacağını deniz servetinden öncelikle almasını sağlayan bir kanuni rehin hakkıdır⁵⁵. Gemi alacaklılarının sahip olduğu rehin hakkı, TTK m.1323/f.1

⁵² Yılmaz, E. (2011). *Hukuk Sözlüğü*, Ankara, 1174.

⁵³ Yargıtay 23. HD., 07.05.2014 T., 2014/2864 E., 2014/3525 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:10.06.2024)

⁵⁴ Coşkun, M. (2018). *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*, İstanbul, 422-434; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 48.

⁵⁵ Ercan, İ. (2020). *Uygulamacılar için İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, Ankara, 1098; Deynekli, a.g.m., 2005, 193.

gereğince gemi üzerinde tescil edilmiş ya da edilmemiş olan bütün kanuni ve sözleşmesel rehin haklarından ve aynı yükümlülüklerden önce gelir.

Türk Medeni Kanunu m.865 (rehinli taşınmazın değerinin, malikin kusuru sebebiyle, düşmesinin önlenmesi için yapılan masraflar sebebiyle kurulan rehin hakkı), m.867(rehinli taşınmazın değerinin, malikin kusuru bulunmaksızın, düşmesinin önlenmesi için yapılan masraflar sebebiyle kurulan rehin hakkı) ve m.877(arazinin iyileştirilmesi durumunda değerindeki artış nedeniyle ödünç veren alacaklı lehine tescil suretiyle rehin hakkı) hükümlerinden doğan alacaklar rehinli alacaklardan önce ödenir.

7101 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu'nun 206. maddesinde değişiklik yapılmadan önce malın aynından doğan vergi alacakları rehin hakkına göre rüçhanlıydı. 7101 sayılı Kanunla yapılan ve 15.03.2018 tarihinde yürürlüğe giren değişiklikle birlikte, rehin alacağı malın aynından doğan vergi alacağının önüne geçmiştir⁵⁶. Hüküm uygulanırken sıra cetvelinin kesinleşmiş olduğu tarih esas alınmalıdır. Sıra cetveli 15.03.2018 tarihinden önce kesinleşmiş ise eski hükümler uygulanarak malın aynından doğan kamu alacaklarının rehinli alacaklara göre öncelikle ödenmesi gerekmektedir⁵⁷. 15.03.2018 tarihinden sonra kesinleşen sıra cetvellerinde ise değişiklik sonrasındaki düzenlemeye göre paralar paylaştırılmalıdır.

2.1.3.2.1.2. Rehinli alacaklar

İcra ve İflâs Kanunu m.206'ya göre, alacakları rehinli olan alacaklıların satış bedeli üzerinde rüçhan hakları vardır. Rehin hakkının kanundan ya da sözleşmeden doğmuş olmasının ya da taşınır veya taşınmaz rehini olmasının bir önemi bulunmamakta olup iflâsın açıldığı anda hukuken mevcut ve geçerli olması yeterlidir⁵⁸. İflâsın açılmasından önce üzerine rehin tesis edilmiş mallar ile müflisin başkasının borcu için rehin vermiş olduğu mallar iflâs masasına girer ve bu mallardan doğan rehin hakları rüçhanlı alacak olur⁵⁹. Masadaki mallar satılınca ilk olarak rehin hakkına göre rüçhanlı olan alacaklar ödenir. Sonrasında ise İcra ve İflâs Kanunu m.206/f.1'e göre, rehinli alacaklar ödenir; arta kalan para olur ise imtiyaz sıralarına göre adi alacaklara ayrılır.

⁵⁶ Şenyüz, D. (2018). "İflasta Vergi Alacakları ve Sırası", *AÜHFD*, 67, 4, 902; Ercan, a.g.e., 2020, 1101.

⁵⁷ Muşul, a.g.e., 2018, 325; Ercan, a.g.e., 2020, 1101.

⁵⁸ Bilgin, a.g.e., 2011, 71.

⁵⁹ Kuru, a.g.e., 2013, 1205; Şenyüz, a.g.m., 2018, 901.

Taşınır rehni rehnedilen malla birlikte bu maldan elde edilen semereleri de kapsar. Rehnedilen taşınırın satılması halinde takip giderleri, akdî ve temerrüt faizi de ödenecek olan kalemler arasındadır⁶⁰. Aynı taşınır üzerinde birden fazla rehin hakkı olması halinde sıra TMK m.948 uyarınca rehinlerin kuruluş tarihine göre belirlenir.

Türk Medeni Kanunu m.850'ye göre; taşınmaz rehni ancak ipotek, ipotekli borç senedi ve ipotekli irat senedi şeklinde kurulabilir. Rehnedilen taşınmazın satılması halinde takip giderleri, akdi ve temerrüt faizi de ödenir⁶¹. Aynı taşınmaz üzerinde birden fazla rehin hakkı olması halinde kanundan doğan ve sözleşmesel rehin haklarında bir ayrıma gidilmesi gerekmektedir. Kanundan doğan ve tescili gerekmeyen TMK m.865 ve 867 de düzenlenen rehin hakları diğer tüm sınırlı aynî haklardan önce gelir. Tescile tâbi kanunî rehin haklarında ise sıra kuruluş tarihlerine göre belirlenir⁶². Sözleşmeden doğan rehin hakları arasındaki sıra ilişkisi ise sabit derece sistemine göre tespit edilir⁶³.

2.1.3.2.1.3. Adi alacaklardan önce ödenmesi gereken alacaklar

Rehinli alacaklar ödendikten sonra ise adi alacaklardan önce gelmek koşuluyla malın aynından doğan kamu alacakları ödenir. Kanunda belirtilenler sınırlı sayıda olmamakla birlikte gümrük resmi, emlak vergisi, veraset ve intikal vergisi, motorlu taşıtlar vergisi malın aynından doğan vergilerdir⁶⁴. Bu vergiler müflisin genel vergi borcu olmayıp rehinli malın bizzat kendisinden doğan vergi alacaklarıdır. Aynî vergilerin borçlusu eşyanın kendisi olduğu için eşyanın kime ait olduğunun bir önemi yoktur⁶⁵.

Malın aynından doğan vergilere ilişkin vergi cezası, gecikme zammı, gecikme faizi gibi ferî alacakların malın aynından doğup doğmadığına ilişkin kanunî bir düzenleme

⁶⁰ Oğuzman, Seliçi, Oktay Özdemir, a.g.e., 2014, 1008; Mete, C. (2017). “Taşınır Rehni”, *DEÜHFD*, 19, 1449.

⁶¹ Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 49-50.

⁶² Deynekli, A., Kısa, S., (2005). *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*, Ankara, 688-689; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 56.

⁶³ Karakaş, a.g.e., 1996, 49; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 56; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 688-689.

⁶⁴ Kuru, 2013, a.g.e., 1071; “*Kanun koyucu tarafından ifade edildiği şekilde “gümrük resmi, bina ve arazi vergisi gibi eşya ve taşınmazın aynından doğan kamu alacakları” olarak nitelendirilen vergiler, tadadi olmayıp, benzer vergiler bakımından da uygulanabilir ölçütler ortaya koyduğu için “malın aynından doğan vergi” tabirini kanunda sayılanlardan ibaret saymak Kanun koyucunun iradesine uygun düşmez.*” Yargıtay 19. HD., 25.06.1994 T., 1994/4582 E., 1994/6936 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.: 21.06.2024)

⁶⁵ Kuru, a.g.e., 1988, 247; Deynekli, A. (1998). *İflasın Vergi Alacağının Tahsiline Etkisi*, Ankara, 114; Bilgin, a.g.e., 2011, 33.

mevcut değildir. Öğretide ise bu hususta farklı görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre⁶⁶, aynî vergilerin ferîlerinin de malın aynından doğan kamu alacağı olarak kabul edilmesi ve rehinli alacaklardan önce ödenmesi gerekmektedir. Yargıtay'ın⁶⁷ da bu yönde kararları vardır. Diğer bir görüşe göre⁶⁸ ise, kanun koyucunun ferî alacakların rüçhanlı kabul edilmesi yönünde bir iradesi bulunsa idi açıkça düzenleme yapması gerekeceğinden hareketle ferî alacakların rüçhanlı olmadığı savunulmaktadır.

Masaya dahil taşınır ve taşınmazların aynından doğan vergi alacaklarının iflâs idaresi tarafından detaylı bir şekilde incelenmesi ve sıra cetveline tatbik edilmesi oldukça önemlidir⁶⁹. Malın aynından doğmayan gelir vergisi, kurumlar vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, çevre temizlik vergisi, damga vergisi gibi diğer kamu alacaklarının ancak rehinli alacaklar ödendikten sonra sıra cetvelinin üçüncü sırasında ödenebileceğini belirtmekte fayda vardır⁷⁰.

Rehinli alacaklardan arta kalan miktardan öncelikle malın aynından doğan kamu alacakları ödenir. Bu vergi ödemesi yapıldıktan sonra arta kalan bir meblağ olursa iflâstaki masa alacakları ödenir⁷¹. Masa alacakları, iflâs idaresinin yaptığı ya da yaptırdığı işler sebebiyle doğan borçlardır⁷². Bu borçlar, iflâsın açılmasından tasfiyenin sona ermesine kadar oluşan ve müflise değil iflâs masasına ait olan borçlardır⁷³. Masa alacakları İcra ve İflâs Kanunu m.248 gereğince adi iflâs alacaklarından önce ve tam olarak ödenir. Masa alacakları sıra cetvelinde gösterilmez ve paralar paylaştırılınca kadar iflâs idaresinden istenebilir⁷⁴. Masanın taraf olduğu ve devam etmekte olan davaları takip etmesi için tutulan avukata ödenen vekâlet ücreti, masada bulunan ve değeri düşmekte olan malların muhafazası için yapılan masraflar, bu amaçla yapılan kira sözleşmeleri gereğince ödenen kira bedelleri masa

⁶⁶Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 652; Şenyüz, a.g.m., 2018, 914.

⁶⁷Yargıtay 19. HD., 12.04.1993 T., 1993/1972 E., 1993/2747 K. (lexpera.com.tr E.T.:22.06.2024)

⁶⁸Arslaner, H. (2010). *6183 Sayılı Kanun Kapsamında Kamu Alacaklarının Haciz Yoluyla Tahsili*, Ankara, 128.

⁶⁹Şenyüz, 2018, a.g.m., 919; Bilgin, a.g.e., 2011, 35; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 652-653.

⁷⁰Deynekli, a.g.m., 2008, 122-123; Kuru, a.g.e., 2013, 1073; Şenyüz, a.g.m., 2018, 919-920.

⁷¹Karakaş, a.g.e., 1996, 50; Ercan, a.g.e., 2020, 1101-1102.

⁷²"Bir alacağın masa alacağı olması için; iflas idaresinin yaptığı ve yaptırdığı işlerden doğması, iflas idaresinin bizzat yaptığı veya devamına izin verdiği sözleşmeden doğması, masanın sebepsiz zenginleşmiş olması veya iflas masasının haksız fiilinden kaynaklanması gerekmektedir." Yargıtay 23. HD., 06.12.2017 T., 2016/1416 E., 2017/3626 K. (mevzuat.sinetjias.com.tr E.T.:28.06.2024)

⁷³Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 693; Karakaş, a.g.e., 1996, 166.

⁷⁴Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 659; Öztekin, a.g.e., 1988, 38; Ercan, a.g.e., 2020, 1101-1102; Karakaş, a.g.e., 1996, 166.

alacaklarına örnek olarak gösterilebilir⁷⁵. Ayrıca masa borçları ile ilgili uyuşmazlıkların genel mahkemelerde çözümü gerekmektedir⁷⁶.

Sıraya konulan alacaklar daima iflâs alacağıdır. İflâs alacağı, iflâs açılmadan önce mevcut olan ve iflâsın açılma anına kadar kısmen veya tamamen tahsil edilemediği için masaya karşı ileri sürülebilen alacak hakkına iflâs alacağı; hak sahibi kimselere ise iflâs alacaklısı denilmektedir⁷⁷.

İflâs alacağı ve masa alacağı birbirinden farklı kavramlar olup aralarındaki ayrıma dikkat etmek gerekir⁷⁸. Zira yukarıda⁷⁹ da belirtildiği üzere masa alacakları sıra cetvelinde gösterilmez ve adi alacaklardan önce ödenirken; iflâs alacaklarının tamamı sıra cetvelinde gösterilir ve İcra ve İflâs Kanunu m.206'ya göre paylaşım yapılır. İflâs idaresi masa alacaklılarının talebini reddeder ise alacaklı, masaya karşı sıra cetveline itiraz davası açamaz, genel mahkemelerde dava açabilir⁸⁰. İflâs alacaklılarının alacak talebinin reddi halinde ise süresi içerisinde sıra cetveline itiraz davası açma hakları bulunmaktadır.

2.1.3.3. Adi alacaklar

Rüçhanlı alacaklar dışındaki tüm alacaklar adi alacak olarak nitelendirilmektedir. Adi alacaklar da kendi içerisinde imtiyazlı ve imtiyazsız alacaklar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. İcra ve İflâs Kanunu m.206'da ilk üç sıra imtiyazlı, dördüncü sıradaki alacaklar ise imtiyazsızdır. Adi alacaklarda, bir üst sıradaki alacaklıların tamamı tatmin edilmeden bir sonraki sıradaki alacaklılara ödeme yapılamaz. Aynı sıradaki alacaklılar ise İcra ve İflâs Kanunu m.207 gereğince eşit haklara sahip olup alacakları oranında, garameten ödeme yapılır.

⁷⁵ Öztekin, a.g.e., 1988, 17; Bilgin, a.g.e., 2011, 155.

⁷⁶ Altay, a.g.m., 2003, 918; Öztekin, a.g.e., 1988, 31-34; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 659.

⁷⁷ Bilgin, a.g.e., 2011, 151; Şenyüz, a.g.m., 2018, 921; Umar, a.g.e., 1973, 19.

⁷⁸ Şenyüz, a.g.m., 2018, 921-922; Bilgin, a.g.e., 2011, 151.

⁷⁹ Bkz. başlık: 2.1.3.1.

⁸⁰ Berkin, a.g.e., 1973, 382; Karakaş, a.g.e., 1996, 166; Ercan, a.g.e., 2020, 1102; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 694-695; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 483.

2.1.3.3.1. Birinci sıra

İcra ve İflâs Kanunu m.206’da sıra cetvelinin birinci sırasında A, B, C bentleriyle düzenlenmiş üç grup imtiyazlı alacak mevcuttur. Birinci sıranın A bendinde işçilik alacakları yer almaktadır. Sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak işçiler özel olarak korunmuş ve kanun koyucu tarafından işçilik alacaklarına imtiyaz tanınmıştır. İhbar ve kıdem tazminatlarının dışında İş Kanunu’nda düzenlenen ücret, yıllık izin, fazla çalışma, hafta tatili alacağı gibi diğer alacak kalemleri de imtiyazlıdır. Mal olarak yapılan yakacak, giyecek ve gıda yardımları ile prim ve ikramiyelerin imtiyazlı olmadığı savunulmaktadır⁸¹. Bir görüşe göre⁸², iş kazası ve meslek hastalığından doğan tazminat talepleri Kanun’da açıkça düzenlenmediği için imtiyazlı alacaklar içerisinde yer almamaktadır. Yargıtay’a göre⁸³ ise iş kazaları ve meslek hastalıklarından doğan maddi ve manevi tazminat talepleri de imtiyazlı alacaktır. Kanaatimizce olması gereken hukuk bakımından Kanun’da bir düzenleme yapılarak bu alacakların da imtiyazlı alacak kapsamına alınması gerekir.

İşçilik alacaklarının imtiyazlı sayılabilmesi için Kanun’da öngörülen şartları taşıması gerekmektedir. İlk olarak alacaklar iş ilişkisine dayanmalıdır. İşçinin iş ilişkisinden kaynaklanmayan alacaklarına imtiyaz tanınmamıştır. İş ilişkisi iflâs dışında bir sebepten sona ermiş ise kıdem ve ihbar tazminatı dahil işçilik alacaklarının iflâsın açılmasından önceki bir yıl içerisinde doğmuş olması gerekir. İş ilişkisinin iflâs sebebiyle sona ermesi halinde ise alacağın hak edilmiş ihbar ya da kıdem tazminatı niteliğinde olması gerekir. İflas sebebiyle sona erme halinde kıdem ve ihbar tazminatlarında süre koşulu bulunmaz iken diğer işçilik alacakları yine bir yıllık süreye tâbidir⁸⁴.

İflâsın açılma tarihinden önceki bir yıldan evvel doğmuş olan alacaklar imtiyazlı olmayıp İcra ve İflâs Kanunu m.206’nın dördüncü sırasında yer alan adi alacak niteliğindedir. İflâs, iş akdini kendiliğinden sona erdiren bir sebep olmadığı için

⁸¹ Karakaş, a.g.e., 1996, 62.

⁸² Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 57-58; Karakaş, a.g.e., 1996, 62.

⁸³ “..Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre; asıl ve birleşen 2012/504 E. sayılı dosyalarda, iş kazasından doğan maddi ve manevi tazminat alacağının işçi alacağı niteliğinde olduğundan imtiyazlı alacak kapsamında bulunduğu... hükmün gerekçesi kısmen değiştirilerek ONANMASINA” Yargıtay 23. HD., 2014/8486 E., 2014/6821 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:29.06.2024)

⁸⁴ Ercan, a.g.e., 2020, 1103; Şenyüz, a.g.m., 2018, 917-918.

iflâstan sonra iş akdi devam edebilir. Bu halde işçinin ücret ve diğer alacaklarının masa alacağı olarak nitelendirilmesi ve imtiyazlı alacaklardan önce ödenmesi gerekir⁸⁵.

Birinci sıranın B bendinde yer alan alacaklar ise işverenlerin işçiler için yardım sandıkları veya diğer yardım teşkilatları kurulması, yaşatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış olan tesislere ya da derneklere olan borçlarıdır. Birinci sıranın A bendindeki bir yıllık süre sınırlaması burada mevcut olmayıp işverenin birikmiş borçlarının tamamı imtiyazlı sayılmıştır. 4949 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikten önce bu alacaklar sıra cetvelinin ikinci sırasının B bendinde yer almaktaydı. Uygulamada B bendinde belirtilen alacaklara çok fazla rastlanmamaktadır⁸⁶. Ayrıca bu alacakların sıra cetvelinin birinci sırasında düzenlenmesi eleştirilmektedir. Toplum hayatını işçi yardım sandıkları alacaklarından çok daha ciddi oranlarda etkileyen alacakların bulunduğu belirtilerek bu alacakların daha alt sıralarda düzenlenmesinin daha uygun olacağı savunulmaktadır⁸⁷.

Birinci sıranın C bendinde ise iflâsın açılmasından önceki son bir yıl içerisinde tahakkuk etmiş olan ve nakden ifası gereken aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacağı yer almaktadır. TMK’da tedbir nafakası, yoksulluk nafakası, iştirak nafakası ve yardım nafakası olmak üzere dört tür nafaka mevcuttur. 4949 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikle birlikte tüm nafaka türleri imtiyazlı sayılmıştır. Ayrıca 4949 sayılı Kanun’la yapılan değişiklikten önce karı, koca ve çocuklar lehine doğmuş alacaklar imtiyazlı sayılmakta iken, değişiklikle birlikte bu sınırlandırma kaldırılarak tüm nafaka alacakları imtiyazlı hale getirilmiştir. İflâs açıldıktan sonra paylaştırmaya kadar geçen süreçte işleyecek nafaka alacakları ise imtiyazlı değildir. Ayrıca nafaka alacağının ilâma bağlı olması da gerekmemektedir. Sadece nakden ifası gereken nafaka alacaklarının imtiyazlı olduğunun altının çizilmesinde fayda vardır.

2.1.3.3.2. İkinci sıra

İcra ve İflâs Kanunu m. 206’da düzenlenen ikinci sıradaki imtiyazlı alacak ise TMK’da düzenlenen velâyet ve vesayet nedeniyle malları borçlunun idaresine bırakılan kimselerin bu ilişki sebebiyle doğmuş olan alacaklarıdır. Ancak bu alacakların

⁸⁵ Tercan, E. (2003). “4949 Sayılı Kanun’la Yapılan Değişiklikten Sonra, İcra ve İflâs Kanunu m.206’ya Göre İmtiyazlı Alacaklar (Sıra Cetveli)”, *BATIDER*, 22(2), 25.

⁸⁶ Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 58.

⁸⁷ Tercan, a.g.m. 2003, 26; Bilgin, a.g.e., 2011, 196.

imtiyazlı kabul edilebilmesi için iflâsın velâyet veya vesayetin devam ettiği süre içerisinde ya da bu ilişkilerin bitmesinden itibaren bir yıl içerisinde açılmış olması gerekir. Bir dava ya da takibin devam ettiği süre içerisinde zamanaşımı süresi işlemez. Bir yıllık süre geçtikten sonra iflâs açılır ise alacağın dördüncü sıraya kaydı gerekir.

Velâyet ve vesayet ilişkisinden doğan alacaklara sıra cetvelinin ikinci sırasında imtiyaz tanınmasının sebebi velâyet ve vesayet altındaki kişiler mal varlıklarını kanunen müflise tevdi ettikleri için uğrayacağı zararların hafifletilmek istenmesidir⁸⁸. Malların müflise tevdi edilmesi sebebiyle meydana gelen zararın yanı sıra malların kötü yönetilmesinden kaynaklı oluşan zararın da giderilmesi amaçlanmaktadır⁸⁹. Malların idaresiyle ilgili olmayan alacaklar ise imtiyazlı değildir. Bu alacak kalemlerinin dışında müflis ve velâyet ya da vesayet altındaki kişi arasındaki sözleşmeden, haksız fiilden ya da sebepsiz zenginleşmeden kaynaklı alacaklar ile velâyet veya vesayet ilişkisinin dışında müflise bırakılan mallardan doğan alacaklara da imtiyaz tanınmamıştır⁹⁰.

Son olarak, 4949 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerle birlikte birinci ve ikinci sırada öngörülen bir yıllık sürenin hesabında İcra ve İflâs Kanunu m.206/f.5 uyarınca iflâsın açılmasından önceki mühlet de dahil olmak üzere geçirilen konkordato süresi, alacak hakkında davanın devam ettiği süre ve terekenin iflâs hükümlerine göre tasfiyesinde ölüm tarihinden tasfiye kararı verilmesine kadar geçen süre hesaba katılamaz.

2.1.3.3.3. Üçüncü sıra

Sıra cetvelinin üçüncü sırasında yer alan imtiyazlı alacaklar ise İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenmeyen ancak özel kanunlarda imtiyazlı olduğu belirtilen alacaklardır. Bu alacaklar için iflâsın açılmasından önceki bir yıl içerisinde tahakkuk etmiş olma koşulu bulunmamaktadır. Özel kanunlarda imtiyazlı olduğu belirtilen alacakların hangi sırada imtiyazlı olduğuna dair bir hüküm yoksa üçüncü sıraya kaydedilir. Özel kanunlarda imtiyazlı olduğu ve sıra cetvelinin kaçırıncı sırasına kaydedileceği belirtilen alacaklar hususunda mevcut sıralarını aynen koruması⁹¹ ve adi

⁸⁸ Berkin, a.g.e., 1973, 299; Bilgin, a.g.e., 2011, 199; Karakaş, a.g.e., 1996, 88.

⁸⁹ Karakaş, a.g.e., 1996, 89; Berkin, a.g.e., 1973, 299.

⁹⁰ Berkin, a.g.e., 1973, 299; Bilgin, a.g.e., 2011, 200; Karakaş, a.g.e., 1996, 8; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 698.

⁹¹ Tercan, a.g.m., 2003, 37-38; Bilgin, a.g.e., 2011, 202-203.

alacak olarak dördüncü sıraya yazılması⁹² gerektiği yönünde iki farklı görüş vardır. Ancak 4949 sayılı Kanun değişikliğinden sonra özel kanunların neredeyse tamamında değişiklik yapılarak yeni düzenlemeye uygun hale getirildiği için bu görüş ayrılıklarının bir önemi kalmamıştır.

6183 sayılı Kanun m.21/f.3'e göre, borçlunun iflâs etmesi, mirasın reddi veya terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde malın aynından kaynaklanan vergi alacaklarının dışındaki diğer kamu alacaklıları da imtiyazlı sayılarak sıra cetvelinin üçüncü sırasında yer alır. Borçlunun iflâsı ya da Kanun'da belirtilen diğer iki hal söz konusu değil ise malın aynından doğan vergilerin dışındaki diğer kamu alacakları imtiyazlı olmaz ve adi alacak olarak sıra cetvelinin dördüncü sırasına yazılır⁹³. AATUHK m.1'e göre, Devlete, il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ilişkin muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi aslî; gecikme zammı ve gecikme faizi gibi ferî kamu alacakları ile kamu hizmetlerinin görülmesinden doğan diğer alacaklara ilişkin ise, tarif edilen alacakların takip giderleri de dahil olmak üzere hepsi, kamu alacağı kapsamında sayılır. Kamu alacaklarının büyük bir kısmı vergi alacağına dayandığı için kamu alacağı denildiğinde genelde vergi alacağı anlaşılmaktadır.

Avukatlık Kanunu m.166/f.3'e göre aranan şartların mevcut olması halinde avukatlık ücreti de imtiyazlı olacaktır. Avukatın alacağının öncelikle sözleşmeden ya da hâkimin takdir ettiği karşı vekalet ücretinden doğması gerekir. Avukatlık Kanunu'ndaki hüküm gayet açıkken öğretide ve uygulamada sadece hâkim tarafından takdir edilen vekâlet ücretlerinin imtiyazlı olması gerektiği, sözleşme ile kararlaştırılan vekâlet ücretinin imtiyazlı olması halinde bu durumun çok kolay bir şekilde suistimal edilebileceğine yönelik görüşte⁹⁴ isabet olmadığı kanaatindeyiz. Kanun koyucu iradesini çok net bir şekilde açıkladığı için sözleşmesel vekâlet ücretinin imtiyazlı olup olmadığı

⁹² Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 700-702.

⁹³ Şenyüz, a.g.m., 2018, 919-920.

⁹⁴ "Avukatlık Kanunu'nun 166/2. fıkrasında "sözleşme ile kararlaştırılan ve hakim tarafından takdir olunan ücretin" cümlesinde "veya" bağlacı kullanılmayarak "ve" bağlacının kullanılması dahi tarafların, mahkemenin takdir ettiği ücretin üstünde bir ücret kararlaştırmaları halinde, bu ücretin afaki olacağı, üçüncü kişilerin hakkını etkileyeceği dolayısıyla taraflar arasında kararlaştırılan ücretin sıra cetvelinde öncelikli olabilmesi için, ilamda asıl edimin eklentisi olarak ya da konusu vekalet ücreti olan bir davada ilama bağlanmış olması gerektiği düşünülerek bilinçli olarak tercih edilen bir bağlaçtır....Kanun hükmü böyle yorumlanıp uygulanmadığı taktirde, hukuki güvenlik zafiyete uğrayacak ve çözümsüz olaylar ortaya çıkacaktır. ...Bu nedenlerle yerel mahkeme kararının onanması gerekirken bozulmasına karşıyım." Yargıtay 23. HD., 05.04.2017 T., 2016/840 E., 2016/1031 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:03.07.2024)

noktasında tereddüde düşmek yersizdir. İkinci koşul ise yürütülen avukatlık hizmeti neticesinde müvekkil lehine neticelenmiş somut bir dava ya da kazanılmış bir malvarlığının bulunmasıdır. Avukatın iflâs masasına kazandırdığı bir mal ya da paranın bulunmaması halinde vekâlet ücreti alacağı imtiyazlı olmaz. Ayrıca avukatın alacağının iflâstan sonra doğmuş olması gerekmektedir. İflâstan ve hacizden önce doğmuş olan alacaklar imtiyazlı sayılamaz.

İmtiyaz tanınan başkaca alacaklara ise Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu m. 88/f.16, Sosyal Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu m.35/f.2, Kat Mülkiyeti Kanunu m.22/f.2, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu m.13 ve 16/f.4, Sigortacılık Kanunu m. 17/f.6, Oyak Kanunu m.37, Bankacılık Kanunu m.63/f.4 hükümleri örnek verilebilir⁹⁵.

Sıra cetvelinin üçüncü sırasında yer alan imtiyazlı alacaklar İcra ve İflâs Kanunu m.207 uyarınca kendi aralarında eşit hakka sahiptir. Satıştan elde edilen para üçüncü sıradaki alacakların tamamını karşılamaya yetmez ise garame usulü paylaşırma yapılarak her bir alacaklıya alacağı oranında para ödenir.

2.1.3.3.4. Dördüncü sıra

Sıra cetvelinin dördüncü sırasında ise imtiyazsız alacaklar yer alır. İmtiyazsız alacaklar, kanun koyucu tarafından kendisine rüçhan hakkı veya imtiyaz tanınmamış ve sıra cetvelinin en alt sırası olan dördüncü sırada yer alan alacaklardır⁹⁶. Sıra cetvelinin ilk üç sırasındaki alacakların tamamı ödendikten sonra para kalması halinde imtiyazsız alacaklar ödenir. Mevcut bakiye tüm imtiyazsız alacakları ödemeye yetmez ise yine garameten paylaşırma yapılır.

Bazı hallerde rehinli malın satışından elde edilen para rehinli alacakların tamamını ödemeye yetmez. Bu durumda alacağın rehinle karşılanamayan kısmı adi alacak haline gelir ve sıra cetvelinin dördüncü sırasına imtiyazsız alacak olarak yazılır⁹⁷. Bu durum, rehin dışında başkaca bir imtiyazı bulunmayan adi alacaklar için söz konusudur. Eğer bir alacağın rehinle temin edilmiş olmasının yanı sıra İcra ve İflâs Kanunu ya da başkaca özel kanunlarla imtiyazlı olduğu belirtilmiş ise rehinin bütün alacağı ödemeye

⁹⁵ Şenyüz, a.g.m., 2018, 920-921; Bilgin, a.g.e., 2011, 229- 248; Ercan, a.g.e., 2020, 1106; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 698-702.

⁹⁶ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 702; Kuru, a.g.e., 2013, 1175; Bilgin, a.g.e., 2011, 249.

⁹⁷ Karakaş, a.g.e., 1996, 126-127; Bilgin, a.g.e., 2011, 249; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 702.

yetmemesi halinde satış bedelinden karşılanamayan kısım imtiyazlı alacak olarak sıra cetvelinde ilgili düzenlemede belirtilen sırasına yazılır⁹⁸.

İcra ve İflas Kanunu m.206'ya göre, birinci sıraya yazılması gereken A ve C bentlerinde yer alan alacaklar ile ikinci sıradaki alacakların imtiyazlı sayılabilmesi için iflâstan önceki bir yıl içerisinde tahakkuk koşulu vardır. Kanun'da öngörülen bir yıllık süreden önce doğmuş olan alacaklar imtiyazlı olma özelliğini kaybederek imtiyazsız, adi alacak olur ve sıra cetvelinin dördüncü sırasına yazılır⁹⁹. Son olarak belirtmek gerekir ki kamuya ait olsa bile kamu alacağı niteliği taşımayan kamunun özel hukuktan doğan haklarından kaynaklanan alacaklar imtiyazsız alacak olarak kabul edilir¹⁰⁰.

2.1.3.3.5. Adi alacaklar arası sıra

İflâs hukukunda düzenlenen sıra cetvelinde İcra ve İflas Kanunu m.207'ye göre her bir sıra içerisinde yer alan alacaklılar eşittir. Aynı sıra içerisinde yer alan alacakların birbirlerine karşı üstünlükleri yoktur ve alacaklılara alacakları oranında pay verilir. Yine İcra ve İflâs Kanunu m.207/f.2'ye göre, bir üst sıradaki alacakların tamamı ödenmeden alt sıraya geçilmesi mümkün değildir. Bir sıra içerisindeki alacaklar faizleri ve takip masraflarını da içerir şekilde değerlendirilmelidir¹⁰¹. Ancak bir görüşe göre¹⁰², faizlerin ödenmesinde Kanun'da belirtilen sıraya uyulup uyulmayacağına ilişkin bir düzenleme olmadığı için imtiyaz hakkının sınırlı olarak düzenlendiği kabul edilmeli ve faizlerin ödenmesinde hükümdeki sıra takip edilmeyerek faiz alacakları bütün alacaklılara sırasına bakılmaksızın garameten ödenmelidir. Kanaatimizce faiz hususunda da sıra cetveline ilişkin genel düzenlemeler uygulanmalıdır. Kanun koyucunun aksi yönde bir iradesi olsa idi faiz alacaklarının asıl alacaklardan sonra ödenmesi gerektiğine ilişkin bir düzenleme yapması gerekirdi. Bu sebeple bir sırada yer alan tüm alacaklar takip giderleri ve faiz dahil olmak üzere ödenmedikçe bir alt sıraya geçilmemesi gerekir.

⁹⁸ Ansay, S. Ş. (1960). *Hukuk İcra ve İflas Usulleri*, Ankara, 259-260; Bilgin, a.g.e., 2011, 250.

⁹⁹ Deynekli, a.g.m., 2008, 61; Karakaş, a.g.e., 1996, 127.

¹⁰⁰ Şenyüz, a.g.m., 2018, 921.

¹⁰¹ Meriç, a.g.e., 2015, 159.

¹⁰² Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 703.

2.1.3.4. Sıra cetvelini düzenleyecek merci ve sıra cetvelinin düzenlenme süresi

Haciz yoluyla takipte tamamlama haczini yapmaya ve sıra cetvelini düzenlemeye neredeki icra dairesinin yetkili olduğu hususunda mevzuatta bir düzenleme mevcut değildir. Öğretide¹⁰³ İcra ve İflâs Kanunu m.50 hükmü uyarınca takibin yürütüldüğü icra dairesinin tamamlama haczi ve sıra cetveli konularında da yetkili olduğu belirtilirken; Yargıtay¹⁰⁴, sıra cetvelini düzenleme yetkisinin ilk haczi koyduran icra dairesinde olduğuna karar vermektedir. Yetkisiz icra dairesi tarafından düzenlenen sıra cetveli kendiliğinden geçersiz olmayıp, bu sıra cetvelinin şikayet yoluyla iptali mümkündür¹⁰⁵.

Asliye ticaret mahkemesince iflâs kararı verildikten sonra iflâs dairesi tarafından iflâs ilan edilir ve müflisin mallarının defteri tutulur. İflâs dairesi iflâs kararının kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren en geç iki ay içerisinde tasfiyenin türüne karar verir. Defteri tutulan malların normal tasfiye masraflarını karşılamaya yeteceği anlaşılırsa adi tasfiye usulünün uygulanmasına karar verilir ve bu durum on gün içerisinde İcra ve İflâs Kanunu m.166'ya göre ilân edilir. Müflisin malvarlığının adi tasfiye giderlerini karşılamaya yetmeyeceğinin anlaşılması, alacaklıların tamamının basit tasfiye yapılmasını istemesi, adi tasfiyeye başlanmış olmakla birlikte altı ay içerisinde bitirilmez ise alacaklıların (malvarlığına göre) çoğunluğunun tasfiye işlemlerine basit tasfiye olarak devamına karar vermesi halinde basit usûlde tasfiye uygulanır¹⁰⁶. Sıra cetvelini düzenlemeye yetkili merci ise adi tasfiyede iflâs idaresi iken; adi tasfiyede iflâs idaresinin seçilememesi halinde ve basit tasfiyede iflâs dairesidir.

İcra ve İflâs Kanunu m.232'ye göre sıra cetveli, adi tasfiyenin uygulanması halinde iflâs idaresinin seçilmesinden ve alacak kaydı için öngörülen bir aylık sürenin dolmasından itibaren iki ay içerisinde düzenlenmelidir. Bu süre İcra ve İflâs Kanunu m.232 gereğince, zorunlu hallerde sürenin sona ermesinden önce yapılacak başvuru ile bir defaya mahsus olmak üzere icra mahkemesince iki ay daha uzatılabilir. İki ay ve iki aylık süre uzatımı halinde en fazla dört ay içerisinde iflâs idaresince sıra cetveli

¹⁰³ Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 42-44; Meriç, a.g.e., 2015, 109.

¹⁰⁴ "İİK'nın 140. Maddesi gereğince; "Satış tutarı bütün alacaklıların alacağını tamamen ödemeye yetmezse icra dairesi alacaklıların bir sıra cetvelini yapar." Sıra cetvelini düzenleme yetkisi ilk haczi koyan icra dairesine aittir." Yargıtay 12. HD., 29.11.2023 T., 2023/1224 E., 2023/7968 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr)

¹⁰⁵ Yargıtay 19. HD., 03.05.1993 T., 1993/3320 E., 1993/3404 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr)

¹⁰⁶ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 589.

düzenlenmez ise icra mahkemesi iflâs idaresinin görevine son verir. Bu halde iflâs idaresi üyelerine vermiş oldukları hizmet için ücret ödenmez. Basit tasfiyenin uygulandığı hallerde ya da adi tasfiyede iflâs idaresinin seçilememesi halinde iflâs dairesince sıra cetvelinin düzenlenme süresi ve makûl sürede düzenlenmemesi halinde uygulanabilecek yaptırımlar hakkında bir hüküm bulunmamaktadır. Bu halde iflâs dairesi işlemine karşı süresiz olarak şikâyet yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir¹⁰⁷.

2.2. Genel Olarak Şikâyet Prosedürü

2.2.1. Şikâyet Kavramı, Şikâyetin Hukukî Mahiyeti ve Önemi

Şikâyet, İcra ve İflas Kanunu'nun 16 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Kanun'da şikâyetin tanımına yer verilmemiştir. Öğretide birçok tanım yapılmakla birlikte en geniş manasıyla şikâyeti; icra veya iflâs organlarının yaptığı hukuka aykırı işlemlerin iptalini ya da düzeltilmesini, yapmadığı veya yapmayı geciktirdiği işlemlerin ise yapılmasını sağlamak amacıyla ilgililerin başvurmuş olduğu bir hukukî çare olarak ifade etmek mümkündür¹⁰⁸.

Şikâyet başvurusunun amacı ise kanuna aykırı ya da olaya uygun olmayan icra ve iflâs dairesi işleminin icra mahkemeleri tarafından geriye etkili olarak kaldırılması ya da ileriye etkili olarak düzeltilmesi veya yerine getirilmeyen yada sürüncemede bırakılan işlemin yapılmasını sağlayarak işlemin hukukî zemine oturtulmasıdır¹⁰⁹.

Kanun'da şikâyetin tanımına yer verilmediği gibi hukukî niteliği konusunda da bir düzenleme yapılmamıştır. Öğretide şikâyetin dava olmadığı noktasında görüş birliği¹¹⁰ mevcut iken; hukukî niteliğinin ne olduğu konusunda farklı görüşler vardır. Şikâyetin hukukî niteliğine ilişkin dört farklı görüş mevcuttur. Bunlar; şikâyetin bir kanun yolu olduğu, idari bir yol olduğu, kendine özgü bir yol olduğu ve kendine özgü bir hukukî çare olduğu yönündeki görüşlerdir.

¹⁰⁷ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 39.

¹⁰⁸ Pekcanitez, H., Simil, C. (2017). *İcra-İflas Hukukunda Şikâyet*, İstanbul, 49; Postacıoğlu, İ., Altay, S. (2010). *İcra Hukuku Esasları*, İstanbul, 57. Ercan, 2020, a.g.e., 155.

¹⁰⁹ Muşul, a.g.e., 2018, 55; Pekcanitez, Simil, 2017, a.g.e., 36; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 62.

¹¹⁰ Muşul, a.g.e., 2018, 57; Kuru, a.g.e., 2013, 104; Pekcanitez, Atalay, Özekes, a.g.e., 2022, 24; Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 52.

İlk olarak şikâyetin bir kanun yolu olduğu yönündeki görüşe bakmak gerekirse burada da ikili bir ayrıma gidilmektedir. Bazı yazarlar¹¹¹ şikâyetin medeni usûl hukukundaki kanun yollarına benzemeyen, kendine özgü bir kanun yolu olduğunu savunurken; bazıları¹¹² ise icra ve iflâs hukukuna özgü bir kanun yolu olduğu görüşündedir. Şikâyetin kendine özgü ve takip hukukuna ilişkin bir kanun yolu olduğu da ifade edilmektedir¹¹³. Yargıtay¹¹⁴ bazı kararlarında şikâyetin kanun yolu olduğunu kabul etmiştir. Kanaatimizce şikâyetin bir kanun yolu olduğu yönündeki görüşe katılmak mümkün değildir. Kanun yolu, alt derece mahkemesinin vermiş olduğu nihai kararın kesinleşmesini geciktiren ve bir üst mahkemeye aktarılmasını sağlayan bir yoldur¹¹⁵. Ayrıca bir kanun yolundan bahsedebilmek için öncelikle mahkemeler tarafından verilmiş bir kararın olması gerekir¹¹⁶. Cebri icra organları mahkeme sıfatını haiz olmadığına göre bu organların işlemlerine karşı yapılan şikâyet başvuruları da kanımızca kanun yolu başvurusu sayılamaz.

Şikâyetin hukukî niteliğine ilişkin ikinci görüş ise Türk hukukunda kabul görmeyen şikâyetin idari bir yol olduğuna yönelik görüştür¹¹⁷. Bu görüşe göre, cebri icra organlarının işlemleri yargısal nitelikte olmadığı için şikâyet, başvurusu yargısal değil idari bir yoldur¹¹⁸. Türk hukukunda icra ve iflâs dairelerinin icra mahkemesinden bağımsız olduğu düzenlendiği için bu görüşün kabul göremeyeceği ifade edilmektedir¹¹⁹.

Şikâyetin hukukî niteliğine ilişkin bir başka görüş ise şikâyetin kendine özgü bir yol olduğudur. Bu görüşü savunan yazarlara¹²⁰ göre, şikâyet ne tam manasıyla yargısal ne de idari bir yol olup, icra ve iflâs hukukunda düzenlenmiş kendine özgü bir yoldur. Şikâyeti kendine özgü bir yol olarak gören yazarlara göre cebri icra organları işlemleri

¹¹¹ Kuru, a.g.e., 2013, 103; Kuru, B., Arslan R., Yılmaz, E. (2011). *İcra ve İflas Hukuku*, Ankara, 66.

¹¹² Üstündağ, S. (2004). *İcra Hukukunun Esasları*, İstanbul, 44; Karşı, A. (2022). *İcra ve İflas Hukuku*, İstanbul, 95; Muşul, a.g.e., 2018, 57.

¹¹³ Yıldırım, Deren-Yıldırım, a.g.e., 2015, 30.

¹¹⁴ “Şikâyet ile, icra dairesinin bir işleminin kanuna aykırı olduğu veya hadiseye uygun bulunmadığı ileri sürülür. Şu halde, şikâyet icra dairesinin bir işlemine karşıdır. Şikâyet, icra ve iflas dairelerinin işlemlerine karşı başvurulmuş kendine özgü bir kanun yolu olup, bir dava değildir.” Yargıtay 12. HD., 27.11.2023 T., 2023/4778 E., 2023/7824 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:07.07.2024); Benzer nitelikte Yargıtay HGK., 02.07.2019T., 2017/347 E., 2019/837 K. (lexpera.com E.T.:07.07.2024)

¹¹⁵ Boztosun, E.H. (2020). *İcra Hukukunda Süresiz Şikâyet Sebepleri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 7.

¹¹⁶ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 52.

¹¹⁷ Bu görüşü kabul eden yazarlar için Bkz:Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 19-20; Boztosun, a.g.e., 2020, 7.

¹¹⁸ Berkin, N. (1972). “Cebri İcra Faaliyetinden Sorumluluk”, *İÜHFM*, 37, 1-4, 219.

¹¹⁹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 19-20.

¹²⁰ Akın, İ., Akın, T. (1997). *İcra Müdürlüğü İşlemlerinin Şikâyet Yoluyla Denetimi*, Ankara, 30.

hem idari hem de yargısal niteliktedir¹²¹. Ancak bu görüşü savunan yazarlar cebri icra organlarının hangi işlemlerinin ve neden hem yargısal hem idari nitelik taşıdığını açıklamamaktadır¹²². Yargıtay¹²³ da bazı kararlarında şikâyetin icra ve iflâs hukukuna özgü bir yol olduğunu ifade etmektedir.

Şikâyetin niteliğine ilişkin öğretideki son görüş ise şikâyetin kendine özgü bir hukukî çare olduğu görüşüdür¹²⁴. Hukukî çare ise bir hakkın gerçekleşmemesi durumunda başvurulacak her türlü usulî araç olarak tanımlanmıştır¹²⁵. Bu görüşe¹²⁶ göre, cebri icra organlarının işlemleri idari nitelikte olmakla birlikte bu durum şikâyete idari bir yol olma özelliği katmaz. Bu görüşe sahip yazarlar şikâyeti diğer hukukî yol olan dava ile kıyaslamışlardır. Davada amaç maddi gerçeğin ortaya çıkarılması iken; şikâyette taraflar arasında bir uyuşmazlık olmadığı için maddi gerçeğin ortaya çıkarılması gibi bir amacın da olmadığı ifade edilmiştir¹²⁷.

Kanaatimizce icra daireleri mahkemeler gibi yargılama yapmadığı için şikâyetin aktarıcı ve geciktirici etkisi yoktur; bu sebeple de kanun yolu değildir. Cebri icra organlarının yapmış oldukları işlemler idari nitelikte olsa da bu merciler bağımsızdırlar. İcra ve iflâs daireleri ile icra mahkemeleri arasında hiyerarşik bir ilişki bulunmadığı için şikâyetin idari bir yol olduğu yönündeki görüş de kanımızca isabetli değildir. Ayrıca şikâyetin hem yargısal hem de idari nitelikte olması da mümkün değildir. Açıklanan sebeplerle şikâyetin icra ve iflâs hukuku içerisinde yer alan kendine özgü bir hukukî çare olduğu yönündeki görüşe katılıyoruz.

İcra ve İflâs Kanunu m.16’da icra ve iflâs dairelerinin yapmış olduğu işlemler hakkında şikâyet yoluna başvurulabileceği belirtilmiştir. Kanun’da açıkça düzenlendiği için icra ve iflâs dairelerinin dışında iflâs idaresi, alacaklılar toplanması, iflâs bürosu, konkordato komiserinin kararları ve malvarlığının terki suretiyle

¹²¹ Akın, Akın, a.g.e., 1997, 31.

¹²² Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 21-22.

¹²³ “Şikâyet, Medeni Usul Hukuku anlamında bir dava değil, takip hukukuna özgü bir yol olup, şikâyet eden ve şikâyet olunan (karşı taraf) olmak üzere iki tarafı vardır.” Yargıtay 12. HD., 26.11.2013 T., 2013/30311 E., 2013/37458 K. (lexpera.com E.T.:08.07.2024)

¹²⁴ Pekcanitez, H. (1986). *İcra ve İflas Hukukunda Şikâyet*, Ankara, 34; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 62; Atalı, Ermeneki Erdoğan, a.g.e., 2022, 52-53; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 27.

¹²⁵ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 34.

¹²⁶ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 26; Karslı, a.g.e., 2022, 41; Umar, a.g.e., 1973, 42; Berkin, M.N. (1980). *Tatbikatçılara İcra Hukuku Rehberi*, İstanbul, 34.

¹²⁷ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 24-25.

konkordatoda alacaklılar kurulunun kararına karşı da şikâyet yoluna başvurulabilir. İcra mahkemelerinin ve genel mahkemelerin işlemlerine karşı şikâyetle başvurulamaz.

Şikâyetle konu olabilecek işlemleri tespit etmek için icra ve iflâs dairelerinin yapmakta oldukları işlemlere kısaca bakmak gerekir. Cüzi icrada işlemler taraf takip işlemleri ve icra takip işlemleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bir icra takibinin taraflarınca yapılan ve takibin ilerlemesine yardımcı olan işlemler taraf takip işlemleridir¹²⁸. Taraf takip işlemleri icra organlarınca yapılmadığı için şikâyetle tâbi değildir¹²⁹. İcra takip işlemlerini ise icra organları tarafından takibin borçlusuna karşı yapılan ve takibin ilerlemesini sağlayan işlemler olarak tanımlamak mümkündür¹³⁰. İcra organlarınca yapılan icra takip işlemleri hakkında hukuka aykırılık iddiasıyla İcra ve İflâs Kanunu m.16 gereğince şikâyetle başvurulabilir. İcra organlarınca yapılmış olan işlemlerin yanı sıra hareketsiz kalınarak işlem yapılmaması hali de şikâyetle konu yapılabilir¹³¹.

Cebri icra işlemlerinin yürütülmesinde asli görev icra ve iflâs dairelerine verilmiş olup işlemler bu dairelerde çalışan memurlarca yapılmaktadır. İcra ve iflâs dairelerinde çalışan memurların görevlerini kötüye kullanmasını ve ihmali önlemek amacıyla işlemlerinin denetime tabi tutulması gerektiği açıktır. Bu denetimin sağlanabilmesi amacıyla icra ve iflâs dairelerinin üstünde yer alan icra mahkemeleri kurulmuş ve dairelerin işlemleri şikâyetle tabi tutulmuştur. Şikâyet yolu ile memurların hukuka uygun işlem yapması sağlanmaya çalışıldığı için son derece önem arz etmektedir¹³².

2.2.2. Şikâyet Sebepleri

İcra ve İflâs Kanunu m.16’da dört şikâyet sebebi belirtilmektedir. Hükümde belirtilen işlemin kanuna aykırı olması ve işlemin olaya(hadiseye) uygun olmamasına dayalı şikâyetle icra ve iflâs organı memurunun olumlu, yapılmış olan bir işlemi mevcuttur. Hakkın yerine getirilmemesi ve işlemin sürüncemede bırakılması sebebiyle şikâyetle ise yapılmış bir icra takip işlemi yoktur¹³³. Kamu düzenine aykırılık ise Kanun’da

¹²⁸ Muşul, a.g.e., 2018, 97; Boztosun, a.g.e., 2020, 13.

¹²⁹ Halman Çetin, E. (2010). *İcra-İflas Hukukunda Şikâyet*, Ankara, 3; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 58.

¹³⁰ Muşul, a.g.e., 2018, 69; Boztosun, a.g.e., 2020, 14-15.

¹³¹ Pekcanitez, Atalay Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 62; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 2.

¹³² Muşul, a.g.e., 2018, 55; Pekcanitez, Atalay Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 62; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 1-2.

¹³³ Uyar, T. (2004). “İcra ve İflas Hukukunda Şikâyet Sebepleri”, *TBB Dergisi*, 50, 97; Yılmaztekin, A.E. (2022). “İcra- İflas Hukukunda Şikâyet Sebepleri ve Süresi”, *İzmir Barosu Dergisi*, 87(2), 478.

düzenlenmemekle birlikte öğreti¹³⁴ ve Yargıtay¹³⁵ içtihatlarıyla kabul edilen beşinci şikâyet sebebidir.

Şikâyet maddi hukuka değil takip hukukuna ilişkin kuralların yanlış uygulanması söz konusudur¹³⁶. Her bir şikâyet sebebi genel hatlarıyla aşağıda ayrı başlıklar halinde açıklanmıştır.

2.2.2.1. İşlemin kanuna aykırı olması

Şikâyet sebeplerinden ilki işlemin kanuna aykırı olmasıdır. İcra ve İflâs Kanunu hükümlerinin yanı sıra icra ve iflâs hukukuna ilişkin düzenlemelerin olduğu diğer kanun ve mevzuat hükümleri, uluslararası anlaşmalar, örf adet ve içtihadı birleştirme kararlarına aykırılık da İcra ve İflâs Kanunu m.16 hükmü kapsamında şikâyet sebebidir¹³⁷. Esasen kanuna aykırılık, genel bir şikâyet sebebi olup diğer tüm şikâyet sebepleri bu genel şikâyet sebebinin özel halleri niteliğindedir¹³⁸.

Kanuna aykırılık hallerine ödeme emrinin takip talebine aykırı olması, takip konusu senet hakkında ceza mahkemesinde sahtelik davası açılması ve hâkim tarafından senet hakkında bilirkişi incelemesi yapılmasına karar verilmesi halinde takibin durdurulması isteminin icra müdürlüğüne kabul edilmemesi, alacaklı talebi olmadan haciz yada satış yapılması, ilâma aykırı icra emri gönderilmesi, aynî haklara ilişkin ilâmların kesinleşmeden icraya koyulması, borçlunun senedin düzenlendiği tarihteki ehliyetsizlik iddiaları örnek gösterilebilir¹³⁹.

Kanuna aykırılık halinde şikâyet yoluna başvurulabilmesi için işlemi yapan memurun kusurlu olması ya da işlem neticesinde bir zararın doğması şart değildir¹⁴⁰. Ayrıca kanuna aykırılığın da ağır olmasına gerek yoktur¹⁴¹.

¹³⁴ Berberoğlu Yenipınar, F. (2020). *İcra Takibinde Şikâyet*, Ankara, 26; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 478; Boztosun, a.g.e., 2020, 24-25.

¹³⁵ Yargıtay HGK. 22.01.2003 T., 2003/12-17 E., 2003/29 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr ET:08.07.2024)

¹³⁶ Pekcanitez, Atalay Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 63; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 3.

¹³⁷ Muşul, a.g.e., 2018, 251; Uyar, a.g.e., 2004, 98; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 64; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 479.

¹³⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 64; Halman Çetin, 2010, a.g.e.,3.

¹³⁹ Uyar, 2004, a.g.e.,98-100; Pekcanitez, Simil, 2017, a.g.e.,87-89; Halman Çetin,2010, a.g.e.,3.

¹⁴⁰ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 89-90; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 3; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 473-474; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 62.

¹⁴¹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 90.

2.2.2.2. İşlemin olaya (hadiseye) uygun olmaması

Cebri icra organları tarafından yapılan işlemin olaya uygun olmaması İcra ve İflâs Kanunu'nda şikâyet sebebi olarak sayılmıştır. İşlemin olaya uygun olmaması hali cebri icra organlarına takdir yetkisi tanınan hallerde ortaya çıkabilmektedir¹⁴². Cebri icra organlarının kanunun lafzından veya yorumundan doğan takdir yetkilerini kanunun amacına ve hukuka uygun olarak kullanmaları gerekmektedir. İcra memuru tanınan takdir yetkisini somut olayın özelliklerine uygun olarak ve ilgililerin menfaatlerini de koruyarak kullanmalıdır; aksi takdirde yapmış olduğu işlem şikâyete tâbidir. İcra memuruna takdir yetkisi verilmediği halde bu yetkinin verildiği varsayılarak işlem yapılması ise kanuna aykırılık halini doğurur¹⁴³.

Cebri icra organlarına takdir yetkisi verilen hallere bir malın haczinin kabil olup olmadığını tespit etme yetkisi, İcra ve İflâs Kanunu m.55'de düzenlenen borçlunun ağır hastalığı halinde takibin icra memurunca ertelenebilmesi, haczi yapan memurun haczedilen mallara ilişkin yapmış olduğu kıymet takdiri, maaş haczinde borçlunun ve ailesinin geçimi için zorunlu olan ücretin takdiri örnek verilebilir¹⁴⁴.

2.2.2.3. Bir hakkın yerine getirilmemesi

Bir hakkın yerine getirilmemesi halini görevli icra ve iflâs organı memurunun yapmakla yükümlü olduğu bir işi ya da işlemi yapmama hususunda göstermiş olduğu irade olarak tanımlamak mümkündür¹⁴⁵. Bu durumda icra memuru açık veya zımnî olarak hareketsiz kalmakta, yapması gereken işlemi yapmamaktadır. İşlem yapılmışsa hakkın yerine getirilmemesi değil, koşulları mevcut ise kanuna aykırılık ya da işlemin olaya uygun olmaması halleri sebebiyle şikâyete başvurulabilir¹⁴⁶.

Hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle şikâyete, usulüne uygun yapılan takip talebine rağmen borçluya ödeme emri gönderilmemesi, usûle uygun olarak yapılan haciz fekki

¹⁴² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 64; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 91; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 480.

¹⁴³ Yıldırım, Deren-Yıldırım, a.g.e., 2015, 32; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 92; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 482.

¹⁴⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 64; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 481-482, 484; Ercan, a.g.e., 2020, 161.

¹⁴⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 65; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 485.

¹⁴⁶ Arslan, Ejder, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 78; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 64-65; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 4; Boztosun, a.g.e., 2020, 27.

taleplerinin reddedilmesi, süresinde borca itiraz talebinin icra dairesince kabul edilmemesi, genel haciz yoluyla takipte alacağın zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle takip talebinin reddi, şartları oluşmuş olmasına rağmen malın en çok bedeli teklif edene ihale edilmemesi halleri örnek verilebilir¹⁴⁷.

2.2.2.4. Hakkın sürüncemede bırakılması

Bir hakkın sürüncemede bırakılması, cebri icra organlarının görevi gereği kendiliğinden ya da ilgililerin talebi üzerine yapmakla yükümlü olduğu iş veya işlemleri kanunda öngörülen veya süre tayin edilmemiş ise makûl süre içerisinde haklı bir sebep olmaksızın yapmaması halinde söz konusu olur¹⁴⁸.

Hakkın yerine getirilmemesi ve hakkın sürüncemede bırakılması birbirine benzer kavramlar olduğu için olayda hangi halin mevcut olduğunun tespiti zor olabilir¹⁴⁹. Durumun anlaşılması için işlemi yapmayan memurun iradesine bakmak gerekir; ancak memurun iradesini açıkça ortaya koymadığı hallerde bunun tespiti oldukça güçtür¹⁵⁰. Böyle bir belirsizliğin mevcut olması halinde uygulamada genelde hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle şikâyet yoluna gidilmekte ya da her iki sebebe birlikte dayanılmaktadır¹⁵¹.

İşlemi yapmakla yükümlü olan cebri icra organı henüz şikâyet başvurusu yapılmadan yapılması ihmal edilen işlemi yaparsa artık şikâyete başvurmak mümkün değildir. Ancak bu halde, işlemi geç yapan memur hakkında disiplin yaptırımını uygulanması için icra mahkemesine başvurulabilir. Ayrıca işlemin süresinde yapılmamasından kaynaklı bir zarar söz konusu ise İcra ve İflâs Kanunu m.5 hükmü uyarınca Devlet aleyhine tazminat davası açılabilir¹⁵².

Hakkın sürüncemede bırakılması haline; usulüne uygun takip talebinde bulunulmasına rağmen icra dairesinin süresi içerisinde ödeme emri düzenleyerek borçluya tebliğe

¹⁴⁷Ercan, a.g.e., 2020, 161; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 486-487; Boztosun, a.g.e., 2020, 27.

¹⁴⁸ Kaçak, N. (2011). *Açıklamalı ve İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu Uygulamasında Şikâyet*, Ankara, 44; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 108; Muşul, a.g.e., 2018, 461; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 4.

¹⁴⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 65; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 4; Boztosun, a.g.e., 2020, 29-30; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 101; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 487.

¹⁵⁰ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 107-109; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 65; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 4; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 487.

¹⁵¹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 109; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 4.

¹⁵² Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 488; Boztosun, a.g.e., 2020, 30-31; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 488.

çıkarmaması, haciz isteminden itibaren üç gün içerisinde haczin yapılmaması örnek verilebilir¹⁵³.

2.2.2.5. Kamu düzenine aykırılık

Kamu düzenine aykırılık, İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenmemiş olsa da öğreti ve Yargıtay içtihatlarıyla benimsenmiş bir şikâyet sebebidir. İcra ve iflâs hukukundaki kamu düzenine aykırılık sebebiyle şikâyet başvurusuna geçmeden kamu düzeni kavramını açıklamak gerekir. Kamu düzeni hukukun genel prensiplerinden olup hem özel hem de kamu hukuku için geçerli olan bir kavramdır. Temelde toplumun ortak değerlerine ve zamana göre değişiklik göstermekle birlikte toplum menfaatlerini korumak amacıyla getirilmiş olan kurallar bütünüdür¹⁵⁴. Kesin ve net bir tanımının ortaya konulması zor olsa da kamu düzeni Adalet Bakanlığı'nın hukuk sözlüğünde; *“bir ülkedeki kurum ve kuralların, devletin güvenliğini, kamu hizmetlerinin iyi işlenmesini ve bireyler arasındaki ilişkilerde huzuru, hukuk ve ahlak kurallarına uygunluğu sağlamasıyla oluşan düzen”* şeklinde tanımlanmaktadır¹⁵⁵. Tanımdan da anlaşılacağı üzere kamu düzeni geniş bir kavramdır.

Kamu yararı amacıyla getirilmiş, maddi hukukun emredici hükümlerine aykırı olan işlemler belirli bir sürenin geçmesiyle düzelmeyeceği için süresiz şikâyete tabidir¹⁵⁶. Cebri icra organlarınca yapılan işlemler kanuna aykırı olmakla birlikte kamu düzenine aykırı değilse süresiz şikâyete tabi olmaz¹⁵⁷. Ancak hangi düzenlemenin kamu düzenini sağlamak amacıyla yapıldığını tespit etmek zordur. Kamu düzenine aykırılığın basit bir inceleme ile anlaşılması ve kanuna aykırılığın ağır olması şeklinde iki koşulun varlığı aranmaktadır¹⁵⁸.

İcra ve iflâs hukuku bağlamında kamu düzenine aykırılık, cebri icra organlarınca yapılmış bir işlemin takibin taraflarının rızası bulunmasına rağmen sonuç

¹⁵³ Ercan, a.g.e., 2020, 162; Boztosun, a.g.e., 2020, 29-30.

¹⁵⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 109; Muşul, a.g.e., 2018, 290; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 146.

¹⁵⁵ www.sozluk.adalet.gov.tr (E.T.:10.07.2024)

¹⁵⁶ Desteci, B. (2024). *İcra Hukukunda Takip Şartları*, Ankara, 79-80; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 146; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 69;

¹⁵⁷ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 146; Kuru, a.g.e., 2013, 110; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 493; Dseteci, a.g.e., 2024, 80.

¹⁵⁸ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 148; Yılmaztekin, a.g.e., 2022, 494; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 69.

doğurmaması halidir¹⁵⁹. Kamu düzenine aykırı işlemdeki sakatlık işlemin geçerli olması yönünde karşı tarafın rızası olsa dahi ortadan kalkmamaktadır¹⁶⁰. Borçlunun, üçüncü kişilerin ve kamunun menfaatinin korunması amacıyla getirilmiş emredici hükümlere, takibin esaslı bir unsuruna aykırı olarak yapılmış işlemler kamu düzenine aykırıdır¹⁶¹. Kamu düzenine aykırılık hali her bir olayda ayrıca değerlendirilerek karar verilmeli, kesin bir kural konulmasından kaçınılmalıdır¹⁶². Hakkın yerine getirilmemesi veya sürüncemede bırakılması sebebini içermeyen şikâyet başvurularında kamu düzenine aykırılık olup olmadığı incelenmelidir¹⁶³.

Kamu düzenine aykırılık gerekçesiyle şikâyet sebeplerine para ve teminat alacakları dışındaki alacakların ilâmsız icraya konu yapılması¹⁶⁴, ilâmlı takibin ilâma aykırı olması¹⁶⁵, üst sınır ipoteğine dayalı olarak ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilâmlı icra takibinde borç miktarının limitin üzerinde olması, kesinleşmeden kabîli icra olmayan bir kararın kesinleşmeden takip konusu yapılması, takibin kime karşı yapıldığının belirsiz olması¹⁶⁶, cebri icra organlarının icra mahkemesinin görev alanına giren bir işlemi yapması halleri örnek verilebilir¹⁶⁷.

¹⁵⁹ Postacıoğlu, İ., Altay, S. (2010). İcra Hukuku Esasları, İstanbul, 75; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 84; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 69.

¹⁶⁰ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 85.

¹⁶¹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 148; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 68; Yılmaztekin, a.g.e., 2022, 494.

¹⁶² Kuru, a.g.e., 2013, 109; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 88; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 148-149.

¹⁶³ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 146.

¹⁶⁴ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 152-159.

¹⁶⁵ “İlâmlı icra takibinde, alacak kalemlerinin brüt olarak istendiği ve yasal kesintilerin yapılmadığı yönündeki şikâyet ilama aykırılık niteliğinde olup bu tür şikâyetler kamu düzenine ilişkin olması nedeniyle süresiz olarak İcra Mahkemesi önüne getirilebilir. Bu durumda Mahkemece gerektiğinde bilirkişi incelemesi yapılarak oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, şikâyetin süreden reddi doğru değildir.” Yargıtay 8. HD., 12.11.2015 T., 2015/17339 E., 2015/20274 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr ET:10.07.2024)

¹⁶⁶ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 164-168.

¹⁶⁷ “Borçlu limiti aşar bir biçimde yapılan takibe karşı çıkmış olduğundan limiti aşar şekilde ipotekli takip yapılması Dairemizin yerleşik içtihatlarına göre, kamu düzenine ilişkin olup süresiz şikâyete tabi olduğundan, mahkemece yukarıda belirtilen konular doğrultusunda inceleme yapılarak takipte istenilen miktarın limit ipoteğini aşır aşmadığının tespitiyle oluşacak sonuca göre bir karar vermek gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi de isabetsizdir.” Yargıtay 12. HD., 22.12.2011 T., 2011/11811 E., 2011/30041 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:10.07.2024); Muşul, a.g.e., 2018, 72-73; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 87-88.

2.2.3. Şikâyetin Tarafları

2.2.3.1. Şikâyet eden

Dava olmaması sebebiyle şikâyetinde davacı ve davalı taraf yoktur¹⁶⁸. Şikâyetinde taraflar, şikâyet eden ve şikâyet olunandır. Cebri icra organlarının yapmış olduğu işlemin iptal edilmesi veya düzeltilmesinde hukukî yararı bulunan, işlem sebebiyle menfaati ihlal edilmiş her ilgili şikâyet yoluna başvurabilir¹⁶⁹. Ancak kamu yararının söz konusu olduğu hallerde ilgilinin hukukî yararı mevcut olmasa da şikâyetine başvurabilir¹⁷⁰. Şikâyetine başvuranın başvurusunda hukukî yararı olduğunun kabulü için şikâyetin ileri sürüldüğü sırada mevcut ve korunmaya değer güncel bir menfaatin bulunması gerekir¹⁷¹. Hukukî yararın bulunması şartı icra mahkemesince kendiliğinden gözetilir. Şikâyetine başvuracak ilgilinin mutlaka zarar görmüş olmasına gerek yoktur; menfaatinin ihlal edilmiş olması yeterlidir. Şikâyetçinin zarara uğradığını veya işlemin yapılmasında memurun kusurunun bulunduğunu ispatı gerekmemektedir¹⁷².

Takibin taraflarının yanı sıra taraf olmamakla birlikte rehin hakkı alacaklıları, istihkak iddiasında bulunanlar ve borçlunun aile bireyleri gibi üçüncü kişiler de menfaatlerinin ihlal edilmesi halinde icra takip işlemi hakkında şikâyetine başvurabilir¹⁷³.

Cebri icra organlarının kendi yapmış olduğu işlemlere karşı şikâyet yoluna başvurması mümkün değildir¹⁷⁴. Bu halde, şikâyet süresi geçmemiş ise işlem değiştirebilir veya kaldırabilir¹⁷⁵. Şikâyet süresinin geçmiş olması halinde ise işlem kesinleşeceği için geri alma ya da iptal etme mümkün değildir. Henüz şikâyet süresi dolmadan şikâyet başvurusu yapılmış ise işlemi yapmış olan icra veya iflâs dairesinin şikâyetine konu işlemi değiştirip kaldıramayacağı kabul edilmektedir¹⁷⁶.

¹⁶⁸ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 65; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 5.

¹⁶⁹ Yıldırım, Deren-Yıldırım, a.g.e., 2015, 33; Ercan, a.g.e., 2020, 162; Berberoğlu Yenipınar, a.g.e., 2020, 23; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 4-5; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 65.

¹⁷⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 65.

¹⁷¹ Berberoğlu Yenipınar, a.g.e., 2020, 23.

¹⁷² Üstündağ, a.g.e., 2004, 46.

¹⁷³ Ercan, a.g.e., 2020, 162; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 5.

¹⁷⁴ Muşul, a.g.e., 2018, 19; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 66; Yargıtay 12. HD., 29.05.2008 T., 2008/8424 E., 2008/10874 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:12.07.2024)

¹⁷⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 66.

¹⁷⁶ Halman Çetin, a.g.e., 2010, 5.

2.2.3.2. Şikâyet olunan

Şikâyet olunan ise şikâyet konu işlemi yapan cebri icra organı olmakla birlikte; uygulamada cebri icra organı şikâyet taraf olarak gösterilmemektedir¹⁷⁷. Uygulamada lehine işlem tesis edilen alacaklı, borçlu veya üçüncü kişi yargılama giderlerine katlanması için şikâyet olunan olarak gösterilmektedir¹⁷⁸. Ancak cebri icra organlarınca yapılan işleme hiçbir etkisi ve katkısı bulunmayan lehine işlem tesis edilmiş olan karşı tarafın şikâyet taraf olarak gösterilmesi ve şikâyetin kabulü halinde aleyhine yargılama giderleri ile vekâlet ücretine hükmedilmesi kanaatimizce hakkaniyetsiz bir uygulamadır. Lehine işlem tesis edilen kimse şikâyet hasım olarak gösterilmese dahi icra mahkemesi kararına karşı kanun yoluna başvurma hakkı bulunmaktadır¹⁷⁹. Son olarak şikâyet bir dava olmadığı için şikâyet olunan tarafın hiç gösterilmemesi ya da yanlış gösterilmesi şikâyet talebinin reddini gerektirmez¹⁸⁰.

2.2.4. Şikâyetin Süresi

2.2.4.1. Süreye tâbi şikâyet

İcra ve İflâs Kanunu m.16'ya göre kural olarak şikâyet süresi yedi gündür. Bu süre şikâyetçinin şikâyet konu işlemi öğrenme tarihinde başlar¹⁸¹. Şikâyet konu işlem ilgiliye tebliğ edilmişse süre tebliğ tarihinde başlar. İşlemin ilgiliye tebliğ edilmemişse süre öğrenme tarihinde başlayacak olup, ilgili şikâyet konu işlemi ne zaman öğrendiğini ispat etmek zorunda değildir. İşlemin tebliğ edilmemesi halinde şikâyet edenin öğrenme tarihi olarak bildirdiği tarih esas alınır; ancak karşı tarafın işlemin daha erken bir tarihte öğrenildiğini iddia ve ispat etmesi mümkündür¹⁸². Bazı hallerde şikâyet süresinin başladığı tarihe ilişkin Kanun'da düzenlemeler mevcut olup bu halde şikâyet konu işlemin daha geç bir tarihte öğrenildiği iddiası dinlenmez¹⁸³. Bu duruma

¹⁷⁷ Ercan, a.g.e., 2020, 163; Yıldırım, Deren-Yıldırım, a.g.e., 2015, 33; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 6.

¹⁷⁸ Ercan, a.g.e., 2020, 163; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 6-7.

¹⁷⁹ Yıldırım, Deren-Yıldırım, a.g.e., 2015, 33.

¹⁸⁰ Muşul, a.g.e., 2018, 206; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 6.

¹⁸¹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 67; Desteci, a.g.e., 2024, 76; Ercan, a.g.e., 2020, 164; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 489; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 114.

¹⁸² Desteci, a.g.e., 2024, 77; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 489-490; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 115; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 7; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 67.

¹⁸³ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 115; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 67.

örnek olarak İcra ve İflâs Kanunu m.134/f.2’de düzenlenen ihalenin feshi sebebinin en geç ihale tarihinde öğrenilmiş sayılacağına ilişkin hüküm gösterilebilir.

Kanun’da belirtilen yedi günlük süre hak düşürücü niteliktedir¹⁸⁴. Bu süre geçtikten sonra yapılan şikâyetler icra mahkemesince dinlenmez. İcra mahkemesi şikâyetin süresi içerisinde yapılıp yapılmadığını re’sen araştırmak zorundadır¹⁸⁵. Kanun’da belirtilen şikâyet süresine ilişkin hüküm emredici niteliktedir; sürenin sözleşme ile değiştirilmesi mümkün değildir¹⁸⁶. Öğretide¹⁸⁷ süreye ilişkin düzenleme emredici nitelikte olduğundan şikâyetle eski hale iadenin mümkün olmadığı belirtilirken; Yargıtay¹⁸⁸ şikâyetle eski hale getirmenin uygulanması gerektiği yönünde kararlar vermektedir.

Yedi günlük süreye tâbi kanuna aykırılık ve işlemin olaya uygun olmaması sebeplerine dayalı şikâyetle başvurulmaz ise cebri icra organlarınca yapılmış olan işlem kesinleşir.

2.2.4.2. Süresiz şikâyet

Şikâyetin yedi günlük süreye tabi olması esas kuralken; hakkın yerine getirilmemesi, hakkın sürüncemede bırakılması ve öğreti ile yargı içtihatlarıyla da kabul gören kamu düzenine aykırılık sebebiyle yapılacak şikâyet başvuruları süreye tâbi değildir. Cebri icra organlarınca gerçekleştirilen işlem sadece kanuna aykırı olup kamu düzenine aykırı değil ise süresiz şikâyetle konu olmaz.

İcra ve İflâs Kanunu m.16’da süresiz şikâyetle ilişkin “her zaman” ibaresi yer almakla birlikte şikâyetin ne zamana kadar yapılabileceği hususuna açıklık getirmek gerekir. Öğretideki bir görüşe göre¹⁸⁹, takip sonuçlanıncaya bir başka deyişle infaz tamamlanana kadar şikâyetle başvurmak mümkündür. Bu görüşe göre, takip sona

¹⁸⁴ Pekcanıtez, Simil, a.g.e., 2017, 113; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 67; Ercan, a.g.e., 2020, 164; Desteci, a.g.e., 2024, 77.

¹⁸⁵ Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 68; Ercan, a.g.e., 2020, 164.

¹⁸⁶ Pekcanıtez, Simil, a.g.e., 2017, 114; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 7.

¹⁸⁷ Halman Çetin, a.g.e., 2010, 7; Pekcanıtez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 68.

¹⁸⁸ “Her ne kadar İİK’nun 65. maddesinde gecikmiş itiraz müessesesi düzenlenmiş ise de, anılan maddenin şikâyetler hakkında uygulanması mümkün değildir. Bu nedenle İcra ve İflas Kanunu’nda yer alan şikâyetler yönünden HMK’nun 95 ve 96. maddelerinde düzenlenen eski hale getirme kurumunun uygulanması gerekir. Aksi halde elde olmayan bir sebeple şikâyet süresinin kaçırılması halinde telafisi imkansız sonuçların doğacağı muhtemeldir.” Yargıtay 12. HD., 22.01.2013 T., 2012/25526 E., 2013/1661 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:11.07.2024)

¹⁸⁹ Uyar, T., Uyar, A., Uyar, C. (2019). *İcra Hukukunda Şikâyet*, Ankara, 379; Gürdoğan, B. (1970). *İcra Hukuku Dersleri*, Ankara, 10; Kuru, a.g.e., 2013, 110; Yılmaztekin, a.g.m., 2022, 492; Muşul, a.g.e., 2018, 289; Berkin, a.g.e., 1980, 404.

erdikten sonra şikâyet başvurusu için aranan güncel bir menfaatin ihlal edilmiş olması şartı sağlanamamaktadır. Yargıtay'ın¹⁹⁰ da süresiz şikâyetle ancak takip tamamlanıncaya kadar başvurulabileceği yönünde çok sayıda kararı mevcuttur. Ancak bu görüş kamu düzenine aykırı işlemler belirli bir sürenin geçmesi, takibin kesinleşmesi hallerinde geçerli hale gelmeyeceği için eleştirilmektedir¹⁹¹.

İkinci görüşe¹⁹² göreyse, iyiniyetli üçüncü kişi hak iktisap edene kadar şikâyetle başvurulabilir. İyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisap etmemesi halinde de şikâyet süresinde bir kısıtlama yapılması gerektiği savunulmaktadır¹⁹³. Bu görüşe göre, İcra ve İflâs Kanunu m.134/f.7'deki bir yıllık süre kıyasen uygulanmalı; iyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisap etme süresi takibin sona ermesinden itibaren bir yıl ile sınırlandırılmalıdır¹⁹⁴.

Kanaatimizce kesin hükümsüz olarak tesis edilen işlemler takip sona erdikten sonra da ortadan kalkmadığı için ilk görüş isabetli değildir. Kesin hükümsüz olan işlemlerin takip kesinleştikten sonra da süresiz şikâyet ile iptali mümkündür. İşlemin geri alınmasının ve iptalinin mümkün olduğu hallerde şikâyetle başvurmakta hukukî yarar olduğu için iyi niyetli üçüncü kişinin hak iktisabına dayalı sınırlandırma yapılması ve İcra ve İflâs Kanunu m.134/f.7 hükmünün kıyasen uygulanması gerektiğine ilişkin görüş tarafımızca da isabetli görülmektedir.

¹⁹⁰ “İcra memuru işleminin yasaya veya olaya uygun bulunmaması nedeniyle icra mahkemesine başvurularak şikâyet yolu ile kaldırılmasının istenmesi, İİK'nun 16/1. maddesi gereğince şikâyetle konu işlemin öğrenildiği günden itibaren kural olarak 7 günlük süreye tâbidir. Bu kuralın iki önemli istisnası vardır:

1-İİK'nun 16/2. maddesi gereğince bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından dolayı her zaman şikâyet yoluna başvurulabilir. Bu hükmün amacı, ilgilileri icra memurunun bir hakkı yerine getirmekten kaçınmasına karşı korumaktır. 2-Kamu düzenine aykırı olan işlemlere karşı da süresiz şikâyet yoluna gidilebilir. Anılan ilke doktrinde benimsenmiş ve Yargıtay uygulamalarında da kabul edilmiştir. Somut olayda, şikâyetin konusu, ilama aykırılık ile ilgili olup bir hakkın yerine getirilmemesine ilişkin olduğundan, İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca şikâyet süreye tâbi değildir.

Diğer taraftan gerek süreli, gerek süresiz şikâyet, ancak icra takibi sonuçlanıncaya kadar, yani ilâm infaz oluncaya kadar mümkündür. Takip sonuçlandıktan sonra, o takibe ilişkin bir işleme karşı süresiz şikâyet yoluna başvurulamaz.” Yargıtay 12. HD. 21.01.2019 T., 2018/5181 E., 2019/622 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:18.08.2024) Benzer yönde kararlar için bkz.: Yargıtay 12. HD., 20.02.2023 T., 2022/13785 E., 2023/983 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:13.07.2024) Yargıtay 12. HD., 02.03.2022 T., 2021/8753 E., 2022/2658 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:13.07.2024)

¹⁹¹ Taşpınar Ayvaz, S. (2015). “İcra ve İflas Hukukunda Hükümsüz İşlemler ve Hükümsüzlük”, *Prof. Dr. Razaman Arslan'a Armağan*, 2, Ankara, 1551; Desteci, a.g.e., 2024, 88; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 151;

¹⁹² Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 149; Taşpınar Ayvaz, a.g.e., 2015, 1550; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 91.

¹⁹³ Belgesay, a.g.e., 1954, 60; Postacıoğlu, Altay, a.g.e., 2010, 71; Desteci, a.g.e., 2024, 89;

Boztosun, a.g.e., 2020, 33.

¹⁹⁴ Postacıoğlu, Altay, a.g.e., 2010, 72; Belgesay, a.g.e., 1954, 60-61; Desteci, a.g.e., 2024, 90.

2.2.5. Şikâyet Usûlü

İcra ve İflâs Kanunu m.4 uyarınca cebri icra organlarının işlemlerine karşı yapılan şikâyetleri incelemek icra mahkemelerinin görevidir. Şikâyetin icra mahkemesi yerine icra ve iflâs dairelerine yapılmış olması hukukî sonuç doğurmaz. İcra ve iflâs dairelerinin kendilerine hitaben yapılmış olan şikâyet başvurularını re'sen icra mahkemesine gönderme yetkisi de bulunmamaktadır¹⁹⁵. Şikâyete konu işlemin icra mahkemesince incelenebilmesi için talepte bulunulmuş olması gerekir¹⁹⁶. Ancak kamu düzenine aykırılık halinde, dosya başka sebeplerden ötürü ulaşırsa da icra mahkemesi kamu düzenine aykırılığı re'sen dikkate alarak işlemin iptaline karar vermelidir¹⁹⁷.

Yetkili icra mahkemesi ise şikâyete konu işlemi yapan cebri icra organının bağlı bulunduğu yerdeki icra mahkemesidir. İcra mahkemesinin yetkisi kesin yetkidir. İcra ve İflâs Kanunu m.18'e göre icra mahkemeleri şikâyet taleplerini acele işlerden sayarak basit yargılama usulünü göre incelemek zorundadır.

İcra mahkemesi şikâyete başvuran tarafın ileri sürmüş olduğu vakıalarla sınırlı inceleme yapacak olmakla birlikte başvurucunun belirtmiş olduğu şikâyet sebepleriyle bağlı değildir¹⁹⁸. İcra mahkemesi duruşma yapıp yapmayacağını kendisi takdir eder. Duruşma yapılmasına karar verilir ise mahkeme, şikâyet eden ve karşı taraf ile gerekli görmesi halinde işlemi yapan memuru da dinlemek üzere çağırabilir. Belirlenen duruşma gününde gelen olmasa bile icra mahkemesi başvuruyu inceler ve kararını verir.

Şikâyet yoluna başvurulmuş olması kendiliğinden icrayı durdurmaz. Başvuruyu inceleyen icra mahkemesi gerekli görürse talep üzerine veya re'sen icranın geri bırakılmasına karar verebilir.

2.2.6. Şikâyetin Sonuçları

İcra mahkemesi şikâyet başvurusu üzerine yapacağı inceleme neticesinde şikâyetin reddine ya da kabulüne karar verir. Şikâyetin süresi içerisinde yapılmaması,

¹⁹⁵ Halman Çetin, a.g.e., 2010, 9; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 69.

¹⁹⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 69.

¹⁹⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 69.

¹⁹⁸ Yıldırım, Deren-Yıldırım, a.g.e., 2015, 37; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 71; Kaçak, a.g.e., 2011, 84-85.

başvurunun görevsiz veya yetkisiz mahkemeye yapılması halinde başvuru usûlden reddedilir. Şikâyetin incelenebilmesi için usûli koşullar mevcut olmakla birlikte, şikâyet sebeplerinin yerinde olmadığına kanaat getirilmesi halinde ise başvuru esastan reddedilir.

İcra mahkemesi şikâyet sebeplerini yerinde görür ise başvuruyu kabul eder. Şikâyetin kabulü ile talebin içeriğine göre; şikâyete konu işlemin iptaline, düzeltilmesine, icra veya iflâs dairesi memurunun sebepsiz yere yapmadığı ya da yapmayı geciktirdiği işlemin yapılmasına karar verebilir. Mahkeme şikâyetçinin talep sonucu ile bağlıdır; talepten fazlasına karar veremez.

İcra mahkemesinin işlemin iptaline karar vermesi halinde şikâyet konusu işlem yapıldığı andan itibaren geçerli olmak üzere, geçmişe etkili olarak iptal edilir ve iptal edilen işlem dayanak gösterilerek yapılmış olan diğer işlemler de kendiliğinden iptal edilmiş sayılır¹⁹⁹. İcra mahkemesi hukuka aykırı olarak tesis edilmiş olan işlemi iptal etmekle yetinecek olup, icra memurunun yerine geçerek yeni bir işlem yapamaz²⁰⁰. İcra ve iflâs dairesi icra mahkemesince verilen iptal kararı gereğince yeniden işlem tesis etmek zorunda olup karara karşı direnemez²⁰¹.

İcra mahkemesi, şikâyet başvurusu üzerine uygulamada çok sık olmasa da bazı hallerde işlemi düzeltmek suretiyle kararını verir. Düzeltme hali genelde hesap hatalarında söz konusu olmaktadır²⁰². Düzeltme kararı iptal kararı gibi geriye etkili sonuç doğurmaz; kararın verildiği andan itibaren geçerli olur²⁰³.

Bir hakkın yerine getirilmemesi ya da sebepsiz yere sürüncemede bırakılması hallerinde ise icra mahkemesi şikâyeti kabul ederek işlemin yapılmasını emreder. Bu durumda icra mahkemesi icra veya iflâs dairesinin yerine geçerek bizzat işlemi yapamaz. İcra ve iflâs dairesi memuru karara karşı direnemez; karar gereğince işlem yapmak zorundadır.

¹⁹⁹ Kaçak, a.g.e., 2011, 86; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 11; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 71-72.

²⁰⁰ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 393; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 11; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 72.

²⁰¹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 383; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 11; Kaçak, a.g.e., 2011, 87; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 72.

²⁰² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 72; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 11.

²⁰³ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 400; Kaçak, a.g.e., 2011, 86; Halman Çetin, a.g.e., 2010, 11; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 72.

Şikâyetin kabulü kararı sadece şikâyet eden için değil tüm ilgililer için sonuç doğurur²⁰⁴. Şikâyet başvurusunun reddine karar verilir ise cebri icra organınca yapılan işlemin hukuka uygun olduğu tasdik edilmiş olur.

İcra ve İflâs Kanunu m.16'ya göre yapılan şikâyet başvurusu üzerine verilen kararlara karşı kanun yollarına başvurmak mümkündür. Kanun yollarına ilişkin detaylı açıklamaya ikinci bölümde yer verilmiştir²⁰⁵.

²⁰⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 71; Kaçak, a.g.e., 2011, 87.

²⁰⁵ Detaylı bilgi için bkz. başlık:3.7.4.

3. İFLÂS HUKUKUNDA SIRA CETVELİNE KARŞI ŞİKÂyet PROSEDÜRÜ

3.1. Genel Olarak

Asliye ticaret mahkemesi iflâsın açılmasına karar vermesi ile tasfiye işlemlerinin başlatılması için kararını iflâs dairesine gönderir. İflâs dairesi iflâsın açıldığını ilan eder ve müflisin malvarlığının defterini tutarak malların muhafazası için gerekli olan tedbirleri alır. Müflisin malvarlığının durumuna göre de tasfiyenin türüne karar verir. İflâs dairesi tasfiyenin türüne ilişkin kararını İcra ve İflâs Kanunu m.208/f.3'e göre iflâs kararının kendisine tebliğinden itibaren iki ay içerisinde verir. Tasfiyenin türüne ilişkin karar İcra ve İflâs Kanunu m.166'daki usûle uygun olarak ilan edilir.

İflâs dairesi, müflisin malvarlığının tasfiye masraflarını gidermeye yeteceğine kanaat getirirse tasfiyenin adi tasfiye şeklinde yürütülmesine karar verir. Müflisin malvarlığının adi tasfiyenin masraflarını karşılamaya yetmemesi, alacaklıların tamamının basit tasfiye usûlünü talep etmesi hallerinde ise iflâs dairesi basit tasfiye usulünün uygulanmasına karar verir. Tasfiye türü olarak basit tasfiyeye karar verilmişse tasfiye sürecini bizzat iflâs dairesi yönetir. Adi tasfiyeye karar verilmesi halinde ise tasfiyeyi iflâs idaresi yürütür. İflâs idaresi İcra ve İflâs Kanunu m.223'e göre birinci alacaklılar toplanmasında gösterilen toplam altı aday arasından icra mahkemesince seçilir ve üç kişiden oluşur. Birinci alacaklılar toplanmasında İcra ve İflâs Kanunu m.221'de belirtilen toplantı ve karar yeter sayıları sağlanamaz ise iflâs idaresi için aday olacak kişiler seçilemez. Bu durumda iflâs dairesi, ikinci alacaklılar toplantısına kadar masayı idare eder ve tasfiye işlemlerini yürütür²⁰⁶.

Adî tasfiyede, alacak kaydı için verilen bir aylık süre geçtikten sonra en geç iki ay (icra mahkemesince sürenin uzatılmasına karar verilir ise dört ay) içerisinde iflâs idaresi tarafından bir sıra cetveli düzenlenir. Adi tasfiyenin uygulanmasına karar verilmesine rağmen birinci alacaklılar toplanmasında iflâs idaresi için aday gösterilemezse bir başka deyişle iflâs idaresi seçilemezse sıra cetveli iflâs dairesince tanzim edilir²⁰⁷.

²⁰⁶ Yılmaz, E. (1976). *İflâs İdaresi*, Ankara, 64; Oruç Ömeroğlu, H. (2012). *İflas İdaresi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,40; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 472.

²⁰⁷ Erdönmez, G. (2017). *İflasta Alacaklılar Toplanmasının Yetkileri*, İstanbul, 104-105; Yılmaz, a.g.e., 1976, 64.

Sıra cetvelini düzenlemekle görevli merci işlem yaparken titizlikle hareket etmek zorundadır. Ancak bu süreçte maddi ve hukukî hataların yapılması, icra ve iflâs hukuku mevzuatına aykırı davranılması da olasıdır. Bu sebeple sıra cetvelinin düzenlenmesi aşamasında yapılan işlemlerin denetime tabi tutulması gerekmektedir. Cebri icra organlarının diğer işlemlerinde olduğu gibi sıra cetveline karşı da şikâyeteye başvurulabilir. İflâs takibindeki sıra cetveli için öngörülen diğer denetim yolu ise asliye ticaret mahkemesinde açılan itiraz davasıdır. Sıra cetveline itiraz davasına yeri geldikçe değinilecek olup çalışmamızın esasını iflâsta sıra cetveline şikâyet prosedürü oluşturmaktadır.

Hem haciz hem iflâs yoluyla takipte sıra cetveline karşı şikâyet yoluna başvurulabileceği Kanun'da ayrıca ve açıkça düzenlenmiştir. Hacizde sıra cetveline şikâyeteye ilişkin düzenleme İcra ve İflâs Kanunu m.1402'da; iflâsta ise İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4'de yer almaktadır. Bu şekilde özel düzenleme yapılmamış olsa dahi sıra cetveline karşı şikâyeteye başvurulabilirdi²⁰⁸. Çünkü icra ve iflâs dairelerinin yapmış olduğu işlemler hakkında şikâyeteye başvurulabileceğine dair İcra ve İflâs Kanunu m.16'da genel bir düzenleme mevcuttur. Sıra cetvelini düzenleyen iflâs idaresi ve iflâs dairesi icra organı olduğu için işlemlerine karşı şikâyeteye başvurulması pek tabiidir. Ayrıca İcra ve İflâs Kanunu m.227'de iflâs idaresi hakkında 16. madde hükmünün uygulanacağı belirtilmiştir. İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4'de yalnız sıraya yönelik itirazların şikâyet yoluyla icra mahkemesine bildirilmesi belirtilmişse de İcra ve İflâs Kanunu m.16 gereğince iflâs idaresinin sıra cetvelini düzenlerken uyması gereken şekli iflâs hukuku kurallarına aykırı davranması halinde de şikâyeteye başvurulabilmektedir²⁰⁹. Öğretide, kanun koyucunun sıra cetveline karşı şikâyeteye ilişkin ayrı bir düzenleme yapmasındaki amacının sıra cetveline itiraz davası ile olan farklılıkların belirginleştirilmesini sağlamak olduğu belirtilmektedir²¹⁰.

İflâs yoluyla takipteki sıra cetveline karşı şikâyet yoluna başvurulabilmesi için öncelikle hazırlanmış ve mevcut olan bir sıra cetveli bulunmalıdır²¹¹. Henüz sıra

²⁰⁸ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 203.

²⁰⁹ Öztekin, a.g.e., 1988, 94; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 114; Berkin, a.g.e., 1973, 354; Oruç Ömeroğlu, a.g.e., 2012, 62.

²¹⁰ Meriç, a.g.e., 2015, 243.

²¹¹ "Bir başka anlatımla alacaklıların itirazlarını ileri sürebilmesi için öncelikle sıra cetveli yapılması gerekmektedir. Şikâyeteye konu takip dosyasında ise, icra müdürlüğünce yanılığlı değerlendirme ile - İİK'nun 138/2. maddesi gereği sıra cetveli yapılmaksızın- ihale bedelinden takip alacaklısına ödeme yapıldığı, yine motorlu taşıtlar vergisinin ödendiği ve sıra cetveli yapılmasına yer olmadığına karar

cetveli düzenlenmemişken şikâyetle başvurmak mümkün değildir. Yargıtay²¹², sıra cetveli düzenlenirken mevcut bir sıra cetveli bulunmadığı için hak ihlalinin söz konusu olamayacağına ve hukukî yarar şartı oluşmadığı için şikâyetle başvurulamayacağına karar vermektedir.

Sıra cetveline karşı diğer müracaat yolu olan itiraz davalarında alacağın maddi hukuk boyutuyla esasına yönelik bir tespit yapılırken; şikâyetle genel anlamda şikâyetle olduğu gibi alacağın esas ve miktarı tartışma konusu yapılmaksızın sıra cetvelinin şekli anlamda incelenmesi söz konusudur²¹³. Nitekim İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4'de itirazın esas ve miktarına ilişkin olmayıp yalnız sıraya dair olması halinde şikâyet yoluyla icra mahkemesine başvurulması gerektiği düzenlenmiştir. Sıradan kastedilen ise alacaklının kendi alacağının kaydedildiği sıradır²¹⁴. Bir başka deyişle masaya yazdırdığı alacağı iflâs idaresince kabul edilmesine rağmen alacağı istediği sıra dışındaki bir sıraya kaydedilmiş olan alacaklının kendi sırasına yönelik itirazını ancak şikâyet yoluna başvurarak yapabileceği düzenlenmiştir.

Alacaklının kendi sırasına yapacağı itirazın dışında sıra cetveli düzenlenirken iflâs hukuku kurallarına aykırı davranılması ve iflâs idaresi veya iflâs dairesince yapılan işlemin somut olaya uymaması halinde de şikâyetle başvurulması mümkündür²¹⁵. Alacağının rehinle teminat altına alınmış olduğu iddiasıyla masaya alacak kaydı talebinde bulunan alacaklıların bu alacaklarının sıra cetveline kaydedilmemesi halinde de şikâyetle başvurulabileceği kabul edilmektedir²¹⁶.

Uygulamada birçok sebeple sıra cetveline karşı şikâyetle başvurulmaktadır. Bu haller şikâyet sebepleri başlığında detaylı olarak ele alınmıştır²¹⁷. Neticede şikâyetle, iflâs

verildiği görülmektedir...” Yargıtay 12. HD. 25.09.2017 T., 2017/5916 E., 2017/11276 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:25.07.2024); Karakaş, a.g.e., 1996, 187; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 81-82.

²¹² “Müşteki vekilinin izlediği hukuki yarar açısından şikâyet hakkı, ancak İİK'nun 140. ve müteakip maddelerine göre sıra cetvelinin yapılması ve tebliğinden sonra doğar, cetvele göre müşteki sıralamanın yasaya uygun olmadığı, kendi önüne alınan alacağın gerçek alacak olmadığı iddiasında ise sözü edilen 142. maddeye göre dava veya şikâyet yollarına başvurabilir.” Yargıtay 12. HD. 1990/627 E., 1990/7110 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:25.07.2024)

²¹³ Karlı, a.g.e., 2022, 603; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 57; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 204; Meriç, a.g.e., 2015, 242; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 483.

²¹⁴ Kuru, Arslan, Yılmaz, a.g.e., 2011, 577; Oruç Ömeroğlu, a.g.e., 2012, 62-63; Oruç, Y. (2019). *İflas İdaresi*, İstanbul, 227; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 533.

²¹⁵ Meriç, a.g.e., 2015, 243; Ercan, a.g.e., 2020, 1107; Deynekli, a.g.m., 2008, 36-37.

²¹⁶ Deynekli, a.g.m., 2008, 37.

²¹⁷ Bkz. Başlık 3.4.2.

idaresince ya da iflâs dairesince sıra cetveli düzenlenirken uyulması gereken şekli kurallara uymama söz konusu olup usûli sebeplerle sıra cetveli iptal edilmektedir²¹⁸.

3.2. Şikâyetin Tarafları

3.2.1. Şikâyet Eden Taraf

İflâsta sıra cetveline karşı şikâyet'e başvurabilmek için alacaklının alacağının sıra cetveline kaydedilmiş olması gerekir. İcra ve İflâs Kanunu m.236 uyarınca geç bildirimde bulunan alacaklılar daha önce düzenlenmiş olan sıra cetveline karşı şikâyet'e başvuramazken; ek sıra cetveline karşı ise şikâyet'e başvurabilirler²¹⁹. Ayrıca daha önce sıra cetveline kaydedilmiş olan diğer alacaklıların da ek sıra cetveline karşı şikâyet'e başvurma hakkı vardır²²⁰. Ancak bu başvurular yalnız geç kayıt talebinde bulunan kişilere karşı ve sıra cetvelindeki değişiklikte sınılı olacak şekilde yapılmalıdır²²¹. Sıra cetveline talepleri doğrultusunda alacakları kaydedilmeyen alacaklılar ise şikâyet'e başvuramamakla birlikte, alacaklarını sıra cetveline kaydettirebilmek için sıra cetveline itiraz davası açmaları gerekir²²².

Alacağın sıra cetveline kaydedilmiş olması koşuluyla alacaklı, alacağın esas ve miktarına yönelik olmayıp sadece kendi sırasına karşı yapacağı itiraz için şikâyet yoluna başvurabilir. Alacaklı, kendi sırasına yapacağı itiraz dışında iflâs idaresi veya iflâs dairesinin iflâs hukuku kurallarına aykırı davranması sebebiyle de şikâyet'e başvurabilir. Başka bir ifadeyle, alacağı sıra cetvelinde talep etmiş olduğu sıraya kaydedilmiş olan alacaklılar da hukukî yararın bulunması koşuluyla şikâyet'e başvurabilirler²²³.

Genel olarak iflâs alacaklılarının şikâyet'e başvurma hakkının bulunduğu söylenebilir²²⁴. Masa alacağının sıra cetveline iflâs alacağı olarak geçirilmesi halinde

²¹⁸ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 533; Oruç, 2019, a.g.e.,226; Yıldırım, Deren, Yıldırım, a.g.e., 2015, 477.

²¹⁹ Berkin, M.N. (1960). *İflas Hukuku Dersleri*, İstanbul, 274; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 473; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 766.

²²⁰ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 65; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 663.

²²¹ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 65; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 663.

²²² Arslanpınar, a.g.e., 2021, 215; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 536.

²²³ Karşlı, a.g.e., 2022; 603; Meriç, a.g.e., 2015, 250-251; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 215.

²²⁴ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 484; Oruç, 2019, a.g.e.,228; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 215; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 659.

ise ilgilinin şikâyeteye başvuramayacağı, mahkemede dava açması gerektiği kabul edilmektedir²²⁵.

Öğreti ve uygulamadaki baskın görüşe²²⁶ göre, iflâs etmiş olan müflisin de şikâyeteye başvurabileceği savunulmaktadır. Sıra cetvelinin düzenlenmesine ilişkin usûlî aykırılıkların mevcut olması halinde tasfiye işlemleri gereği gibi yapılamayacağı için şikâyeteye başvurmakta müflisin de hukukî yararının bulunduğu kabul edilmektedir²²⁷. Zira sıra cetvelinin usûle aykırı olarak düzenlenmesi halinde müflisin mal ve haklarından daha çok para ödenmekte ve gerçeğe uygun olmayan aciz vesikaları düzenlenebilmektedir. Ancak sıra cetvelinin düzenlenmesi aşamasında müflis kendi görüşünü beyan etmiş ve sıra cetveli de müflisin beyanı doğrultusunda düzenlenmiş ise artık müflis şikâyet yoluna başvuramaz²²⁸. Sıra cetvelinin müflisin beyanına aykırı bir şekilde düzenlenmiş olması halinde ise şikâyeteye başvurabilmesi pek tâbidir. Nitekim Yargıtay'ın²²⁹ da bu yönde kararları mevcuttur. Ayrıca müflisin sıra cetveline kaydedilen alacak ve istihkak iddialarına ilişkin şikâyeteye başvurması mümkünken; reddedilen alacak ve istihkak iddiaları hakkında ise hukukî yararı bulunmadığı için şikâyeteye başvurması mümkün değildir²³⁰. Öğretideki azınlıkta olan görüşe²³¹ göre ise müflisin sıra cetveline karşı şikâyeteye başvurma hakkı yoktur. Yargıtay'ın²³² azınlıktaki görüşü benimser nitelikte borçlunun, iflâsta müflisin sıra cetveline karşı şikâyet hakkının bulunmadığı şeklinde kararları da vardır.

²²⁵ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 659; Öztekin, a.g.e., 1988, 31; Deynekli, a.g.m., 2008, 50.

²²⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 484; Altay, a.g.m., 2003, 917; Pekcanitez, Simil, 2017, a.g.e., 237; Oruç, a.g.e., 2019, 228; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 660.

²²⁷ Meriç, a.g.e., 2015, 252; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 215-216.

²²⁸ Karakaş, a.g.e., 1996, 214; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 216

²²⁹ “Esasen, iflâs idaresi, yapılan müracaatlar hakkında müflisten izahat almakla da yükümlü bulunması hasebiyle, müflisin yaptığı açıklamaya aykırı düşen muameleler dolayısıyla kendisinin bu şekilde kanunen zorunlu tutulan beyanlarına karşı vaki muamelelerinde şikâyet yetkisinin bulunduğu kabulünü gerektirir.” Yargıtay 12. HD. 26.11.1974 T., 1973/1104 E., 1974/10367 K. (www.kazanci.com E.T.:26.07.2024)

²³⁰ Ercan, a.g.e., 2020, 1108; Karakaş, a.g.e., 1996, 214.

²³¹ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 707; Ercan, a.g.e., 2020, 1108.

²³² “...kural olarak müflisin iflas idaresinin ya da dairesinin bir alacağın kabulü veya reddi kararına karşı şikâyet hakkı bulunmadığının doktrin ve uygulamada kabul edildiği, buna göre müflis şirket yetkilisi şikâyetçilerin iflas idaresinin ya da dairesinin bir alacağın kabulü veya reddi kararına karşı şikâyet hakkı bulunmadığı, bu nedenle mahkemece davanın aktif husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesinde isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir....Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanunun 370 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,” Yargıtay 6. HD. 17.01.2024 T., 2023/1534 E., 2024/201 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr ET:28.07.2024) Benzer nitelikte; Yargıtay 19. HD. 28.11.2002 T., 2002/4285 E., 2002/7533 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr ET:28.07.2024).

Tasfiye işlemlerinin adi tasfiyeye göre yürütülmesi halinde iflâs idaresinin kendi yapmış olduğu sıra cetvelindeki usûlsüzlükleri gidermek amacıyla şikâyete başvurma yetkisi bulunmamaktadır²³³. İflâs idaresi şikâyet süresi içerisinde sıra cetvelinde düzeltme ve değişiklikler yapabilir. Ancak sıra cetvelinin ilanı üzerine alacaklılardan en az biri şikâyet veya itiraz yoluna başvurmuş ise başvuru süresi geçmemiş olsa dahi iflâs idaresi artık sıra cetveli üzerinde değişiklik yapamaz²³⁴. Adi tasfiyede, her ne kadar eski tarihli Yargıtay kararlarında²³⁵ aksi belirtilse de, iflâs idaresince düzenlenen sıra cetveline karşı iflâs dairesinin ve iflas müdürünün şikâyete başvurusu mümkündür²³⁶.

İkinci alacaklılar toplanması İcra ve İflâs Kanunu m.237'ye göre sıra cetveli düzenlendikten ve ilan edildikten en az yirmi gün sonra yapılır. İkinci alacaklılar toplanmasının yapılabilmesi için sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmez²³⁷. Bu toplantıya alacağı kısmen veya tamamen kabul edilen gerçek alacaklılar katılmaktadır²³⁸. Alacaklılar toplanması masanın lehine olan her türlü işlemi yapma ve kararı alma yetkisini haiz olduğu²³⁹ için süresiz şikâyet hallerinde sıra cetveline karşı şikâyette bulunabilirler.

Basit tasfiye usûlünün uygulanması halinde iflâs dairesi, daha önce şikâyete başvurulmamış ise sıra cetvelini değiştirerek düzeltebilir. Ancak hukukî yararı bulunmadığı için kendi düzenlemiş olduğu sıra cetveline karşı şikâyete başvuramaz²⁴⁰.

Kural olarak takibin tarafı olmayan üçüncü kişilerin şikâyete başvurusu mümkün olmasa²⁴¹ da işlemin iptalinde hukukî yararının bulunması koşuluyla bu kimselerin

²³³ Muşul, a.g.e., 2018, 191; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 216; Berkin, a.g.e., 1960, 273.

²³⁴ Kuru, a.g.e., 1988, 305; Berkin, a.g.e., 1960, 273; Üstündağ, a.g.e., 1988, 135.

²³⁵ “Masanın kanuni temsilcisi İİK m.226 maddesi gereğince iflas idaresidir. İflas idaresinin tanzim ve ilan ettiği sıra cetveline karşı, iflas memurunun şikâyet hakkı bulunmadığı düşünülmeyen, karar verilmesi isabetsiz olduğu gibi, kabul şekline göre de alacağın esasına da itiraz edildiğine göre, bu hususun tetkiki Ticaret Mahkemesine ait olduğu düşünülmeyen, 234. ve takip eden maddeler nazara alınmadan karar verilmesi isabetsizdir.” Yargıtay 12. HD. 14.6.1983 T., 1983/3294 E., 1983/4780 K. (Uyar, T. (1999). *Gereğeli-Notlu İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu Cilt:5 (İİK. 235-276)*, İzmir, 6346)

²³⁶ Karakaş, a.g.e., 1996, 214; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 216-217; Oruç, a.g.e., 2019, 228.

²³⁷ Bahadır, Z. (2024). “İflasta İkinci Alacaklılar Toplantısı Bakımından Alacaklı Özerkliği ve Sınırları”, *AndHD*, 10, 2, 394; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 399; Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 626; Postacioğlu, a.g.e., 1978, 84.

²³⁸ Berkin, a.g.e., 1960, 277; Bahadır, a.g.m., 2024, 394.

²³⁹ Bahadır, a.g.m., 2024, 396.

²⁴⁰ Uyar, T. (2003). “İcra Hukukunda Şikâyetin Tarafları”, *Legal Hukuk Dergisi*, 12, 3022; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 255; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 766.

²⁴¹ Muşul, a.g.e., 2018, 191; Berberoğlu Yenipınar, a.g.e., 2020, 24.

şikâyetle başvurabilecekleri öğretide²⁴² belirtilmektedir. Uygulamada üçüncü kişinin zarara uğraması genelde istihkak iddiasının bulunması halinde söz konusudur²⁴³. Yargıtay'ın²⁴⁴ da istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişinin icra ve iflâs organlarının işlemlerine karşı şikâyetle başvurabileceğine ilişkin birçok kararı bulunmaktadır.

3.2.2. Şikâyet Olunan Taraf

Öğretide iflâsta sıra cetveline karşı şikâyetin yöneltilmesi gereken taraf bakımından farklı görüşler mevcuttur. İflâsta, genel anlamda şikâyetle olduğu gibi sıra cetvelinin düzenlenmesi işleminden yararlanan karşı taraf olmadığı için baskın görüşün²⁴⁵ iflâsta sıra cetveline şikâyet hususunda uygulanması mümkün değildir. Öğreti ve uygulamada kabul gören ikinci görüşe²⁴⁶ göre, iflâsta sıra cetveline karşı şikâyetin cetveli düzenlemiş olan iflâs idaresi veya iflâs dairesine yöneltilmesi gerekir. Nitekim Yargıtay'ın²⁴⁷ şikâyetin sıra cetvelini düzenleyen mercie karşı yöneltilmesi gerektiği, şikâyet olunan olarak sıra cetvelinde şikâyetçiden üst sırada bulunan alacaklıların taraf gösterilemeyeceği yönünde kararları mevcuttur. Benzer şekilde öğretide²⁴⁸ de kendi sırasına itiraz eden alacaklıların bile üst sıralarda yer alan alacaklı veya alacaklıları şikâyetle taraf olarak gösteremeyeceği kabul edilmektedir.

İşlemi yapan iflâs idaresinin ya da iflâs dairesinin şikâyetle taraf olarak gösterilmesi gerektiğine yönelik görüş tarafımızca da isabetlidir. Zira yapılan hataların sıra cetvelinde yer alan alacaklıların tamamını etkilemesi de mümkündür. Bu halde üst sıralardaki alacaklılar taraf olarak gösterilir ise iflâs takip dosyasında yer alan

²⁴² Çiçek, H. (2004). “Son Değişiklikler Çerçevesinde İcra Hukukunda Şikâyet”, *Legal Hukuk Dergisi*, 14, 396-397; Muşul, a.g.e., 2018, 193.

²⁴³ Ruhi, C., Ruhi, A.C. (2018), *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*, Ankara, 62; Meriç, a.g.e., 2015, 251; Muşul, a.g.e., 2018, 192; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 707; Kaçak, a.g.e., 2011, 655.

²⁴⁴ “Somut olayda üçüncü şahıs istihkak davası açarak mülkiyetin kendisine ait olduğuna karar verilmesini talep etmemiş, olayda İİK. nun 99. maddesi uygulanarak dava açma külfetinin memurlukça alacaklıya yükletilmesi gerektiğinden söz ederek memurun aksine işlemini şikâyet etmiştir. Üçüncü kişinin bu şikâyetle hukuki yararı vardır.” Yargıtay 12. HD. 26.05.1999 T., 1999/6195 E., 1999/6815 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.07.2024)

²⁴⁵ Berkin, M.N. (1957). “İflas İdaresi ve İflas İdaresi Memurlarının Vazifeleri” *İÜHFİM* 22, 159; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 218; Meriç, a.g.e., 2015, 254.

²⁴⁶ Kuru, a.g.e., 2013, 1328; Öztekin, a.g.e., 1988, 97; Karakaş, a.g.e., 1996, 215; Oruç, a.g.e., 2019, 228; Uyar, a.g.m., 2003, 3032;

²⁴⁷ “... iflas tasfiyesi içinde düzenlenen sıra cetvelinde, alacağının yanlış sıraya kaydedildiğini ileri süren herhangi bir alacaklı, şikâyetini iflas masasını temsilen iflas idaresine yöneltmesi gerektiğini, somut olayda, şikâyetçinin, sıra cetvelinde kendisinden önce gelen diğer alacaklıların sırasına yönelik bir şikâyeti olmamasına rağmen, mahkemece şikâyetin bu alacaklılara yöneltilmesi ve aleyhlerine hüküm kurulması doğru olmadığı...” Yargıtay 12. HD. 18.03.2016T 2015/6549E, 2016/1720K (mevzuat.sinerjias.com.tr ET:28.07.2024)

²⁴⁸ Meriç, a.g.e., 2015, 254.

bilgilerden başkaca bir şey söyleyemeyecekleri için şikâyetle konu işlemin gerekçelerinin açıklanması hususunda iflâs idaresi dinlense bile sorunlar yaşanabilir. Sıra cetvelinin düzenlenmesi sırasında tüm işlemler iflâs idaresince ya da iflâs idaresinin atanamaması halinde iflâs dairesince yapılmış olduğu için bu organlar şikâyetle konu vakıalar hakkında da bilgi sahibidir.

Şikâyetle esasen bir uyuşmazlık bulunmadığı için karşı tarafın gösterilmemesi ya da yanlış gösterilmesi halinde de başvuru yapılabilir ve yapılmış olan başvuruların da husumet yönünden reddedilmeden incelenerek karara bağlanması gerekir²⁴⁹. Yargıtay'ın²⁵⁰ da şikâyet olunanın gösterilmesinin zorunlu olmadığına yönelik çok sayıda kararı vardır. Öğretideki azınlıktaki görüşe ²⁵¹ göre ise şikâyetle hasımın gösterilmesi zorunlu olup, aksi halde şikâyetin reddine karar verilmesi gerektiği savunulmaktadır. Kanaatimizce şikâyet bir dava olmadığı için karşı taraf gösterilmese de incelenip karara bağlanmalıdır.

3.3. Hukukî Menfaat

İcra ve İflâs Kanunu'nda şikâyet hakkı olan kişiler sayılmamıştır. Ancak düzenleme yapılmamış olması herkesin şikâyet yoluna başvurabileceği anlamına da gelmemektedir. Şikâyetle başvurabilmek için şikâyet edenin hukuken korunan ve takip hukuku boyutuyla güncel bir menfaatinin olması gerekir²⁵². Güncellikten kasıt ise şikâyet ile iptali ya da değiştirilmesi istenen sıra cetvelinin sonuçlarının ortadan kaldırılmasının mümkün olmasıdır; aksi takdirde güncel bir menfaat olmayacağı için şikâyetle başvurulamaz. Hukukî yararın bulunması başvurunun incelenebilmesi için ön koşuldur²⁵³. Menfaatin ihlal edildiğinin kabulü için talepte bulunanın bir hakkının iflâs idaresi veya iflâs dairesince düzenlenen sıra cetveli işlemi sebebiyle doğrudan etkilenmiş olması, zarar görmesi aranır²⁵⁴.

²⁴⁹Meriç, a.g.e., 2015, 254; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 707; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 218-219; Pekcanitez,1986, a.g.e.,110.

²⁵⁰ Yargıtay 12. HD. 08.03.1993 T., 1992/15740 E., 1993/4321 K. (e-uyar.com E.T.:29.07.2024)

²⁵¹ Çiçek, a.g.m., 2004, 398.

²⁵² Eroğlu, O. (2023). *İflas İdaresi El Kitabı*, İstanbul, 182; Desteci,2024, a.g.e., 169; Berberoğlu Yenipınar,2020, a.g.e.,23; Meriç, a.g.e., 2015, 251; Pekcanitez, a.g.e. 1986, 97.

²⁵³ Karakaş, C.F. (2009). “Sıra Cetveline İtiraz Davalarında Alt Sıradaki Alacaklıya Yönelik İddialar ve Karşı Davalarda Hukuki Yarar Sorunu”, *Adana Barosu Dergisi*, Ağustos 2009, 18; Meriç, a.g.e., 2015, 251.

²⁵⁴ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 99; Meriç, a.g.e., 2015, 250.

Alacaklıların aynı veya farklı sebeplere dayanarak menfaatleri ihlal edildiği gerekçesiyle sıra cetveline karşı şikâyet yoluna birlikte ya da ayrı ayrı başvuruları da mümkündür. Alacaklı, kendi sırası dışında başka bir alacaklının sırasını şikâyet ederse şikâyetin kabulü halinde kendisine aktarılacak bir para olmayacağı için hukukî yarar yokluğu sebebiyle başvurusu reddedilir²⁵⁵.

Sıra cetvelinin hatalı olması halinde sadece başvurucunun değil, işlemde etkilenen üçüncü kişilerin de haklarının ihlal edilmiş olması mümkündür. Sıra cetvelinde yapılan hataların müflisin hukukî durumunu etkilemesi halinde müflisin de şikâyet yoluna başvurmakta hukukî yararı vardır. Müflis açısından da güncellik ve hakkın doğrudan etkilenme koşulunun gerçekleşmesi aranır. Bu durum her bir şikâyet sebebinde ayrıca değerlendirilmelidir. Alacaklının ve borçlunun şikâyete konu işlemi iptal ettirmekte hukukî yararının bulunduğu varsayılırken; üçüncü kişi işlemin iptalinde hukukî yararının bulunduğunu ispat etmek zorundadır²⁵⁶. Üçüncü kişinin herhangi bir menfaati ihlal edilmemiş ya da şikâyete başvurmakta hukukî yararı bulunduğu ispat edilememiş ise şikâyetin reddine karar verilir.

Şikâyet başvurusu üzerine icra mahkemesince yapılacak incelemede şikâyet edenin hukukî yararının bulunup bulunmadığı kendiliğinden incelenir. Mahkeme hukukî yararın bulunmadığına kanaat getirir ise bu sebeple başvurunun reddine karar verilir²⁵⁷. Ancak kamu yararının söz konusu olduğu hallerde icra mahkemesi şikâyete başvuran kimsenin hukukî yararının olup olmadığına bakmaksızın işlemi değerlendirmeli ve koşullarının oluşması halinde şikâyetin kabulüne karar vermelidir²⁵⁸.

3.4. Şikâyetin Konusu ve Sebepleri

3.4.1. Şikâyetin Konusu

Şikâyetin konusu genel olarak icra ve iflâs organlarının yaptığı veya yapmayı ihmal ettiği belirli ve dışarıya karşı etkili olan işlemlerdir. İflâs hukukunda sıra cetveline karşı şikâyetin konusu ise düzenlenmiş ya da düzenlenmesi ihmal edilmiş bir sıra

²⁵⁵ Muşul, a.g.e., 2015, 195.

²⁵⁶ Postacioğlu, a.g.e., 1982, 61; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 98.

²⁵⁷ Karakaş, a.g.m., 2009, 17; Berberoğlu Yenipınar, a.g.e., 2020, 24; Muşul, a.g.e., 2018, 201.

²⁵⁸ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 98.

cetvelidir²⁵⁹. Sıra cetvelinin düzenlenmesi ile ilgili icra mahkemesi tarafından yapılan işlemler ve alınan kararlar hakkında şikâyeteye başvurulamaz²⁶⁰. Bunun yanı sıra, icra mahkemesinin şikâyet neticesinde iflâs dairesine veya iflâs idaresine yapılmasını emrettiği ve bunun üzerine yapılan işlemlere karşı da şikâyeteye başvurulamaz. Zira bu durumda icra mahkemesinin kararının yerine getirilmesi söz konusudur²⁶¹. Şartlarının oluşması halinde icra mahkemesinin kararına karşı kanun yoluna başvurulması ise mümkündür. İflâs idaresinin ya da iflâs dairesinin mahkeme kararına aykırı şekilde işlem yapması halinde ise yeniden şikâyeteye başvurma hakkı gündeme gelir²⁶².

İflâs idaresi veya iflâs dairesinin fikir açıklamaları ile sıra cetveliyle alakası olmayan işlemleri, alacaklı, müflis ve istihkak iddiası sahiplerinin talep ve işlemleri şikâyeteye konu edilemez²⁶³. Bu bağlamda, iflâs idaresinin İcra ve İflâs Kanunu m.238 hükmü gereğince ikinci alacaklılar toplantısına vermiş olduğu rapora ve iflâs masasınca alınmış bilirkişi raporlarına karşı şikâyeteye başvurulması mümkün değildir²⁶⁴. Zira raporun verilmiş olması alacaklılar ve borçluların hukukî durumunda değişiklik yaratmamaktadır. Bu halde sadece iflâs idaresi memurlarının hukukî sorumluluğu gündeme gelir²⁶⁵. Benzer şekilde iflâs idaresinin iflâsın kaldırılması talebine ve istihkak iddiasının reddi yönündeki kararına karşı da şikâyeteye başvurulamaz²⁶⁶.

Alacağın esas ve miktarını ilgilendiren işlemler hakkında şikâyeteye başvurulamaz. Yalnız sıraya ve sıra cetvelinin düzenlenmesi sırasında yapılan şekli işlemler hakkında şikâyeteye başvurulabilir²⁶⁷. Sıradan kastedilen ise alacaklının kendi sırasındır. Alacağın esas ve miktarına ilişkin olan işlemler ve diğer alacaklıların sırasını ilgilendiren işlemler hakkında başvurulacak müracaat yolu şikâyet değil; asliye ticaret mahkemesinde açılacak olan itiraz davasıdır²⁶⁸.

²⁵⁹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 57; Akın, Akın, a.g.e., 1997, 22; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 204.

²⁶⁰ Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 58.

²⁶¹ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 43.

²⁶² Pekcanitez, a.g.e., 1986, 43.

²⁶³ Meriç a.g.e., 2015, 243; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 42; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 537.

²⁶⁴ Uyar, T. (1999). *Gerekçeli-Notlu-İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu*, 5, İzmir, 6363; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 54.

²⁶⁵ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 54.

²⁶⁶ Görgün, Ş (1977). *İflasta İstihkak Davaları*, Ankara, 88.

²⁶⁷ Meriç, a.g.e., 2015, 243; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 205.

²⁶⁸ Berkin, M.N. (1968). “Kesinleşen Sıra Cetveline Geçmiş Bir Alacağa Karşı Hile İddiası”, *İÜHF*, 34, 278; Meriç, a.g.e., 2015, 243; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 205.

Sıra cetveli düzenlenirken iflâs idaresi veya iflâs dairesince yapılan olumlu işlemlerin yanı sıra yapılması gerektiği halde ihmal edilerek yapılmayan ya da yapılması sürüncemede bırakılan işlemler de şikâyetle konu edilebilir.

3.4.2. Şikâyet Sebepleri

Genel şikâyet sebepleri beş tanedir. Bunlardan dördü İcra ve İflâs Kanunu m.16'da belirtilmiş, biri ise öğreti ve yargı kararları ile kabul edilmiştir. Kanun'da belirtilen şikâyet sebepleri; işlemin kanuna aykırı olması, işlemin hadiseye(olaya) uygun olmaması, hakkın yerine getirilmemesi ve hakkın sürüncemede bırakılması halidir. Öğreti ve yargı içtihatlarıyla kabul edilen şikâyet sebebi ise kamu düzenine aykırılıktır.

İflâs hukukunda düzenlenen sıra cetveline karşı Kanun'da sayılan dört sebep ile öğreti ve yargı içtihatlarıyla geliştirilen kamu düzenine aykırılık halinin dışında İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4 hükmü gereğince alacaklının sıra cetvelindeki kendi sırasına itiraz etmesi halinde de şikâyetle başvurulması mümkündür.

Uygulamada şikâyet sebepleri her somut uyuşmazlıkta farklı şekilde ortaya çıkmaktadır. Bundan sonraki kısımda uygulamada karşılaşılan şikâyet halleri detaylı bir şekilde incelenmeye çalışılacaktır.

3.4.2.1. Sıra cetvelinin düzenlenmesinde kanuna aykırılık

İflâs idaresinin veya iflâs dairesinin sıra cetvelini düzenlerken iflâs hukuku kurallarına aykırı hareket etmesi halinde menfaati zarar gören ilgililer şikâyet yoluna başvurabilir. Bu durumda, sıra cetvelinin şekline ilişkin düzenlemelere aykırılık söz konusudur²⁶⁹. Bir başka ifadeyle şikâyetle sadece takip hukuku kurallarına aykırılık iddiaları incelenir²⁷⁰.

Kanuna aykırılık ifadesi geniş yorumlanmalıdır.İcra ve İflâs Kanunu'nun yanı sıra iflâs hukukuna ilişkin düzenlemelerin yer aldığı diğer kanunlar, uluslararası sözleşmeler, örf ve adet kuralları ile pozitif bir düzenlemeye sahip olmayan iflâs hukukunun genel kurallarına aykırılık hali de bu kapsama dahil edilmelidir²⁷¹. Sıra

²⁶⁹ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 226.

²⁷⁰ Gürdoğan, B. (1966). *İflas Hukuku Dersleri*, Ankara,138; Meriç, a.g.e., 2015, 243.

²⁷¹ Ulukapı, Ö. (2015). *İcra ve İflas Hukuku*, Konya, 42; Postacioğlu, a.g.e., 1982, 59; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 82; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 207-208; Meriç, a.g.e., 2015, 244.

cetvelinin düzenlenmesi ile ilgili getirilmiş olan hükmün hiç ya da gereği gibi uygulanmaması halinde kanuna aykırılık söz konusudur.

Kanuna aykırılık hallerinin bir kısmı sıra cetvelinin düzenlenmesi ile ilgili iken; bir kısmı da sıra cetveli düzenlendikten sonra meydana gelen ve sıra cetveline etki eden hallerdir²⁷². İflâsta sıra cetveli düzenlenirken yapılan kanuna aykırılık hallerine iflâs idaresinin ipotekle teminat altına alınmış bir alacak kayıt talebi hakkında ret kararı vermesi, alacak kayıt talebi reddedilmiş alacaklara sıra cetvelinde yer verilmemesi veya ret sebebinin gösterilmemesi, re'sen kaydı gerekenlerin dışındaki bir alacağın talep olmaksızın sıra cetveline kaydedilmesi, sıra cetvelinin yetkili olmayan bir organ tarafından hazırlanması, İcra ve İflâs Kanunu m.195 hükmü gereğince hesaplamaların hatalı yapılmış olması, sıra cetvelinde bulunmaması gereken masa borçları ve istihkak taleplerinin kaydedilmiş olması, alacak kayıt talebi kısmen veya tamamen reddedilmiş kimselere haber verilmemiş olması, alacağın kabul veya reddedildiğinin sıra cetvelinden anlaşılamaması, sıra cetvelinin yeterince açık olmaması, tapu sicilinde yer alan bir alacağın cetvele kaydedilmemesi, müflise ulaşılması mümkün olmasına rağmen her bir alacak için görüş sorulmamış olması, sıra cetvelinin iflâs dairesince incelemeye hazır bulundurulmaması, ilanın hiç veya kanunda aranan şartlara uygun yapılmaması, süresi içerisinde bildirilen bir alacağın cetvele yazılmaması, maddi hata sonucu yanlış hesaplama yapılması, masaya kayıt yapılırken iflâsın açıldığı tarihe kadar işlemiş olan faizin eklenmesi gerekirken sıra cetvelinin düzenlendiği tarihe kadar işlemiş olan faizin hesaplanması, sıra cetvelinde şekli eksikliği bulunması halleri örnek verilebilir²⁷³.

Bir üst paragrafta iflâsta sıra cetveline karşı uygulamada sıklıkla karşılaşılan kanuna aykırılık sebebine dayalı şikâyet başvurularına örnekler verilmiştir. Tarafımızca, sayılan şikâyet halleri alt başlıklarla daha detaylı bir şekilde incelenecek; yargı kararları arasındaki çelişkiler ifade edilerek ve çözüm önerileri getirilecektir.

²⁷² Arslanpınar, a.g.e., 2021, 209; Meriç, a.g.e., 2015, 244.

²⁷³ Oskay, M., Koçak, C., Deynekli, A., Doğan, A. (2007). *İİK Şerhi 4. Cilt*, Ankara, 5125; Karakaş, a.g.e., 1996, 218-219; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 208; Meriç, a.g.e., 2015, 245-246; Ruhi, Ruhi, a.g.e., 2018, 63; Oruç, a.g.e., 2019, 227-228; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 660.

3.4.2.1.1. Sıraya itiraz

Uygulamada en sık karşılaşılan şikâyet sebebi alacaklının kendisine verilen sıraya karşı yapmış olduğu başvurudur²⁷⁴. İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4’de alacağın esas ve miktarına taallük etmeyen itirazların şikâyet yoluyla ileri sürülmesi gerektiği düzenlenmiştir. Alacağın sırasının yanlış tespit edilmesi genel anlamda bir kanuna aykırılık hali oluştursa da kanun koyucu bu hâli ayrıca ve açıkça düzenleme gereği duymuştur. İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4’de düzenlenen şikâyet sebebinde, sıra cetveline kayıt edilen alacaklının bizzat kendi sırasına itirazı söz konusudur.

Alacaklının gerek kendi alacağının gerekse de diğer alacaklıların alacaklarının esas ve miktarını ilgilendiren işlemler hakkında şikâyete başvurması mümkün değildir; bu işlemler hakkında asliye ticaret mahkemelerinde itiraz davası açılması gerekir²⁷⁵. Alacağın esasıyla birlikte faiz oranının diğer alacaklıların alacaklarına ulaşmasını önlemek amacıyla yüksek oranda belirlendiğine ilişkin uyuşmazlıkların da itiraz davasında çözümlenmesi gerekmektedir²⁷⁶. Benzer şekilde, yabancı para alacağının iflâs tarihindeki kurdan çevrilerek Türk Lirası olarak masaya kaydı gerektiğine ilişkin

²⁷⁴ Uyar, T. (2009). “İflasta Sıra Cetveline İtiraz”, *Haluk Konuralp Anısına Armağan*, 2, Ankara, 623-624; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 484; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 660.

²⁷⁵ “Bir alacaklı, kendi sırasına veya iflâs hukuku kurallarının yanlış uygulandığına (şikâyet) değil, kendi alacağı hakkında nedenleri gösterilerek verilen red veya kısmen kabul kararının esasına (kayıt ve kabul davası açarak) veya bir başka alacaklının alacağına veya onun sırasına (kayıt terkin davası açarak) itiraz ediyorsa ticaret mahkemesine dava açmalıdır. İİK’nın 233. maddesine göre sıra cetvelinde, kabul edilmeyen alacaklar red sebepleri ile birlikte gösterilir. İİK’nın 235/1. maddesi uyarınca iflas sıra cetveline yönelik itirazlar (kayıt kabul ve kayıt terkin davaları) kural olarak genel mahkemelerde (Asliye Ticaret Mahkemesinde) görülür. Şikâyetçi sadece kendi sırasına yönelik itirazlarını, husumet iflas idaresine yöneltilerek İİK’nın 235/son maddeleri uyarınca icra mahkemesinde ileri sürmelidir. İflas sıra cetvelinde başka bir alacaklının kabul edilen miktar kadar alacağı bulunmadığına ya da sırasına yönelik itiraz, o alacağın sıradan terkin edilmesi talebini içerdiğinden, şikâyet olarak icra mahkemesinde değil, İİK’nın 235/2. maddesi uyarınca sırasına itiraz edilen alacaklıya husumet yöneltilerek dava yolu ile genel mahkemede (Asliye Ticaret Mahkemesinde) ileri sürülmelidir.” Yargıtay 23. HD. 27.01.2016 T., 2015/4147 E., 2016/408 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.07.2024)

²⁷⁶ Karmış, E. (2005). “Çeşitli Alacaklarda Sıra Cetveli Uygulaması”, *Legal Hukuk Dergisi*, 27, 959; Kuru, a.g.e., 2013, 1326; “Dava sıra cetvelinde yer alan davalıların alacaklarının miktarına ve sıraya yöneliktir.

1- Diğer alacaklıların alacaklarına kavuşmalarını engellemek kastıyla yüksek faiz oranı belirlenmesinin anlaşılması halinde, bu faiz oranı mahkemece sıra cetveline itiraz davası içinde belirlenebilir. Borçlunun faiz oranına itiraz etmemesi, diğer alacaklılar bakımından faiz oranını kesinleştirmez. Bu durumda mahkemece faiz oranına itiraz edilen alacaklılara, alacaklarını bu faiz oranı ile tahsil edebileceklerine ilişkin, takipten önce düzenlenmiş belgelere dayalı olarak ispat imkanı verilmeli ve varılacak uygun sonuç dairesinde bir hüküm kurulmalıdır. 2- İcra ve İflas Kanunu’nun 142 nci maddesine göre sıra cetveline itiraz davaları kural olarak genel mahkemelerde görülür. İtiraz yalnız sıraya ilişkinse, dava İcra Mahkemesi’ne açılmalıdır.” Yargıtay 19. HD. 20.10.2005 T., 2005/4871 E., 2005/10453 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.07.2024)

itirazlar alacağın esas ve miktarını ilgilendirdiği ve yargılamayı gerektirdiği için şikâyet ile değil asliye ticaret mahkemesinde itiraz davası açılarak ileri sürülmelidir²⁷⁷. Alacak sıra cetveline kabul edilmesine rağmen faizin işlemeye başlayacağı tarih ve hangi tarihe kadar işleyeceği hususunda hata yapılmış ise alacağın esas ve miktarına yönelik bir uyuşmazlık olmadığı için şikâyete başvurulması gerekir²⁷⁸.

Alacağı sıra cetveline geçirilmiş olan alacaklı diğer alacaklıların sırasına karşı da şikâyete başvuramaz. Alacaklı, kendisinden üst sıralarda yer alan diğer alacaklı veya alacaklıların alacağının muvazaalı olduğunu²⁷⁹ veya alacağın gerçek olmadığını iddia ediyorsa²⁸⁰ ancak sıra cetveline itiraz davası açabilir. Alacaklı, kendi alacağının kaydedildiği sıra ile birlikte üst sıralarda yer alan başkaca alacaklıların sırasına da itiraz ediyorsa yine itiraz davası açmalıdır²⁸¹. Alacaklının diğer sıralardaki alacakların sıra cetvelinden tamamen terkinini veya bulunduğu sıradan terkinini sağlayarak alt sıralara yazılmasını talep edebilmesi de ancak İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.1 gereğince itiraz davası ile mümkündür; şikâyet yoluyla alacağın sıra cetvelinden terkinini sağlamak mümkün değildir²⁸².

Sıra cetveline kaydı talep edilen alacağın tamamının veya bir kısmının reddedilmesi halinde ise reddedilen kısım için genel mahkemelerde itiraz davası açılmalıdır.

²⁷⁷ “Dava davacı alacağının iflas masasına kaydı istemine ilişkindir. İcra Mahkemesince yabancı para alacağının iflas tarihindeki kurdan çevrilerek Türk Lirası olarak masaya kaydı gerektiği gerekçesiyle şikâyetin kabulüne karar verilmiş; hüküm davalı iflas idaresi memuru tarafından temyiz edilmiştir. Davacı yanca masaya yapılan başvuru sonunda iflas idaresince, alacağın Türk Lirası olarak istenmediği, miktarın alacağın üstünde olduğu ve işin çözümünün yargılamayı gerektirdiği gerekçesiyle talep reddedilmiştir. Davacı bu işlemin kaldırılması ve alacaklarının masaya kaydını dava yolu ile istemektedir. İcra ve İflâs Kanunu’nun 235 nci maddesine göre bu tür davalar, iflasın açıldığı yerdeki Ticaret Mahkemesinde görülmelidir.” Yargıtay 19. HD. 21.02.2008 T., 2007/11657 E., 2008/1495 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.07.2024)

²⁷⁸ “Davacının alacağının miktarı ve esası yönünden uyuşmazlık bulunmamakta, bu alacağa hangi tarihe kadar faiz yürütebileceği itiraz konusu yapılmaktadır. Bu itirazda tetkik mercii görevli olduğundan..” Yargıtay 19. HD. 06.12.2001 T., 2001/5710 E., 2001/8113 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.07.2024)

²⁷⁹ Yargıtay 19. HD. 29.06.2006 T., 2006/5178 E., 2006/7115 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.07.2024); Kuru, a.g.e., 2013, 1326.

²⁸⁰ Yargıtay 19. HD. 15.06.2006 T., 2006/2771 E., 2006/6528 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.07.2024)

²⁸¹ Kuru, a.g.e., 1997, 3223; Karşı, a.g.e., 2022, 605.

²⁸² “Dava, düzenlenen iflas sıra cetvelinde üçüncü sıraya alınan davalıların bu sıradan çıkarılarak dördüncü sıraya yerleştirilmeleri istemine yöneliktir. İcra ve İflâs Kanunu’nun 235. maddesine göre, sıra cetvelinden ve dolayısıyla sıra cetvelindeki belli bir sıradan terkin istemini içeren davalar, iflasa karar verilen yerdeki ticaret mahkemesinde görülür.” Yargıtay 19. HD. 27.09.2007 T., 2007/4375 E., 2007/8192 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:31.07.2024)

Alacağın kabul edilen kısmının sırasına itiraz etmek istenmesi halinde ise icra mahkemesine şikâyet başvurusunda bulunulmalıdır²⁸³.

3.4.2.1.2. Sıra cetveli düzenlenirken müflisin görüşüne başvurulmaması

İcra ve İflâs Kanunu m.230'a göre, sıra cetveli düzenlenirken mümkün olması halinde her bir iddia hakkında müflise ne diyeceği sorulmalı ve icabına göre kabul veya ret kararı verilmelidir. İflâs idaresi ve iflâs dairesi sıra cetvelini düzenlerken müflisin beyanlarıyla her ne kadar bağlı değil ise de mümkün olması koşuluyla müflisin görüşüne başvurmak zorundadır²⁸⁴. Çünkü alacak ilişkisine konu olan işlemin karşı tarafı müflis olduğu için müflisin alacağın esas hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir²⁸⁵. İcra ve İflâs Kanunu m.230'un lâfzından da anlaşıldığı üzere müflisin görüşüne başvurma hususunda sıra cetvelini düzenleyen merciin takdir yetkisi bulunmamaktadır²⁸⁶. İflâs idaresinin talebi olmasa da müflis kendisinin dinlenmesini isteyebilir ve alacakla ilgili beyanda bulunabilir²⁸⁷. İflâs idaresine takdir yetkisi tanınmış olsaydı dahi müflisin görüşüne mümkün olan her koşulda başvurulması gerekirdi²⁸⁸. Zira iflâsın açılmasından önce müflis tarafından yapılmış olan feragat, kabul, sulh gibi işlemler İcra ve İflâs Kanunu m.277 hükmü uyarınca iptal edilmediği sürece iflâs masasına karşı da geçerlidir. Bu sebeple görüşüne başvurulmasa dahi iflâs idaresinin tam olarak müflisin beyanlarından, daha önceden yapmış olduğu işlemlerden bağımsız hareket ettiği kabul edilemez²⁸⁹.

Müflisin borcu kabul etmesi halinde alacaklılara verilen aciz vesikalarının İcra ve İflâs Kanunu m.68 bağlamında bir senet mahiyeti kazanması söz konusudur²⁹⁰. Bu halde alacaklının iflâs kapandıktan sonra yeni bir takip başlatması halinde borçlunun borcunun bulunmadığına yönelik iddiaları dinlenmez²⁹¹.

²⁸³ Uyar, T., Uyar, A., Uyar, C. (2010). *İcra ve İflas Kanunu Şerhi El Kitabı*, 2, Ankara, 2633.

²⁸⁴ Berkin, a.g.e., 1960, 271; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 482; Üstündağ, a.g.e., 1998, 132; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 658.

²⁸⁵ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 657; Yılmaz, a.g.e., 1976, 146; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 76; Üstündağ, a.g.e., 1998, 132.

²⁸⁶ Üstündağ, a.g.e., 1998, 132; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 76; Altay, a.g.e., 2004, 1407; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 658.

²⁸⁷ Üstündağ, a.g.e., 1998, 132; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 76; Altay, a.g.e., 2004, 1407.

²⁸⁸ Üstündağ, a.g.e., 1998, 132; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 76.

²⁸⁹ Altay, a.g.e., 2004, 1407; Üstündağ, a.g.e., 1998, 132.

²⁹⁰ Berkin, a.g.e., 1960, 271; Üstündağ, a.g.e., 1998, 133; Altay, a.g.e., 2004, 1407; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 76; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 658.

²⁹¹ Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 77.

Alacak iddiası hakkında müflise sorulmaksızın karar verilmesi halinde haksız alacak taleplerinin sıra cetveline geçirilmesi mümkün olabileceği gibi iflâs kapandıktan sonra yapılan takiplerde borçlunun borcu olmadığını iddia etmesi de söz konusu olabilir²⁹². Bu durumda sıra cetveline kabul edilen alacaklara karşı müflisin itiraz etme hakkı bulunmasa²⁹³ da şikâyetle başvurusu mümkündür. Müflise sorulmamış olan konuda beyanı alınmış olsa idi alacak hakkında başka türlü bir karar verilmesinin mümkün olduğu hallerde şikâyet üzerine sıra cetveli iptal edilebilir²⁹⁴. Bir başka ifadeyle, müflisin görüşünün alınması halinde de alacak hakkında verilen karar değişmeyecek ise sırf müflisin görüşüne başvurulmamış olması sebebiyle sıra cetvelinin iptaline ya da değiştirilmesine karar verilemez.

Müflisin beyanda bulunabilmesi için her türlü hukukî önlem alınmakla birlikte müflisin dinlenmesi mümkün olmamış ise bu durumda müflisin dinlenmemesi sebebiyle şikâyetle başvurulamaz²⁹⁵.

3.4.2.1.3. Rehin kapsamındaki alacakların reddedilmesi

Tapu sicilinde yazılı olan alacakların müracaat olmasa dahi sıra cetveline kaydedilmesi gerekir. İpotekle teminat altına alınmış olan alacakların da sıra cetveline kaydedilmeleri gerekirken, uygulamada uzunca bir süre iflâs idareleri keyfi davranarak bu mahiyetteki birçok alacağı reddetmiştir²⁹⁶. 1988 yılında yapılan kanun değişikliği ile iflâs idaresinin ipotekli alacakları reddetme yetkisi kaldırılmıştır. Nitekim İcra ve İflâs Kanunu m.233'te iflâs idaresinin ipotekle teminat altına alınmış alacaklar için bunu doğuran sebep veya ipotek limiti miktarı bakımından ret kararı vermeyip alacağı kabul etmediğini ikinci alacaklılar toplantısına bildirmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Alacaklı, alacağının rehinli olduğunu belirterek kayıt talebinde bulunması halinde bu alacak adi alacak olarak nitelendirilerek dördüncü sıraya kaydedilir ise alacaklının şikâyetle başvurup başvuramayacağı hususunda öğretide farklı görüşler vardır. Bir görüşe göre²⁹⁷, İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4'deki sıra kavramı dar yorumlanmalı ve

²⁹² Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 77; Altay, a.g.e., 2004, 1407; Üstündağ, a.g.e., 1998, 132

²⁹³ Postacıoğlu, 1978, a.g.e., 76.

²⁹⁴ Üstündağ, 1998, a.g.e., 132.

²⁹⁵ Yılmaz, a.g.e., 1976, 147; Altay, a.g.e., 2004, 1407.

²⁹⁶ Üstündağ, a.g.e., 1998, 130.

²⁹⁷ Kuru, a.g.e., 1988, 304; Kuru a.g.e., 2013, 1328.

sıradan sadece Kanun'un 206. maddesinde düzenlenen dereceler anlaşılmalıdır²⁹⁸. Bu görüşe göre alacağın rehinli olup olmadığı hususu sıra ile ilgili değildir. İflâs idaresi rehni kabul etmeyerek alacağı adi alacak olarak sıra cetveline kaydetmiş ise, bu durumda alacağın varlığını kabul etmiş olup sadece bu alacağın rehinli olduğunu reddetmektedir²⁹⁹. Rehin hakkının reddi istihkak iddiasının reddi olarak değerlendirilmeli ve ancak genel mahkemelerde açılacak olan itiraz davasında incelenmelidir³⁰⁰. Yargıtay³⁰¹ da eski tarihli içtihatlarında bu görüşü benimsemiş; sonrasında ise görüş değişikliğine gitmiştir. Diğer görüşe göre ise³⁰², kanundaki sıra terimi geniş yorumlanmalı ve rehinli bir alacağın iflâs idaresince adi alacak olarak değerlendirilmesi halinde şikâyeteye başvurulmalıdır. Yargıtay³⁰³ yeni tarihli kararlarında alacağın rehinli olup olmadığına ilişkin uyuşmazlıkların sıraya yönelik olduğuna ve icra mahkemesinde şikâyet yoluyla çözümlenmesi gerektiğine hükmetmektedir. Alacağın rehinli olup olmadığının tespitinde alacağın esas ve miktarına ilişkin bir uyuşmazlık olmadığı için sadece alacağın yazılacağı sıraya yönelik bir tespit yapılır. Bu sebeple alacağın rehinli olup olmadığının şikâyet yoluyla çözülmesi gerektiğine yönelik görüş tarafımızca da isabetlidir.

İcra ve İflâs Kanunu'nda ve başkaca kanunlarda rehin hakkı dışındaki rüçhanlı olduğu belirtilen diğer alacakların da adi alacak olarak kabul edilerek sıra cetvelinin dördüncü sırasına kaydedilmeleri şikâyet sebebi sayılmaktadır³⁰⁴. Başka bir alacaklının

²⁹⁸ Kuru a.g.e., 2013, 1328; Kuru, a.g.e., 1988, 304.

²⁹⁹ Kuru a.g.e., 2013, 1329; Kuru, a.g.e., 1988, 304.

³⁰⁰ Uyar, Uyar, Uyar, a.g.e., 2010, 2633; Kuru, a.g.e., 2013, 1329; Uyar, T. (2009). *İcra ve İflas Kanunu Şerhi (Cilt:10İİK.171-264)*, İzmir, 16373; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 657.

³⁰¹ Yargıtay İİD. 28.02.1956 T., 1956/996 E., 1956/1102 K.; Yargıtay 11. HD. 30.06.1989 T., 1989/4573 E., 1989/3939 K. (e-uyar.com E.T.:30.07.2024)

³⁰² Umar, B. (1991). "1990 Yılında Yayınlanan Bazı Yargıtay Kararları", *İzmir Barosu Dergisi*, 1, 78; Öztekin, a.g.e., 1988, 96; Öztekin, a.g.e., 1988, 96.

³⁰³ "Sıra cetveline karşı dava yoluyla mahkemede şikâyet yoluyla tetkik merciinde itiraz edilebilir. İtiraz alacağın esas ve miktarına yönelikse dava yoluyla mahkemede sıraya yönelikse şikâyet yoluyla tetkik merciinde ileri sürülmelidir. Somut olayda davalı kooperatifin alacağının esas ve miktarında uyuşmazlık yoktur. Uyuşmazlık davalı kooperatifin alacağının rehinli olup olmadığı yani hangi sırada tatmin edileceği konusundadır. Bu nedenle tetkik merciinde ileri sürülmesi gerekir. Mahkemece görev yeri düşünülmeden işin esasının incelenerek yazılı şekilde hüküm kurulmasında isabet görülmemiştir." Yargıtay 19. HD. 18.01.2001 T., 2000/8731 E., 2001/329 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:31.07.2024)

³⁰⁴ "Somut olayda, davacı tarafça iflas idaresince kabul edilen alacağın rüçhanlı olmasına rağmen 4. sıraya kaydedilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek alacağının sırasına itiraz edilmiştir. Bu durumda vaki itirazı süre ve esas yönünden inceleme görevi icra mahkemesine ait olup, mahkemece, HMK'nın 114/1-c maddesi hükmü uyarınca göreve ilişkin dava şartı noksanlığı bulunduğu gerekçesiyle, davanın anılan yasanın 115/2. madde hükmü uyarınca usulden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esası hakkında yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamıştır." Yargıtay 23. H., 30.06.2020 T., 2017/286 E., 2020/2356 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:03.08.2024)

alacağının rehinli olmadığına ileri sürülmesi ise ancak itiraz davası açılması ile mümkündür³⁰⁵.

Alacaklının sıra cetvelinde kendisine ipotek limitinden daha az pay ayrıldığı gerekçesiyle sıra cetvelinin iptalini istemesi için şikâyetle başvurması gerekir³⁰⁶. Burada alacağın doğumuna ya da esasına yönelik bir itiraz yoktur; sadece mahkemece ipoteğin kapsamı incelenmektedir. Uyuşmazlık alacağın sırasına yönelik olduğu için icra mahkemesinde şikâyet yoluyla incelenmelidir³⁰⁷.

İpoteğin limit(üst sınır) veya anapara ipoteği olduğuna ilişkin tespitlerde uyuşmazlık bulunması halinde de sıra cetveline karşı şikâyet yoluna gidilir³⁰⁸. İpoteğin anapara mı yoksa limit ipoteği mi olduğu uygulama bakımından oldukça önemlidir. Zira ipoteğin türü rehinin paraya çevrilmesinde uygulanacak olan takip yolunu etkilemekte, rehin kapsamına giren alacak kalemlerinde değişiklik olmakta ve alacağın sıra cetvelindeki sırasını belirlemektedir. Anapara ipoteği, TMK m.875 gereğince anapara, takip giderleri ve vadeden tahsil tarihine kadar işleyecek faizi kapsar. Limit ipoteğinde ise limiti aşmayan kısım rüçhanlı alacak olarak sıra cetveline yazılır ve limiti aşan kısım ise adi alacak olarak değerlendirilir.

İcra mahkemesi önüne ipoteğin türüyle ilgili sıklıkla şikâyet başvuruları geldiği için iki tür arasındaki ayrımı yapmaya yarayan kıstasları kısaca belirtmekte fayda vardır. Öğretide³⁰⁹, ipoteğin kurulduğu tarihte alacak miktarının belirli olup olmamasına göre

³⁰⁵ “Davacı, dava dışı müflis M.. A.Ş.’den rehinli alacaklı olduğunu, davalının da alacağını rehinli olarak kayıt ettirdiğini, esasında davalının bu alacağının rehinli olmadığını ileri sürerek, davalının alacağının adi alacak olarak sıra cetveline yazılması ile iflas idaresi kararının iptalini istemiş bulunmaktadır. Başka bir deyişle davacı, davalının sıra cetveline yazdığını alacağın rehinli alacak olmadığını ve bu nedenle de adi alacak olarak sıra cetveline yazılması gerektiğini iddia etmiştir. İİK’nun 206. maddesinde öngörülen sıradan amaç, adi (rehinli olmayan) alacakların sırasındır. Herhangi bir alacağın rehinli olup olmadığı hususu, sıra cetveli ile ilgili değildir. Çünkü, rehinli alacaklılar İİK’nun 206. maddesinde öngörülen sıranın dışında, yani sıra dışı ve kendine özgü bir sıradan ibarettir. Bu itibarla, dava konusu uyuşmazlık İİK’nun 206. maddesinde öngörülen sıra ile ilgili olmadığı ve ayrıca alacağın niteliğinde uyuşmazlık bulunmakla, sınırlı yetkili icra tetkik merciinde değil, ancak itiraz olarak mahkemede incelenmesi gerekmektedir.” Yargıtay 11. HD. 30.06.1989 T., 1989/4573 E., 1989/3989 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:03.08.2024)

³⁰⁶ Özbek, a.g.e., 1988, 96.

³⁰⁷ Yargıtay 23. HD. 12.10.2015 T., 2015/2344 E., 2015/6488 K. Benzer nitelikte Yargıtay 23. HD. 10.12.2014 T., 2014/10197 E., 2014/8047 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:04.08.2024)

³⁰⁸ “İpoteğin bir üst limit ipoteği olup olmadığını belirlemek İcra Mahkemesi’nin görevine girmektedir. Diğer anlatımla şikâyetçinin, kendisine ipotek limitinden daha az pay ayrıldığı iddiasına dayalı bu itirazı üzerine, mahkemece ipoteğin kapsamının incelenmesi gerekeceğinden bu itiraz, alacağın doğumuna ve miktarına değil, sıraya yönelik olup, icra mahkemesi görevlidir.” Yargıtay 23. HD. 12.10.2015 T., 2015/2344 E., 2015/6488 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:04.08.2024)

³⁰⁹ Aksın Atar, E. (2022). “Üst Sınır İpoteği ile Karşılaştırmalı Olarak Anapara İpoteğinin Sağladığı Güvencenin Alacak Bakımından Kapsamı”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 30, 3, 945-946; Uyar, a.g.e., 2014, 924.

ipoteğin türünün tespit edileceği belirtilmektedir. İpotek tarihinde alacağın belirli, doğmuş bir borcun olması halinde anapara ipoteği; belirsiz ise de limit ipoteğinin olduğu kabul edilmektedir. İflâs idaresi, iflâs dairesi ve şikâyeteye başvurulmuş olması halinde icra mahkemesi ipoteğin türüne karar verir iken sadece ipotek akit tablosundaki sözcüklerle bağlı kalmamalı, taraflar arasındaki hukukî ilişkiyi ve diğer başkaca belgeleri de inceleyerek kararını vermelidir³¹⁰.

3.4.2.1.4. İflâs idaresinin alacağın kabulünü veya reddini şarta bağlaması ve çekişmeli alacakların durumu

İflâs idaresi ve iflâs dairesi sıra cetveline alacak kaydederken şarta bağlı şekilde hareket edemez³¹¹ Alacak talebinin kabul veya reddine yönelik kararın kayıtsız ve şartsız olması gerekir³¹². Kabul veya ret kararının şarta bağlanmış olması halinde ilgililerin yedi gün içerisinde şikâyeteye başvurması gerekmektedir³¹³.

İflâsın açılmasından önce dava konusu yapılmış çekişmeli alacakların sıra cetveline kaydının talep edilmesi halinde ise alacağın mevcut olup olmadığı hakkında kabul veya ret şeklinde bir karar verilemez. İflâs idaresi veya iflâs dairesi yargılamaya konu alacağın nizalı olduğunu belirterek sıra cetveline geçirmekle yetinir ve mahkemece verilecek karar doğrultusunda işlem yapmalıdır³¹⁴. Ancak uygulamada sıklıkla aksi yönde işlem yapıldığı, çekişmeli alacaklar hakkında sıra cetveline kabul veya ret kararı verildiği görülmektedir³¹⁵.

İflâsın açılmasıyla birlikte duran davaların konusu olan alacaklar hakkında da kabul kararı verilemez. Bu alacağın nizâlî olduğu sıra cetveline geçirilmekle yetinilir³¹⁶. Bu davalara ikinci alacaklılar toplantısından on gün sonra devam edebileceğinden alacağın kabul edilip edilmemesine karar verecek organ ikinci alacaklılar toplantısıdır.

³¹⁰ 12. HD. 04.05.1992 T., 1991/11390 E., 1991/6000 K.; Yargıtay 12. HD. 15.06.1989 T., 1989/431 E., 1989/8988 K. (Uyar, a.g.e., 2014, 927)

³¹¹ Üstündağ, a.g.e., 1998, 133; Berkin, a.g.e., 1960, 271; Altay, a.g.e., 2004, 1412.

³¹² Berkin, a.g.e., 1960, 271; Altay, a.g.e., 2004, 1412.

³¹³ Altay, a.g.e., 2004, 1412; Üstündağ, 1998, a.g.e., 133; Berkin, 1960, a.g.e., 271.

³¹⁴ “İİK’nın 230 vd. maddeleri gereği, müflisin davalı olduğu davalarda ise; iflâs idaresi, alacakları tahkik ederken, müflise karşı dava alacaklarının alacağının mevcut olup olmadığı hakkında bir karar vermez; sadece, bu alacağı davalı çekişmeli alacak olarak sıra cetveline geçirir. Bu alacağın, dolayısıyla davanın kabul edilip edilmeyeceği hakkındaki karar, ikinci alacaklılar toplantısında alınır.” Yargıtay 3. HD. 29.03.2023 T., 2023/203 E., 2023/881 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:04.08.2024); Kuru, a.g.e., 1997, 3216.

³¹⁵ Altay, a.g.e., 2004, 1413; Kuru, a.g.e., 1988, 303

³¹⁶ Kuru, a.g.e., 1988, 303.

İkinci alacaklılar toplanması masanın davaya devamına karar verir ise davaya sıra cetveline itiraz davası olarak devam olunur. Davacı alacaklının davayı kazanması halinde alacak sıra cetveline kaydedilir; davayı masanın kazanması halinde ise alacak sıra cetvelinden çıkarılır. Bu halde kabul veya ret bir mahkeme kararı ile verilmiş olduğu için artık İcra ve İflâs Kanunu m.235 gereğince sıra cetveline itiraz davası açılmaz³¹⁷.

Nizâlı alacaklar hakkında iflâs idaresince sıra cetveline davalıdır kaydı koyulmaksızın kabul veya ret kararı verilmiş olması süresiz şikâyet sebebidir³¹⁸. İcra mahkemesinin bu durumda bilirkişi incelemesi yaptırarak iflâs masasına yazdırılan ve davaya konu olan alacağın aynı olup olmadığını inceletmesi ve bu inceleme neticesine göre kararını vermesi gerekir.

3.4.2.1.5. Sıra cetvelinin usûlüne uygun olarak ilan edilmemesi ve alacaklılara bildirimde bulunulmaması

İflâs idaresi süresi içerisinde düzenlemiş olduğu sıra cetvelini iflâs müdürlüğüne teslim eder. Ayrıca iflâs idaresi, sıra cetvelinin düzenlenmiş olduğunu ve alacaklılar tarafından incelenmek üzere iflâs dairesinde hazır bulunduğunu ilanen duyurur. İlanın yurt içinde tirajı en yüksek beş gazeteden birinde ve müflisin muamele merkezinin bulunduğu yerdeki bir mahalli gazetede ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yapılması gerekir. Tirajı en yüksek gazetenin yayınlandığı yer aynı zamanda müflisin muamele merkezi ise mahalli gazetede ilan yapılmasına gerek yoktur.

Alacak talepleri tamamen veya kısmen reddedilen veya iddia ettikleri sıraya kabul olunmayan alacaklılara ise İcra ve İflâs Kanunu m.234 hükmü gereğince iflâs idaresi tarafından doğrudan doğruya haber verilir. İflâs masasına alacak kaydı talebinde bulunurken masraf yatıran ve tebligata yarar adresini bildiren alacaklılara alacaklarının kabul veya reddedildiği ayrıca bildirilir.

Sıra cetveline karşı başvuru süreleri ilanın yapılmasıyla birlikte başlar³¹⁹. Adalet Bakanlığınca belirlenen gider avansını yatırmış ve talepte bulunmuş alacaklılar için ise başvuru süresi İcra ve İflâs Kanunu m.223/f.3 gereğince alacakları hakkında verilen

³¹⁷ Kuru, a.g.e., 1997, 3218.

³¹⁸ Uyar, Uyar, Uyar, a.g.e., 2010, 2632; Kuru, a.g.e., 1997, 3217; Altay, a.g.e., 2004, 1413.

³¹⁹ Eroğlu, a.g.e., 2023, 79.

kararın kendilerine tebliği ile başlar. Masrafı yatırmamış ve talepte bulunmamış alacaklılara bildirimde bulunulmuş olması ilanla birlikte başlamış olan şikâyeteye başvurma ya da itiraz davası açma süresini durdurmaz³²⁰. Sıra cetvelinin alacaklılara usûlsüz tebligat ile bildirilmiş olması halinde ise Tebligat Kanunu m.32 gereğince muhatap işlemi öğrenmiş olduğu için şikâyeteye başvuramaz³²¹. Ayrıca belirtmek gerekir ki İcra ve İflâs Kanunu m.236 uyarınca gecikmiş alacağın kabulüne karar verilirse sıra cetveli yeniden düzenlenip ilan edilmezse ya da alacaklılara tebliğ edilmezse de şikâyeteye başvurulabilir³²².

Koşullarını sağlamasına rağmen alacaklıya bildirimde bulunmayı ihmal eden iflâs idaresinin tazminat sorumluluğu saklıdır³²³. Tazminat davası açılır ise iflâs idaresi memurları, alacaklıların sıra cetvelinin iflâs dairesine verildiğini bildikleri halde sırf özel bildirimde bulunmaması sebebiyle şikâyeteye ya da itiraz davasına başvurmadıklarını ispat ederek sorumluluktan kurtulabilirler³²⁴.

Sıra cetvelinin düzenlenmiş olduğunun hiç ilan edilmemesi ya da ilanın usûlüne uygun olarak yapılmaması, ilanda sıra cetvelinin hangi iflâs masasına ait olduğunun belirtilmemesi veya cetvele alacak talepleri kısmen ya da tamamen kabul olunmayan veya istedikleri sıraya kaydedilmeyen alacaklılara bildirimde bulunulmaması ve İcra ve İflâs Kanunu m.223/f.3 gereğince talepte bulunmuş ve masrafı yatırmış olan alacaklılara tebligat yapılmaması halinde şikâyeteye başvurmak mümkündür³²⁵.

3.4.2.1.6. Kaydı mümkün olmayan veya masaya yazdırılmamış bir alacağın sıra cetveline yazılması

Sıra cetveline masaya kaydedilmeleri için başvuru yapılmış alacaklar ile İcra ve İflâs Kanunu m.231 gereğince tapu sicilinde kayıtlı olan alacaklar ve bunların işlemiş faizleri yazılır. Sıra cetveline yazılacak olan iflâs alacaklarıdır. Masa alacakları

³²⁰ Berkin, a.g.e., 1960, 273.

³²¹ “şikâyetçinin müvekkili yönüyle sıra cetveli ve derece kararından 31/12/2018 tarihinde yapılan tebliğ ile haberdar olduğu, 7201 Sayılı Tebligat Kanununun 32. maddesi gereğince, tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile, muhatapı tebliğ işleminden haberdar olmuş ise geçerli sayılır düzenlemesi nedeniyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.” Yargıtay 6. HD. 29.05.2023 T., 2022/3036 E., 2023/2074 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:06.08.2024)

³²² Yargıtay 11. HD. 18.12.1989 T., 1989/8701 E., 1989/7250 K. (Uyar, a.g.e., 2009, 16374)

³²³ Berkin, a.g.e., 1960, 273.

³²⁴ Üstündağ, a.g.e., 1998, 135.

³²⁵ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2002, 484; Kuru, a.g.e., 1997, 3229; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 79.

hakkında verilen kabul veya ret kararlarının ise sıra cetveline geçirilmesine gerek yoktur³²⁶. Masa alacaklısının talebi reddedilir ise 235. madde uyarınca itiraz veya şikâyet yoluna başvuramaz³²⁷. Masa alacaklısının bu durumda masaya karşı genel mahkemelerde dava açması gerekir³²⁸.

Konusu mülkiyet hakkı olan istihkak iddiaları hakkında verilmiş kabul veya ret kararları da sıra cetveline geçirilemez³²⁹. Mülkiyeti üçüncü kişilere ait olmakla masanın elinde bulunan mala yönelik istihkak iddiaları hakkında İcra ve İflâs Kanunu m.228 hükmü gereğince işlem yapılır. Mülkiyet hakkının dışındaki rehin, irtifak veya intifa hakkı gibi aynî haklarla etkisi kuvvetlendirilmiş şahsi haklara dayanan istihkak iddiaları hakkında ise iflâs idaresince bir karar verilmeli ve kabul veya ret kararı sıra cetveline geçirilmelidir³³⁰. Sıra cetveline kaydedilen kişisel hakların da müflise mi yoksa üçüncü kişiye mi ait olduğu cetvelde belirtilmelidir.

Uyuşmazlığa konu mal veya hakkın zilyetliğinin masada bulunması halinde alacağın kabul kararına itiraz etmek isteyen ilgililerin şikâyetle başvurmaları gerekir³³¹. İcra mahkemesi bu durumda uyuşmazlığa konu mal veya hakkın zilyetliğinin kime ait olduğunun tespiti ile yetinir. Üçüncü kişinin zilyet olması ve bu durumun da kabulü halinde genel mahkemelerde dava açılmalıdır³³².

Müflisin borcunu teminat altına almak amacıyla mülkiyeti üçüncü kişiye ait mal üzerinde kurulan rehin alacağının ve iflâs alacaklılarının üçüncü kişilerdeki haklarının sıra cetveline geçirilmemesi gerekir³³³. Zira bu alacak müflisin masasında rehinli alacak olarak değil, adi alacak olarak işlem görür³³⁴.

Sıra cetveline yazılmaması gereken alacakların kaydedilmesi halinde söz konusu işlem şikâyetle tâbidir.

Sıra cetvelini tanzim eden iflâs idaresi ve iflâs dairesi talep edilen alacak miktarı ile bağlı olup re'sen yapmış olduğu araştırmada alacak miktarının fazla olduğuna kanaat

³²⁶Yılmaz, a.g.e., 1976, 149; Kuru, a.g.e., 1997, 3224; Üstündağ, a.g.e., 1998, 153; Kuru, a.g.e., 2013, 1324.

³²⁷Öztek, a.g.e., 1988, 31; Kuru, a.g.e., 1988, 304; Üstündağ, a.g.e., 1998, 160; Kuru, a.g.e., 2013, 1324.

³²⁸Kuru, a.g.e., 2013, 1324; Deynekli, a.g.m., 2008, 50; Öztek, a.g.e., 1988, 31.

³²⁹Buluttekin, D. (2022). *İflasta İstihkak İddiası ve Çözüm Yolları*. Doktora Tezi, Antalya, 56-57; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 659; Kuru, a.g.e., 1988, 301; Üstündağ, a.g.e., 1998, 154; Kuru, a.g.e., 1997, 3225-3226.

³³⁰Buluttekin, a.g.e., 2022, ;80,82; Kuru, a.g.e., 1988, 301-302.

³³¹Altay, a.g.e., 2004, 1411; Üstündağ, a.g.e., 1998, 137-138.

³³²Altay, a.g.e., 2004, 1411; Üstündağ, a.g.e., 1998, 137-138.

³³³Kuru, a.g.e., 1997, 3226; Üstündağ, a.g.e., 1998, 154; Altay, a.g.e., 2004, 1411

³³⁴Kuru, a.g.e., 1997, 3226.

getirse bile yalnızca talep edilen kısmı sıra cetveline geçirmekle yetinmelidir. Talep edilenden fazlasının sıra cetveline kaydedilmesi hali ise şikâyet sebebidir³³⁵. Araştırma neticesinde alacağın talep edilen miktardan az olduğu anlaşılırsa gerçek alacağı aşan tutar için ret kararı verilerek sıra cetveline kaydedilir. Benzer şekilde üst sınır ipoteğinde limiti aşan alacak miktarı için de rüçhanlı alacak olarak cetvele kaydedilmesi sıraya itiraz teşkil edeceği için şikâyet sebebidir³³⁶. Limiti aşan kısmın adi alacak olarak nitelendirilmesi ve cetvelin dördüncü sırasına kaydı gerekmektedir.

3.4.2.1.7. Kabul edilmeyen bir alacağın ret sebebinin gösterilmemesi

Sıra cetvelinde kabul edilen alacaklar gibi kayıt talepleri reddedilen alacaklar ve ret sebepleri de belirtilir. Ret sebeplerinin gerekçeli olarak ayrıntılı, şüpheye ve belirsizliğe mahal vermeyecek biçimde yazılması gerekir. Ret kararlarının olduğu gibi kabul kararlarının da gerekçelerinin sıra cetvelinde belirtilmesi gerekir. Reddedilen alacakların ve ret sebeplerinin belirtilmemiş olması şikâyet sebebidir³³⁷. Uygulamada, çok sayıda alacak mevcut olması sebebiyle genelde kabul veya ret sebebinin gerekçesi sıra cetvelinde yazılmamakta, iflâs zabıt defterinde kayıtların altında yer alan iflâs idare memurluğunun kararlarında belirtilmektedir³³⁸. Ayrıca İcra ve İflâs Kanunu m.223/f.3 gereğince de ret gerekçeleri talepte bulunmuş ve masrafını yatırmış olan alacaklılara bildirilmesi gerekir, aksi durum yine şikâyete tâbidir.

3.4.2.1.8. Sıra cetvelinin görevli olmayan mercilerce düzenlenmesi

Haciz yoluyla takipte sıra cetvelini düzenleme yetkisi icra dairelerine; iflâsta sıra cetvelini düzenleme yetkisi ise adi tasfiyenin uygulanması halinde iflâs idaresine, basit tasfiyede ve adi tasfiyede iflâs idaresinin seçilememesi halinde iflâs dairesine aittir. Bu husus kamu düzeniyle ilgilidir ve re'sen dikkate alınması gerekmektedir. Bu yetkinin mahkemelerce, satış müdürlüklerince ya da başkaca organlarca kullanılması

³³⁵ Atalay, Ö. (1980), “İflasta Sıra Cetvelinin Düzenlenmesi ve Yargı Yolu”, *ABD*, 5, 566.

³³⁶ “...Diğer anlatımla, üst sınırı aşan alacaklar, teminattan faydalanmazlar ve adi alacak olarak kalırlar...Diğer anlatımla davacının, davalı alacaklıya ipotek limitinden fazla pay ayrıldığı iddiasına dayalı bu itirazı üzerine, mahkemece limit fazlasının ipotek kapsamında olup olmadığının incelenmesi gerekeğinden bu itiraz, alacağın doğumuna ve miktarına değil, sıraya yönelik olup, icra mahkemesi görevlidir.” Yargıtay 23. HD. 18.02.2015 T., 2014/3985 E., 2015/980 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:10.08.2024)

³³⁷ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2002, 484; Kuru, a.g.e., 1997, 3231; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 79; Altay, a.g.e., 2004, 1408.

³³⁸ Altay, a.g.e., 2004, 1408.

hukuka aykırı olup düzenlenen sıra cetvelinin geçersizliği sonucunu doğurur. Sıra cetvelinin yetkili organın dışındaki kimselerce düzenlenmiş olması şikâyet sebebidir³³⁹.

3.4.2.2. İşlemin hadiseye (olaya) uygun olmaması

İflâs idaresi veya iflâs dairesince yapılan işlemin hadiseye(olaya) uygun olmaması da sıra cetveline karşı şikâyet sebebidir. Hadiseye aykırılık hali kanun koyucu tarafından cebri icra organlarına takdir yetkisi tanınması halinde söz konusu olabilir³⁴⁰. Cebri icra organlarına takdir yetkisi tanınmamasına rağmen takdir yetkisi tanınmış gibi işlem yapılmış olması halinde kanuna aykırılık söz konusudur³⁴¹.

Hem icra hem de iflâsta sıra cetvelinin düzenlenmesine ilişkin hükümlere bakıldığında kanun koyucunun, iflas idaresine, iflâs dairesine ve icra müdürlüğüne takdir yetkisi tanımadığı görülür³⁴². Bu sebeple işlemin hadiseye uygun olmaması sebebiyle sıra cetveline karşı şikâyete başvurulması teorik olarak mümkün olsa da uygulamada karşılaşılmamaktadır.

3.4.2.3. Hakkın yerine getirilmemesi veya sürüncemede bırakılması

İcra ve İflâs Kanunu m.16 gereğince hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle de sıra cetveline karşı şikâyete başvurulabilir. Sınırlı sayıda olmamakla birlikte, uygulamada sıklıkla karşılaşılan şikâyet hallerine sıra cetvelinin düzenlenmemesi veya düzenlenmesinin sürüncemede bırakılması, masaya yazdırılan veya kaydı gereken bir alacağın sıra cetveline geçirilmesinin unutulması veya kanuna aykırılık halini de oluşturmakla birlikte masaya yazdırılan bir alacak hakkında kabul veya ret kararı verilmemiş olması örnek olarak verilebilir³⁴³.

³³⁹ Coşkun, M. (2009). *İcra ve İflas Kanunu*, 3, Ankara, 3220.

³⁴⁰ Akın, Akın, a.g.e., 1997, 89 vd; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 91.

³⁴¹ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 60; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 210; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 92.

³⁴² Meriç, a.g.e., 2015, 248; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 210.

³⁴³ Muşul, a.g.e., 2018, 499; Muşul, a.g.e., 2013, 1196.

3.4.2.3.1. Sıra cetvelinin düzenlenmemesi veya düzenlenmesinin sürüncemede bırakılması

İflâs idaresi veya iflâs dairesinin kasıtlı olarak ya da ihmali ile sıra cetvelini herhangi bir mazereti olmaksızın düzenlememesi halinde veya düzenlemeyi sürüncemede bırakması durumunda sıra cetvelinin düzenlenmesini sağlayabilmek için hakkın sürüncemede bırakılması sebebine dayanılarak şikâyetle başvurulabilir³⁴⁴.

Sıra cetvelinin düzenlenmesi talep edilmiş olmasına rağmen ret kararı verilmiş ise bu kararın gerekçesine bakmak gerekir³⁴⁵. Karar gerekçe içermiyorsa hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle şikâyetle başvurulabilir. Ret kararı gerekçeli olarak verilmiş ise kanuna aykırılık sebebiyle şikâyet yoluna gidilebilir³⁴⁶. Başvurunun gerekçeli veya gerekçesiz olarak reddedilmiş olmasının önemi şikâyetle başvuru süresinde kendini göstermektedir³⁴⁷. Zira gerekçeli ret hali kanuna aykırılık oluşturduğu için şikâyet yedi günlük süreye tâbi iken; diğer durumda şikâyet süresizdir.

Şikâyet başvurusunun yanı sıra iflâs idaresi süresi içerisinde sıra cetvelini düzenlemez ise iflâs dairesince icra mahkemesine başvurulması halinde iflâs idaresi üyelerinin görevine son verilir. Bu durumda iflâs idaresi üyeleri görev boyunca vermiş oldukları hizmetten ötürü ücrete hak kazanamazlar.

3.4.2.3.2. Sıra cetvelinde eksiklik veya belirsizlik olması

Düzenlenen sıra cetvelinde eksiklik ve boşluklar varsa ve bu durum sıra cetvelinin uygulanabilirliğine gölge düşürüyor ise cetvelin düzeltilmesini sağlamak amacıyla şikâyetle başvurulabilir³⁴⁸. Sıra cetveline kaydı kabul ve reddedilen alacaklar ile reddedilen alacakların ret sebepleri net bir şekilde anlaşılacak ifadelerle belirtilmelidir. “Alacak şimdilik kabul edilmiştir” ya da “Alacak şimdilik reddedilmiştir” şeklinde kesin olmayan ifadelerin sıra cetveline yazılmaması gerekir³⁴⁹. Aksi durum belirsizlikten ötürü paraların paylaşılması aşamasında sorun çıkarır. Sıra cetvelinde

³⁴⁴Karakaş, C.F. (2022). “Sıra Cetvelini Şikâyetin Kabulü Kararlarında Hüküm Sonucunun Oluşturulma Biçimine İlişkin Yargıtay Uygulamasının Eleştirisi”, *AHBVÜHFD*, 26, 1, 215; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 147.

³⁴⁵ Meriç, a.g.e., 2015, 249.

³⁴⁶ Karakaş, a.g.m., 2022, 215; Meriç, a.g.e., 2015, 249.

³⁴⁷ Meriç, a.g.e., 2015, 249.

³⁴⁸ Meriç, a.g.e., 2015, 249.

³⁴⁹ Kuru, a.g.e., 1997, 3215.

muğlak ibarelerin yer alması halinde bu durumun düzeltilmesini sağlamak amacıyla şikâyet başvurulmalıdır.

3.4.2.3.3. Masaya yazdırılan veya kaydı gereken bir alacağın sıra cetveline geçirilmesinin unutulması veya alacak hakkında kabul veya ret kararı verilmemesi

İflâs masasına yazdırılan alacaklar hakkında değerlendirme yapılarak alacağın mevcut olduğuna kanaat getirilmesi halinde sıra cetveline kaydedilir. Ancak bazen masaya yazdırılmış olan bir alacak unutulmuş olarak sıra cetveline kaydedilmez. Bazı hallerde ise iflâs idaresi veya iflâs dairesi alacağı sıra cetveline geçirmekle birlikte bu alacağın kabul veya reddedildiğini hükme bağlamaz. Hem unutmama hem de kabul veya ret kararı verilmemiş olması halinde alacaklının şikâyet başvurusu gerekir³⁵⁰. Bu durumda hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle şikâyet hali oluşur.

Tapu sicilinde kayıtlı olan alacakların ve bu alacakların işlemiş olan faizlerinin İcra ve İflâs Kanunu m.231 gereğince alacak kaydı talebinde bulunulmuş olmasa dahi re'sen sıra cetveline geçirilmesi gerekir. Sıra cetveline re'sen kaydı gereken faiz alacağı iflâsın açılmasından önceki kısma tekabül eden meblağdır; iflâsın açılmasından sonra işleyecek faiz sıra cetvelinde gösterilmez³⁵¹. Yargıtay da iflâsın açıldığı tarihten sonra işlemiş olan faizin sıra cetveline kaydını şikâyet sebebi olarak görmektedir³⁵².

3.4.2.4. Kamu düzenine aykırılık

Kamu düzenine aykırılık Kanun'da düzenlenmemiş olmakla birlikte öğreti ve yargı içtihatları ile kabul edilmiş bir şikâyet sebebidir. Sıra cetvelinin düzenlenmesi ile ilgili olan esaslı unsurlarda noksanlık, kanunda düzenlenen emredici hükümlere aykırılık bulunması halinde iflâs idaresi veya iflâs dairesinin sıra cetvelinin düzenlenmesine

³⁵⁰ Ansay, a.g.e., 1960, 170; Coşkun, a.g.e., 2009, 3220; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 9.

³⁵¹ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 594; Muşul, a.g.e., 2018, 500; Kuru, a.g.e., 2013; 1323; Kuru, a.g.e., 1997, 3214.

³⁵² "... İİK'nın 195. maddesine göre ancak iflasın açıldığı tarihe kadar ki faizin ana paraya ilavesi ile bulunacak tutarın sıra cetveline kaydolunabileceğine ve aynı yasanın 196/1-3 maddeleri gereğince masaya giren alacaklara faiz işlemeye devam edeceğine ve fakat yürüyecek faizin 195. madde hükmü gereğince kaydedilen alacakların ödenmesinden sonra masada bir bakiye kalırsa bu bakiyeden alınabileceğine göre, iflas idaresi memurluğunun, davalı alacaklı ..'nın iflasın açıldığı tarihe kadarki faizli alacağını masaya kaydetmesi gerekirken, sıra cetvelinin düzenlendiği tarihe kadar faiz hesap ederek, buna göre bulunan toplam alacağı kaydetmiş olması doğru görülmemiştir." Yargıtay 19. HD. 23.12.1993 T., 1992/9328 E., 1993/8917K. (Uyar, a.g.e., 1999, 6359)

ilişkin yapmış olduğu işlemlerin kamu düzenine aykırı olduğu gerekçesiyle şikâyet yoluyla iptali mümkündür. Kamu düzenine aykırı olarak yapılmış işlem icra mahkemesince herhangi bir başvuru bulunmaksızın öğrenilmiş ise kendiliğinden ve süreye bağlı olmaksızın iptal edilir³⁵³.

Uygulamada en sık karşılaşılan kamu düzenine aykırılık hali sıra cetvelinde üst sınır ipoteğinin anapara ipoteği olarak değerlendirilmesidir. Üst sınır ipoteği olarak tesis edilmiş rehin hakkı, ipoteğin kapsamını genişleten ibarelerin eklenmesi suretiyle anapara ipoteğine dönüştürülemez. TMK'daki konuya ilişkin hükümlerin emredici nitelikte olması sebebiyle düzenlemenin aksine yapılan sözleşmeler ve cebri icra organlarınca yapılan işlemler kamu düzenine aykırılık teşkil eder ve süresiz şikâyet sebebi olur³⁵⁴.

3.5. Şikâyetin Süresi

3.5.1. Süreye Tâbi Olan Şikâyetler

İcra ve İflâs Kanunu m.16'da belirtilen kanuna aykırılık ve işlemin hadiseye uygun olmaması sebebiyle şikâyet yedi günlük süreye tâbidir. Takip sürecinin sekteye uğramaması ve alacaklıların biran önce alacağına kavuşmalarını sağlamak amacıyla şikâyet süresi Kanun'da sınırlandırılmıştır³⁵⁵. Kanun'da belirtilen yedi günlük sürenin hak düşürücü nitelikte olduğu hususunda öğretide görüş birliği mevcuttur³⁵⁶. Şikâyet süresi hak düşürücü nitelikte olduğu için hâkim tarafından re'sen dikkate alınır. Sürenin dolması ile birlikte şikâyet başvurma hakkı sona erer. Şikâyet süresine ilişkin hükümler emredici nitelikte olduğu için sözleşme ile değiştirilmesi mümkün değildir. Ayrıca Türk Borçlar Kanunu'ndaki zamanaşımını kesen ve durduran haller şikâyet süresine uygulanmaz ve süre adli tatilde de işlemeye devam eder.

İcra ve İflâs Kanunu m.16'ya dayanan genel sebeplerle şikâyet başvurusu ilgilinin şikâyet sebebini öğrendiği tarihten itibaren başlar. İşlemin öğrenildiği tarihle ilgili uyumsuzluk çıkması halinde ise ispat yükü şikâyet başvuran tarafta değil işlemin daha

³⁵³ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 89; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 69.

³⁵⁴ Yargıtay 23. HD. 18.02.2015 T., 2014/3985 E., 2015/980 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:11.08.2024); Uyar, a.g.e., 2009, 16372.

³⁵⁵ Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 90; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 110.

³⁵⁶ Deynek, Kısa, a.g.e., 2005, 707; Ruhi, Ruhi, a.g.e., 2018, 80; Karakaş, a.g.e., 1996, 191; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 68.

önce öğrenildiğini iddia eden karşı tarafa düşmekte olup her somut olay için ayrıca değerlendirme yapılmalıdır³⁵⁷. Şikâyet konu işlem tebliğ edilmişse şikâyet süresi tebliğ tarihinden itibaren başlar. İcra ve İflâs Kanunu'na göre tebliğ edilmesi zorunlu tutulan işlemler için tebliğ yapılmamış ise süre şikâyetçinin işlemi öğrendiğini iddia ettiği tarihten başlar. Tebliğin usûlsüz yapılması halinde ise Tebligat Kanunu m.32'ye göre, tebliğ yapılan kişinin işlemi öğrendiğini bildirdiği tarih tebliğ tarihi sayılır.

Sürelerin hesaplanması İcra ve İflâs Kanunu m.19 hükmüne göre yapılır. Buna göre, ilk gün hesaba katılmaz ve son günün resmi bir tatile denk gelmesi halinde ise süre tatili takip eden ilk iş günü sonuna kadar uzar. Elektronik ortamlarda yapılan işlemlerde ise süre HMK Yön. m.5'e göre gün sonunda biter; ertesi güne sarkmaması için 00.00'a kadar yapılması zorunludur.

İflâsta düzenlenen sıra cetveline karşı şikâyetin yedi günlük süreye tâbi olduğu hallerde bu süre, yerleşik Yargıtay³⁵⁸ içtihatlarına göre iflâs idaresinin sıra cetvelini iflâs dairesine bıraktığına yönelik ilânın yapılması ile başlar. Basit tasfiyede ve iflâs idaresinin seçilememesi halinde süre iflâs dairesince yapılan ilânla başlar. Birden fazla ilan yapılmış ise sürede, en son ilanın yapıldığı tarih esas alınır³⁵⁹. İlanın usûlüne uygun yapılmaması halinde ise şikâyet süresi başlamaz³⁶⁰. İlanın İcra ve İflâs Kanunu m.166'da öngörülen şekilde yapılması gerekir.

Alacaklıların tebligata yarar adreslerini bildirerek Adalet Bakanlığınca çıkartılan tarife göre yazı ve tebliğ masraflarını yatırmaları ve talepte bulunmaları halinde şikâyet süresi İcra ve İflâs Kanunu m.223'e göre, sıra cetvelinin kendilerine tebliği ile başlar. Hükme uygun bir şekilde talepte bulunmayan alacaklılar için şikâyet süresinin son günü ilanın yapıldığı tarihe göre tespit edilir. Hüküm uyarınca masrafı yatırmamış

³⁵⁷ Üstündağ, a.g.e., 2004, 50; Postacioğlu, a.g.e., 1982, 64-65; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 69.

³⁵⁸ "1-Şikâyet, iflas sıra cetvelinde şikâyetçinin kendi sırasına itiraza ilişkindir. Şikâyetçi İİK'nın 227/1 ve 16/1. maddeleri uyarınca 7 gün içerisinde sadece kendi sırasına yönelik itirazlarını, husumeti iflas idaresine yönelterek İİK'nın 235/son maddesi gereğince icra mahkemesinde ileri sürmelidir. Dosyada bulunan ...1. İflas Müdürlüğü'nün 2012/5 iflas sayılı ve 23.02.2016 tarihli yazı cevabına göre, şikâyetçinin kayıt başvurusu sırasında İİK'nın 234. maddesi uyarınca tebliğ avansı yatırmadığı, sıra cetvelinin ise 23.02.2013 tarihli ... ilan edildiği anlaşılmıştır. Bu durumda tebliğ avansı vermeyen şikâyetçinin 7 günlük itiraz süresi en son ilan tarihi olan 23.02.2013 tarihinden itibaren işlemeye başlamış, eldeki davanın bu süre geçtikten sonra 11.03.2013 tarihinde açıldığı gözetilerek, şikâyetin süreden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasına girilip yazılı şekilde karar verilmesi doğru olmamıştır." Yargıtay 23. HD., 06.12.2016 T., 2016/3062 E., 2016/5288 K. (lexpera.com E.T.:05.02.2025)

³⁵⁹ Dülger, E., Süphandağ, Y. (2017). Sıra Cetveli:-Hacizde ve İflasta- Özellik Arz Eden Durumlar ve İncelikler (Sıkça Yapılan Hatalar), Ankara, 1037.

³⁶⁰ Karakaş, a.g.e., 1996, 213.

ve talepte bulunmamış olan alacaklılara tebligat yapılmış olsa dahi şikâyet süresinin ilan tarihinden itibaren başladığı kabul edilir³⁶¹. İlgili masrafını yatırmış ve talepte bulunmuş olmasına rağmen sıra cetveli kendisine tebliğ edilmemiş ise şikâyet süresi başlamaz, yapılan itirazın süresinde olduğu kabul edilir³⁶². Sıra cetvelinin vekil yerine alacaklı asile tebliği halinde de şikâyet süresi başlamamaktadır³⁶³.

Sıra cetveli düzenlendikten sonra henüz talepte bulunan ilgililere tebliğ edilmeden sıra cetvelinin içeriğinin ilgilerce öğrenilmiş olması ve şikâyet başvurulmuş olması halinde yapılan başvuru geçerlidir. Bu halde icra mahkemesince dosyanın incelenerek karara bağlanması gerekir³⁶⁴. Şikâyet başvurulduğu tarihte henüz düzenlenmiş bir sıra cetveli yoksa mahkeme hukukî yarar yokluğundan başvuruyu reddeder. Ancak ret kararı verilmeden önce sıra cetveli düzenlenmiş ve şikâyetçinin iddiaları da gerçekse mahkeme usûl ekonomisi gereğince başvuruyu inceleyerek karara bağlaması gerekir³⁶⁵.

İcra mahkemesi kararınca düzeltilen ve düzeltilmiş haliyle ilan edilen sıra cetveline karşı şikâyet süresi, değiştirilen kısım sınırlı kalmak üzere yeniden başlar³⁶⁶.

Şikâyetin süreye tâbi olması halinde bu süre geçirildikten sonra sıra cetveline şikâyet için eski hale iade yoluna başvurulup başvurulamayacağı hususunda öğretide tartışma mevcuttur. Bir görüşe göre³⁶⁷, İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenen süreler kamu düzenine ilişkin olup bu sürelerin geçirilmesi halinde HMK m.96 gereğince eski hale getirmeye ilişkin hükümler uygulanamaz. Diğer görüşe göre ise³⁶⁸, ödeme emrine itirazda mevcut olan gecikmiş itiraz müessesesi gibi şikâyet süresinin geçirilmesi halinde de HMK m.96 gereğince eski hale iadeye başvurulabilir. Yargıtay³⁶⁹, eski tarihli kararlarında içtihatlarında eski hale getirmenin mümkün olmadığına karar

³⁶¹ “özellikle İİK nun 223. maddesinde öngörülen avansın yatırılmaması halinde, sıra cetveli ayrıca tebliğ edilmiş olsa bile dava açma süresinin son ilan tarihinden başlatılmasında(m.235) usulsüzlük bulunmamasına” Yargıtay 19. HD., 07.12.2006 T., 2006/8700 E., 2006/11691 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:04.08.2024); Karakaş, 1996, a.g.e., 214.

³⁶² “... Davacı, İİK m.223 maddesi uyarınca iflas idaresinin işlemlerinin tebliği için avans yatırmış ise, sıra cetveline itiraz davası ilandan değil tebliğden başlar. Eğer tebliğ yapılmamışsa davanın süresinde olduğunun kabulü gerekir.” Yargıtay 11. HD. 13.04.1989 T., 1989/1542 E., 1989/2265 K. (Uyar, a.g.e., 1999, 6351-6352)

³⁶³ Uyar, T. (2003). “İcra Hukukunda Şikâyet Süresi (İİK. mad.16)”, *ABD*, 2003/4, 51.

³⁶⁴ Uyar, a.g.m., 2003, 50; Meriç, a.g.e., 2015, 257.

³⁶⁵ Meriç, a.g.e., 2015, 258.

³⁶⁶ Coskun, a.g.e., 2009, 3221; Kuru, a.g.e., 2013, 2634.

³⁶⁷ Berkin, a.g.e., 1980, 121; Postacıoğlu, a.g.e., 1982, 65; Umar, a.g.e., 1973, 36; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 81.

³⁶⁸ Ansay, a.g.e., 1960, 80; Belgesay, a.g.e., 1954, 70.

³⁶⁹ Yargıtay 12. HD. 28.03.1996 T., 1996/4052 E., 1996/4307 K. (Uyar, a.g.m., 2003, 61)

vermiştir. Kanaatimizce, İcra ve İflâs Kanunu'ndaki sürelerin emredici olması sebebiyle gecikmiş itiraza ilişkin hüküm kıyasen şikâyetle uygulanamaz. Bu sebeple de şikâyetle eski hale iade mümkün olmamalıdır.

Süresi içerisinde şikâyet yoluna başvurulmaması halinde düzenlenmiş olan sıra cetveli alacaklılar, müflis, üçüncü kişiler ve sıra cetvelini düzenlemiş olan iflâs idaresi ya da iflâs dairesi açısından kesinleşir ve paylaşırma bu cetvele göre yapılır. Süresi içerisinde şikâyet yoluna gidilmediği için işlemdeki hatanın kamu düzenine aykırılık hali ayrı olmak üzere kendiliğinden düzeldiği varsayılmaktadır³⁷⁰. Şikâyet başvurusu üzerine hakimin göz önünde tutacağı en önemli husus şikâyetin süresi içerisinde yapılıp yapılmadığı olmalı ve başvurunun süresi geçtikten sonra yapıldığının tespiti halinde ise ret karar verilmelidir³⁷¹.

3.5.2. Süreye Tâbi Olmayan Şikâyetler

Bir hakkın yerine getirilmemesi, bir hakkın sürüncemede bırakılması ve kamu düzenine aykırılık sebepleriyle sıra cetveline karşı şikâyetle bulunmak süreye tâbi değildir. Zira hakkın yerine getirilmemesi ve sürüncemede bırakılması halinde işlemi yapmakla görevli olan mercinin hareketsiz kalması her zaman yeni bir olay sayılır ve süre yeniden işlemeye başlar. Hakkın yerine getirilmemesi, sürüncemede bırakılması ve kamu düzenine aykırılıkta uygulamada karşılaşılan sıra cetveline şikâyet halleri içerisinde önemine binaen kayıt talebinde bulunulmuş bir alacağın sıra cetveline yazılmasının unutulması ve alacak talebi hakkında kabul veya ret şeklinde bir karar verilmemesi halinde süresiz şikâyetle başvurulabileceğini belirtmekte fayda vardır ³⁷².

Süresiz şikâyetin ne zamana kadar yapılabileceğine ilişkin birinci bölümde detaylı açıklama yapılmıştır³⁷³.

³⁷⁰ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 83.

³⁷¹ Özkan, H. (2014). *İcrada Şikâyet ve Süreler*, İstanbul, 266.

³⁷² Karşlı, a.g.e., 2022, 603; Öztekin, a.g.e., 1988, 98; Kuru, a.g.e., 1988, 307; Karakaş, a.g.e., 1996, 129.

³⁷³ Detaylı bilgi için bkz. Başlık: 2.2.4.2.

3.6. Şikâyetle Usûl

3.6.1. Görev

İflâsta sıra cetveline karşı şikâyetle görevli mahkeme İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4'e göre icra mahkemeleridir. Hükümde icra mahkemelerinin görevli olduğu belirtilmese dahi genel şikâyetle görevli mahkemenin icra mahkemesi olduğuna dair düzenleme iflâsta sıra cetveline karşı yapılan şikâyet başvuruları için de geçerlidir. Göreve ilişkin husus kamu düzeninden ve dava şartı olduğu için yargılamanın her aşamasında ileri sürülebilir ve mahkemece re'sen araştırılması gerekir.

Alacağın esas ve miktarı ile diğer alacaklıların sırasına ilişkin itirazlar İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.1'e göre, iflâsa karar veren yerdeki asliye ticaret mahkemesine itiraz davası açılarak görülmelidir. Bu hususları içeren başvuru şikâyet nitelendirmesiyle icra mahkemesine yapıldıysa görevsizlik kararı verilir.

Şikâyet başvurusu hem alacaklının kendi sırasına hem de diğer alacaklıların sırası ile alacağın esas ve miktarına ilişkin ise icra mahkemesi bu durumda itiraza ilişkin iddialar hakkında görevsizlik kararı vererek şikâyet başvurusunu incelemeye devam eder³⁷⁴. Hem şikâyet hem de itiraz sebepleriyle asliye ticaret mahkemesine başvurulması halinde Yargıtay'ın her iki talebin de ticaret mahkemesince incelenebileceği yönünde kararları³⁷⁵ mevcut ise de mahkemenin şikâyet sebepleri bakımından görevsizlik kararı vererek itiraz davasına devam etmesi uygun olur³⁷⁶. Sıra cetveline karşı hem icra mahkemesinde şikâyet hem de asliye ticaret mahkemesinde itiraz davası var ise asliye ticaret mahkemesi itiraz davasına tesiri olacak şikâyet başvurusunu bekletici mesele yapmalıdır³⁷⁷.

5411 sayılı Bankacılık Kanununun uygulanmasıyla sınırlı kalmak ve İcra ve İflâs Kanunu m.166, 218, 219, 223, 234, 236, 249, 251 ve 256. maddelerindeki yetki ve görevler hariç olmak üzere banka tasfiyesini sağlayabilmek için sıra cetvelini

³⁷⁴ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 220; Meriç, a.g.e., 2015, 256; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 117.

³⁷⁵ "...sıra cetveline itiraz, alacağın esas ve miktarına ya da hem sıraya hem alacağın esasına yönelikse dava yoluyla genel mahkemede itiraz sadece sıraya yönelikse şikâyet yoluyla icra mahkemesinde ileri sürülmelidir. Hem sıraya ve hem de alacağın esas ve miktarına yönelik itirazların birlikte ileri sürülmesi halinde genel mahkemece kural olarak, önce sıraya yönelik uyuşmazlığın çözülmesi, bu itirazın yerinde olmadığına anlaşılması halinde ise davalı alacağının varlığına ve miktarına yönelik itirazın incelenmesi gerekir." Yargıtay 23. HD. 21.04.2015 T., 2014/5370 E., 2015/2775 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:18.08.2024)

³⁷⁶ Meriç, a.g.e., 2015, 256.

³⁷⁷ Karakaş, a.g.e., 1996, 196.

düzenlemeye yetkili makam TMSF'dir. Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarına göre TMSF'nin düzenlemiş olduğu sıra cetvelinin iptali ya da değiştirilmesi amacıyla yapılacak olan şikâyet başvurularında icra mahkemesi değil, idari yargı mahkemeleri görevlidir³⁷⁸.

3.6.2. Yetki

Şikâyet başvurusunda genel kurala göre, yetkili mahkeme işlemi yapan cebri icra organının bağlı bulunduğu yer icra mahkemesidir. İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4'de görevli mahkeme ayrıca belirtilmiş olmasına rağmen yetki hususunda bir düzenleme mevcut değildir. Burada adi tasfiye ve basit tasfiyede sıra cetveli düzenleyecek olan organlar farklı olduğu için yetkili mahkemenin tespitinde de ikili bir ayrıma gitmek gerekir.

Adi tasfiyede iflâs idaresince düzenlenen sıra cetveline karşı şikâyet başvurusunda müflisin muamele merkezinin aynı zamanda iflâs kararının verildiği asliye ticaret mahkemesinin bulunduğu yerdeki icra mahkemelerinin yetkili olduğu belirtilmektedir³⁷⁹. Basit tasfiyede ve adi tasfiye uygulanmasına rağmen iflâs idaresinin seçilememesi halinde sıra cetveli iflâs kararının tebliğ edildiği iflâs dairesince düzenleneceği için şikâyetleri incelemeye yetkili icra mahkemesi ise cetveli düzenleyen iflâs dairesinin bulunduğu yer mahkemesidir.

İflâs kararının İcra ve İflâs Kanunu m.177 vd. hükümlerine göre takip yapılmadan verilmesi halinde sıra cetveline karşı şikâyetle yetkili olan mahkemenin tespitinde tereddüde düşülmektedir³⁸⁰. Kanunda her ne kadar açık düzenleme bulunmasa da asliye ticaret mahkemesinin iflâs kararını bildirdiği iflâs dairesinin bulunduğu yerdeki icra mahkemesinin şikâyet başvurularını incelemeye de yetkili olduğunun kabulü gerekir³⁸¹.

Şikâyetle ilişkin yetki kuralı kesindir. Mahkemenin yetkili olup olmadığı re'sen incelenir ve taraflarca yargılamanın her aşamasında ileri sürülebilir³⁸².

³⁷⁸ Uyuşmazlık Mahkemesi HB 07.02.2011 T., 2010/69 E., 2011/5 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr ET:20.08.2024)

³⁷⁹ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 220-221.

³⁸⁰ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 221.

³⁸¹ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 221.

³⁸² Çiçek, a.g.m., 2004, 402; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 706; Karakaş, a.g.e., 1996, 217.

3.6.3. Görevsiz ve Yetkisiz Yere Yapılan Başvuruların Mahiyeti

Şikâyet başvurusunun geçerli olabilmesi için görevli merci olan icra mahkemesine yapılması gerekmektedir. İcra mahkemesi dışındaki mahkemelere, icra dairesi, iflâs dairesi, iflâs idaresi ya da başkaca mercilere yapılmış olan başvuru her ne kadar şikâyet olarak nitelendirilse de yasal anlamda şikâyet başvurusu olarak değerlendirilemez³⁸³. Şikâyet başvurusunun sıra cetvelini düzenleyen iflâs idaresine veya iflâs dairesine yapılması halinde bu başvurunun itiraz olarak değerlendirilmesi gerektiği yönünde görüşler vardır³⁸⁴. Şikâyet başvurusunun icra mahkemesi dışında mahkeme sıfatı haiz olmayan bir merciye yapılması halinde verilecek olan ret kararları hukuken görevsizlik kararı sayılmaz³⁸⁵.

Yetkisiz bir mahkemeye şikâyet başvurusunda bulunulması halinde mahkeme yetkisizlik kararı vermekle yetinmelidir; mahkemenin şikâyetin reddi şeklinde bir karar veremeyeceği belirtilmektedir³⁸⁶.

Görevsiz ve yetkisiz mahkemeye başvuru yapılması halinde HMK m.20 hükmü uyarınca şikâyetçi ya da şikâyet olunandan birinin hükümde belirtilen koşullarda iki hafta içerisinde kararı veren mahkemeye başvurarak dosyanın görevli ya da yetkili olan icra mahkemesine gönderilmesini talep etmesi gerekir. Bu süre içerisinde başvuru olmaz ise görevsizlik veya yetkisizlik kararını veren mahkemece re'sen şikâyetin yapılmamış sayılmasına karar verilir. Görevsiz veya yetkisiz mahkemede şikâyetin yapıldığı tarih, icra mahkemesine yapılış tarihi olarak kabul edilir ve şikâyetin süre yönünden reddine karar verilemez.

3.6.4. Şikâyetin İçeriği ve Etkisi

Sıra cetveline karşı şikâyet başvurusu ya da başvuruya verilecek olan cevap İcra ve İflâs Kanunu m.18/f.2 hükmü gereğince icra mahkemesine verilecek olan bir dilekçeyle yapılabileceği gibi beyanın tutanağa geçirilmesi suretiyle sözlü olarak da yapılabilir. Şikâyet dilekçesinin nüsha sayısı ve karşı tarafa tebliği hususunda Kanun'da açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak şikâyetin sıra cetvelini

³⁸³ Meriç, a.g.e., 2015, 255; Karakaş, a.g.e., 1996, 216; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 118; Ertem, a.g.e., 1951, 30.

³⁸⁴ Karakaş, a.g.e., 1996, 216.

³⁸⁵ Meriç, a.g.e., 2015, 255.

³⁸⁶ Karakaş, a.g.e., 1996, 217.

düzenleyen iflâs idaresi veya iflâs dairesine karşı yöneltilmesi gerektiği için iki nüsha verilmesi ve bir nüshasının da tebliğe çıkarılmasının uygun olacağı belirtilmektedir³⁸⁷.

Şikâyet başvurusunda şikâyet konu olan işlem açıkça belirtilmeli ve şikâyet sebepleri açıklanmalıdır³⁸⁸. Ayrıca şikâyet konu işlemle ilgili iptal, düzeltme ya da işlemin yapılmasını isteme hallerinden hangisinin talep edildiği tereddüde yer bırakmayacak şekilde ifade edilmelidir³⁸⁹. Bu hususta bir belirsizlik var ise hâkimin HMK m.31 uyarınca ilgiliden açıklama istemesi gerekir.

Sıra cetveline karşı şikâyet bir dava olmadığı için başvurunun yazılı olarak yapılması halinde dilekçenin HMK m.119 hükmüne aykırı olduğu gerekçesiyle başvurunun reddine karar verilemez³⁹⁰. Ancak dilekçenin talepte bulunana ilişkin kimlik bilgisi, adres, imza gibi belirleyici unsurları içermesi gerekir³⁹¹. Şikâyetin yasal koşulları oluşmakla birlikte dilekçede ya da beyanda “itiraz” ibaresi kullanılmış ise sırf bu sebeple şikâyet reddedilmemelidir³⁹².

İcra takibine karşı yapılmış olan şikâyet başvurusu icra takibini durdurmaz. Takibin durması için İcra ve İflâs Kanunu m.22 hükmü gereğince icra mahkemesinin takibin geçici olarak durdurulmasına karar vermesi gerekir. Bu genel kuralın sıra cetveline karşı şikâyetinde geçerli olmadığı belirtilmektedir³⁹³. Bu görüşe göre, şikâyetin neticesinde alacaklıların payları ve sıraları değişebileceği için sıra cetveli kesinleşinceye kadar paylaşırma yapılmamalıdır. Nitekim hacizde düzenlenen sıra cetveli bakımından bu durum İcra ve İflâs Kanunu m.142/a’da açıkça düzenlenmiştir. Gerek İcra ve İflâs Kanunu m.142/a’daki açık düzenleme gerekse hukuk mantığı gereğince iflâsta sıra cetveline karşı yapılan şikâyetin ara ödemeler dışındaki diğer paylaşırma işlemlerini de durdurduğunun kabulü gerekir.

3.6.5. Yargılama Usûlü

İcra mahkemesi şikâyet başvurusunu İcra ve İflâs Kanunu m.18/f.1 hükmü gereğince basit yargılama usûlüne göre inceler. Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde

³⁸⁷ Pekcanitez, a.g.e., 1986, 126; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 707.

³⁸⁸ Ertem, a.g.e., 1951, 26; Meriç, a.g.e., 2015, 260

³⁸⁹ Meriç, a.g.e., 2015, 260; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 225.

³⁹⁰ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 224.

³⁹¹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 304.

³⁹² Pekcanitez, a.g.e., 1986, 127; Meriç, a.g.e., 2015, 260.

³⁹³ Meriç, a.g.e., 2015, 260.

İcra ve İflâs Kanunu m.18/f.3 hükmü gereğince şikâyet başvurusunda duruşma açılıp açılmayacağını icra mahkemesi hâkimi takdir eder. İcra mahkemesi hâkimine verilen bu takdir yetkisi mutlak olmayıp somut olayın mahiyetine ve şikâyet sebeplerine göre kullanılmalıdır. Başvurunun duruşmasız incelenmesine karar verilir ise şikâyetin kabulü halinde hakları zarar görebilecek kimselerin beyanlarına başvurulması gerekir³⁹⁴. Şikâyet duruşma açılmaksızın incelenecek ise işin mahkemeye gelişinden itibaren on gün içerisinde karar verilmelidir. Başvurunun duruşmalı olarak incelenmesi halinde ise kararın verilme süresine ilişkin İcra ve İflas Kanunu'nda bir düzenleme yer almamaktadır. Ancak basit yargılama usûlü uygulandığı için HMK m.320/f.3 gereğince ön inceleme duruşması da dahil olmak üzere en geç üç duruşmada kararın verilmesi gerekir. Bu halde ise duruşma tarihleri arasındaki süre İcra ve İflâs Kanunu m.18 gereğince otuz günü geçemez.

Sıra cetveline karşı şikâyet hâkimin duruşma açmakta takdir yetkisi bulunmasına rağmen takdir yetkisinin duruşma açma yönünde kullanılması gerektiği; aksi halde tarafların savunma hakkının kısıtlanacağı ve bu durumun bozmayı gerektirdiği gerek öğretide³⁹⁵ gerekse Yargıtay³⁹⁶ içtihatlarında belirtilmektedir.

Şikâyetin duruşmalı olarak yapılmasına karar verilmesi halinde şikâyetçi ve şikâyet olunan ile dinlenilmek üzere davet edilen kimseler duruşmaya katılmasa bile dosya işleminden kaldırılmadan şikâyet başvurusunun incelenerek karara bağlanması gerekir.

Tasarruf ve taleple bağlılık ilkeleri iflâsta sıra cetveline karşı şikâyet başvurularında da geçerlidir³⁹⁷. Tasarruf ilkesinin bir gereği olarak kişi sıra cetveline aykırılığa karşı

³⁹⁴ Meriç, a.g.e., 2015, 263; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 145; Karakaş, a.g.e., 1996, 195.

³⁹⁵ Karşı, a.g.e., 2022, 603; Karakaş, a.g.e., 1996, 217.

³⁹⁶ "İİK'nın 18/3. maddesinde "Aksine hüküm bulunmayan hallerde icra mahkemesi, şikâyet konusu işlemi yapan icra dairesinin açıklama yapmasına ve duruşma yapılmasına gerek olup olmadığını takdir eder; duruşma yapılmasını uygun gördüğü takdirde ilgilileri en kısa zamanda duruşmaya çağırır ve gelmeseler bile gereken kararı verir." hükmüne yer verilmiştir. Kanunda açıklık bulunmayan hallerde, duruşma yapıp yapılmayacağı hakim takdirine bırakılmış ise de; öngörülen takdir hakkı mutlak bir seçimlik hak olmayıp, halin icabına göre değerlendirilmesi gereken bir takdir hakkıdır. Sıra cetveline karşı şikâyetle bulunulması halinde bu takdir hakkının duruşma yapılarak kullanılması kanunun amacına uygun düşer. Mahkemenin takdirine göre duruşma açılmasının gerekli görüldüğü hallerde ilgililerin duruşmaya çağırılması yasal bir gerekliliktir. Şikâyet sonunda hakları haleldar olabilecek alacaklıların savunma haklarını kullanabilmeleri ve adalet dengesinin sağlanabilmesi bakımından takdir hakkı, duruşma açılması yönünde kullanılmalıdır. Bu durumda, mahkemece, şikâyet tarihinde yürürlükte olan HMK'nın basit yargılama usulüne ilişkin 316. vd. madde hükümleri uyarınca yargılamanın yürütülmesi, şikâyet olunana şikâyet dilekçesi usulüne uygun olarak tebliğ edilip, taraf teşkilinin sağlanması; İİK'nın 18. maddesi uyarınca duruşma açılması, tahkikatın duruşmalı olarak yapılması gerekirken, şikâyet olunana şikâyet dilekçesi tebliğ edilmeksizin dosya üzerinden yargılama yapılarak karar verilmesi doğru olmamıştır." Yargıtay 23. HD.11.02.2020 T., 2016/7369 E., 2020/843 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:24.08.2024)

³⁹⁷ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 373 vd.; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 227; Meriç, a.g.e., 2015, 261.

şikâyeteye başvurmakta olduğu kadar başvurmamakta da serbesttir. Bununla birlikte kişi daha önce yapmış olduğu şikâyet başvurusundan feragat da edebilir.

Öğreti³⁹⁸ ve Yargıtay³⁹⁹ icra mahkemesinin şikâyet dilekçesi ya da beyanında yer alan şikâyet sebepleriyle bağlı olmadığını belirtmektedir. Mahkeme taraflarca ileri sürülen vakıaların tespiti ve delillerin incelenmesi ve aydınlatılması konusunda re'sen araştırma yaparak kararını vermelidir. Şikâyet başvurusunda ispat yükü şikâyetçiye ait olup işlemin iptalini gerektiren olayların varlığını ispatla mükelleftir⁴⁰⁰.

3.6.6. Şikâyetlerin Birleştirilmesi, Ayrılması ve Bekletici Mesele Yapılması

Sıra cetveline karşı birden fazla şikâyet başvurusu yapılmışsa ve aynı olgulara dayanılması ve hukukî yararın bulunması halinde başvuruların usûl ekonomisi ilkesi gereğince birleştirilerek incelenmesinde fayda vardır⁴⁰¹. Şikâyetlerin birleştirilerek incelenebilmesi için iflâs idaresi veya iflâs dairesince ilgililere yapılan tebligatlara bakılmalı ve tüm ilgililer bakımından şikâyet süresinin dolması beklenerek incelemeye başlanmalıdır⁴⁰².

Birleştirilmiş olan şikâyet başvurularından bazılarının diğer alacaklıların alacaklarının esas ve miktarına ya da sırasına ilişkin olduğunun tespit edilmesi halinde icra mahkemesince bu başvuruların tefrik edilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekir⁴⁰³.

Sıra cetveline karşı yapılmış olan bir şikâyet başvurusunun sonuçlandırılması için daha önce genel mahkemelerde açılmış olan bir davanın sonuçlanması gerekiyor ise hakim HMK m.165'a göre davayı bekletici mesele yapması gerekir. Dava neticesinde verilen karara göre de şikâyet başvurusunun kabul veya reddine karar verilir.

Alacağın tamamen reddedilmesi halinde alacaklı alacağının mevcudiyetiyle ilgili hem asliye ticaret mahkemesinde itiraz davası açmış hem de sırasına ilişkin icra

³⁹⁸ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 708; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 378.

³⁹⁹ “Kendiliğinden araştırma ilkesi gereğince, icra mahkemesi şikâyeti incelerken tarafların ileri sürdüğü deliller yanında kendisi de ileri sürülen vakıaların açıklığa kavuşması için tanık dinleyebilir, bilirkişiye başvurabilir, gerektiğinde keşfe karar verebilir. Yine, şikâyet dilekçesinde belirtilmemiş olsa bile şikâyeteye konu işlemlerle ilgili olanları kendiliğinden çağırıp dinleyebilir.” Yargıtay HGK. 23.05.2018 T., 2018/470 E., 2018/1130 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:24.08.2024)

⁴⁰⁰ Meriç, a.g.e., 2015, 266; Pekcanitez, a.g.e., 1986, 146-147; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 708.

⁴⁰¹ Karakaş, a.g.e., 1996, 195; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 119; Ertem, a.g.e., 1951, 31.

⁴⁰² Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 119-120; Karakaş, a.g.e., 1996, 195-196.

⁴⁰³ Ertem, a.g.e., 1951, 31; Karakaş, a.g.e., 1996, 196.

mahkemesine başvurmuş ise itiraz davasının icra mahkemesince bekletici mesele yapılması gerekir. Bu durumda önce alacağın varlığı tespit edilmeli daha sonra ise kaydedilmesi gereken sıra belirlenmelidir⁴⁰⁴.

3.6.7. Harç ve Yargılama Giderleri

Hukukumuzda şikâyet başvurularından harç alınmaktadır. Ancak başvuru harcında ikili bir ayrıma gitmek gerekmektedir. Harçlar Kanunu m.13/f.1-d hükmüne göre icra ve iflâs dairesi memurlarının kusurları sebebiyle yanlış yapılmış olan işlemlere karşı yapılan işlemin değiştirilmesi ya da iptali için yapılan şikâyet başvuruları ile düzeltme veya iptal sebebiyle yeniden yapılacak işlemler harçtan muaf iken memurların kusurlu işlemine dayanmayan şikâyet başvuruları harca tâbidir⁴⁰⁵. Buna göre, sıra cetvelinin düzeltilmesi ve iptali için icra mahkemelerine yapılan şikâyet başvurularından peşin alınan maktu başvurma harcının dışında harç alınmaz⁴⁰⁶. Sıra cetvelinin düzenlenmesine ilişkin başvurularda, şikâyet bir dava olmadığı için nispi harç alınamayacağından maktu başvurma, karar ve ilâm harcı alınır⁴⁰⁷. Şikâyetin reddi halinde maktu karar ve ilâm harcı alınır iken; başvuru kabul edilirse Harçlar Kanunu m.13/1-d gereğince karar ve ilâm harcı alınmaz⁴⁰⁸.

Harç dışındaki tebligat, bilirkişi ücreti gibi diğer masraflar ile vekâlet ücretinin tespitinde ise Yargıtay çeşitli kriterler belirlemiştir. Şikâyetle avukatla temsil edilme halinde AAÜT gereğince şikâyetin dava olmaması sebebiyle maktu vekâlet ücretine hükmedileceği kabul edilmektedir⁴⁰⁹. Vekâlet ücreti de yargılama gideri sayılacağı için talep edilmese dahi koşullarının bulunması halinde mahkemenin kendiliğinden vekâlet ücretine hükmetmesi gerektiği belirtilmektedir⁴¹⁰. Yargıtay da eski tarihli kararlarında⁴¹¹ vekâlet ücretinin mahkemece kendiliğinden göz önünde

⁴⁰⁴ Yargıtay 19. HD. 23.10.1997 T., 1997/6161 E., 1997/8883 K. (Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 895)

⁴⁰⁵ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 408.

⁴⁰⁶ Meriç, a.g.e., 2015, 266.

⁴⁰⁷ Meriç, a.g.e., 2015, 166; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 409.

⁴⁰⁸ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 410.

⁴⁰⁹ Ruhi, Ruhi, a.g.e., 2018, 42; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 708; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 411.

⁴¹⁰ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 411.

⁴¹¹ “Borçlunun icra mahkemesine şikâyet niteliğinde başvurusu, evrak üzerinde sonuçlandırıldığı halde, vekalet hizmeti bulunmayan alacaklı vekili yararına vekalet ücretine hükmedilmesi, itiraz kısmen kabul edilmekle talep gerekmeksizin davacı borçlu yararına vekalet ücretine hükmedilmesi gerekirken, talep bulunmadığı gerekçesiyle vekalet ücretine hükmedilmemesi isabetsiz olup, kararın bu nedenle bozulması gerekir ise de, anılan yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden kararın düzeltilerek onanması yoluna gidilmiştir.” Yargıtay 12. HD. 13.12.2011 T., 2011/10731 E., 2011/28526 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:27.08.2024)

bulundurulması gerektiğine hükmederken yeni tarihli kararlarında ise vekâlet ücretine hükmedilebilmesi için talepte bulunulmuş olması gerektiğini belirtmektedir⁴¹². Kanaatimizce de vekâlet ücreti talep edilmese dahi yargılama gideri olması sebebiyle re'sen değerlendirilmesi gerekir.

Vekâlet ücreti ve yargılama giderlerinin karşı taraftan alınması gerektiğine ilişkin Yargıtay kararları⁴¹³ mevcuttur. Ancak karşı tarafın iflâs idaresi veya iflâs dairesinin yapmış olduğu işlemlerden ötürü bir kusurunun olamayacağından bahisle yargılama giderleri ve vekâlet ücretinden sorumlu tutulamayacağı yönünde içtihatlar⁴¹⁴ da vardır. Bu kararların yanı sıra, sıra cetvelinde kendisine pay ayrılan bütün alacaklıların masraflardan sorumlu tutulması gerektiğine yönelik kararlar⁴¹⁵ da bulunmaktadır.

Uygulamada çelişkili kararlar olmakla birlikte işlemi yapan iflâs idaresi veya iflâs dairesinin taraf gösterilmesi halinde rücu hakkı saklı kalmak üzere İcra ve İflâs Kanunu m.5 hükmü gereğince Devlet'in yargılama giderleri ve vekâlet ücretinden sorumlu tutulması ile tekdüze bir uygulama getirilerek içtihatlar arasındaki çelişkinin de aşılabileceği belirtilmektedir⁴¹⁶. Kanaatimizce de işleme katılmamış olan diğer alacaklıların yargılama giderlerine mahkum edilmesi hakkaniyetsiz bir uygulamadır. Masa her ne kadar iflâs idaresince temsil edilse de şikâyet olunan aleyhine verilecek kararlarda vekâlet ücreti ve yargılama giderlerinin Devlet üzerinde bırakılması uygun olur. Bu halde hukuka aykırı işlem sebebiyle mağdur olan şikâyetçinin en azından yapmış olduğu masrafları alması sağlanır. İşlemi yapan iflâs idaresinin ya da iflâs dairesi memurunun kusuru bulunması halinde ise Devlet'in rücu hakkı bulunduğu için kamunun zarara uğraması gibi bir durum oluşmaz.

⁴¹² "... şikâyet dilekçesinde ayrıca karşı taraftan yargılama gideri ve vekalet ücreti talep etmemiş olmasına karşın mahkemece istem aşıl原因 borçlu yararına vekalet ücretine hükmedilmesi isabetsiz ve mahkeme kararının bu nedenle bozulması gerekir ise de; yapılan bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden mahkeme kararının düzelterek onanmasına karar verilmesi gerekmektedir." Yargıtay 12. HD. 22.01.2015 T., 2014/26098 E., 2015/1525 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:28.08.2024)

⁴¹³ "Şikâyet sıra cetvelinde sıraya ilişkin olup, ..., alacaklıya husumet yöneltilerek şikâyetle bulunulduğu ve mahkemece de şikâyetin kabulüne karar verildiği halde hüküm fıkrasının bendinde Tarife uyarınca maktu vekalet ücretine ve şikâyetçinin yaptığı yargılama giderleri belirlenip dökümü de yapılarak, bunların davalıdan tahsiline hükmedilmesi gerekirken, şikâyetin ... memur muamelesini şikâyetle yönelik olduğunun kabülü ile yargılama giderlerinin şikâyetçi üzerinde bırakılmasına karar verilmesi doğru olmamıştır." Yargıtay 23. HD. 03.10.2013 T., 2013/5944 E., 2013/6060 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:28.08.2024)

⁴¹⁴ Yargıtay 23. HD. 03.04.2012 T., 2012/799 E., 2012/2558 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:28.08.2024)

⁴¹⁵ Yargıtay 19. HD. 24.12.1998 T., 1998/6973 E., 1998/7842 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:28.08.2024)

⁴¹⁶ Meriç, a.g.e., 2015, 267; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 415.

Şikâyet başvurusunda karşı taraf aleyhine vekâlet ücretine hükmedileceği yönündeki uygulamanın kabulü halinde birden fazla şikâyetçi veya şikâyet olunan bulunması halinde hükmedilecek vekâlet ücretinin sayısı da gündeme gelmektedir. Yargıtay'ın⁴¹⁷ şikâyetin reddi halinde şikâyet olunanlar lehine tek vekâlet ücretine hükmedileceğine ilişkin kararları vardır. Her bir şikâyetçi lehine ayrı ve tam vekâlet ücretine hükmedilmesi bozma sebebi sayılmaktadır⁴¹⁸.

İflâs idaresinin avukatla temsil edilmemesi halinde iflâs idaresi memurları avukat olsa dahi vekâlet ücretine hak kazanamaz⁴¹⁹.

3.7. Şikâyetin Sonuçları

3.7.1. Genel Olarak

İcra mahkemesi şikâyet başvurusu üzerine delilleri inceleyerek ve gerekli görmesi halinde ilgilileri dinleyerek kararını verir. İncelemede, iflâs idaresi veya iflâs dairesinin sıra cetvelinin düzenlenmesi ile ilgili kuralları doğru şekilde uygulayıp uygulamadığını ve Kanun'un takdir yetkisi tanıdığı hallerde bu yetkinin yerinde ve usûlüne uygun bir şekilde kullanılıp kullanılmadığını tetkik eder⁴²⁰.

İcra mahkemesi işin esasına geçmeden önce şikâyetin süresi, görev, yetki ve harçların tamamlanmasına ilişkin verilen süreye riayet edilip edilmediği gibi usûle ilişkin incelemeleri yapar. Bu hususlarda eksiklik var ise esasa geçmeden şikâyet başvurusunun usûlden reddine karar verilir.

Usûle ilişkin şikâyet şartlarının mevcut olduğuna karar verilir ise esastan incelemeye geçilir. Mahkeme, başvuruda belirtilen sebepler ve vakıaların mevcut olup olmamasına göre şikâyetin kabulü ve reddi olmak suretiyle iki şekilde kararını verebilir. Şikâyetin kabulü halinde sıra cetveli iptal edilebilir, değiştirilebilir ya da yeni sıra cetvelinin yapılması emredilebilir. Şikâyet şartlarının oluşmadığına kanaat getirilir ise başvuru esastan reddeder.

⁴¹⁷Yargıtay 15. HD. 25.02.2021 T., 2021/1333 E., 2021/501 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:28.08.2024)

⁴¹⁸Yargıtay 15. HD. 25.02.2021 T., 2021/1333 E., 2021/501 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:28.08.2024)

⁴¹⁹Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 708.

⁴²⁰Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 383; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 12.

İcra mahkemesinin hem şikâyetin kabulüne hem de şikâyetin esastan veya usûlden reddine yönelik vermiş olduğu kararlar HMK m.297’de belirtilen unsurların tamamını içermek zorundadır. Ayrıca şikâyetle yargılama giderleri ve vekâlet ücreti konusunda gerek yargı kararlarındaki çelişkiler gerekse de öğretide farklı görüşler bulunduğu için hükümde yargılama giderleri ve vekâlet ücretine hükmedilip hükmedilmediği ve hükmedilmiş ise hangi tarafa yükletildiği ve vekâlet ücretinin tutarı tereddüde mahal vermeyecek şekilde açıklanmalıdır⁴²¹.

İcra mahkemesince verilen karar, iflâs idaresi veya iflâs dairesi için tavsiye niteliğinde olmayıp bağlayıcıdır⁴²².

3.7.2. Şikâyetin Reddi Kararı

İcra mahkemesi, şikâyet başvurusu üzerine ilk olarak usûl incelemesi yapar. Şikâyetin usûlî şartlarında eksiklik görür ise esasa geçmeden şikâyetin usûlden reddine karar verir. Şikâyet süresi, hak düşürücü süre olduğu için hakimın öncelikle şikâyetin süresi içerisinde yapıp yapılmadığını incelemesi gerekir. Başvurunun süresi içerisinde yapılmamış olduğu anlaşılır ise şikâyetin usûlden reddine karar verilir⁴²³.

Şikâyetçinin başvurusundan feragat etmesi veya başvurusunu geri alması, şikâyet ehliyetinin bulunmaması, hukukî yarar yokluğu, görev ve yetki gibi başvurunun incelenebilmesi için süre dışındaki diğer şartların yokluğu halinde yine başvurunun usûlden reddine karar verilir.

Sıra cetvelinin düzenlenmemesi veya düzenlenmesinin sebepsiz sürüncemede bırakılması sebebiyle şikâyet başvurulması halinde şikâyet süresi içerisinde iflâs idaresince sıra cetveli düzenlenir ise şikâyetin konusuz kalması sebebiyle esastan incelemeye geçilmeyerek karar verilmesine yer olmadığına hükmedilmesi gerekir⁴²⁴.

Şikâyetin incelenebilmesi için gerekli usûlî şartların bulunması halinde mahkeme esastan incelemeye geçer. Mahkeme şikâyetçinin iddia ettiği şikâyet sebeplerinin bulunmadığını tespit ederse başvuruyu esastan reddeder.

⁴²¹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 404.

⁴²² Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 113.

⁴²³ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 709.

⁴²⁴ Meriç, a.g.e., 2015, 267; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 116; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 386.

Şikâyet başvurularının reddine karar verilmesi halinde sıra cetveli kesinleşmiş olur⁴²⁵.

3.7.3. Şikâyetin Kabulü

İcra mahkemesi yapacağı inceleme neticesinde şikâyetçinin talebinin haklı olduğuna kanaat getirir ise başvuruyu kabul ederek talebin içeriğine göre kararını açıklar. Şikâyetin kabulü halinde şikâyete konu sıra cetvelinin iptaline ya da düzeltilmesine karar verilir veya belirli bir işlemin yapılmasının emredilmesine hükmedilir⁴²⁶. Yapılması gereken işlem icra mahkemesince kararda detaylı bir şekilde açıklanmalıdır. Örneğin İcra ve İflâs Kanunu m.206 gereğince birinci sırada yer alması gereken bir alacak adi alacak olarak nitelendirilip dördüncü sıraya kaydedilmiş ise icra mahkemesi bu alacağın birinci sırada yer alması gerektiğini belirterek sıra cetvelinin iptaline yönelik hüküm kurmalıdır.

Şikâyetin kabulü üzerine verilen sıra cetvelinin iptali, düzeltilmesi veya değiştirilmesi ile işlemin yapılmasını emretme kararlarını ayrı ayrı incelemek gerekir.

3.7.3.1. Sıra cetvelinin iptali

Şikâyetin kabulü sonucunda sıra cetvelinin kanuna veya olaya aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline karar verilmiş ise, iptale ilişkin ilanın yapılması için karar iflâs dairesine gönderilmelidir⁴²⁷.

İptal kararı uyarınca sıra cetvelini yapma yetkisi iptal edilen sıra cetvelini tanzim eden iflâs idaresi veya iflâs dairesine aittir. İcra mahkemesinin sıra cetvelini düzenlemesi mümkün değildir. İptal kararı geriye etki eder ve sıra cetveli hiç var olmamış sayılır⁴²⁸. Ayrıca belirtmek gerekir ki iptal kararı sonrasında yeniden düzenlenen sıra cetveline karşı da şikâyet yoluna gidilebilir⁴²⁹.

⁴²⁵ Ruhi, Ruhi, a.g.e., 2018, 42; Karakaş, a.g.e., 1996, 199.

⁴²⁶ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 332; Karakaş, a.g.e., 1996, 215; Meriç, a.g.e., 2015, 268.

⁴²⁷ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 612; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 484; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 660; Karlı, a.g.e., 2022, 604.

⁴²⁸ Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 113; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 392.

⁴²⁹ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 485; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 661.

3.7.3.2. Sıra cetvelinin düzeltilmesi

İcra mahkemesi, şikâyetle konu sıra cetvelinde hukuka aykırılık olduğuna kanaat getirmekle birlikte aykırılığın sıra cetveli iptal edilmeden de düzeltilebileceğini düşünüyor ise şikâyetin kabulü ile sıra cetvelinin düzeltilmesine karar verir⁴³⁰. Düzeltme işlemini yine iflâs idaresi yapacak olup sıra cetveli değiştirilmiş hali ile yeniden ilan edilir.

Düzeltmeden iptalin aksine cetvelin tamamı değil sadece düzeltme suretiyle değişiklik yapılacağı belirtilen kısmı etkilenir⁴³¹. Düzeltme kararı mahkemece kararın verildiği andan itibaren, ileriye etkili olarak sonuç doğurur⁴³². Bu şekilde değişiklik ya da iptal sonrası yeniden düzenlenen sıra cetveli alacaklılara tebliğ edilir. Yapılan değişiklik veya iptalle sınırlı olmak üzere yeniden şikâyetle başvurulabilir⁴³³.

3.7.3.3. İşlemin yapılmasının emredilmesi

Hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz yere sürüncemede bırakılması sebebine dayalı şikâyet başvurusunun kabulü halinde, yerine getirilmeyen veya sebepsiz sürüncemede bırakılan işlemin yapılması emredilir. İcra mahkemesi bu durumda sadece işlemin yapılmasını emretmekle yetinir; esas hakkında bir karar veremez. Mahkeme işlemi yapan iflâs idaresinin ya da iflâs dairesinin yerine geçerek bizzat o işlemi yapamaz⁴³⁴.

3.7.3.4. Kabul kararının etkisi ve kapsamı

Şikâyetin kabulüne karar verilmesi halinde bu karar sadece bir alacaklının başvurusu üzerine verilmiş olsa dahi bütün alacaklılar hakkında sonuç doğurur⁴³⁵.

İcra mahkemesi, sıra cetveline yönelik şikâyetlerde hukuka aykırılığın mevcut olup olmadığını tespit etmekle yetinir. Mahkemenin eda hükmü içeren kararlar vermesi ise

⁴³⁰ Karşlı, a.g.e., 2002, 604; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 660; Pekcanıtez, Simil, a.g.e., 2017, 399.

⁴³¹ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 332; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 115; Pekcanıtez, Simil, a.g.e., 2017, 400.

⁴³² Arslanpınar, a.g.e., 2021, 332; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 115; Pekcanıtez, Simil, a.g.e., 2017, 400.

⁴³³ Karakaş, a.g.e., 1996, 199; Ruhi, Ruhi, a.g.e., 2018, 42; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 709

⁴³⁴ Olgaç, S. (1978). *İcra İflas*, 1, Ankara, 110; Pekcanıtez, Simil, a.g.e., 2017, 401; Karşlı, a.g.e., 2022, 604.

⁴³⁵ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 709; Meriç, a.g.e., 2015, 267-268; Karakaş, a.g.e., 1996, 199.

bozma sebebi görülmektedir⁴³⁶. Mahkeme, gerekçe kısmında tespit edilen olgu ve bu olguya bağlanan sonuçları gösterip hüküm kısmında ise sıra cetvelinin iptal edildiğini ya da cetvelde değişiklik yapılması gerektiğini belirtir veya yapılmamış olan işlemin yapılmasını emreder⁴³⁷.

İcra mahkemesince verilen sıra cetvelinin iptali kararlarında paylaştırmanın ne şekilde yapılacağı gösterilse bile bu kararın teknik anlamda bir eda hükmü sayılamayacağı kabul edilmektedir⁴³⁸. Yargıtay'ın sıra cetveline şikâyetle verilen kararın eda hükmü içermediğinden gerekçede yer alan sözlere hüküm fıkrasında yer verilemeyeceğine ilişkin katı tutumu eleştirilmektedir⁴³⁹. Bu görüşe göre,⁴⁴⁰ HMK m.297/f.2'nin amacı gerekçede yer alan farklı iddia ve savunmaların hüküm kısmına aynen geçirilmesi halinde ilâmın infazında tereddüt ortaya çıkacağı için oluşacak olan bu sorunu önlemektir. Yargıtay'ın dar yorumlayarak gerekçede yer alan sözcüklerin hüküm fıkrasında bulunmasını HMK m.297/f.2'ye aykırılık olarak görmesinin isabetli olmadığı ifade edilmektedir⁴⁴¹. Yine bu görüşe göre⁴⁴², icra mahkemesinin yeniden düzenlenecek olan sıra cetvelinin ne şekilde olacağını hükümde belirtmesi halinde hem makul süreye hem de kesin hükmün koruma amacına uygun davranılacağı için belirsizlik tamamen sona erer.

Yargıtay'ın icra mahkemelerinin hüküm kısmında sadece sıra cetvelinin iptaline veya değiştirilmesine karar vermekle yetineceği, yeniden düzenlenecek olan sıra cetvelinde göz önünde bulundurulması gereken unsurların gerekçe kısmında yer alması gerektiğine ilişkin yaklaşımı bazı sorunlara yol açmaktadır. Bunlardan ilki, hüküm fıkrasına ilişkin sınırlandırmadan ötürü “sıra cetvelinin usûl ve yasaya aykırı

⁴³⁶ “Sıra cetveline yönelik şikayetlerde İcra Mahkemesi, önüne gelen şikayetleri sonuçlandırmak ve icra müdürüne bu yönde talimat vermekle görevli olup, gerekçede yeni sıra cetvelinin hangi ilkelere göre düzenleneceğini belirlemesi, diğer bir anlatımla alacaklıların ne miktar için hangi sıralarda yer alması gerektiğini saptaması, cetvelin hukuka uygun olmayan kısımlarını gerekçede göstermesi, bu çerçevede işlem yapılması için icra müdürüne talimat vermesi (İİK 17) gerektiğinden, iptal nedenlerinin gerekçede belirtilmesi ve hüküm fıkrasında gerekçeye yer verilmeden, sıra cetvelinin iptaline karar verilmesi ile yetinilmesi, sıra cetveline alacağın esas ve miktarına ilişkin yapılan itiraz davalarında olduğu üzere eda hükmü kurulmaması gerekir.” Yargıtay 23. HD. 16.12.2013 T., 2013/7646 E., 2013/8069 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.08.2024); Benzer Nitelikte: Yargıtay HGK. 06.11.2015 T., 2014/23-1179 E., 2015/2434 K (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.08.2024)

⁴³⁷ Karslı, a.g.e., 2022; 604 Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 146-147; Oskay, Koçak, Deynekli Doğan, a.g.e., 2007, 3457; Yargıtay HGK. 06.11.2015 T., 2014/23-1179 E., 2015/2434 K (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.08.2024).

⁴³⁸ Karakaş, a.g.m., 2022, 223.

⁴³⁹ Karakaş, a.g.m., 2022, 212,223.

⁴⁴⁰ Karakaş, a.g.m., 2022, 212,223.

⁴⁴¹ Karakaş, a.g.m., 2022, 223.

⁴⁴² Karakaş, a.g.m., 2022, 223.

bulunması sebebiyle” gibi açık olmayan ifadelerle, iddia ve savunmalar ile delillerin değerlendirilmeden ve tam anlamıyla gerekçelendirilmemiş çoğu zaman da kopyala yapıştır niteliğinde olan kararlar verilmesidir⁴⁴³. Karşılaşılan ikinci sorun ise farklı alacaklılar tarafından başvuru şikâyetlerin birleştirilmesi halinde gündeme gelmektedir. Gerekçe kısmında şikâyet başvurularının haklı olduğunun bildirilerek hüküm kısmında sadece sıra cetvelinin iptal edildiği yazılırsa yeni sıra cetvelinin yapılması sırasında belirsizliklerden ötürü sorunlar yaşanır⁴⁴⁴. İcra mahkemesince verilen karara karşı kanun yoluna gidilmemesi halinde yaşanacak olan sorunlar daha da artar. Bu durumda kanun yoluna başvurulmadığı için sıra cetveli her ne kadar kesinleşse de uyuşmazlıklar tamamen ortadan kalkmaz, paylaşırma aşamasında da sıkıntılar ortaya çıkmaya devam eder⁴⁴⁵.

İcra mahkemesinin sıra cetvelinin geçersiz olduğunu tespit eden iptal kararıyla birlikte karardaki tespitlere göre sıra cetveli yeniden düzenlenir. İflâs idaresi ve iflâs dairesi icra mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla bağlı olup, bu mercilerin karara direnme veya kararda belirtilenden başka şekilde sıra cetvelini tanzim etme yetkisi bulunmamaktadır⁴⁴⁶.

3.7.4. Karara Karşı Kanun Yollarına Başvuru

20.07.2016 tarihinde bölge adliye mahkemelerinin fiilen göreve başlamasıyla birlikte icra mahkemelerince verilen kararlara karşı öncelikle istinaf kanun yoluna başvurulması gerekmektedir. İcra ve İflâs Kanunu m.363'te icra mahkemelerince verilen ve istinaf edilebilecek kararlar; m.364'te ise temyiz edilebilecek bölge adliye mahkemesi kararları belirtilmiştir.

İcra mahkemelerince şikâyet başvuruları üzerine verilen kararlara karşı kanun yolu başvurusunda ikili bir ayrıma gitmek gerekir. İcra ve İflâs Kanunu geçici 7. maddeye göre, bölge adliye mahkemeleri fiilen göreve başlamadan önce verilmiş olan kararlara karşı kesinleşinceye kadar temyiz ve karar düzeltme kanun yolları uygulanır. Ülkemizde bölge adliye mahkemeleri 20.07.2016 tarihinde fiilen göreve başlamış olduğu için hangi kanun yoluna başvurulması gerektiğini belirlerken mahkemenin

⁴⁴³ Karakaş, a.g.m., 2022, 219

⁴⁴⁴ Karakaş, a.g.m., 2022, 219-220.

⁴⁴⁵ Karakaş, a.g.m., 1996, 220.

⁴⁴⁶ Meriç, a.g.m., 2015, 270.

karar verdiği tarihin bu tarihe göre önceliği veya sonralığına bakılır. 20.07.2016 tarihinden sonra icra mahkemelerince verilmiş olan iflâsta sıra cetveline karşı şikâyete ilişkin kararlara karşı istinaf ve temyiz kanun yollarına başvurulabilir.

Kanun yoluna başvurma hakkı taraflara ait iken doğrudan ve güncel bir hukukî yararının bulunması halinde     nc  kişilerin de sıra cetveline şikâyet başvurusu üzerine verilen kararlara karşı kanun yoluna başvurması m mk nd r⁴⁴⁷.

3.7.4.1. İstinaf

İcra ve İflâs Kanunu m.363'te icra mahkemesince verilmiş olup, istinaf yolu kapalı olan kararlar teker teker sayılmıştır. Hükümde belirtilenlerin dışındaki ve parasal değeri 2025 yılı itibariyle 40.000-TL'nin üzerinde olan tüm icra mahkemesi kararlarna karşı kararın tebliğ tarihinden itibaren 2 hafta içinde istinafa başvurulabilir.

İstinafa başvurulamayacak kararlar arasında icra mahkemesi tarafından iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verilmiş olan kararlar da sayılmıştır. Bu sebeple adi tasfiyede iflâs idaresince düzenlenen sıra cetveline karşı şikâyet üzerine verilen kararlara karşı istinaf yolu kapalıdır⁴⁴⁸.

Tasfiyenin basit tasfiyeye göre yürütülmesi ya da adi tasfiyede iflâs idaresinin seçilememesi halinde sıra cetveli iflâs dairesince düzenlenir. İcra ve İflâs Kanunu m.363 hükmündeki kısıtlamanın iflâs dairesince düzenlenen sıra cetvelini de kapsadığına ilişkin açık bir düzenleme mevcut değildir. Ancak kanun koyucu iflâs idaresinin işlemlerine karşı kanun yolu sınırlaması getirirken amacının tasfiye sürecinin uzamasını önlemek olduğu açıktır. Burada sıra cetvelini düzenleyecek olan merciye göre kanun yolu başvurusunun açık olup olmadığına ilişkin tespit yapılması eleştirilmekte, iflâs dairesince düzenlenen sıra cetveline karşı yapılan şikâyet başvuruları neticesinde verilen kararlar için de kanun yolunun kapalı olduğu savunulmaktadır⁴⁴⁹. Diğer bir görüşe göre ise, icra mahkemesinin tüm kararlarna karşı istinaf yolunun açık olmasının daha isabetli olacađı⁴⁵⁰ bu sebeple de iflâs dairesince tanzim edilmiş sıra cetveline karşı şikâyet üzerine verilen kararların da istinafa tabi olması gerektiği savunulmaktadır.

⁴⁴⁷  meroğlu, a.g.e., 2023, 118; Meriç, a.g.e., 2015, 271; Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 493.

⁴⁴⁸ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 235.

⁴⁴⁹ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 235-236

⁴⁵⁰ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2021, 432

Kanaatimizce, adil yargılanma hakkının bir gereği olarak Kanun'da bir sınırlama yapılmadığı için iflâs dairesince tanzim edilen sıra cetveline karşı şikâyet başvurusu hakkında verilen kararlarda kanun yoluna başvurmak mümkündür. Ancak mevcut durumdaki sıra cetvelini düzenleyen merciye göre kanun yoluna başvuru imkanının belirlenmesinin de anayasal eşitlik ilkesine aykırı olduğu kanaatindeyiz. Tasfiye sürecinin daha kısa sürede neticelenmesini sağlamak amacıyla kanun yollarına başvurunun kapatılması yerine kısa bir süre içerisinde sonuçlanmasına yönelik düzenlemelerin getirilmesi gerekir.

3.7.4.2. Temyiz

İcra ve İflâs Kanunu m.364'te bölge adliye mahkemeleri hukuk dairelerince verilen ve 2025 yılı itibariyle değeri 544.000 -TLyi geçen nihai kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulacağı düzenlenmiştir. İflâs idaresince düzenlenen sıra cetveline şikâyet üzerine verilen kararlara karşı istinaf yolu kapalı olduğu için bu kararlar hakkında temyize başvurmak da mümkün olmaz. İflâs dairesince düzenlenen sıra cetvellerinde ise Kanun'da bir sınırlama olmadığı için şikâyet üzerine verilen kararlara karşı kanaatimizce temyiz başvurusu mümkündür. Ancak temyiz başvurusu yapılabilmesi için alacak miktarının belirlenen parasal sınırın üzerinde olması gerekir.

3.7.4.3. Yargılamanın yenilenmesi

Yargılamanın yenilenmesi olağanüstü kanun yolu olup hangi hallerde başvurulacağı HMK m.375'te düzenlenmiştir. Yargılamanın yenilenmesine başvurabilmek için öncelikle maddi anlamda kesin hüküm teşkil eden bir kararın bulunması gerekir. İstisnaları olmakla birlikte icra mahkemelerince verilen kararlar alacaklı ve borçlu arasındaki hukukî ilişkiyi kesin olarak belirlemedikleri için maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez. İcra mahkemelerince incelenip karara bağlanmış olan bir konuda genel mahkemelerce de karar verilmesi halinde hüküm uyumsuzluğu çıkmaz ve yargılamanın yenilenmesi kanun yoluna konu olamaz⁴⁵¹. Bu sebeple icra mahkemelerince sıra cetveline şikâyet üzerine verilen kararlara karşı şeklî anlamda kesinleşmiş olsalar da yargılamanın yenilenmesine başvurulamaz.

⁴⁵¹ Pekcanitez, Simil, a.g.e., 2017, 463; Ömeroğlu, a.g.e., 2017, 119.

4. İFLÂS HUKUKUNDA SIRA CETVELİNE KARŞI ŞİKÂyetİN DİĞER HUKUKÎ YOLLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

4.1. İcra Hukukundaki Sıra Cetveline Şikâyet ile Karşılaştırılması

4.1.1. Genel Olarak İcra Hukukunda Sıra Cetveli

Alacaklının icra takibi başlatması halinde; icra müdürlüğünce borçluya ödeme emri gönderilir ve sonra sırasıyla haciz, satış ve paraların paylaşılması aşamalarına geçilir. Satış sonrası elde edilen paranın tamamı tek alacaklının bulunması halinde ona ödenirken; hacze iştirak suretiyle alacaklı sayısının birden fazla olması halinde satış bedeli hacze iştirak derecelerine göre alacaklılar arasında paylaşılır. İcra müdürlüğünce ilave hacizler de yapılmış olmasına rağmen satıştan elde edilen tutar tüm alacaklıları tatmin etmeye yetmez ise İcra ve İflâs Kanunu m.140'a göre sıra cetveli düzenlenir. İflâs yoluyla yürütülen her takipte sıra cetvelinin düzenlenmesi zorunlu iken; haciz yoluyla takipte sadece birden fazla alacaklının bulunması ve satıştan elde edilen paranın tüm alacakları ödemeye yetmemesi halinde sıra cetveli düzenlenir.

İcra takibinde düzenlenen sıra cetveline İcra ve İflâs Kanunu m.206 hükmünün uygulanacağı belirtilse de hacizde düzenlenen sıra cetveli ile iflâsta düzenlenen sıra cetveli arasında önemli farklar vardır. İflâsta sıra cetveli düzenlenebilmesi için hacizdeki gibi satış bedelinin tüm alacakları karşılamaya yetmemiş olmasına gerek yoktur⁴⁵². İflâsta düzenlenen sıra cetveline tüm alacak ve alacaklıların kaydı mümkün iken hacizdeki sıra cetveline İcra ve İflâs Kanunu m.100 ve m.101'deki koşulları sağlayan alacaklılar kaydedilir⁴⁵³. Diğer bir fark ise, iflâs masasına yazdırılmamış olan bazı alacakların masada yer alması mümkün iken hacizdeki sıra cetveline yalnız hacze iştirak etmeyi talep eden alacaklıların yazılmasıdır⁴⁵⁴. Ayrıca iflâstaki sıra cetvelinin İcra ve İflâs Kanunu m.232'ye göre üç ay içerisinde düzenlenmesi gerektiği belirtilirken hacizdeki sıra cetvelinin düzenlenme süresine ilişkin Kanun'da bir hüküm mevcut değildir. Amaç alacaklıların biran önce alacaklarına kavuşmasını sağlamak

⁴⁵² Deynekli, a.g.m., 2008, 28.

⁴⁵³ Berkin, a.g.e., 1960, 272.

⁴⁵⁴ Öztekin, a.g.e., 1988, 67; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 44.

olduğu için paraya çevirme ve tamamlama haczi işlemleri yapıldıktan hemen sonra sıra cetvelinin düzenlenmesi gerekir⁴⁵⁵.

Gerek icra gerekse de iflâs yoluyla takipte düzenlenen sıra cetveline ilişkin temel açıklamalar birinci bölümde detaylı bir şekilde yapıldığı için tekrara düşmemek adına icra hukukunda sıra cetveli kavramına ilişkin daha fazla açıklama yapılmayacak olup birinci bölüme atıfta bulunmakla yetinilmiştir⁴⁵⁶. Ancak hacizde düzenlenen sıra cetvelinde hacze iştirak konusu öneminden dolayı genel hatlarıyla ayrıca bir başlık altında incelenmiştir.

4.1.2. Hacze İştirak

4.1.2.1.Genel olarak hacze iştirak

Borçlunun birden fazla alacaklısının bulunması halinde kural olarak her bir borçlu ayrı bir icra takibi yapmalı ve borçlunun mallarını ayrı ayrı haczettirmelidir⁴⁵⁷. Bu durumda borçlunun malvarlığı bütün borçlarını karşılamaya yetmez ise sadece takip başlatmış olan alacaklının tatmin olup diğer alacaklıların alacağına kavuşamaması gündeme gelir⁴⁵⁸. Hukukumuzda bu sorunu önlemek için İcra ve İflâs Kanunu m.100 ve 101’de hacze iştirak müessesesi düzenlenmiştir. Alacaklıların korunması ve borçlunun muvazaalı işlemlerinin önüne geçmek için hacze iştirak bazı koşullara bağlanmıştır⁴⁵⁹. Hacze iştirak kendi içerisinde takipli iştirak ve takipsiz iştirak olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

4.1.2.2. Hacze takipli iştirak

Hacze takipli iştirak düzenlemesi İcra ve İflâs Kanunu m.100’de yer almaktadır. Hacze iştirakin ilk şartı alacaklı tarafından borçluya karşı bir icra takibi yapılmış ve bu takibin kesinleşerek haciz isteme yetkisinin gelmiş ve geçmemiş olmasıdır. Burada ilâmsız takiplerde itiraz süresi, ilâmlı takipte ise icra emrinde yazılı yedi günlük borç ödeme süresi geçmesine rağmen borç ödenmemiş ise haciz isteme yetkisi doğmaktadır. Haciz

⁴⁵⁵ Meriç, a.g.e., 2015, 111.

⁴⁵⁶ Bkz. başlık 2.1.

⁴⁵⁷ Karakaş, a.g.e., 1996, 131-132.

⁴⁵⁸ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 3.

⁴⁵⁹ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 3.

isteme yetkisi İcra ve İflâs Kanunu m.78'e göre, ödeme emrinin tebliğinden itibaren bir yıl geçmekle düşer. İhtiyati hacizlerle tamamlama hacizlerinin İcra ve İflâs Kanunu m.100 anlamında ilk haciz sayılamayacağı kabul edilmektedir⁴⁶⁰. İlk haczin belirlenmesinde icra dairesinin hacze karar verdiği tarihin mi yoksa haczin icra edildiği tarihin mi esas alınması gerektiği noktasında Kanun'da bir açıklık yoktur. Yargıtay'ın her iki yönde de kararları⁴⁶¹ olmakla birlikte öğretideki baskın görüşe⁴⁶² göre ilk haczin belirlenmesinde ilk haczin uygulandığı tarih esas alınmalıdır. Aynı gün içerisinde uygulanan hacizlerde ise tespit, saat ve dakikaya bakılarak yapılmalıdır⁴⁶³. İhtiyati hacizlerin ise kesin hacze dönüşme tarihine bakılması gerekir⁴⁶⁴.

Hacze iştirakin ikinci şartı, hacze iştirak edecek olan alacaklının alacağının ilk haczi koyduran alacaklının başlatmış olduğu takip tarihinden önce doğmuş olmasıdır. İlk hacze ilişkin takip ilâmsız takip ise takip tarihi İcra ve İflâs Kanunu m.100/f.1-1'e göre, ilâmlı takibe dayanıyor ise takibin dayandığı ilâmın dava tarihi esas alınarak hacze iştirak etmek isteyen alacaklının alacağının hacizli alacaktan önce veya sonra doğduğu tespit edilir.

Hacze iştirakin bir diğer şartı ise İcra ve İflâs Kanunu m.100'e göre, iştirak talebinin ilk haciz üzerine satılan malın bedelinin vezneye girdiği zamana kadar yapılmış olmasıdır. Ayrıca iştirake konu alacağın ikinci paragrafta belirtilen tarihlerden önce alınmış bir aciz vesikasına, açılmış bir dava üzerine alınan ilâma, yine bu tarihlerden önceki bir tarihi içerir düzenleme ya da onaylama şeklinde tanzim edilmiş bir resmi senede veya resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usûlüne göre verdikleri makbuz veya vesikaya dayanması gerekmektedir.

Koşulların mevcudiyetiyle hacze iştirak edilmesi halinde icra dairesi İcra ve İflâs Kanunu m.100/f.2'ye göre ilave hacizler de yapılarak alacakların tamamı ödenmeye çalışılır. Hacze iştirak için belirtilen tüm şartları sağlayamayan alacaklılar İİK

⁴⁶⁰ Akyazan, S. (1958). *İhtiyati Haciz ve Hacze İştirak Dereceleri*, İstanbul, 66; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 10

⁴⁶¹ İcra dairesinin hacze karar verdiği tarihin esas alınması yönündeki karar: Yargıtay İİD. 15.05.1957 T., 1957/3031 E., 1957/3212 K.; Haczin icra edildiği tarihin esas alınması gerektiği yönündeki karar: Yargıtay İİD. 16.02.1965 T., 1965/1713 E., 1965/1856 K. (lexpera.com E.T.:07.10.2024)

⁴⁶² Akyazan, a.g.e., 1958, 64; Yılmaz, E. (1973). "Hacze Takipli Katılma (Hacze Adi İştirak)", *AÜHFD*, 30, 1-4, 281; Ercan, a.g.e., 2020, 622.

⁴⁶³ "... derece kararının düzenlenmesinde ilk haczin fiilen uygulandığı dosyanın öne alınması esastır. Diğer hacizler aynı gün icra edilmiş ise, o günün saatleri itibarıyla hangisinin öncelik taşıdığı tespit edilmelidir." Yargıtay 12. HD. 05.05.1987 T., 1986/8969 E., 1987/6054 K. (lexpera.com E.T.:09.10.2024)

⁴⁶⁴ Yılmaz, a.g.m., 1973, 280; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 12.

m.100/f.3'e göre, ancak konulan ilk hacizden arta kalan kısım olursa haciz veya rehin koydurabilir.

4.1.2.3. Hacze takipsiz iştirak

İcra ve İflâs Kanunu m.101 düzenlemesi ile bazı hukukî ve fiili imkansızlıklar sebebiyle borçlu aleyhine daha önce icra takibi yapamamış olan alacaklılara da koşullarının oluşması halinde takip yapmalarına gerek olmaksızın başka alacaklıların koydurmuş oldukları hacze iştirak ederek alacaklarını tahsil etme imkanı tanınmıştır.

Takipli iştirakte olduğu gibi takipsiz iştirakte de öncelikle yapılmış bir takip neticesinde kesinleşmiş bir haczin olması gerekir. Hacze daha öncesinde bir takip yapmadan iştirak edecek olan alacaklılar ve alacaklar Kanun'da sınırlı olarak sayılmıştır. Hükme göre, borçlunun eşi, çocukları, vesayeti altında bulunan kimseler ile borçlunun kayyımı olduğu kişiler evlenme, velayet ya da vesayet veya kayyımlik ilişkisinden doğan alacakları için ve borçlunun reşit çocuğu TMK m.321'de düzenlenen karşılığında vazgeçmeyerek ailesine bıraktığı geliri ve emeğinden doğan alacakları için hacze takipsiz olarak iştirak edebilir. Kanun koyucu hükümde belirtilen alacak ve alacaklılara imtiyaz tanımıştır. Alacaklılara tanınan bu imtiyazın devredilemeyeceği, alacaklının talep etmemesi halinde miras bırakanın ölümünden sonra mirasçılarının hacze iştirak edemeyeceği kabul edilmektedir⁴⁶⁵.

Hacze takipsiz iştirak hali, kişi ve alacak yönünden sınırlamanın yanı sıra süre yönünden de şarta bağlanmıştır. Burada haczin koyulduğu ve hacze iştirak etme süresi olarak iki tür süre belirlenmiştir. Kanuna göre, alacaklının katılmayı talep ettiği haczin evlilik, velayet ya da vesayet ilişkisinin devamı süresince ya da bu ilişkilerin sona ermesinden itibaren bir yıl içerisinde konmuş olması gerekmektedir. Genel kural bu olmakla birlikte, bazı istisnalar da mevcuttur. Bu istisnalardan ilki, ilâma bağlı nafaka alacakları olup satıştan elde edilen para vezneye girinceye kadar hacze iştirak etmek mümkündür. İkinci süre ise hacze iştirak süresi olup para vezneye girinceye kadar hacze iştirakin mümkün olduğu Kanun'da düzenlenmiştir.

Şartların mevcut olması halinde hacze iştirak talebinde bulunulmuş ise ilk haczi yapan icra dairesi alacaklı ve borçluya iştirak talebinde bulunulduğunu bildirir. İştirak talebine itirazları olması halinde 7 gün içerisinde dava açmaları gerektiği, bu süre

⁴⁶⁵ Yılmaz, E. (1974). "Hacze Takipsiz Katılma (Hacze İmtiyazlı İştirak)", *AÜHFD*, 31, 1, 365.

içerisinde itiraz edilmezse hacze iştirakin kesinleşeceği de alacaklı ve borçluya gönderilen bildirimde belirtilir. Süresi içerisinde itiraz edilmesi halinde iştirak talebi geçici olarak kabul edilerek dava görülmeye başlanır.

4.1.3.İcra Hukukunda Sıra Cetvelinin Düzenlenmesi ve Paraların Paylaştırılması

Tamamlama haczi de yapılmış olmasına rağmen satış sonrası elde edilen para tüm alacaklıları ödemeye yetmez ise İcra ve İflâs Kanunu m.140 uyarınca icra müdürlüğünce sıra cetveli düzenlenir. Alacaklıların sıra cetveline kaydedilecekleri sıra ise İcra ve İflâs Kanunu m.140/f.2'ye göre, 206. maddede iflâs için öngörülen sıraya göre tespit edilir. İcra hukukunda sıra cetvelinin düzenlenebilmesi için satış aşamasının tamamlanması gerekmektedir⁴⁶⁶. Ayrıca sıra cetvelinin düzenlenebilmesi için satış neticesinde para elde edilmiş olması zorunlu değildir⁴⁶⁷.

Şartlarının mevcut olması halinde sıra cetvelini hazırlamakla yetkili icra dairesi, hacze iştirak edenlerin bilgilerini öğrenmek için takiplerin yürütüldüğü icra dairelerine müzekkere yazar ve gelen belgeler doğrultusunda sıra cetvelini tanzim eder⁴⁶⁸. Sıra cetveli hazırlandıktan sonra borçlu, alacaklılar ve varsa diğer ilgili üçüncü kişilere tebliğ edilir.

Satıştan elde edilen paranın alacaklılara dağıtılabilmesi için öncelikle meblağın net bir şekilde belirlenmesi gerekir. Hesaplama malın satış bedeline kira bedeli ve ürün getiren bir mal olması halinde elde edilen semerelerin eklenmesi ve toplam tutardan alacaklıların takip için yapmış oldukları masrafin çıkarılması suretiyle yapılır⁴⁶⁹.

Düzenlenen sıra cetveline göre alacaklılara garameten paylaştırma yapılır. Alacaklılara karşılanamayan alacakları için ise borç ödemedен aciz vesikası verilir.

İflâs prosedüründe sıra cetvelini düzenleme yetkisi iflâs idaresi veya koşullarının bulunması halinde iflâs dairesine ait iken; icra takibi kapsamında düzenlenecek sıra cetvelini tanzim etme yetkisi ise İcra ve İflâs Kanunu m.140 gereğince icra müdürlüğüne verilmiştir. İcra müdürlüğü bu görevini re'sen yerine getirmek zorunda olup sıra cetvelinin tanzimi için alacaklı, borçlu ya da üçüncü kişilerin talepte

⁴⁶⁶Ercan, a.g.e., 2020, 621; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 38; Meriç, a.g.e., 2015, 107.

⁴⁶⁷ Ercan, a.g.e., 2020, 622.

⁴⁶⁸Üstündağ, a.g.e., 2004, 296; Coşkun, a.g.e., 2018, 377; Ömeroğlu,2023, a.g.e.,37.

⁴⁶⁹ Ömeroğlu,2023, 39-40, Meriç, a.g.e., 2015, 35.

bulunmasına gerek yoktur⁴⁷⁰. İcra dairesi sıra cetvelini düzenlemek için derhal işlemlere başlamak zorundadır. Aksi durum işlemin sürüncemede bırakılması sebebiyle süresiz şikâyet haline sebebiyet verir.

Sıra cetvelini düzenlemekteki tek yetkili organ icra müdürlüğü olup vergi dairelerince sıra cetvelinin düzenlenmesi mümkün değildir. Aksi halde vergi dairesince tanzim edilen sıra cetveli idari bir işlem olduğu için iptaline icra mahkemesince değil, idari yargı mercilerince karar verilmesi gerekirdi⁴⁷¹.

Türk hukukunda yetkili icra dairesine ilişkin herhangi bir düzenleme mevcut değildir⁴⁷². Yargıtay’a göre⁴⁷³, ilk haczi koyan icra dairesi sıra cetvelini düzenlemeye de yetkilidir; aksi durumda şikâyete başvurulur ise sıra cetveli iptal edilir. Birden çok takip veya haczin bulunması ya da haciz veya satışın istinabe yoluyla yapılmasının yetkili icra dairesinde değişiklik yaratmayacağı belirtilmektedir⁴⁷⁴. Ancak Kanun’da mevcut bir düzenleme olmadığı için Yargıtay’ın ilk haczi koyan icra dairesinin yetkili olacağına ilişkin görüşünün kesin yetki kuralı olamayacağı ve satış işlemlerini yapan icra dairesinin sürece daha hakim olduğu gerekçesiyle sıra cetveli düzenlemeye de yetkili olması gerektiği yönünde görüş de vardır⁴⁷⁵. Kanaatimizce satış işlemlerini yapan icra dairesi sürece daha hakim olduğu için sıra cetvelini de düzenlemelidir.

⁴⁷⁰ Karakaş, 1996, a.g.e., 157.

⁴⁷¹ “Sıra cetvelini düzenleme yetkisi İ.İ.K.nun 140. maddesinde icra müdürlerine verilmiş olup, 6183 Sayılı Kanun hükümlerine tabi bulunan vergi dairesinin sıra cetveli düzenleme yetkisi bulunmamaktadır. Bu itibarla, davalı idarenin yaptığı paylaştırma işleminin sıra cetveli olarak kabulü isabetsizdir. İdari nitelikli bir işlemin iptalinin ancak idari yargı yerinden istenebileceği hususu göz önüne alınarak dava dilekçesinin yargı yolu yönünden reddi gerekirken, esas hakkında hüküm kurulması bozmayı gerektirmiştir.” Yargıtay 23. HD. 06.10.2011 T., 2011/706 E., 2011/1883 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:10.09.2024)

⁴⁷² Karşlı, a.g.e., 2022, 347.

⁴⁷³ “sıra cetvelinin ilk haczin uygulandığı dosyada düzenlenmesi gerekirken tarih itibariyle daha eski olan İstanbul 3. İcra Müdürlüğü’nün 2010/30101 esas sayılı dosyasında düzenlenmesinin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle şikâyetin kabulüne, sıra cetvelinin iptaline karar verilmiştir...

Yukarıda açıklanan nedenlerle, şikâyet olunan vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan İcra Mahkemesi kararının İİK’nun 366.maddesi uyarınca ONANMASINA” Yargıtay 23. HD 13.01.2020T 2016/5164E, 2020/27K (mevzuat.sinerjias.com.tr ET:10.09.2024)

⁴⁷⁴ Uyar, T. (1988). *İcra Hukukunda İhale ve İhalenin Bozulması*, Manisa, 1022-1023; Karakaş, a.g.e., 1996, 157.

⁴⁷⁵ Coşkun, a.g.e., 2018, 43-44.

4.1.4. İcra Hukukunda Düzenlenen Sıra Cetveline Karşı Şikâyet ile İflâs Hukukunda Düzenlenen Sıra Cetveline Şikâyetin Karşılaştırılması

İcra ve İflas Kanunu m.142/f.3'te sıra cetveline yönelik itirazın sadece sıraya ilişkin olması halinde icra mahkemesinde şikâyet yolu ile çözümlenmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu hükmün dışında genel şikâyet sebeplerinin oluşması halinde de sıra cetvelinin iptalini, değiştirilmesini ya da sıra cetveli düzenlenirken yapılmayan bir işlemin yapılmasının emredilmesini sağlamak mümkündür. İcra müdürlüğünce sıra cetveli düzenlenirken yapılan ve dış dünyaya etkisi bulunmayan işlemlere karşı şikâyete başvurulamaz⁴⁷⁶.

İcra hukukunda düzenlenen sıra cetveline karşı şikâyetle görev, şikâyetin incelenme usûlü, şikâyet neticesinde verilen kararlar ve bu kararların hukukî mahiyeti noktasında iflâsta sıra cetveline şikâyetteki kural ve uygulamalar aynen geçerlidir⁴⁷⁷.

İcra müdürlüğünce sıra cetveli düzenlenir iken icra hukuku kurallarına aykırı davranılması halinde alacaklılar ve hukukî menfaatlerinin bulunması halinde üçüncü kişiler icra mahkemesine şikâyet başvurusunda bulunabilir. İflâsta düzenlenen sıra cetveline karşı müflisin de şikâyete başvurabileceği kabul edilmiştir. Ancak aksi görüş⁴⁷⁸ bulunsa da Yargıtay⁴⁷⁹ ve öğretideki bir görüşe⁴⁸⁰ göre icrada düzenlenen sıra cetveline karşı borçlunun şikâyete başvuramayacağı ifade edilmektedir. Kanaatimizce borçlunun alacaklı sıfatı bulunmasa dahi sıra cetvelinin iptalinde hukukî menfaati vardır. Ayrıca iflâsta müflisin başvurabildiği şikâyet yoluna icrada borçlunun da başvurabilmesi gerekir. Yargıtay'ın⁴⁸¹ borçlunun şikâyete başvurması halinde davanın usûlden reddedilmesi gerektiğine yönelik kararları kanaatimizce hatalıdır.

⁴⁷⁶ Pekcanıtez, Simil, a.g.e., 2017, 59; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 112; Muşul, a.g.e., 2018, 57.

⁴⁷⁷ Bkz. 2. Bölüm

⁴⁷⁸ Kuru, Arslan, Yılmaz, a.g.e., 2011, 382.

⁴⁷⁹ Yargıtay 19. HD. 28.11.2002 T., 2002/4285 E., 2002/7533 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:16.09.2024)

⁴⁸⁰ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 115.

⁴⁸¹ “Sıra cetveline şikâyet kural olarak sıra cetveline giren ya da girme hakkı bulunduğu halde sıra cetveline alınmayan alacaklılar tarafından aynı iştirak derecesi ya da üst sırada bulunup kendilerine pay ayrılan alacaklılara karşı açılır. Bir diğer ifade ile bedeli paylaşma konu mal üzerinde haczi ya da rehni bulunan alacaklının, sıra cetvelinin iptalini istemekte de hukuki yararı vardır. Bu madde hükmü ile sıra cetveline şikâyet hakkı takip alacaklılarına tanınmış olup, borçlunun alacaklı sıfatı bulunmadığından ve kendisine pay ayrılmadığından, şikâyetle hukuki yararı bulunmamaktadır. Bu durumda mahkemece, borçlunun sıra cetveline şikâyetle bulunmasında takip yetkisinin(aktif husumet ehliyetinin) bulunmadığı gerekçesiyle, şikâyetin HMK'nın 114/1-e ve 115/2. maddeleri uyarınca usulden

İflâsta düzenlenen sıra cetvelinde müflisin muamele merkezinin bulunduğu yerdeki icra mahkemeleri şikâyet başvurusunu incelemekle yetkili iken; icra hukukunda sıra cetvelini düzenleyen icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemesi şikâyet başvurusunu da görür.

İcra hukukunda düzenlenen sıra cetveline karşı şikâyet başvurusu üzerine verilen nihai karara karşı istinaf ve temyiz kanun yollarına başvurulabilir. İcra ve İflâs Kanunu m.363'te iflâs idaresi işlemlerine karşı yapılan şikâyet başvuruları üzerine verilen kararlara karşı istinafa başvurulamayacağı açıkça düzenlenmiştir. Hüküm gereğince iflâsta iflâs idaresince düzenlenen sıra cetveline karşı şikâyet neticesinde verilen kararlara karşı kanun yolu başvurusu kapatılmış iken; icra hukukunda icra müdürlüğünce düzenlenen sıra cetveline ilişkin bir kısıtlama mevcut değildir. Adil yargılanma hakkının gereği olarak asıl olan kanun yollarına başvurma imkanının bulunması olduğundan icra hukuku kapsamında düzenlenen sıra cetveline karşı şikâyet üzerine verilen kararların kanun yoluna tabi olduğunun kabulü mümkündür. Nitekim uygulamada da sıra cetveline şikâyet üzerine verilen kararlara karşı kanun yoluna başvurulmaktadır.

4.2. Sıra Cetveline İtiraz Davası ile Karşılaştırma

4.2.1. İflâs Hukukundaki Sıra Cetveline İtiraz Davası Hakkında Genel Bilgiler

İflâs yoluyla yürütülen takipte paylaştırmaya geçilebilmesi için İcra ve İflâs Kanunu m.247'ye göre sıra cetvelinin kesinleşmiş olması gerekir. Sıra cetvelinin kesinleşmesi ise süresi içerisinde müracaat yollarına başvurulmazsa veya müracaat neticesinde verilen kararların kesinleşmesiyle olur⁴⁸².

İflâsta düzenlenen sıra cetveline müracaat yollarından biri olan itiraz davası İcra ve İflâs Kanunu m.235'de düzenlenmiştir. Hükümde bir ayrım belirtilmemesine rağmen uygulamada sıra cetveline itirazda “*kayıt kabul davası*” ve “*kayıt terkin davası*” olmak üzere ikili bir ayrıma gidilmektedir⁴⁸³. Kayıt kabul davasında, sıra cetveline kaydı

reddine karar verilmesi gerekirken,...” Yargıtay 6. HD. 07.12.2023 T., 2023/1131 E., 2023/4141 K. (lexpera.com E.T.:16.09.2024)

⁴⁸² Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 535; Meriç, a.g.e., 2015, 170.

⁴⁸³ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 71; Altay, a.g.e., 2004, 1418; Karakaş, a.g.e., 1996, 221; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 483; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 533.

talebiyle başvurulmuş alacağın kısmen veya tamamen reddine karar verilmiştir ve alacaklının kendi alacağına yönelik bir itiraz söz konusudur. Sıra cetveline kabul edilmiş bir başka alacaklının alacağının esas veya miktarına ya da kaydedildiği sıraya itiraz edilmek isteniyor ise açılacak olan itiraz davasına kayıt terkinin ya da kayıt silme davası adı verilmektedir. Yargıtay da sıra cetveline itiraz davalarında talebin içeriğine göre kayıt kabul davası⁴⁸⁴ ve kayıt terkin davası⁴⁸⁵ ibarelerini kullanmaktadır. Öğretide⁴⁸⁶ alacağı kısmen veya tamamen reddedilmiş alacaklının açmış olduğu sıra cetveline itiraz davasına “*iflas idaresine karşı açılan sıra cetveline itiraz davası*”; başka alacaklıların alacağının mevcudiyetine, miktarına ve sırasına itiraz şeklinde açılan davalara ise “*alacaklılara karşı açılan sıra cetveline itiraz davası*” da denilmektedir. Neticede sıra cetveline itiraz davasını kısaca alacaklının alacağını ispat ederek iflâs masasına kaydettirmek ya da masaya kayıtlı bir alacağın sıra cetvelinden terkinini sağlamak amacıyla iflâs açıldıktan sonra müflise karşı açılan dava olarak tanımlamak mümkündür.

4.2.1.1. Sıra cetveline itiraz davasının hukukî niteliği

İflâsta sıra cetveline itiraz davasının hukukî mahiyeti noktasında öğretide görüş birliği yoktur. Bir görüşe göre⁴⁸⁷, sıra cetveline itiraz davası sıra cetvelinde kabul veya reddedilen alacaklara karşı itiraz etmeye yarayan icra ve iflâs hukuku prosedürü içerisinde açılmış bir maddi hukuk davasıdır. Diğer görüşe göre⁴⁸⁸ ise sıra cetveline itiraz davası, maddi hukuka da etki etmesine rağmen bir takip hukuku davasıdır. Bu görüşe göre mahkemece verilecek hüküm yalnızca davanın ilgili olduğu takip hakkında sonuç doğurmaktadır⁴⁸⁹. Yargıtay’ın⁴⁹⁰ bu görüş doğrultusunda eski tarihli

⁴⁸⁴ “İflas idaresi, istenen alacakları kabul etmemesi halinde İİK’nın 235.maddesinde açıklanan sıra cetveline itiraz (kayıt kabul) davasının açılması gerekir. İflastan sonra müflise karşı dava açılması halinde bu davaya İİK’nın 235/II.maddesi gereğince sıra cetveline itiraz (kayıt kabul) davası olarak devam edilmelidir.” Yargıtay HGK., 03.10.2019 T., 2018/344 E., 2019/990 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:28.09.2024)

⁴⁸⁵ “İflasta sıra cetveline itiraz davası uygulamada ... bir alacağın masadan çıkarılması için açılmış ise <kayıt terkin davası> olarak nitelendirilmektedir.” Yargıtay 19 HD. 13.10.2005 T., 2005/4431 E., 2005/10001 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:28.09.2024)

⁴⁸⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 534; Aslanpınar, a.g.e., 2021, 101-102.

⁴⁸⁷ Eroğlu, a.g.e., 2019, 186; Öztekin, a.g.e., 1988, 101; Altay, a.g.e., 2004, 1419; Eriş, a.g.e., 1971, 235.

⁴⁸⁸ Meriç, a.g.e., 2015, 19; Berkin, a.g.e., 1970, 353; Karakaş, a.g.e., 1996, 223.

⁴⁸⁹ Berkin, a.g.e., 1960, 353.

⁴⁹⁰ “Diğer yandan, davacı alacaklıların sıra cetveline dahil edilen diğer davalı alacaklılar aleyhine açtığı bu tür davalar; maddi hukuk ilişkilerine etkisi olan bir takip hukuku davasıdır. Alacaklı ile borçlu arasında geçen gerçek anlamda bir eda davası değildir. Dava sonunda verilen hüküm, yalnız derdest iflas davası bakımından, alacağın müflisin aktifinin paylaştırılmasında hesaba katılıp

kararları mevcuttur. Bir diğer görüşe göre ise ⁴⁹¹ sıra cetveline itiraz davalarının maddi hukuka etkisi bulunmakla birlikte bu davalar tasfiye süreci içerisinde yer alan davalardır. Kanaatimizce sıra cetveline itiraz davalarında alacağın varlığı, miktarı ve sırasına ilişkin tespitler yapılması sebebiyle maddi hukuka ilişkin sonuçlar doğduğu için icra ve iflâs prosedürü içerisinde açılmış maddi hukuk davalarıdır.

Sıra cetveline itiraz davasının talep sonucu bakımından da türünün ne olduğu hususu tartışmalıdır. Öğretideki bir görüşe göre⁴⁹², sıra cetveline itiraz davasında bir hakkın veya alacağın varlığının ya da yokluğunun tespiti yapıldığı ve mahkemenin alacağın kabulüne veya terkinine karar vermekle yetinmesi gerektiği için HMK m.106 uyarınca bu dava tespit davasıdır. Diğer görüşe göre⁴⁹³, itiraz davasında davacı iflâs idaresince haksız yere reddedilen alacağının ödenmesini talep ettiği için dava eda davası mahiyetinde olan bir alacak davasıdır. Yargıtay⁴⁹⁴ ise yeni tarihli kararlarında sıra cetveline itiraz davasını bir eda davası olarak görmektedir. Üçüncü bir görüşe göre⁴⁹⁵ ise sıra cetveline itiraz davası talep sonucu bakımından verilen hükümle birlikte sıra cetvelini değiştirici bir etki yaratacağından inşai bir davadır. Kanaatimizce sıra cetveline itiraz davalarında amaç gerçek alacak miktarının belirlenmesi ve sıra cetvelinin düzeltilmesini sağlamak olduğu için talep sonucu bakımından tespit davasıdır.

4.2.1.2. Sıra cetveline itiraz davasının tarafları

Kayıt kabul ve kayıt terkin talebiyle açılan sıra cetveline itiraz davalarının taraflarını ayrı ayrı incelemekte fayda vardır.

katılmayacağı veya ne miktarda sıra cetveline dahil edileceğini belirler.” Yargıtay 11. HD. 08.02.1988 T., 1987/5894 E., 1988/605 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:29.09.2024)

⁴⁹¹ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 104.

⁴⁹² Ermenek, İ., Azaklı Arslan, B. (2020). “İcra ve İflas Hukuku Açısından Ticari Davalarda Arabulucuya Başvuru Zorunluluğu”, TBB Dergisi, 148, 179-180; Karakaş, a.g.m., 2009, 19; Karakaş, a.g.e., 1996, 223.

⁴⁹³ Eroğlu, a.g.e., 2019, 185.

⁴⁹⁴ “Sıra cetveline itiraz davası, normal bir eda (alacak) davasıdır. Çünkü bu dava ile, alacaklı, iflâs idaresinin alacağını tamamen veya kısmen haksız olarak reddettiğini iddia ederek iflâs masasının (idaresinin) bu alacağı ödemeye mahkûm edilmesini ister. Uygulamada bu dava “kayıt kabul davası” olarak nitelendirilmekte ve dava dilekçesinde, alacaklı, alacağının sıra cetveline kayıt ve kabulüne karar verilmesini talep etmektedir.” Yargıtay HGK. 20.12.2022 T., 2020/663 E., 2022/1789 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:30.09.2024)

⁴⁹⁵ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 106-107.

4.2.1.2.1. Kayıt kabul davasında taraflar

Kayıt kabul davasının davacısı, sıra cetveline kaydedilmiş olmakla birlikte alacağının kısmen veya tamamen reddine karar verilmiş olan iflâs alacaklıları ve istihkak hakkı sahipleridir⁴⁹⁶. Müflisten alacaklı olmayan ve sıra cetvelinde ismi yer almayan kimselerin dava açma hakkı bulunmamaktadır⁴⁹⁷. Alacağını geç bildirmiş olan alacaklılar daha önce düzenlenmiş olan sıra cetveli kesinleşmiş ise itiraz davası açamazlar⁴⁹⁸. Geç bildirim neticesinde iflâs idaresi alacağı reddederse itiraz davası açılabilir⁴⁹⁹. Sıra cetvelinde yer almayan alacaklılar ancak alacağının reddedilmesi ve ret sebebinin de belirtilmemesi halinde şikâyet yoluna başvurabilir. Alacak talebi tamamen sıra cetveline kaydedilmiş olan alacaklının kayıt kabul davası açmakta hukukî yararı yoktur⁵⁰⁰. Aynı şekilde müflisin, iflâs idaresinin ve masa alacaklılarının iflâs alacaklısı sıfatı bulunmadığı için bu kişiler kayıt kabul davası açamazlar⁵⁰¹. Ancak müflisin ferî müdahil olarak davaya katılabileceği savunulmaktadır⁵⁰².

Alacak kaydı talebi kısmen veya tamamen reddedilen alacaklının sıra cetveline itiraz davasını masaya karşı açması gerektiği İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.2’de düzenlenmiştir. İcra ve İflâs Kanunu m.226’ya göre, iflâs masasının kanuni temsilcisi iflâs idaresidir. İflâs idaresi, masanın bir organı olup alacaklılar ya da müflis adına işlem yapamaz ve ayrı bir tüzel kişiliğe de sahip değildir⁵⁰³. Sıra cetveline karşı itiraz davalarına iflâs idaresince veya iflâs idaresinin vekâletname ile yetkilendirdiği avukat tarafından devam edilir. Adi tasfiyede iflâs idaresinin seçilememesi ya da basit tasfiyenin uygulandığı iflâs dosyaları kapsamında açılacak kayıt kabul davası ise iflâs dairesine yöneltilmelidir⁵⁰⁴.

⁴⁹⁶ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 483; Deynekli, Kısa, a.g.e.,2005, 713; Üstündağ, a.g.e., 1988, 141; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 534.

⁴⁹⁷ Kuru, a.g.e., 1988, 310; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 483; Meriç, a.g.e., 2015, 252; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 534.

⁴⁹⁸ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 536; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 484; Deynekli, Kısa, a.g.e.,2005, 713.

⁴⁹⁹ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e.,2022, 536; Deynekli, Kısa, a.g.e.,2005, 713; Karakaş, a.g.e., 1996, 227.

⁵⁰⁰ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 123; Karakaş, a.g.e., 1996, 227.

⁵⁰¹ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 123; Karakaş, a.g.e., 1996, 227.

⁵⁰² Eroğlu, a.g.e., 2019, 192; Altay, a.g.e., 2004, 1422.

⁵⁰³ Umar, a.g.e., 1973, 181; Postacıoğlu, a.g.e., 1978, 58.

⁵⁰⁴ “iflasın açılmasıyla taraf sıfatı ve dava takip yetkisi artık müflise değil, iflas idaresine ait olup adi tasfiyede İİK’nın 226, 229 uncu maddeleri gereği iflas masasını temsil yetkisi iflas idare memurlarına, şayet basit tasfiye (İİK’nın m. 218) usulü benimsenmişse, bu temsil yetkisi iflas dairesine aittir.” Yargıtay 7. HD. 17.01.2024 T., 2023/3281 E., 2024/244 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:02.10.2024)

İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.2 hükmü uyarınca açılacak kayıt kabul davasında müflisten alacağı bulunan kişilerin davalı olarak gösterilmesi mümkün değildir⁵⁰⁵. Zira alacaklıya karşı açılacak olan sıra cetveline itiraz, uygulamadaki adıyla kayıt terkin davası ayrıca düzenlenmiştir.

Kayıt kabul davasının müflise karşı açılması da mümkün değildir⁵⁰⁶. İflâsın açılmasından önce müflise karşı açılmış olan ve iflâsla birlikte sıra cetveline itiraz davasına dönüşen davalar iflâs masasına yöneltir ve davaya devam olunur⁵⁰⁷. İflâs idaresi veya iflâs dairesine karşı açılması gereken davanın hata ile müflise karşı açılmış olması halinde, mahkeme davacıya davanın doğru hasıma yöneltilmesi için süre vermeli ve süresi içerisinde işlem yapılmaz ise davayı usûlden reddetmelidir⁵⁰⁸. Yargıtay'ın da bu görüş doğrultusunda kararları vardır⁵⁰⁹.

Müflisin ferî müdahil olarak davaya katılıp katılamayacağı hususu tartışmalıdır. Öğretideki baskın görüşe göre⁵¹⁰, sıra cetveline itiraz davasının reddedilmesinde müflisin ekonomik menfaati bulunduğu için davaya ferî müdahil olarak

⁵⁰⁵ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 124.

⁵⁰⁶ Kuru, 2013, a.g.e.,1330; Deynekli, Kısa,2005, a.g.e.,714.

⁵⁰⁷ “2004 sayılı Kanun’un 191 inci maddesi gereğince, borçlunun iflas açıldıktan sonra masaya ait mallar üzerinde her türlü tasarrufu alacaklılara karşı hükümsüzdür. Müflisin masa malları üzerindeki tasarruf yetkisi iflâs ile kısıtlandığından, aynı Kanun’un 226 ncı maddesi uyarınca da masanın kanuni mümessilinin iflas idaresi olduğu hükmü kabul edilmiştir. Belirtilen hükümler gereğince; iflasın açılmasıyla taraf sıfatı ve dava takip yetkisi artık müflise değil, iflas idaresine ait olup, adi tasfiyede Kanun’un 226-229 maddeleri gereği iflas masasını temsil yetkisi iflas idare memurlarına, şayet basit tasfiye (2004 sayılı Kanun m. 218) usulü benimsenmişse, bu temsil yetkisi İflas Dairesine aittir.

...
Bir hukuk davasının kayıt-kabul davasına dönüşmesi için davalının iflas etmesi, iflas idaresinin de dava konusu alacağı iflas masasına kabul etmemesi gerekir. Davalı tarafı dava sırasında iflas eden aleyhine iflastan önce açılan ve 2004 sayılı Kanun’un 194 üncü madde hükmünde sayılan istisnalardan olmayan bir davaya bakan mahkemenin asıl dava konusu alacağın, ikinci alacaklılar toplanmasında, iflas masasına kaydedilip, alacağın masaca kesin olarak kabul edilip edilmediğinin araştırması ve şayet kesin suretle kayıt ve kabul edilmiş ise, konusu kalmayan davada hüküm tesisine yer olmadığına karar vermesi; masaya kayıt edilmesi istenip de alacak kısmen veya tamamen reddedilmiş ise ve kayıt-kabul davası ayrıca açılmamışsa, davaya alacağın iflas masasına kayıt ve kabulü davası olarak devam edilerek, varılacak sonuç dairesinde bir karar vermesi gerekir.” Yargıtay 3. HD 12.03.2024 T., 2023/3937 E., 2024/1102 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr ET:02.10.2024)

⁵⁰⁸ Dişel, a.g.e., 2020, 242.

⁵⁰⁹ “Davacı yan 7.661.672.867.334 TL tutarındaki alacaklarının iflas idaresince reddedildiğini bildirerek bu meblağın iflas masasına kaydını talep etmektedir. Bu durumda dava dilekçesinde müflis şirketin hasım olarak gösterilmesi temsilcide yanılğı olarak değerlendirilmeli ve davanın doğru hasma yönelmesi için davacıya uygun süre verilerek, sonucuna göre bir işlem yapılmalıdır. Zira iflas idaresi müflisin yasal temsilcisi olup, müflis aleyhine açılacak bu tür davaları takiple görevli ve yetkilidir. Hal böyle iken davanın, sıfat yokluğundan reddine karar verilmesi isabetsizdir.” Yargıtay 19. HD. 22.09.2005 T., 2005/3341 E., 2005/8959 K. (e-uyar.com E.T.:02.10.2024)

⁵¹⁰ Öztekin, a.g.e., 1988, 140; Kuru, a.g.e., 2013, 1330; Aslanpınar, a.g.e., 2021, 125.

katılabilmelidir. Kanımızca da davanın kazanılmasında müflisin menfaati bulunduğu için feri müdahil olarak davaya katılmasına imkan sağlanmalıdır.

4.2.1.2.2. Kayıt terkin davasının tarafları

Kayıt terkin davasının davacısı, alacak kayıt talebi kısmen veya tamamen kabul edilerek sıra cetveline kaydedilmiş olan alacaklılardır⁵¹¹. Alacak kayıt talebi tamamıyla reddedilmiş ya da alacağı sıra cetveline hiç geçirilmemiş olan alacaklılar hukukî yararı bulunmadığı için kayıt terkin davasını açamazlar⁵¹². Alacağını geç bildiren alacaklıların süresi içerisinde alacaklarını masaya yazdırmış olan alacaklılara karşı dava açma hakkı bulunmamaktadır⁵¹³. Zira daha önceden kaydedilmiş alacaklar bakımından artık sıra cetveli kesinleşmiştir.

Davacı sıra cetvelinden terkinini talep ettiği alacaklılardan ya daha alt sırada ya da aynı sırada yer almalıdır⁵¹⁴. Sıraya göre paylaşırma yapıldığı için alacaklının kendisinden daha alt sırada bulunan alacaklıları taraf göstererek dava açmakta hukukî yararı yoktur⁵¹⁵. Aynı sıraya kaydedilmiş alacaklar için satış bedeli üzerinden gariyeten paylaşırma yapılacağı için alacaklıların menfaatleri çatışmakta olup, birbirlerine karşı kayıt terkin davası açabilirler⁵¹⁶.

Kayıt terkin davasının birden fazla alacaklı tarafından aynı kişiye karşı açılması da mümkündür. Alacaklıların birleşerek dava açmaları halinde aralarında HMK m.57/f.1-c uyarınca ihtiyari dava arkadaşlığı bulunur⁵¹⁷. Davaların ayrı ayrı açılmış olması halinde ise usûl ekonomisi ve hükümler arasında infazı engelleyecek nitelikte çelişki yaratılmaması adına davaların birleştirilerek görülmesi uygun olur⁵¹⁸.

⁵¹¹ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 612; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 126.

⁵¹² Kuru, a.g.e., 1988, 310; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 126; Karakaş, a.g.e., 1996, 234.

⁵¹³ Karakaş, a.g.e., 1996, 235; Kuru, a.g.e., 1988, 315.

⁵¹⁴ "...Dava; sıra cetveline kaydedilen alacağın terkinine yöneliktir. Sıra cetveline kabul edilen alacaklı, ancak kendisi ile aynı sırada veya kendisinden önceki bir sırada sıra cetveline kabul edilmiş olan alacaklıya karşı dava açabilir. Alacaklının, kendinden sonraki sırada bulunan alacaklıya karşı dava açmasında hukukî yarar yoktur. Sıra cetveline itiraz davalarında (ister alacağı, ister sıraya yönelik) mahkemenin "hukukî yarar" açısından alacaklının alacağının niteliğini ve sırasını gerektiğinde resen araştırma zorunluluğu vardır..." Yargıtay 19. HD., 25.03.2003 T., 2003/9437 E., 2003/ 2582 K. (e-uyar.com E.T.:03.10.2024)

⁵¹⁵ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 721; Karakaş, a.g.e., 1996, 235.

⁵¹⁶ Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 721.

⁵¹⁷ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 131; Karakaş, a.g.e., 1996, 236.

⁵¹⁸ "Öte yandan, aynı sıra cetveli için muhtelif alacaklılar tarafından farklı tarihlerde, aynı alacaklılara husumet yöneltilerek davalar açılmış olması halinde açılan tüm davaların birlikte incelenerek varılacak uygun sonuç çerçevesinde tek bir kararla sonuçlandırılması, birbiriyle çelişik hükümlerin engellenmesi açısından ve bir davada verilen kararın

Kayıt terkin davasının davalısı ise yine alacağı kısmen veya tamamen kabul edilmiş ve sıra cetveline kaydedilmiş olan alacaklılardır. Alacağını geç bildiren alacaklılara karşı da kayıt terkin davasının açılması mümkündür⁵¹⁹. Alacak kayıt talepleri tamamen reddedilmiş kimseler ise bu davada davalı sıfatıyla yer alamaz⁵²⁰. Yine müflisin de davalı olması mümkün değil iken; feri müdahil olarak davaya katılabileceği kabul edilmektedir⁵²¹. Çünkü davanın kabulü halinde davalının müflisten alacaklı olmadığına karar verilecek olup müflisin lehine bir durum doğmaktadır.

Kayıt terkin davasında davalı taraf olarak iflâs idaresinin gösterilmesi mümkün değildir⁵²². Çünkü İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.2’de bu davanın yalnız başka bir alacaklıya karşı açılabileceği açıkça düzenlenmiştir. Ancak uygulamada kayıt terkin davasında davalı taraf olarak iflâs idaresinin gösterilmesi halinde davanın usûlden reddine karar verilmemektedir⁵²³.

Kendisine karşı dava açılmış olan alacaklı, mevcut davada alacağının miktar ve sırasının cetvelde gösterildiği gibi olduğunu ispatlayabilir⁵²⁴. Ayrıca hakkında karar verilmesini istediği bir hakkının bulunması halinde karşı dava da açabilir.

diğer davanın sonucunu etkileme olasılığından kaynaklanan bir zorunluluktur. Bu durumda davaların birleştirilerek yargılama yapılması, sıra cetveline ilişkin özel usul hükümlerinden kaynaklanmaktadır. Aynı sıra cetveline yönelik farklı davalar hakkında ayrı ayrı hüküm kurulması; kararların infazında da şüphe ve tereddütlere neden olması ve uyuşmazlıkların uzun süre devam etmesi ihtimalini de doğurabilecektir.” Yargıtay 23. HD. 27.06.2016 T., 2016/2817 E., 2016/3950 K. mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:03.10.2024)

⁵¹⁹ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 614; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 663.

⁵²⁰ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 662; Aslanpınar, a.g.e., 2021, 128.

⁵²¹ Öztekin, a.g.e., 1988, 141; Kuru, a.g.e., 2013, 1330; Deynekli, Kısa, a.g.e., 2005, 714.

⁵²² Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 484.

⁵²³ “Taraflar arasındaki kayıt terkin davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir. ...

Davalı Müflis ... Meyve Suyu ve Gıda San A.Ş. iflas idaresi vekili; davacı ...'ün davanın açılmasında hukuki menfaati bulunmadığını, davacının müflis şirketin ortağı olmayıp çalışanı olduğunu, iflas işlemlerinin usulüne uygun olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir. ...

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; iflas sıra cetvelinin 28/06/2006 tarihinde düzenlenip tebliğ ve ilan edildiği, dava tarihinin ise 29/03/2022 olduğu, bu nedenle davanın yasal hak düşürücü süre içinde açılmadığı, ayrıca davaya konu işlemlerin mutlak butlanla batıl ve yok hükmünde olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. ...

Temyizden incelenen karar; tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.” Yargıtay 6. HD. 01.11.2023 T., 2023/163 E., 2023/3630 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:03.10.2024)

⁵²⁴ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 534; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 484.

4.2.1.3. Görevli ve yetkili mahkeme

İcra ve İflâs Kanunu m.235'te sıra cetveline itiraz davalarının iflâsın açıldığı yerdeki asliye ticaret mahkemelerince görüleceği hükmüne bağlanmıştır. Düzenleme uyarınca görevli mahkeme asliye ticaret mahkemesi; yetkili mahkeme ise iflâsa karar verilen yer mahkemesidir.

4.2.1.3.1. Görevli mahkeme

İcra ve İflâs Kanunu'nda iflâsta açılan sıra cetveline itiraz davalarında asliye ticaret mahkemelerinin görevli olduğu düzenlenmiştir. Ancak öğretide sıra cetveline itiraz davalarının asliye ticaret mahkemesinin görev alanına girmesi eleştirilmektedir. Bu görüşe göre⁵²⁵, müflisin iflâsına karar verilmemiş olsaydı alacaklılar talebinin içeriğine göre iş mahkemesi, aile mahkemesi ya da asliye hukuk mahkemesi gibi uyuşmazlığın esası hakkında ihtisas sahibi olan mahkemelere başvuracaktı. Ancak sırf iflâsın açılmasından ötürü bu alacakların mevcudiyetini inceleme yetkisinin ihtisas sahibi olmayan asliye ticaret mahkemelerine verilmiş olması yargılama neticesinde verilen kararın maddi hukuka aykırı olarak verilme olasılığını artıracak ifade edilmektedir⁵²⁶. Bu görüşe göre⁵²⁷, iflâsın açılması durumundan bağımsız olarak davaya konu alacağın içeriğine göre uyuşmazlığı çözmekle görevli olan mahkemenin sıra cetveline itiraz davasına da bakması gerekir. Kanaatimizce de bu görüş isabetli olup Kanun'da yapılacak bir değişiklikte sıra cetveline itiraz davasındaki görevli mahkeme alacağın türüne göre belirlenmelidir. Nitekim Yargıtay⁵²⁸, ihtisas durumunu

⁵²⁵ Öztekin, a.g.e., 1988, 113; Aslanpınar, a.g.e., 2021, 111-113.

⁵²⁶ Öztekin, a.g.e., 1988, 113; Aslanpınar, a.g.e., 2021, 111-113.

⁵²⁷ Öztekin, a.g.e., 1988, 114.

⁵²⁸ "Davacı vekili, müvekkili idarenin müflis şirketten 664.091.819.000.-TL vergi alacağı bulunduğunu, iflas masasına bildirilen bu alacağın iflas idaresince reddedildiğini, usulüne uygun tahakkuk eden ve kesinleşen vergi alacağının reddedilemeyeceğini ileri sürerek 664.091.819.000.-TL'nin iflas masasına kayıt ve kabulüne karar verilmesini talep ve dava etmiştir. ... Mahkemece iddia, savunma ve toplanan delillere göre iflas idaresinin talep edilen vergi alacağını sıra cetveline itirazsız kabul etmek durumunda olduğu iflas idaresinin vergi borcunun varlığı ve miktarı konusunda idari yargıya başvurma hakkı bulunduğu gerekçesiyle 664.091.819.000.-TL'nin iflas masasına kayıt ve kabulüne karar verilmiş, hüküm davalı iflas idaresince temyiz edilmiştir. Davacı idare tarafından iflas masasına bildirilen alacak iflas idaresince kısmen reddedilmiş, bunun üzerine davacı Vergi idaresi tarafından temyize konu kayıt ve kabul davası açılmıştır. Anılan uyuşmazlıkta adli yargı değil, idari yargı görevli olduğundan iflas idaresinin alacakla ilgili bir karar vermeden alacağı sıra cetveline yazması ve müflisin başvurabileceği kanuni yollara kendisinin başvurması gerekir. Mahkemece bu yönler gözetilmek suretiyle yazılı şekilde karar verilmesi isabetli olduğundan davalı yanın yerinde görülmeyen bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün ONANMASINA, 27.09.2001 gününde oybirliği ile karar verildi." Yargıtay 19. HD. 27.09.2001 T., 2001/3960 E., 2001/5987 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:04.10.2024)

göz önünde bulundurarak vergi borcuyla ilgili sıra cetveline itiraz davalarında adli yargının değil idari yargının görevli olması gerektiğine hükmetmiştir

Sıra cetveline itiraz davasının asliye ticaret mahkemelerince heyet halinde mi yoksa tek hakim tarafından mı görüleceğine ilişkin 5235 sayılı Kanun'un 5. maddesinde bir düzenleme yoktur. Ancak hükümde iflâstan kaynaklı dava ve işlere asliye ticaret mahkemelerince heyet olarak bakılması gerektiği belirtilmektedir. Sıra cetveline itiraz davası da iflâsın neticesinde açılacak bir dava olduğu için mahkemenin davayı heyet halinde görerek karar vermesi gerekmektedir.

Banka Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul izni kaldırılan bankaların daha sonra iflâsına karar verilmesi halinde açılacak olan sıra cetveline itiraz davalarında görevli mahkeme hususunda mevzuatımızda bir düzenleme mevcut değildir. Yargıtay'a⁵²⁹ göre, Fon tarafından düzenlenen sıra cetveli idari işlem olduğu için tıpkı şikâyetle olduğu gibi sıra cetveline itiraz davalarına da idari yargı mercilerince bakılması gerekmektedir

4.2.1.3.2. Yetkili mahkeme

İflâsta sıra cetveline itiraz davasının iflâsa karar veren yerdeki asliye ticaret mahkemelerinde açılacağı Kanun'da düzenlenmiş olduğu için yetki hususunda bir belirsizlik yoktur. Mahkemenin yetkisinin kesin yetki olduğu hem öğretide⁵³⁰ hem de Yargıtay içtihatlarında⁵³¹ belirtilmektedir. Mahkemenin yetkili olup olmadığı yargılamanın her aşamasında hakim tarafından re'sen dikkate alınır. Ayrıca taraflar da

⁵²⁹ "Dava, kayıt kabul istemine ilişkindir. ...

Bu durumda mahkemece, tüzel kişiliği haiz Fon tarafından İİK hükümlerinden yararlanılarak düzenlenen ve idari işlem niteliğinde bulunan sıra cetvelinin dava konusu edildiği, davalı Müflis'nin iflas idaresinin ... adına tasfiye yürüttüğü, gerçek hasmın ... olduğu, bu cetvelde davacının alacağı ile ilgili alınan kararın iptalini amaçlayan davacının alacağının bulunup bulunmadığı, alacağı varsa cetvelin davacı alacağı ile ilgili kısmının iptali ile ilgili inceleme yapıp karar vermenin Adli Yargının görevi dahilinde olmadığı, anılan kararın iptali üzerine idarece yeni bir karar alınarak davacının alacağının cetvele kayıt ve kabulüne karar verileceği gözönünde bulundurularak, YHGK'nın 20.12.2013 tarih ve 4-2247 E., 1667 K. sayılı ilamında da açıklandığı üzere, HMK'nın 30. ve 115/1. madde hükmü uyarınca, davanın her aşamasında, somut olayda henüz taraf teşkili yapılmadan da tensip aşamasında HMK'nın 114/1-b ve 115/2. maddeleri uyarınca davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi doğru olmamıştır." Yargıtay 23. HD. 26.05.2015 T., 2014/7272 E., 2015/3936 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:04.10.2024)

⁵³⁰ Öztekin, a.g.e., 1988, 113.

⁵³¹ "Sıra cetveline itiraz edenler, cetvelin ilanından itibaren onbeş gün içinde iflâsa karar verilen yerdeki ticaret mahkemesine dava açmaya mecburdurlar. 223 üncü maddenin üçüncü fıkrası hükmü mahfuzdur." Yargıtay 5. HD., 2023/11737 E., 2024/3243 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:04.10.2024)

yargılama boyunca yetkisizlik itirazında bulunabilir. Mahkemenin yetkisi kesin olduğu için HMK m.18 uyarınca yetki sözleşmesi yapılması mümkün değildir.

Sıra cetveline itiraz davalarına iflâsa karar vermiş olan mahkeme tarafından bakılması zorunlu değildir. Nitekim Kanun'da bu şekilde bir sınırlama getirilmemiş olup müflisin işlem merkezinde yer alan herhangi bir ticaret mahkemesince itiraz davalarına da bakılabilir. Ancak öğretilde bazı yazarlarca⁵³² sıra cetveline itiraz davalarının bizzat müflisin iflâsına karar vermiş olan asliye ticaret mahkemesince görülmesi gerektiği savunulmaktadır. Yargıtay⁵³³ da eski tarihli bir kararında her ne kadar karşı oy yazısı bulunsa da sıra cetveline itiraz davasına mutlaka iflâsa karar veren mahkemece bakılması gerektiğine hükmetmiştir. Bir diğer görüşe göre⁵³⁴ ise Kanun'da sıra cetveline itiraz davasının mutlaka iflâsa karar veren mahkemece görüleceğine ilişkin bir sınırlama olmadığı için o yerdeki tüm asliye ticaret mahkemelerince davaya bakılabilmelidir. Kanımızca da her ne kadar iflâsa karar veren mahkeme tarafından sıra cetveline itiraz davalarına bakılması pratik bir çözüm gibi görünse de mahkemeler arasındaki iş dağılımında dengesizlikler yaratır. Bu sebeple de tüm asliye ticaret mahkemelerince davaya bakılabilmesi, davanın açılması halinde iflâsa hangi mahkemece karar verildiği hususu dikkate alınmaksızın dosyanın tevzi edilmesi daha makuldür.

⁵³² Öztekin, a.g.e., 1988, 122; Üstündağ, 1998, a.g.e., 139.

⁵³³ “İflas kararını Ankara Dördüncü Asliye Ticaret Mahkemesi vermiştir. Kayıt kabul davası ise Ankara İkinci Asliye Ticaret Mahkemesi'nde görülmüştür. İİK. nun 235. maddesine göre bu davanın iflas kararını veren mahkemede açılması ve bakılması gerektiği düşünülmeksizin esas hakkında karar verilmesi isabetsizdir.

KARŞI OY YAZISI

1 - 469 sayılı Kanunun bu hükümleri karşısında ticaret mahkemeleri (asliye) mahkemesi mertebesini haizdirler. Ankara, İstanbul, İzmir'de bulundukları yerin adını almış birer asliye ticaret mahkemesi mevcuttur. Bu mahkemeler 1, 2, 3 vs..numaralı dairelere bölünmüştür (4695 S. Kanun md. 2). Misal vermek gerekir ise, Ankara Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 1. Dairesi ya da 2 ve 3. dairesi bahse konudur. Bu muhtelif daireler arasında (görev) kavramının yeri yoktur. Tek ticaret mahkemesinin varlığı karşısında, ilamın 1 veya 2. daireden çıkmış olması sonuca etkili değildir. Bu ilam o yerin asliye ticaret mahkemesinden verilmiş sayılır.

Bu kanunî durum muvacehesinde, iflasa hangi daire karar vermiş olursa olsun sonuca etkili değildir. İflasa karar veren mahkeme (İİK. 154) müflisin muamele merkezindeki, o yer Ticaret mahkemesidir. Kayıt kabul davasına bakmaya bu mahkemenin herhangi bir dairesi görevli ve yetkilidir (İİK. 235).” Yargıtay 12 HD. 02.06.1986 T., 1986/2395 E., 1986/6527 K. (lexpera.com E.T.:04.10.2024)

⁵³⁴ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 116.

4.2.1.4. Sıra cetveline itiraz davasında dava açma süresi, yargılama usûlü ve ispat yükü

4.2.1.4.1. Dava açma süresi

İflâstaki sıra cetveline itiraz davası İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.1'e göre sıra cetvelinin ilanından itibaren on beş gün içerisinde açılmalıdır. Bu süre son ilanın yapılması ile başlar. Alacaklının masraflarını yatırmaması ve tebligata yarar açık adresini bildirmiş olması halinde ise dava açma süresi alacaklıya yapılan tebligat ile başlar. Kanun'da belirtilen süre hak düşürücü mahiyettedir.

Dava açma süresinin başlaması için ilanın İcra ve İflâs Kanunu m.166/f.2 hükmüne ve İcra ve İflâs Kanunu Yönetmeliği m.60'a uygun olarak yapılması ve zorunlu unsurları içermesi gerekir. İlanda yer alması gereken zorunlu unsurlarda eksiklik ya da hata olması halinde dava açma süresi başlamaz. Ayrıca alacaklının ilan henüz yapılmadan sıra cetvelinin düzenlenmiş olduğunu ve cetvelin içeriğini öğrenmiş olması halinde de dava açma süresi öğrenme tarihinde değil, son ilanın yapıldığı tarihte başlar.

Dava açma süresinin cetvelin düzenlendiğine ilişkin ilanın yapılmasından itibaren başlaması eleştirilmektedir⁵³⁵. Sıra cetvelinin düzenlendiğine ilişkin ilanda ve masraflarını yatırmış olması halinde alacaklılara yapılan bildirimde sıra cetvelinin bir örneği yer almaz; sadece sıra cetvelinin incelenmek üzere iflâs dairesinde hazır bulundurulduğu belirtilir. Alacaklı ancak sıra cetvelini inceledikten sonra sıra cetveline karşı itiraz davası açıp açmayacağına karar verebileceği için mevcut hükümde değişiklik yapılması gerektiği savunulmaktadır⁵³⁶. Bu görüşe göre⁵³⁷, İcra ve İflâs Kanunu m.141 hükmüne benzer bir düzenleme ya da ilgili maddeye atıf yapılarak iflâstaki sıra cetveline karşı itiraz davası açma süresinin de alacaklılara sıra cetvelinin tebliğ edildiği tarih ile başlatılması gerekir. Kanaatimizce de Kanun'da değişiklik yapılarak dava açma süresinin sıra cetvelinin tebliğ tarihinden başlatılması halinde alacaklılar cetveli inceleyerek dava açıp açmayacağına karar verir. Böylece dava açma süresinin ilandan itibaren başlaması sebebiyle hak kaybı yaşanması da engellenir.

⁵³⁵ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 117-118.

⁵³⁶ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 117.

⁵³⁷ Aslanpınar, a.g.e., 2021, 118.

İflâsta düzenlenen sıra cetveline karşı açılan itiraz davalarında dava açmadan önce arabuluculuk başvurusunun yapılmış olması Yargıtay⁵³⁸ ve bölge adliye mahkemeleri⁵³⁹ uygulamasına göre dava şartı değildir. Öğretideki baskın görüşe göre⁵⁴⁰ de iflâsla ilgili davalar kamu düzenini ilgilendirdiği için sıra cetveline itiraz davası ile arabuluculuk müessesesi uyuşmamaktadır. Aynı görüşe göre⁵⁴¹, sıra cetveline itiraz davaları belirli bir miktar para ödenmesi talebini içeren eda davaları olmadığı için TTK m.5/A'nın kapsamı dışında kalmaktadır. Hacizdeki sıra cetveline itiraz davalarının da hukukî mahiyeti aynı olduğu için bu davaların da zorunlu arabuluculuğa tabi olmadığı kabul edilmelidir.

Dava açma süresi içerisinde arabuluculuk başvurusu yapılmış ve dava açma süresinin geçirilmiş olması halinde ise ne yapılacağı hususunda uygulamada henüz netlik yoktur. HUAK m.16/f.2 ve HUAK m.18/A-15'te arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçen sürede hak düşürücü sürelerin ve zamanaşımı süresinin duracağı düzenlenmiştir. Yargıtay, yakın tarihli bir kararında arabuluculuk başvurusu yapılmış olmasının dava açma süresini durduracağına hükmetmiştir⁵⁴².

⁵³⁸ “davacının alacak kaydı başvurusunda gerekli masrafları yatırdığı ve sıra cetvelinin davacı vekiline 19/02/2020 tarihinde tebliğ edildiği, davacı vekilinin tebliğden itibaren 15 günlük hak düşürücü süre geçtikten sonra 12/03/2020 tarihinde sıra cetveline itiraz davasını açtığı sıra cetveline itiraz (kayıt-kabul) davasının dava şartı arabuluculuk kapsamında kalmadığı, davacının 6325 sayılı yasanın 18A/15. maddesinden, ihtiyari arabuluculuk kapsamında kalmadığından dolayı da aynı yasanın 16/2. maddesinden faydalanamayacağı, davada İİK'nın 235. maddesindeki 15 günlük hak düşürücü süre içinde açılmış olmasına ilişkin özel dava şartının noksan olduğu gerekçesiyle davanın HMK'nın 114/2 ve 115/2. maddeleri uyarınca usulden reddine karar verilmiştir.” Yargıtay 6. HD., 16.05.2024 T., 2023/4026 E., 2024/1590 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:07.10.2024)

⁵³⁹ “DAVANIN KONUSU: Sıra Cetveline İtiraz (İflas Tasfiyesinde Düzenlenen Sıra Cetveline Yönelik Kayıt Kabul Ve Terkin Talebi (İİK 235))...

...Dava tarihinde yürürlükte bulunan, İİK'nın 226 ve ilgili maddeleri uyarınca, masayı temsil eden iflas idaresinin, masa alacakları konusunda, belirli miktar alacak dışında serbestçe tasarruf hakkına sahip olmadığı, bu anlamda, ticari dava olmakla birlikte, 6102 sayılı TTK'nın 5/A maddesi gereğince, ticari davalarda, dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuş olmasına dair dava şartının, işbu uyuşmazlıkta uygulanamayacağı anlaşılmakla davalı vekilinin arabuluculuk şartı gerçekleşmeden açılan işbu davanın usulden reddi gerektiği yönündeki istinaf nedeni yerinde görülmemiştir.” İstanbul B.A.M. 17. HD., 11.07.2024 T., 2021/468 E., 2024/840 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:07.10.2024)

⁵⁴⁰ Tanrıver, S. (2020). “Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Arabuluculuk”, *TBB Dergisi*, 147, 116; Ermenek, İ., Azaklı Arslan, B. (2020). “İcra ve İflas Hukuku Açısından Ticari Davalarda Arabuluculuğa Başvuru Zorunluluğu”, *TBB Dergisi*, 148, 179.

⁵⁴¹ Ermenek, Azaklı Arslan, a.g.m., 2020, 180-181.

⁵⁴² “2. Somut olayda, davacının 4.141.921,07TL nakit, 30.720,00 TL gayri nakdi alacağının masaya kaydı için başvuruda bulunduğu, davacının başvurusunun 4. sıraya kaydının yapıldığı, talebinin tamamının reddine karar verildiği, ret kararının davacı tarafından verilen masraf kullanılarak elektronik posta yoluyla 18.02.2020 tarihinde tebliğ edildiği anlaşılmıştır. Davacı taraf 26.02.2020 tarihinde arabuluculuğa başvurmuş, anlaşma sağlanamadığı gerekçesi ile 12.03.2020 tarihinde arabuluculuk faaliyetinin sona ermesine ilişkin son oturum tutanağı düzenlenmiş, kayıt kabul davası ise

12.03.2020 tarihinde, red kararının tebliğinden itibaren 15 günlük süre geçtikten sonra açılmıştır. Bu şekilde kayıt kabul davası İİK'nın 235. maddesinde belirtilen yasal 15 günlük hak düşürücü süre içerisinde açılmamıştır. Yargıtay uygulamasında, kayıt kabul davasında, dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulması dava şartı olarak kabul edilmemektedir. Ne var ki, bu konuda uygulama birliği sağlanıncaya kadar bir çok mahkeme tarafından yasanın farklı yorumlanması neticesinde farklı kararlar verilmiştir. 3.6102 sayılı TTK'nın 5/A maddesinde düzenlenen "Dava şartı olarak arabuluculuk", "7155 sayılı" Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun" nun 20. maddesi ile düzenlenmiş ve aynı yasanın 26/1-a bendi gereğince 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 36. maddesinde "Hak arama hürriyeti" düzenlenmiştir. Maddede, herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu, hiçbir mahkemenin, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamayacağı ifade edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin bir çok emsal kararında, 36. maddenin ihlali, mahkemeye erişim hakkının ihlali olarak kabul edilmiştir. 4. Adil yargılanma hakkının en temel unsurlarından biri olan mahkemeye erişim hakkı, bir uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına gelmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), de mahkemeye etkili erişim hakkını "hukukun üstünlüğü" ilkesinin temel unsurlarından biri olarak kabul etmekte ve mahkemeye etkili erişim hakkının mahkemeye başvuru konusunda tutarlı bir sistemin var olmasını ve dava açmak isteyen kişilerin mahkemeye ulaşmada açık, pratik ve etkili fırsatlara sahip olmasını gerektirdiğini ifade etmektedir. Bu sebeple hukuki belirsizliklerin ya da uygulamadaki belirsizliklerin tarafların mahkemeye erişimine zarar verdiği durumlarda bu hakkın ihlal edildiğine karar verilmektedir. 5. Yukarıda ifade edildiği üzere, uygulamadaki belirsizlik neticesinde, dava açılmadan önce arabuluculuğa başvuranlar yönünden, mahkemeye erişim hakkının ihlali gibi bir sonuçla karşılaşmamak ve hak kaybının önüne geçilmesi açısından, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu kapsamında sürelerin değerlendirilmesi isabetli ve hakkaniyetli olacaktır. 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunun, dördüncü bölümünde, "Arabuluculuk Faaliyeti" üst başlığı ile 13. maddede, arabuluculuğa başvuru düzenlenmiş, "Arabuluculuk sürecinin başlaması ve sürelere etkisi" başlıklı 16. maddenin 2. fıkrasında ise "Arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz" hükmüne yer verilmiştir. 16. maddenin 1. fıkrasında arabuluculuk sürecinin, dava açılmadan önce arabulucuya başvuru halinde, tarafların ilk toplantıya davet edilmeleri ve taraflarla arabulucu arasında sürecin devam ettirilmesi konusunda anlaşmaya varılıp bu durumun bir tutanakla belgelendirildiği tarihten itibaren işlemeye başlayacağı hükmü bağlanmış, devamında ise dava açılmasından sonraki süreç düzenlenmiştir. 6325 sayılı Yasanın beşinci bölümünde ise "Dava Şartı Olarak Arabuluculuk" başlığı ile 18/A maddesinde, "1" fıkrada, ilgili kanunlarda arabuluculuğa başvurulmuş olması dava şartı olarak kabul edilmiş ise arabuluculuk sürecine hangi hükümlerin uygulanacağı 20 fıkra şeklinde gösterilmiştir. 18/A -15. fıkrada, 16/2. fıkraya benzer şekilde "Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemeyen" düzenlemesine yer verilmiştir. 7. Somut olayda, 6325 sayılı Kanun'un 18/A-15. fıkrasının dikkate alınarak değerlendirme yapılması mahkemeye erişim hakkının ihlaline neden olunmaması yönünden uygun olacaktır. Hukuk Uyuşmazlıklarında Dava Şartı Arabuluculuk Son Tutanağının incelenmesinde, davacının arabuluculuğa 26.02.2020 tarihinde başvurduğu, 12.03.2020 tarihinde ise, arabuluculuk süresinin bittiği anlaşılmaktadır, Sıra cetveli davacıya 18.02.2020 tarihinde tebliğ edilmiştir. Bu tebliğ esas alındığında dava, İcra İflas Kanunun 235. maddesinde belirtilen hak düşürücü süre içerisinde açılmamışsa da, davacı hak düşürücü süre içerisinde 26.02.2020 tarihinde arabuluculuğa başvurduğu, arabuluculuk son tutanağının 12.03.2020 tarihinde düzenlendiği dosya içeriğinden anlaşılmaktadır. Yukarıda içeriğine yer verilen 6325 sayılı kanunun 18/A maddesinin 15. fıkrası uyarınca 26.02.2020-12.03.2020 tarihleri arasında arabuluculukta geçen sürede, hak düşürücü süre işlemeyecektir. Dava 12.03.2020 tarihinde açıldığına göre; davanın hak düşürücü süre içerisinde açıldığı kabulü gerekir. Bu sebeplerle; işin esasının incelenerek uygun sonuç çerçevesinde bir karar verilmesi gerekirken, ilk derece mahkemesince davanın hak düşürücü süre içinde açılmış olmasına ilişkin dava şartının noksanlığı nedeniyle usulden reddine karar verilmesi ve istinaf mahkemesince de istinaf isteminin reddedilmesi doğru olmadığından kararın bozulması gerekmiştir." Yargıtay 6. HD. 16.05.2024 T., 2023/4026 E., 2024/1590 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:13.10.2024)

4.2.1.4.2.Yargılama usûlü

İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.3'te bir başka alacaklıya karşı açılan sıra cetveline itiraz davasının basit yargılama usûlüne göre görüleceği düzenlenmiştir. İflâs idaresine karşı açılan kayıt kabul davalarında ise uygulanacak yargılama usulüne ilişkin Kanun'da bir açıklık bulunmasa da gerek Yargıtay kararlarında⁵⁴³ gerek öğretide⁵⁴⁴ kayıt kabul davalarında da İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.3 hükmünün uygulanması gerektiği belirtilmektedir. Yargıtay'ın asıl olanın yazılı yargılama usûlü olması sebebiyle İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.3 hükmünün kıyasen kayıt kabul davalarında uygulanamayacağına ilişkin kararları da vardır⁵⁴⁵. Kanaatimizce, aynı hukukî amaca hizmet eden kayıt kabul ve kayıt terkin davaları farklı yargılama usûllerine tabi olmamalıdır. Ayrıca iflâs davalarında basit yargılama usulünün uygulanacağı Kanun'da açıkça düzenlenmiş olduğu için kayıt kabul davalarında da basit yargılama usulünün uygulanması gerekir.

İflâstan önce müflise karşı açılmış olan alacak davaları sıra cetveline itiraz davasına dönüşmektedir. İflâstan önce açılan davaların yazılı yargılama usûlüne tabi olması halinde ise bu davalara sıra cetveline itiraz davasına dönüşmeleri ile basit yargılama usulünün uygulanacağı kabul edilmektedir⁵⁴⁶. Ancak yazılı yargılamanın uygulandığı dönemde yapılmış olan usûl işlemleri geçerliliğini korur⁵⁴⁷. Uygulamada yargılama usulünün değişmesi sadece davanın takipsiz bırakılması halinde önem arz etmektedir⁵⁴⁸. Yargıtay'a göre iflasın açılmasıyla birlikte davalar sıra cetveline itiraz

⁵⁴³ "Uyuşmazlık, kayıt kabul istemine ilişkindir... Hal böyle olunca, basit yargılama usulüne tabi davanın ilk kez takipsiz bırakılması durumunda açılmamış sayılmasına karar verilemeyeceği hususu gözetilmeksizin yanılgılı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamış, kararın bozulması gerekmiştir" Yargıtay 6. HD. 07.02.2023 T., 2023/456 E., 2023/473 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:13.10.2024)

⁵⁴⁴ Eroğlu, a.g.e., 2023, 194; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 483; Kuru, a.g.e., 2013, 1332.

⁵⁴⁵ "Kanun koyucu, 2004 sayılı Yasanın 158. maddesinde iflas davasının basit yargılama usulüne göre görüleceğini belirtmişken, 235. maddedeki itiraz davasının da basit yargılama usulü ile görüleceğini ayrıca belirtmiştir. Bu düzenlemeden kayıt kabul davalarının, salt icra iflas kurumu olmasından dolayı 158. maddede düzenlenen iflas davasındaki basit usulün kıyas yoluyla uygulanamayacağı, ancak kanunda özel bir düzenleme olması gerektiği anlaşılmaktadır. Kanun koyucunun bu iradesinden; özel kanunlarda ticaret mahkemesinin görevine girdiği belirtilen dava ve işlerde, aksine bir düzenleme olmadığı sürece, HMK'da belirtilen genel kuralların geçerli olacağı, istisnai usullerin kıyas ya da yorum yoluyla değil ancak kanunda açıkça belirtilmesi halinde uygulanabileceği anlaşılmaktadır." Yargıtay 6. HD. 15.11.2023 T., 2022/3885 E., 2023/3866 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:13.10.2024)

⁵⁴⁶ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 157.

⁵⁴⁷ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 157.

⁵⁴⁸ Arslanpınar, a.g.e., 2021, 157-158.

davasına dönüştüğü için HMK m.320/f.4 hükmünün uygulanması gerekmektedir⁵⁴⁹. Bir başka deyişle, yazılı yargılama usûlünün uygulandığı dönemde dava bir kez takipsiz bırakılmış ise artık davanın açılmamış sayılmasına karar verilmelidir.

İflâsa ilişkin dava ve işlerin adli tatilde de görülmeye devam edileceği HMK m.103/1-e’de düzenlenmiştir. Sıra cetveline itiraz davaları da iflâsa ilişkin davalardan olduğu için adli tatilde görülür.

4.2.1.4.3. İspat yükü

Sıra cetveline itiraz davasında ispat yükünün hangi tarafta olduğuna ilişkin özel bir düzenleme yer almadığı için HMK m.190 hükmü uygulanır. Hüküm uyarınca ispat yükü, iddia edilen vakıaya bağlanan hukukî sonuçtan kendi lehine hak çıkaran tarafa aittir. İspat yükünü kayıt kabul ve kayıt terkinin davası için ayrı ayrı değerlendirmek gerekmektedir.

İflâs idaresinin veya iflâs dairesinin taraf gösterilerek açılan kayıt kabulü davasında ispat yükü, müflisten alacaklı olduğunu iddia eden davacıya aittir⁵⁵⁰. Davacı alacağının mevcudiyetiyle birlikte bu alacağın iflâstan önce doğmuş olduğunu da ispat etmek zorundadır. Davacı, alacağını masaya kaydettirirken sunmuş olduğu delillerle bağlı olmayıp dava sırasında da yeni deliller ileri sürebilir⁵⁵¹. Aynı zamanda davacı masaya bildirmiş olduğu alacak talebiyle de bağlı değildir; dava sırasında alacağın masaya kayıt talebinde bulunulan meblağdan daha fazla olduğunu iddia edebilir⁵⁵². Aynı

⁵⁴⁹ “Dava, alacağın tahsili için başlatılan icra takibinde davalıların itirazlarının iptali istemine ilişkin olup, davalılardan ...'nin eldeki davanın devamı esnasında ... Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2010/440 esas sayılı dosyası üzerinden 14.04.2011 tarihinde iflasına karar verilmesi ile bu davalı açısından İİK'nın 235. maddesi uyarınca kayıt kabul istemine dönüşmüştür. Kayıt kabul istemini içeren davalar, İİK'nın 235/3. madde hükmü uyarınca basit yargılama usulüne tabi olup, itirazın iptali istemli dava ise, yazılı yargılama usulüne tabidir. HMK'nın 167. maddesi gereğince; mahkeme, yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, birlikte açılmış veya sonradan birleştirilmiş davaların ayrılmasına, davanın her aşamasında, talep üzerine veya kendiliğinden karar verebilir. Bu durumda, mahkemece davalı müflis şirket ile diğer davalılar hakkındaki davanın farklı yargılama usulüne tâbi olduğu gözetilerek davalı ile ilgili davanın tefriki ile ayrı bir esasa kaydı ve tâbi olduğu usule göre yargılamanın yürütülmesi gerekirken, davaların birlikte görülerek yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamıştır.” Yargıtay 23. HD. 13.01.2016 T., 2015/2810 E., 2016/82 K. (karararama.yargitay.gov.tr E.T.:13.10.2024)

⁵⁵⁰ Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 484; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 661; Yıldırım, Deren-Yıldırım, a.g.e., 2015, 333; Karakaş, a.g.e., 2016, 229; Arslanpınar, a.g.e., 2021, 161.

⁵⁵¹ Karakaş, a.g.e., 1996, 230.

⁵⁵² Karakaş, a.g.e., 1996, 230.

şekilde iflâs idaresi ve iflâs dairesinin de sıra cetvelinde belirtmiş olduğu ret sebepleriyle bağlı olmadığı kabul edilmektedir⁵⁵³.

Sıra cetvelinde yer alan bir başka alacaklıya karşı açılan kayıt terkin davalarında, davacı alacaklı davalının müflisten hiç alacaklı olmadığını, alacağının sıra cetvelinde gösterilen meblağda ya da sırada olmadığını iddia etmektedir. Burada ispat yükü ise davalı alacaklıdır ve davalının alacağın sıra cetveline geçirilen miktarda ve doğru sırada olduğunu ispatlaması gerekir⁵⁵⁴. Aksi halde davalının alacağı sıra cetvelinden silinir. Müflisin davalının alacağını kabul etmesi ispat külfetinde bir değişiklik yaratmaz. Zira sıra cetvelini düzenleyen iflâs idaresi ve iflâs dairesi müflisin görüşüyle bağlı değildir.

4.2.1.5. Dava sonucunda verilecek kararlar ve kanun yolları

İflâsta düzenlenen sıra cetveline karşı açılan itiraz davalarında asliye ticaret mahkemesi, uyuşmazlığı esastan çözerek davanın kabulüne ya da reddine karar verebileceği gibi usûli sebeplerden davanın reddine ya da açılmamış sayılmasına karar verebilir.

Davanın kabulü, esastan ya da usûlden reddine ilişkin kararlar ile bu kararlara bağlanan hukukî sonuçlar aşağıda kısaca açıklanmaya çalışılmıştır.

4.2.1.5.1. Davanın kabulü

Sıra cetvelini düzenleyen merci taraf gösterilerek açılan kayıt kabulü davasının mahkemece kabul edilmesi halinde davacının müflisten alacaklı olduğu tespit edilerek alacağın sıra cetveline kaydedilmesine karar verilir. Kararda, davacı lehine bir miktar paranın ödenmesine hükmedilemez; yalnızca alacağın sıra cetveline kaydedilmesi emredilir⁵⁵⁵. Kararın gereğini yerine getirmek, alacağı sıra cetveline kaydetmek ise sıra cetvelini düzenleyen iflâs idaresinin veya iflâs dairesinin görevidir.

⁵⁵³ Karakaş, a.g.e., 1996, 231; Kuru, a.g.e., 1988, 310.

⁵⁵⁴ Berkin, a.g.e., 1960, 354; Karakaş, a.g.e., 1996, 237; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özekes, a.g.e., 2022, 484; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 661.

⁵⁵⁵ Meriç, a.g.e., 2015, 230.

Mahkemece davanın kabulüne karar verilmesi ile davaya konu alacak sıra cetveline yazılır ve davacının müflisten alacaklı olduğu kesinleşmiş olur⁵⁵⁶. Mahkemece verilen tespit hükmü gereğince diğer alacaklılar artık itiraz davası açamazlar⁵⁵⁷.

Kayıt kabulü davası neticesinde sıra cetvelinde yapılan değişikliğin ilanına gerek olmadığı savunulmaktadır⁵⁵⁸. Sıra cetvelindeki değişiklik ile ilgili diğer alacaklıların itiraz davası açma hakkı olmadığı için kanaatimizce de değişiklik yapılmış olan sıra cetvelinin ilanına gerek yoktur.

Sıra cetvelinde yer alan bir başka alacaklıya karşı açılmış olan kayıt terkinin davasının kabulüne karar verilmesi halinde ise talebin içeriğine göre, davalı alacaklının alacağının sıra cetvelinden silinmesine ya da sırasında değişiklik yapılmasına hükmedilir. Sıra cetvelinde değişikliği yapacak olan merci yine sıra cetvelini düzenleyen iflâs idaresi veya iflâs dairesidir.

Kayıt terkinin davasının kabulü halinde davalı alacaklı, davacıya karşı para ödeme borcu altına girmez. Sıra cetvelinden terkinine karar verilen alacak, alacağı miktarında davacıya ödenmesi için tahsis olunur; kalan kısım olur ise de sıra cetvelindeki sıraya göre diğer alacaklılara ödenmek üzere ayrılır⁵⁵⁹. Dava neticesinde davacının sırasında bir değişiklik olmaz. Davalı alacaklının alacağının yanlış sıraya kaydedildiği tespit edilir ise alacağın hangi sıraya yazılması gerektiği de belirtilerek o sıraya kaydının yapılması emredilir.

4.2.1.5.2. Davanın reddi

Asliye ticaret mahkemesince yapılacak inceleme neticesinde gerek kayıt kabulü gerekse de kayıt terkinin davasında davacının iddialarının gerçeği yansıtmadığına kanaat getirilir ise davanın esastan reddine karar verilir. Davanın reddi halinde sıra cetveli mevcut haliyle kesinleşir.

Mahkemece dava şartlarında eksiklik bulunduğu tespit edildiğinde bu eksiklikler giderilebilir nitelikte ise HMK m.115/f.2 hükmü uyarınca eksikliklerin giderilmesi için davacı tarafa kesin süre verilir. Mahkemece verilen süre içerisinde eksikliğin

⁵⁵⁶Öztek, a.g.e., 1988, 132; Atalı,Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 613; Karakaş, a.g.e., 1996, 231.

⁵⁵⁷ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 613; Karakaş, a.g.e., 1996, 231.

⁵⁵⁸ Öztek, a.g.e., 1988, 136; Eroğlu, a.g.e., 2019, 198; Kuru, a.g.e., 2013, 1334.

⁵⁵⁹ Atalı, Ermenek, Erdoğan, a.g.e., 2022, 613; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz, Hanağası, a.g.e., 2022, 662; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan, Özkes, a.g.e., 2022, 484; Karakaş, a.g.e., 1996, 238-239.

giderilmemesi ya da eksikliğin giderilemeyecek mahiyette olması halinde davanın usûlden reddine karar verilir.

İtiraz davası açıldıktan sonra şikâyet neticesinde sıra cetvelinin iptaline karar verilir ise dava konusuz kalır. Bu halde asliye ticaret mahkemesinin davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına hükmetmesi gerekir.

4.2.1.5.3. Yargılama giderleri

Sıra cetveline itiraz davaları neticesinde hükmedilecek yargılama giderlerinden hangi tarafın sorumlu olacağına ilişkin İcra ve İflâs Kanunu'nda bir düzenleme yer almadığı için HMK m.326 uygulanır. Hüküm gereğince dava aleyhine sonuçlanan taraf yargılama giderlerini öder.

Kayıt kabul davalarının kabulüne karar verilmesi halinde vekâlet ücreti ve yargılama giderleri iflâs idaresi aleyhine hükmedilir. İflâs idaresi aleyhine hükmedilen vekâlet ücreti ve diğer yargılama giderlerinin masa borcu olduğu kabul edilmektedir⁵⁶⁰. Davanın reddine karar verilmiş olması halinde ise iflâs idaresi lehine vekâlet ücretine hükmedilebilmesi için iflâs idaresinin kendini ayrıca bir vekille temsil ettirmiş olması gerekmektedir. İflâs idaresi memurları içerisinde avukat bulunsa dahi ayrıca vekille temsil edilmediği sürece vekâlet ücretine hak kazanamaz⁵⁶¹.

Diğer bir alacaklıya karşı açılmış olan kayıt terkin davasının kabulüne karar verilmesi halinde davacı alacaklı lehine vekâlet ücretine hükmedilir, yargılama giderleri ise davalı alacaklı üzerinde bırakılır. Karar sonrası hükmedilen vekâlet ücreti ve dava masrafları davalının sıra cetvelinden silinen alacağından ödenir⁵⁶². Davanın reddi halinde ise davacı alacaklı yargılama giderlerine mahkum edilir.

⁵⁶⁰ "...iflâs tarihine kadar olan borçlarının iflâs borçları, iflâs kararından sonra, iflâsın açılması ve tasfiye işlemlerinin yapılması için yönetim ve temsil hakkına sahip iflâs dairesi ve iflâs idaresince yapılan işlemlerden kaynaklanan borçların ise masa borcu olduğu... masa alacakları (borçları), iflâs açıldıktan sonra iflâsın tasfiyesi için bizzat masa (yani, masa adına iflâs dairesi veya idaresi) tarafından yapılan borçlardır. Masadan ödenecek alacakların, iflâs alacağı ve masa alacağı olarak ikiye ayrılmasının pratik önemi şudur: Masa borcu, iflâs masasından tam ve iflâs alacaklarından daha önce ödenir..." Yargıtay 23. HD. 24.02.2016 T., 2015/9916 E., 2016/1042 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:13.10.2024)

⁵⁶¹ "Davalı iflas idaresi memurları avukat olup yargılamayı iflas idare memuru sıfatı ile katılmış ve iflas idaresi kendisini bir vekil ile temsil ettirmemiştir. Mahkemece davalı yararına vekalet ücreti takdirine karar verilmiş ise de iflas idaresi vekili ile yargılamada temsil edilmediği görüldüğünden yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, hükmün bu nedenle davacı yararına bozulması gerekmiş." Yargıtay 23. HD. 16.01.2019 T., 2016/2864 E., 2019/64 K. (mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:13.10.2024)

⁵⁶² Aslanpınar, a.g.e., 2021, 194-195.

4.2.1.5.4. Sıra cetveline itiraz davası neticesinde verilen kararlara karşı kanun yolları

Sıra cetveline itiraz davasında davalı alacaklının alacağının ya hiç var olmadığı ya da sıra cetvelinde belirtilen miktarda veya sırada olmadığı iddia edilir. Sıra cetveline itiraz davasında dava değeri, para ile ölçülebilir nitelikte olduğu için taraflar arasındaki çekişmeli tutara göre tespit edilir. İstinaf ve temyiz kanun yollarına başvuruda çekişmeli alacak tutarı nazara alınarak değerlendirme yapılmaktadır.

2025 yılı itibariyle değeri 40.000-TL'yi geçen sıra cetveline itiraz davalarında taraflarca gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki hafta içerisinde istinaf kanun yoluna başvurulabilir. İstinaf incelemesini yapmakla görevli olan bölge adliye mahkemelerinin ilgili hukuk daireleri hukukî denetimin yanı sıra vakıa denetimi yapmaya da yetkilidir.

İlk derece mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf incelemesi neticesinde başvurunun esastan reddine ya da esas incelemesi yapılmadan kararın kaldırılarak ilk derece mahkemesine gönderilmesine veya kararın kaldırılarak davanın kısmen veya tamamen kabulüne karar verilebilir.

İlk derece mahkemesi kararlarına karşı istinaf incelemesi yapıldıktan sonra malvarlığını ilgilendiren uyuşmazlıklarda 2025 yılı itibariyle çekişmeli alacak tutarı 544.000-TL'nin üzerindeki alacaklar hakkında temyize başvurulabilir.

Bölge adliye mahkemesi kararının tebliğinden itibaren iki hafta içerisinde temyize başvurmak mümkündür. Yargıtay'ın ilgili hukuk dairesince yapılacak olan temyiz incelemesinde HMK m.361 uyarınca sadece hukuka uygunluk denetimi yapılacak olup yeniden vakıa araştırması yapılmaz.

Temyiz incelemesi neticesinde istinaf mahkemesinin kararı onanabileceği gibi istinaf mahkemesi kararı bozularak yeniden yargılama yapılmak üzere dosya ilgili bölge adliye mahkemesi hukuk dairesine iade edilebilir ya da karar düzelterek onanabilir.

Sıra cetveline itiraz davası sonucu verilmiş olan karar maddi anlamda kesin hüküm olduğu için iş bu kararın kesinleşmesi halinde yargılamanın yenilenmesine başvurulması mümkündür. Ancak sıra cetvelinin kesinleşmesinden sonra paylaşırma

yapılacağı için bu aşamadan sonra yargılamanın yenilenmesine başvurmakta tarafların hukukî yararı olmaz⁵⁶³.

4.2.2. İcra Hukukundaki Sıra Cetveline İtiraz Davası Hakkında Genel Bilgiler

İcra hukukunda düzenlenen sıra cetveline karşı itiraz davası İcra ve İflâs Kanunu m.142'de düzenlenmiştir. Sıra cetveline itiraz davasında alacak ya hiç var olmamıştır ya alacağın miktarı yanlış hesaplanmıştır ya da cetveldeki sırası yanlış tespit edilmiştir. İcra mahkemeleri sınırlı inceleme yetkisine sahip olduğu için alacağın esas ve miktarının incelendiği sıra cetveline itiraz davalarının genel mahkemelerde çözümlenmesi daha doğru bulunmuştur⁵⁶⁴.

İcra takibinde düzenlenen sıra cetveline itiraz davasını görmekle görevli olan mahkemeye ilişkin Kanun'da bir düzenleme mevcut değildir. Ancak icra mahkemelerinin bakmakla görevli olduğu uyuşmazlıklar İcra ve İflâs Kanunu m.4'de sınırlı olarak sayıldığı ve icra mahkemelerinin uyuşmazlığı esastan çözme ve kesin hüküm verme yetkisi bulunmadığı için sıra cetveline itiraz davalarında görevli olamayacağı açıktır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda sulh hukuk mahkemelerinin görevine giren işler 4. maddede sayılmakla birlikte alacağın esas ve miktarına bakılmaksızın asliye hukuk mahkemelerinin genel görevli mahkemeler olduğu 2. maddede belirtilmiştir. Genel mahkeme olması sebebiyle de icra hukukunda düzenlenen sıra cetveline itiraz davalarında da asliye hukuk mahkemelerinin görevli olduğu Yargıtay kararları ile kabul edilmiştir⁵⁶⁵.

⁵⁶³ Meriç, a.g.e., 2015, 237-238; Karakaş, a.g.e., 1996, 211.

⁵⁶⁴ Hanağası, E. (2016). *Medeni Yargılama Hukukunda Silahların Eşitliği*, Ankara, 140.

⁵⁶⁵ "...1- Dava, muvazaa nedenine dayalı sıra cetveline itiraz istemine ilişkindir. Dava tarihi itibarıyla yürürlükte olan 6102 sayılı TTK'nın 4. maddesi uyarınca bu hükümde sayılan mutlak ticari davaların yanı sıra "her iki tarafın da ticari işletmesi ile ilgili hususlardan doğan hukuk davaları ticari dava sayılır." hükmü ile de nispi ticari davaya ilişkin de düzenleme yapılmış olup, buna göre tarafların her ikisinin de tacir olması ve uyuşmazlık konusu işin tarafların ticari işletmesi ile ilgili olması gerekir. İİK'nın 142/1 maddesinde "Cetvel suretinin tebliğinden yedi gün içinde her alacaklı takibin icra edildiği mahal mahkemesinde alacaklılar aleyhine dava etmek suretiyle cetvel mündericetine itiraz edebilir." hükmü düzenlenmiştir. Bu hükümde yer alan "alacaklılar" ifadesi, sıra cetvelinde kendisine pay ayrılan ve dava sonucunda etkilenecek olan alacaklıları ifade eder. Bu hükümde belirtilen mahal mahkemesinin hangi mahkeme olduğu konusunda bir açıklık bulunmamakla birlikte İİK'nın 235/1. maddesindeki gibi kayıt kabul ve 154/3. maddesindeki gibi iflas davaları için Ticaret Mahkemelerinin görevli olduğu yolundaki açık bir düzenleme bulunmadığından bu mahkemenin Asliye Hukuk Mahkemesi olduğunun kabulü gerekir. Somut olayda, taraflar tacir ise de aralarında doğrudan bir ticari ilişki bulunmadığı gibi uyuşmazlık davalı ve borçlu arasındaki ilişkide düzenlenen senedin muvazaalı olup olmadığından kaynaklanmaktadır.

...01.10.2011 tarihinden sonra açılan sıra cetveline itiraz davaları için görevli mahkeme (alacağın sıra cetveline göre düşen hissenin miktarına bakılmaksızın) HMK'nın 2/1. maddesi uyarınca Asliye Hukuk

Sıra cetveline itiraz davasında yetkili mahkeme İİK m.142’de “takibin icra edildiği mahal mahkemesi” ibaresiyle açıkça düzenlenmiştir. Kanunda “takibin icra edildiği yer mahkemesi” denildiği için istinabe edilen yer icra dairesinin bulunduğu yerdeki mahkeme, satışın veya paylaşımın yapıldığı yer icra dairesinin bulunduğu yerdeki mahkemelerin de yetkili olduğu kabul edilmektedir⁵⁶⁶.

Dava açma süresi İcra ve İflâs Kanunu m.142’ye göre 7 gündür. Bu sürenin sıra cetvelinin tebliği ile başlayacağı 141. maddede düzenlenmiştir.

Hacizdeki sıra cetveline itiraz davasının hukukî mahiyeti, tarafları, yargılama usûlü ve dava sonunda verilebilecek kararlar ve kanun yollarında iflâstaki sıra cetveline itiraz davasına ilişkin hususlar geçerlidir.

4.2.3. Sıra Cetveline Şikâyet ve İtiraz Davası Arasındaki Farklılıklar

İflâs yoluyla takipte düzenlenen sıra cetveline karşı müracaat yolları olan şikâyet ve itiraz davası arasındaki ilk fark bu yollara başvurabilecek kişiler bakımındandır. Sıra cetveline karşı şikâyete; alacaklılar, müflis ve menfaatinin bulunması halinde istihkak talebinde bulunan üçüncü kişiler başvurabilirken itiraz davası yalnızca iflâs alacaklıları tarafından açılabilmektedir. Müflis şikâyete başvurabilir, ancak hukukî yararı olmadığı için itiraz davasını açamaz. Ayrıca unutmaya neticesinde alacağı sıra cetveline geçirilmemiş olan alacaklıların şikâyete başvurabilmesi mümkün iken; itiraz davasını ancak cetvelde kayıtlı olan alacaklılar açabilir.

Sıra cetveline şikâyetin konusu İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4’e göre yalnızca sıraya ilişkin işlemler olmakla birlikte alacağın esas ve miktarını ilgilendiren uyuşmazlıklarda şikâyete başvurmak mümkün değildir. Ayrıca alacaklı yalnız kendi alacağının sırasına ilişkin şikâyet yoluna başvurabilir. Diğer alacaklıların sıra cetvelinde yanlış sıraya kaydedildiği iddia ediliyorsa şikâyete başvurulamaz. Alacaklı gerek kendi alacağının gerek sıra cetvelinde yer alan diğer alacaklıların alacağının esas ve miktarına yönelik itirazda bulunmak istiyor ise bunu ancak asliye ticaret mahkemesinde sıra cetveline itiraz davası açarak yapabilir. Diğer alacaklıların sırasına yönelik itirazların sıra cetveline itiraz davası ile ileri sürmesi gerekmektedir. Sıranın

Mahkemesidir.” Yargıtay 23. HD., 04.06.2013 T., 2013/3440 E., 2013/3763 K(mevzuat.sinerjias.com.tr E.T.:19.09.2024)

⁵⁶⁶ Karakaş, a.g.e., 1996, 204; Akyazan, a.g.e., 1958, 107.

dışında iflâs hukukunun şeklî kurallarına aykırılık halinde sıra cetveline karşı şikâyet başvurulmakta olup alacağın esasına yönelik bir inceleme yapılmamaktadır. İtiraz davasında ise alacak maddi hukuk boyutuyla tetkik edilmektedir.

İflâstaki sıra cetveline şikâyet ve itiraz davası arasındaki diğer bir fark ise başvuru süresindedir. Sıra cetveline karşı şikâyet süresi, süresiz şikâyet halleri saklı kalmak koşuluyla usûle aykırı işlemin öğrenilme tarihinden itibaren yedi gündür. Sıra cetveline karşı itiraz davası açma süresi ise İcra ve İflâs Kanunu m.232'ye göre, usûlüne uygun olarak yapılan son ilanla başlayacak olup on beş gündür. Şikâyetteki ve itiraz davasındaki başvuru süresi hak düşürücü niteliktedir.

Sıra cetveline karşı yapılan şikâyet başvuruları icra mahkemelerince karara bağlanır. Oysa itiraz davalarını görmekle görevli olan mahkeme asliye ticaret mahkemesidir. Bu husus Kanun'da açıkça düzenlenmiştir. İcra mahkemelerince şikâyet üzerine verilen kararlar maddi anlamda kesin hüküm niteliği taşımamaktadır. Sıra cetveline itiraz davası neticesinde verilen hükümler ise maddi anlamda kesin hüküm olup uyuşmazlığı esasından çözmektedir.

Sıra cetveline karşı şikâyet neticesinde talebin içeriğine göre sıra cetvelinin iptaline, değiştirilmesine ya da yapılmayan bir işlemin yapılmasını emredilmesine karar verilir. İtiraz davası neticesinde dava kabul edilse bile cetvelin iptaline karar verilemez. Aksi durum bozma sebebidir. İtiraz davası neticesinde mahkeme alacağın mevcudiyetine ilişkin hüküm kurmakla yetinir ve talebin içeriğine göre alacağın cetvele kaydını ya da cetvelden terkinini emreder. Gerek şikâyetle gerek itiraz davasında mahkeme, karar vermekle yetinecek olup bizzat sıra cetvelini düzenleyemez. Her iki başvuru yolunda da mahkeme kararı gereğince işlem yapma yetkisi sıra cetvelini düzenleyen iflâs idaresi veya iflâs dairesine aittir. Son olarak belirtmek gerekir ki baskın görüşe göre iflâstaki sıra cetveline şikâyet yolu icra ve iflâs hukukuna özgü bir hukukî çare iken itiraz başvurusu ise bir davadır.

İcra hukukunda düzenlenen sıra cetveline itiraz davası ile iflâstaki sıra cetveline şikâyet arasındaki farklar konusunda ise başvurunun tarafları, konusu ve hukukî mahiyeti hususlarında iflâstaki itiraz davasında belirtilenler aynen geçerlidir. Sıra cetveline karşı şikâyet yoluna; kamu düzenine aykırılık, hakkın yerine getirilmemesi ve yerine getirilmesinin sürüncemede bırakılması hallerinde süresiz, kanuna aykırılık ve işlemin olaya uygun olmaması halinde öğrenme tarihinden itibaren 7 gün içerisinde icra hukuk mahkemesine başvurulması gerekmektedir. İcra takibinde düzenlenen sıra

cetveline itiraz davası ise sıra cetvelinin tebliğinden itibaren 7 gün içerisinde itiraz edilen alacağın kaynaklandığı ilişkiye göre tespit edilecek mahkemede görülecektir. Neticede, sıra cetveline karşı şikâyet süresi öğrenme tarihinden başlamakta ve şikâyeti incelemeye yetkili merci icra mahkemesi iken; icra hukukunda düzenlenen sıra cetveline itiraz davasını açma süresi cetvelin tebliği ile başlayacak olup bu dava genel mahkemelerce görülecektir. Alacaklılar tarafından muvazaa iddiasında bulunulması halinde ise yargılamanın asliye hukuk mahkemesince yapılması gerektiği savunulmaktadır⁵⁶⁷.

⁵⁶⁷ Meriç, a.g.e., 2015, 215; Öztekin, a.g.e., 1988, 126; Ömeroğlu, a.g.e., 2023, 135.

5. SONUÇ

İflâs yoluyla yürütülen takiplerde çoğu zaman müflisin malvarlığı alacakların tamamını karşılamaya yetmez. Benzer durum hacze iştirak uygulaması ile alacaklı sayısının birden fazla olduğu icra dosyaları için de geçerlidir. Bu halde borçlunun malvarlığının satışı ile elde edilen paranın alacaklılar arasında oluşturulacak bir sıra ile paylaşılması gerekir. Alacaklılar arasındaki bu sıra ilişkisi ise düzenlenecek olan ve “sıra cetveli” adı verilen bir liste ile tespit edilmektedir. İflâsta temel kural alacaklılar arasında eşit paylaşım yapılması olsa da bazı sosyal ve ekonomik gerekçelerle birtakım alacaklara imtiyaz tanınmıştır. Kanaatimizce ölçülülük ilkesine uygun olması ve zamana göre uyarlanması koşullarıyla getirilmiş olan bu imtiyazlar anayasal eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmez. Sıra cetvelindeki sıralar arasında imtiyazlardan kaynaklı öncelik ilişkisi mevcut olup üst sıradaki alacakların tamamı ödenmeden bir alt sırada yer alan alacaklılara ödeme yapılamaz. Aynı sırada yer alan alacaklılara ise alacakları oranında ödeme yapılır.

Türk hukukunda alacaklar arasındaki sıra ilişkisi temel olarak İcra ve İflâs Kanunu m.206’da düzenlenmekle birlikte birçok başka Kanun’da da imtiyazlı alacaklara yer verilmiştir. İmtiyazlı alacakların bir kısmı 206. maddede sayılan alacaklardan daha önce, bir kısmı ise hükümde belirtildiği üzere üçüncü sırada ödenir. Paylaşımın nasıl yapılacağı sıra cetveline göre tespit edileceği için sıra cetveli hukukumuzda son derece önemlidir. Sıra cetvelini önemli kılan bir diğer sebep ise sıra cetveline göre yapılan paylaşım neticesinde alacağının tamamını alamayan alacaklılara borç ödemediği aciz belgesi verilecek olmasıdır.

Sıra cetveli düzenlenirken oldukça titiz davranılması gerekir; ancak cetvelin düzenlenmesi sırasında iflâs hukukunun şeklî kurallarına ve maddi hukuka aykırı hareket edilmiş olması da olasıdır. Bu sebeple kanun koyucumuz sıra cetveline karşı müracaat yolları getirmiştir. Hukuka aykırılık iflâs hukukunun şeklî kurallarına aykırılıktan kaynaklanıyorsa ilgili kimselerin şikâyetine başvurulması gerekir.

Sıra cetveline karşı şikâyet İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4’te düzenlenmiştir. Hükümde sıra cetveline şikâyetin yalnızca sıraya itiraz şeklinde yapılabileceği yer almaktadır. Sıraya itirazın yanı sıra İcra ve İflâs Kanunu m.16 hükmü uyarınca da sıra cetveline karşı şikâyet yoluna başvurulması mümkündür. Kanun’da şikâyetle ilişkin genel hüküm varken sıra cetveline karşı şikâyetin ayrıca düzenlenmiş olması

eleştirilebilirse de düzenlenmenin amacının itiraz davası ve şikâyet arasındaki ayrımı belirginleştirmek olduğunu düşündüğümüz için tekerrür düzenlemenin gereksiz olmadığı söylenebilir.

İcra ve İflâs Kanunu m.235/f.4 düzenlemesinin yanı sıra kanuna aykırılık, işlemin hadiseye uygun olmaması, işlemin yapılmaması ya da yapılmasının sürüncemede bırakılması ile kamu düzenine aykırılık hallerinde de sıra cetveline karşı şikâyetle başvurulabileceği kabul edilmektedir. Ancak İcra ve İflâs Kanunu'nda sıra cetveli düzenlenirken iflâs idaresine ya da iflâs dairesine takdir yetkisi tanınmadığı için uygulamada işlemin hadiseye uygun olmaması sebebiyle şikâyetle başvuru haliyle karşılaşmamaktadır.

Öğretide şikâyetin hukukî mahiyeti konusunda birlik yoktur. Her görüş kendi içerisinde haklı sebepler içerse de kanaatimizce şikâyet kendine özgü bir hukukî çaredir. Şikâyetin dava olmadığı konusunda ise tartışma mevcut değildir. Şikâyetin dava olmaması sebebiyle yapılan inceleme neticesinde şikâyetle konu alacaktan bağımsız olarak maktu vekâlet ücretine hükmedilmesi gerekmektedir. Zira şikâyetle alacağın esasına ve miktarına yönelik bir inceleme yapılmaz ve şikâyetin amacı sıra cetveli düzenlenirken iflâs hukukunun şekli kurallarına uygun davranılmasını sağlamaktır. Bu sebeple nispi vekâlet ücretine hükmedilmemesi gerekir. Ayrıca vekâlet ücretinin yargılama gideri olması sebebiyle talep olmasa bile hakimnin kendiliğinden göz önünde bulundurması gerekir.

Sıra cetveline karşı şikâyet başvurusu bir dava olmadığı için davacı ve davalı yerine şikâyet eden ve şikâyet olunan sıfatları vardır. Sıra cetvelinin hukuka aykırı düzenlenmesi neticesinde menfaatleri zarar gören her alacaklı, müflis ve istihkak hakkı sahibi üçüncü kişilerin şikâyetle başvurusu mümkündür. Şikâyet olunan tarafta ise kimin yer alması gerektiği hususunda öğretide çeşitli görüşler vardır. Şikâyetin sıra cetvelinde yer alan diğer alacaklılara karşı yöneltilmesi gerektiğine ilişkin görüş kanaatimizce isabetli değildir. Zira sıra cetveli düzenlenirken hiçbir şekilde söz sahibi olmayan ve müdahale hakkı bulunmayan diğer alacaklıların şikâyetle taraf olarak gösterilmesi hem usûlüne uygun ve yetkin bir savunma yapamayacakları için hem de şikâyetin kabulü halinde aleyhlerine yargılama giderlerine ve vekâlet ücretine hükmedilmesinin hakkaniyetsiz olması sebebiyle bu görüşün doğru olmadığını düşünüyoruz. Şikâyetle karşı taraf olarak iflâs idaresinin veya iflâs idaresi mevcut değilse iflâs dairesinin gösterilmesi gerektiği yönündeki diğer görüşün daha isabetli

olduğu kanaatindeyiz. Bu halde sıra cetvelini düzenleyen merci olması ve yapılan işlemlerin içeriğine hakim bulunması sebebiyle şikâyet başvurusunu neticelendirecek savunmanın yapılabilmesi daha olasıdır. Şikâyet başvurusunun kabulü halinde iflâs idaresi veya iflâs dairesi aleyhine vekâlet ücretine hükmedilmesi konusunda uygulamada birlik yoktur. Kanaatimizce bu durumda da yargılama giderlerinin İcra ve İflâs Kanunu m.5 uyarınca Devlet aleyhine hükmedilmesi ve sonrasında şartlarının bulunması halinde işlemi yapmış olan iflâs idaresi ya da iflâs dairesi memurlarına rücu hakkının tanınması gerekmektedir. Bu şekilde bir düzenleme yapılması halinde hukuka aykırı işlem sebebiyle zarar görmüş olan şikâyetçinin en azından yapmış olduğu masrafları alabilmesi sağlanmış olur.

Öğretideki ağırlıklı görüşe göre şikâyet neticesinde icra mahkemesince verilen karar eda hükmü içermemektedir. Yargıtay da bu yönde kararlar vermekle birlikte şikâyetin kabulü halinde bu durumu son derece dar yorumlamaktadır. Yargıtay’a göre kararın gerekçe kısmında yer alan beyanların hüküm kısmında yer almaması gerekmektedir. Ancak mahkeme kararlarının Yargıtay uygulaması doğrultusunda yazılması oldukça zordur. Örneğin “sıra cetvelinin iptali” ibarelerinin hem gerekçe hem de hüküm kısmında geçmesi oldukça normaldir. Ayrıca Yargıtay’ın görüşü doğrultusunda verilecek olan kararların birçoğunun kopyala yapıştır karar olması ve infazda belirsizliklerin yaşanması olasıdır. Bu sebeple kanaatimizce Yargıtay’ın bu katı tutumundan vazgeçmesi gerekmektedir.

İcra mahkemelerince sıra cetveline karşı şikâyet başvurusu neticesinde hüküm 20.07.2016 tarihinden önce açıklanmış ise temyiz ve karar düzeltme kanun yollarına başvurulması mümkündür. 20.07.2016 tarihinden sonra verilmiş olan kararlar için ise istinaf ve temyiz kanun yollarına başvurulabilir. Sıra cetveline şikâyet hakkında 20.07.2016 tarihinden önce verilen kararlara karşı kanun yolu açık iken, bu tarihten sonra iflâs idaresince düzenlenmiş sıra cetveline karşı yapılan şikâyet başvuruları neticesinde verilen kararlara karşı kanun yolu başvurusu kaldırılmıştır. İcra ve İflâs Kanunu m.363’teki iflâs idaresi işlemleri neticesinde yapılan şikâyet başvurusu üzerine verilen kararlara karşı kanun yolunu kapatmaktaki amaç tasfiye işlemlerinin biran önce neticelenmesini sağlamak olsa da kanaatimizce bir kanun değişikliği yapılarak bu sınırlandırmanın kaldırılması gerekir. Tasfiyenin hızlı bir şekilde neticelenmesi kadar alacaklılar, müflis ve üçüncü kişilerin hak kaybına uğramamış olması da önemlidir. Bu sebeple 363. madde uyarınca iflâs idaresinin işlemlerine karşı

yapılan Şikâyet başvuruları neticesinde verilen kararlara karşı istinaf yolunun kapalı olduğuna ilişkin düzenleme kaldırılmalıdır. Ayrıca Kanun’da sınırlama bulunmadığı için iflâs dairesince düzenlenen sıra cetveline Şikâyet  zerine verilen kararlara karşı kanun yoluna başvurulur iken, iflâs idaresince düzenlenen sıra cetvellerinde kısıtlama yapılması hem adil yargılanma hem de eşitlik ilkesine aykırıdır. Sonuç olarak sıra cetvelini düzenleyen merciye göre kanun yoluna başvurulup başvurulamayacağının belirlenmesi de makul değildir. Kanaatimizce İcra ve İflâs Kanunu m.363’teki sınırlamanın kaldırılarak bu aykırılığın giderilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Akın, İ., Akın, T. (1997). *İcra Müdürlüğü İşlemlerinin Şikayet Yoluyla Denetimi*. Ankara.
- Aksın Atar, E. (2022). Üst Sınır İpoteği ile Karşılaştırmalı Olarak Anapara İpoteğinin Sağladığı Güvencenin Alacak Bakımından Kapsamı. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 30, 3, 943-966.
- Akyazan, S. (1958). *İhtiyati Haciz ve Hacze İştirak Dereceleri*. İstanbul.
- Altay, S. (2003). Genel Olarak İflâs Davaları ve İflâsta Paylaştırmanın Esasları. *Bilgi Toplumunda Hukuk, Ünal Tekinalp'e Armağan*, İstanbul 2, 891-923
- Altay, S. (2004). *Türk İflas Hukuku 2*. İstanbul.
- Ansay, S.Ş. (1960). *Hukuk İcra ve İflas Usulleri*. Ankara.
- Arslan, R., Yılmaz, E., Taşpınar Ayvaz, S., Hanağası, E. (2022). *İcra ve İflas Hukuku*. Ankara.
- Arslaner, H. (2010). *6183 Sayılı Kanun Kapsamında Kamu Alacaklarının Haciz Yoluyla Tahsili*. Ankara,
- Arslanpınar Tat T. (2021). *Türk ve İsviçre Hukukunda Paylaştırma Kuralları*. Eskişehir.
- Atalay, Ö. (1980). İflasta Sıra Cetveli'nin Düzenlenmesi ve Yargı Yolu. *ABD*, 5, 566-570.
- Atalı, M., Ermenek, İ., Erdoğan, E. (2022). *İcra ve İflas Hukuku*. Ankara.
- Bahadır, Z. (2024). İflasta İkinci Alacaklılar Toplantısı Bakımından Alacaklı Özerkliği ve Sınırları. *AndHD*, 10, 2, 389-414.
- Bahçeci, B. (2015). İflas İdaresinin Kamu Alacağının İflas Masasına Kaydını Reddetmesi Sorunu. *AÜHFD*, 64(4), 975-1014.
- Belgesay, M.R. (1953). *İcra ve İflâs Hukuku Sentetik Bölüm 1. Konkordato – İflâs – İptal Davası – Tahliye*. İstanbul.
- Belgesay, M.R. (1954). *İcra ve İflas Kanunu Şerhi*. İstanbul.
- Berberoğlu Yenipınar, F. (2020). *İcra Takibinde Şikayet*. Ankara.
- Berkin, M.N. (1957). İflas İdaresi ve İflas İdaresi Memurlarının Vazifeleri. *İÜHFM*, 22, 150-166.
- Berkin, M.N. (1960). *İflas Hukuku Dersleri*. İstanbul.
- Berkin, M.N. (1968). Kesinleşen Sıra Cetveline Geçmiş Bir Alacağa Karşı Hile İddiası. *İÜHFM*, 34, 278-284.
- Berkin, M.N. (1972). Cebri İcra Faaliyetinden Sorumluluk. *İÜHFM*, 37, 1-4, 217-241.
- Berkin, M.N. (1973). *İflas Hukuku*. İstanbul.
- Berkin, M.N. (1980). *Tatbikaçlılara İcra Hukuku Rehberi*. İstanbul.
- Bilgen, M. (2008). *İflas Davaları*. Ankara.
- Bilgen, M. (2008). *İflasın Ertelenmesi, Konkordato, Sıra Cetveli, Satış ve Paraların Paylaştırılması*. Ankara.
- Bilgen, M. (2016). *İcra ve İflas Hukukunda Sıra Cetveli*. Ankara.
- Bilgin, H. (2011). *Hacizde ve İflasta Alacakların Sırası*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Boztosun, E.H. (2020). *İcra Hukukunda Süresiz Şikayet Sebepleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Buluttekin, D. (2022). *İflasta İstihkak İddiası ve Çözüm Yolları*. Doktora Tezi, Antalya.
- Coşkun, M. (2009). *İcra ve İflas Kanunu*. 3, Ankara

- Coşkun, M. (2017). *İtirazın İptali Menfi Tespit ve İstirdat Tasarrufun İptali İflas ve İflasın Ertelenmesi Sıra Cetveline İtiraz Davaları*. Ankara.
- Coşkun, M. (2018). *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*. İstanbul.
- Çiçek, H.(2004). Son Değişiklikler Çerçevesinde İcra Hukukunda Şikayet. *Legal Hukuk Dergisi*, 14, 394-402.
- Desteci, B.(2024). *İcra Hukukunda Takip Şartları*. Ankara.
- Deynekli, A. (1998). *İflasın Vergi Alacağına Tahsiline Etkisi*. Ankara.
- Deynekli, A. (2005). 4949 Sayılı Kanunla Değişik İcra ve İflas Kanununa Göre Adi ve Rehinli Alacakların Sırası. *AÜHFD*, 54,1,191-204.
- Deynekli, A. (2008). Sıra Cetveli ile İlgili Sorunlar. *Bankacılar Dergisi*, 67,28-69.
- Deynekli, A., Kısa, S. (2005). *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*. Ankara.
- Dişel, B.(2020). *Dava Takip Yetkisi*. İstanbul,
- Dülğar, E., Süphandağ, Y. (2017). *Sıra Cetveli:-Hacizde ve İflasta- Özellik Arzeden Durumlar ve İncelikler(Sıkça Yapılan Hatalar)*. Ankara.
- Ercan, İ. (2020). *Uygulamacılar için İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*. Ankara.
- Erdönmez, G. (2017). *İflasta Alacaklılar Toplanmasının Yetkileri*. İstanbul.
- Ermenek, İ., Azaklı Arslan, B. (2020). İcra ve İflas Hukuku Açısından Ticari Davalarda Arabulucuya Başvuru Zorunluluğu. *TBB Dergisi*, 148, 135-196.
- Eroğlu, O. (2019). İflasta Sıra Cetveline İtiraz Davası (İflasta Kayıt Kabul Davası). *TBB Dergisi*, 144, 173-212.
- Eroğlu, O. (2023). *İflas İdaresi El Kitabı*. Ankara.
- Ertem, S. (1951). *İcra ve İflas Kanununda Önemli Bahisler*. Adana.
- Görgün, Ş (1977). *İflasta İstihkak Davaları*. Ankara.
- Günel, M. (2006). *İflas Davaları ve İflasın Ertelenmesi*. Ankara.
- Güneren, A. (2008). *İcra ve İflas Hukukunda İstihkak Davaları*. Ankara.
- Gürdoğan, B. (1970). *İcra Hukuku Dersleri*. Ankara.
- Gürdoğan, B. (1966). *İflas Hukuku Dersleri*. Ankara.
- Halman Çetin, E. (2010). *İcra-İflas Hukukunda Şikayet*. Ankara.
- Hanağası, E.(2016). *Medeni Yargılama Hukukunda Silahların Eşitliği*. Ankara.
- Hasırcı, H. (2021). *İflasın Takiplere Etkisi*. İstanbul.
- İnan, Y.Z. (1973). *İcra Takibinde Şikayet ve İtirazlar*, İstanbul.
- İnternet: URL: e-uyar.com, Son Erişim Tarihi: 02/05/2024.
- İnternet: URL: karararama.yargitay.gov.tr, Son Erişim Tarihi: 04/05/2024.
- İnternet: URL: kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr, Son Erişim Tarihi: 04/05/2024.
- İnternet: URL: lexpera.com.tr, Son Erişim Tarihi: 02/05/2024.
- İnternet: URL: www.kazanci.com, Son Erişim Tarihi: 02/05/2024.
- İnternet: URL: www.sozluk.adalet.gov.tr, Son Erişim Tarihi: 10/05/2024.
- Kaçak, N. (2011). *Açıklamalı ve İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu Uygulamasında Şikayet*. Ankara.
- Karakaş, C.F. (1996). *İcra ve İflas Hukukunda Sıra Cetveli*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Karakaş, C.F. (2009). Sıra Cetveline İtiraz Davalarında Alt Sıradaki Alacaklıya Yönelik İddialar ve Karşı Davalarda Hukuki Yarar Sorunu. *Adana Barosu Dergisi*, Ağustos 2009, 14-18.
- Karakaş, C.F. (2022). Sıra Cetvelini Şikayetin Kabulü Kararlarında Hüküm Sonucunun Oluşturulma Biçimine İlişkin Yargıtay Uygulamasının Eleştirisi. *AHBVÜHFD*, 26(1), 209-224.
- Karmış, E. (2005). Çeşitli Alacaklarda Sıra Cetveli Uygulaması. *Legal Hukuk Dergisi*, 27, 931-978
- Karslı, A .(1995). *İcra Tetkik Mercii Kararlarının Temyizi*. İstanbul.

- Karslı, A. (2022). *İcra ve İflas Hukuku*. İstanbul.
- Kırtıloğlu, S. (2009). *İflas Davaları*. Ankara
- Korkmaz, R. (2020). İcra ve İflas Kanunu m.362/a Hükümü ve Süreli Haczedilmezlik. *TBB Dergisi*, 151, 176-198.
- Kuru, B. (1988). *İflas ve Konkordato Hukuku*. Ankara.
- Kuru, B. (1997). *İcra ve İflas Hukuku* 4. İstanbul
- Kuru, B. (2013). *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*. Ankara.
- Kuru, B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2011). *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*. Ankara.
- Meriç, N. (2015). *Türk-İsviçre Hukukunda Paylaştırma Kuralları ve Sıra Cetveline Müracaat Yolları*. Ankara.
- Mete, C. (2017). Taşınır Rehni. *DEÜHFD*, 19,1439-1471.
- Muşul, T. (2013). *İcra ve İflas Hukuku*, Ankara.
- Muşul, T. (2018). *İflâs ve Konkordato Hukuku*. Ankara.
- Muşul, T. (2018). *İcra ve İflas Hukukunda Şikayet*. Ankara.
- Narmış, B. (2022). *Taşınır Rehninin Paraya Çevrilmesi ve Bu Takipte Sıra Cetveli ile Rehin Alacaklısının Korunması*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Oğuzman, K., Seliçi, Ö., Oktay Özdemir, S. (2014). *Eşya Hukuku*. İstanbul.
- Olgaç, S. (1978). *İcra İflas*, 1. Ankara
- Oruç Ömeroğlu, H. (2012). *İflas İdaresi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Oruç, Y. (2019). *İflas İdaresi*. İstanbul.
- Oskay, M., Koçak, C., Deynekli, A., Doğan, A. (2007). *İİK Şerhi* 4. Cilt. Ankara,
- Öden, M. (2003). *Türk Anayasa Hukukunda Eşitlik İlkesi*. Ankara.
- Ömeroğlu, Z. (2023). *Hacizde Sıra Cetveline Karşı Başvurulabilecek Yollar*. Yüksek Lisans Tezi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Hukuk Bölümü, Ankara.
- Özekes, M. (2009). *İcra Hukukunda Temel Haklar ve İlkeler*. Ankara.
- Özkan, H. (2014). *İcrada Şikayet ve Süreler*. İstanbul.
- Öztek, S. (1988). *İflâsta Sıra Cetveli Prosedürü ve Sıra Cetveline Karşı Müracaat Yolları*. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, İstanbul.
- Pekcanitez, H. (1986). *İcra-İflas Hukukunda Şikayet*. Ankara.
- Pekcanitez, H., Atalay, O., Sungurtekin Özkan, M., Özekes, M. (2022). *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*. İstanbul.
- Pekcanitez, H., Simil, C. (2017). *İcra-İflas Hukukunda Şikayet*. İstanbul.
- Postacıoğlu, İ. E. (1982). *İcra Hukuku Esasları*. İstanbul.
- Postacıoğlu, İ. /Altay, S. (2010). *İcra Hukuku Esasları*. İstanbul.
- Postacıoğlu, İ.E. (1978). *İflas Hukuku İlkeleri Cilt:1 İflas*. İstanbul.
- Ruhi, C./Ruhi, A.C. (2018). *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*. Ankara.
- Şenyüz, D. (2018). İflasta Vergi Alacakları ve Sırası., *AÜHFD*, 67(4), 891-952.
- Şenyüz, D. (2018). İflasta Vergi Alacakları ve Sırası. *AÜHFD*, 67, 4, 891-952.
- Tanrıver, S. (2020). Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Arabuluculuk. *TBB Dergisi*, 147, 111-142.
- Taşpınar Ayvaz, S. (2015). İcra ve İflas Hukukunda Hükümsüz İşlemler ve Hükümsüzlük. *Prof. Dr. Razaman Arslan'a Armağan*, 2, Ankara, 1537-1550.
- Tercan, E. (2003). 4949 Sayılı Kanun'la Yapılan Değişiklikten Sonra, İcra ve İflâs Kanunu m.206'ya Göre İmtiyazlı Alacaklar (Sıra Cetveli). *BATIDER*, 22(2),17-45.
- Ulukapı, Ö. (2015). *İcra ve İflas Hukuku*. Konya.
- Umar, B. (1973). *İcra ve İflâs Hukukunun Tarihî Gelişmesi ve Temel Teorisi*. İzmir.

- Umar, B. (1991). 1990 Yılında Yayınlanan Bazı Yargıtay Kararları. *İzmir Barosu Dergisi*, 1,77-89.
- Uyar, T. ., Uyar, A., Uyar, C. (2019). *İcra Hukukunda Şikayet*. Ankara.
- Uyar, T. (2001). Sıra Cetvelinin Düzenlenerek Paraların Paylaştırılması. *İBD*, 75(7-8-9),707-744.
- Uyar, T. (2004). İcra ve İflas Hukukunda Şikayet Sebepleri. *TBB Dergisi*, 50, 97-120.
- Uyar, T. (1988). Sıra Cetvelinin Düzenlenerek Paraların Paylaştırılması. *İzmir Barosu Dergisi*, 1988/1,48-55.
- Uyar, T. (1988). *İcra Hukukunda İhale ve İhalenin Bozulması*. Manisa.
- Uyar, T. (1999). *Gerekçeli-Notlu İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu Cilt:5 (İİK. 235-276)*. İzmir.
- Uyar, T. (2003). İcra Hukukunda Şikayet Süresi (İİK. mad.16). *ABD*, 2003/4,47-84.
- Uyar, T. (2003). İcra Hukukunda Şikayetin Tarafları. *Legal Hukuk Dergisi*, 12,3021-3037.
- Uyar, T. (2009). İflasta Sıra Cetveline İtiraz. *Haluk Konuralp Anısına Armağan*,2, Ankara.
- Uyar, T. (2009). *İcra ve İflas Kanunu Şerhi (Cilt:10İİK.171-264)*. İzmir,
- Uyar, T. (2014). *(İcra ve İflas Hukukuna İlişkin) Hukuki Mütalaalar*. Ankara.
- Uyar, T. (2015). İcra Takibi(Alacağı) Kesinleşmemiş Olan Alacaklıya Sıra Cetvelinde Yer Verilebilir mi?. *Terazi Hukuk Dergisi*, 107, 106-110.
- Uyar, T., Uyar, A., Uyar, C. (2010). *İcra ve İflas Kanunu Şerhi El Kitabı*, 2. Ankara.
- Üstündağ, S. (1998). *İflas Hukuku*. İstanbul.
- Üstündağ, S. (2004). *İcra Hukukunun Esasları*. İstanbul.
- Yeşilova, B. (2015). *Modern İflâs Hukukunun Gereklilikleri ve Temel Haklar Çerçevesinde Susturma Hakkı/Engelleme Yasağı*. Ankara.
- Yıldırım, M.K., Deren-Yıldırım, N. (2015). *İcra ve İflas Hukuku*. İstanbul.
- Yılmaz, E. (2011). *Hukuk Sözlüğü*. Ankara.
- Yılmaz, E. (1973). Hacze Takipli Katılma(Hacze Adi İştirak). *AÜHFD*, 30,1-4,271-316.
- Yılmaz, E. (1974). Hacze Takipsiz Katılma(Hacze İmtiyazlı İştirak). *AÜHFD*, 31,1, 361-394.
- Yılmaz, E. (1976). *İflas İdaresi*. Ankara.
- Yılmaztekin, A.E. (2022). İcra-İflas Hukukunda Şikayet Sebepleri ve Süresi. *İzmir Barosu Dergisi*, 87(2), 469-498.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı : KARAMAN , Pınar
Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Hacı Bayram Veli Üniversitesi	2025
Lisans	Ortadoğu Teknik Üniversitesi	2020
Lisans	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi	2016

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2018-Halen	Ankara Barosu	Avukat
2017-2018	Kayseri Barosu	Avukat
2016-2017	Kayseri Barosu	Stajyer Avukat

Yabancı Dil

İngilizce

